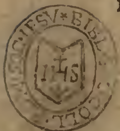
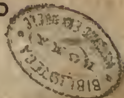

69
1 D
11

STATVTORVM

MAGNIFICAE CIVITATIS SPOLETI. LIBER PRIMVS.

M. D. XXXXII.

Jura municipalia: statuta: ꝛ decreta generalis consilij Ma
gnificae ciuitatis Spoleti Mendis fere innumeris. Quibus
Hactenus squallebãt: reiectis: exacte recognita. Atq; omni
ex parte adamussim castigata per clariss. viros: ac vtraq; cen
sura peritiss. Sebastianum Syllanum: Andream Parentiu;:
Jo. Antoniu;: Arroniũ Jo. Baptistã Leoncillũ: Saluatoꝛẽ
Guelphum: Petrum Uincentium Zacchaeum: Ac eximios
causarum patronos Benedictum Zuccharum: per Hierony
mũ Delphinũ: Donatu; Rodulphum: ꝛ Paulum Martanũ:
a Spoleto: Nec nõ additionibus cu; pꝛimis: Tum secundis:
contextui sub his signis ( ) oꝛdine congruo insertis: Decoꝛa
ta: Quas in margine sub stellae imagunculae asterisco: pꝛae
notatas inuenies. Anno a virgineo partu sesquimillesimo
quadragesimo secundo: Pontificatus sanctis. in Chꝛisto Pa
tris Pauli Tertij Pontificis: Maximi. Anno octauo.
Nunc pꝛimum typis calcographis excussa:
In omnium vtilitatem in lucem:
pꝛodeunt.

Distichon.

Recte vꝛbem instituũt: Plectunt: Moderantur: Honoꝛant:
Poena: Aequo: Donis: Crimina: Jura: Pꝛobos.

STATVTORVM MAGNIFICE CIVITATIS SPOLETI.

N NOMINE DOMINI AMEN. Quoniam qui sine salvatore salutem habere, & sine uera sapientia estimat se Prudentem, non sapiens sed demens: nõ sanus sed æger, in anxietate, ac cæcitate nimia permanebit. Ideo in principio eorum quæ aguntur nomẽ Domini nostri Iesu Christi, quod quando recolimus flectere debemus genua saltem cordis, suppliciter, & humiliter inuocetur, ut sui sola clementia & uirtute ad sui reuerentiam, & honorẽ, pacem perpetuã, statum pacificum & tranquillum Ciuitatis Spoleti, eiusq; comitatus & districtus & ciuium dirigat, disponat, & ordinet quæ sequuntur.

EFfrenata cupiditas, pacis æmula, mater litium, iurgiorum materia, tot producit scandala q̃ nisi iustitia eius conatus reprimeret concordia extra mundi terminos exularet. Et licet olim iura sint prodita ut appetitus hominum noxius angustetur, quia tamen nulla iuris sanctio quantũcunq; perpẽso digesta cõsilio: ad humanæ naturæ uarietatem, & machinationes eius inopinabiles sufficit, nec ad decisionẽ lucidam suæ nodosæ ambiguitatis attingit: cum ab adolescentia sensualitas humana declinet uergat & urgeat ad malum, & secundum uarietatẽ tempor; statuta quoq; uariẽtur humana. Pro eo q̃ nouis morbis noua cõuenit antidota præparare. Ideo resecatis superfluis, similibus, & cõtrariis in statutorum & breuium ciuitatis prædictæ codicibus inuolutis præsens statutor; & breue populi Ciuitatis Spoleti eiusq; teritorii, & districtus Ad honorem & reuerentiam, atq; laudem omnipotentis Dei & gloriosissimæ uirginis Matris eius, sub cuius tutela, Potenti suffragio cõmune, & populus ciuitatis præfatæ defenditur: & in pace tranquilla suorum interuentu precaminum gubernatur. & beatorum apostolorum Petri & Pauli, & beati Ioannis olim archiepiscopi spoletani, & sanctorum Gregorii, Abundantiæ, & Pontiani, & beatissimi Michaelis, Archangeli, & beati Britii & omnium sanctorum dei. Necnon ad honorẽ & reuerentiam sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ, & sanctiss. mi Patris & Domini nostri domini Papæ & ad honorem Magnificentiam, unitatem, statum pacificum, & tranquillum communis, populi, populariũ, & ciuium, Artium, & Artificum: & partis guelfæ: ciuitatis & comitatus eiusdem: & in fauorem, & Augumentum popularis status, & pacis perpetuæ eorundem.

SAPIENTES & prouidi uiri Duchittus alexii, cola Angelitti, Petrutius uicti, Iacobutius petrutii, ciccus Domini Bartholi, & cola Alexandri ciues honorabiles Spoleti statutarii, cõpilatores: ordinatores, & conditores legis municipalis, statutorum, & breuis communis, & populi Spoletani: ad hæc assumpti positi, & electi per oportuna cõsilia ciuitatis præfatæ, per que in hac parte totius communis & populi uires gerunt. De consilio nobilis & sapientis uiri Domini Bartoli Sari de Gualdo decretorum Doctoris: ex auctoritate, & baylia eisdem concessa in infrascripta serie & forma duxerunt solenniter ordinandũ. Statuẽtes, ac unanimiter ordinantes q̃ omnia & singula infrascripta capitula & in eis cõtenta cõmuniter & diuisim in ciuitate Spoleti, eiusq; comitatu, teritorio & districtu: A, die infrascriptæ aperturæ, & publicatiõis inantea, put scripta & publicata apparent manu mei massei couicti: Francischitti de Spoleto notarii: & apparent in alio uolumine similium statutorum manu ser Matthei Petri de Gualdo notarii ad dictum statutum: & breue per ipsos statutarios, ac cõmune scribendũ legitime deputati, pro legibus, statuto, & breui haberi, & teneri ab omnibus debeãt & inuiolabiliter obseruari: & q̃ durent: & firma permaneant quousq; fuerint iuridice reuocata, & omnibus aliis capitulis statutorum, & breuis populi prouisionibus, ordinamentis, decretis, & reformationibus in hoc uolumine non insertis preualeant & robur efficax debeant obtinere;

De aduentu Potestatis: & suorum officialium: & eorum officio. Cap. 1.

QVONIAM totius familiæ status, & ordo mutatur si quod membris requirtur nō in-
uenitur in capite Ideo. A. Dño Potestate uelut a digniori capite inchoantes ut eius inte-
gritas atq; ordo salutem generet subditorum, Prædicti Dñi statutarii statuerunt, & ordinauerunt
q̧ potestas ciuitatis Spoleti qui pro tempore fuerit, quattuor diebus ante initium sui regiminis
uenire debeat & esse in Ciuitate Spoleti cum infrascriptis suis officialibus & familia, & q̧ tam
ipse q̄ etiam sui officiales sint & esse debeant fideles sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ & partis
guelfæ, & habeat, & habere teneatur toto tēpore sui regiminis in Ciuitate Spoleti duos Iudices
iurisperitos & quinq; notarios in arte tabellionatus expertos: duos sotios siue milites litteratos:
ses domicellos uiginti famulos siue berruarios, dictæ ciuitatis & popularis status zelatores & sex
equos. quorū quatuor sint armigeri: & ipsorum Iudicū unus sit ad maleficia, & super damnis da-
tis cum duobus ex dictis Notariis ad scribendum maleficia & spectantia ad ea Et tertius Nota-
rius ad officiū damnorum datorum sit cum Iudice supradicto. Alius uero Iudex sit & esse debeat
ad ciuilia & super causis ciuilibus ciuitatis: & comitatus eiusdem. Quartus Notarius sit ad extra-
ordinaria cum uno ex dictis militibus super exigendis impositis, & imponēdis collectis & super
executionibus condēnationū factarum & faciendarū tempore sui officii, quas ubi fideiussores in-
teruenerint in processibus unde emanant si non fuerit executus tam potestas quam ipse miles &
eorum qlibet cētū lib. deñ. pœnā incurrant, in qbus cōdemnētur tempore sindicatus, & de ipsis
condemnationibus tantū percipiat potestas salarium & non aliunde si habere potest ad dictam
pœnā ut eas cū effectu exequatur in personis & rebus prout casus exigit & requirit. Et etiā super
rimationem illorum qui arma portarent cōtra formā præsentiū statutorū * (qui etiam notarius * Ex
extraordinariorum habeat iurisditionē cognitionem & potestatem super aqs fontibus aquedu- addi.
ctibus pontibus & uiis ciuitatis & comitatus Spoleti in oibus & per oia ꝑut habet unus ex no- secun
tariis assessoris. D. Priorū, ut continetur infra. xiiii. cap. pñtis libri sub rubrica de electione asses- dis. c.
soris. D. Priorum & prædicta ꝑfati. D Potestas & Vicarius faciant per ipsos notarios solēniter 16.
exercere sub pœna xxv. lib & præstiti iuramenti.) Alius uero miles cum alio notario sit & esse
debeat tam de die quā de nocte super custodia ciuitatis: cum diligenti sollicitudine quāta decet,
& super oibus aliis quæ sibi uel eis per dictū Potestatē, uel Priores populi mandarentur. Ipsorū
autē officialiū nullus sit exititius suæ terræ uel de terra qua oriundus esset, expulsus nec qui fuerit
in officio aliquo in ciuitate Spoleti a quinq; annis citra aliás tam potestas ipsum ducens quam
ipse duct⁹ in centū libris deñ. ꝑ quolibet sindicatus tempore condemnetur Notarii aūt prædicti
oēs & singulas scripturas in quintā diem postquā ordinatæ fuerint mittere debeāt ad quinternū
& copiā de scripturis prædictis facere debeāt cuilibet postulanti nec pro prima seu secunda scri-
ptura mercedem recipiant quoquomodo: nec ipsi nec alius officialis potestatis pro aliquo officio
exercendo in ciuitate, & comitatu prædictis aliquid possit recipere uel habere. Potestas uero cum
oibus supradictis suis officialibus familiaribus: & equis stare & morari debeant personalr dictis
quatuor diebus & sex mensibus in officio, & finitis sex mensibus tam ipse quā oēs sui officiales:
& familiares stare debeant ad syndicatū: & rōnem reddere de ipsorū officio, & de his oibus quæ
in dicto officio ministrarunt, & administrare debuerunt coram officialibus seu syndicatoribus eli-
gendis per cōe Spoleti ad syndicandū officiales ꝑdictos coram qbus ea Die qua fuerit citatus
cum oibus antedictis suis officialibus & familiaribus personalr comparebit dictorū syndicatorū
mandatis effectualiter pariturus, & toto dicto tempore & octo diebus post finem sui officii imme-
diate sequentibus cū oibus suis officialibus, & familia stabit in dicta ciuitate & inde nō discedet
nisi primo fuerit absolutus uel condemnatus, saluo q̧ in comitatum familiam mittere possit ꝑ
suo officio esercendo & suis expensis prout & sicut eisdem conceditur per formam statutorum.
In super ipse potestas pro suis omnibus officialibus, & familia atq; equis erit contentus suo sala-
rio, & plus nō petet nec recipiet directe uel indirecte, a cōmuni uel alia speciali persona. Salariū
eidem potestati debitū singulis duobus mensibus pro rata temporis persoluatur, & nō possit di-
ctus potestas uel aliquis suus officialis aliquod arbitrium in dicta ciuitate & comitatu petere uel
habere, & si qua fecerit uigore alicuius arbitrii quod sibi concederetur aliter quā per formā præ-
sentis statuti: sit irritum ipso Iure Dictus autē potestas & oēs sui officiales & familiares ueniant
& stent omni eorū risco periculo & fortuna scilicet aquæ ignis furti robbariæ incursus hostiū &

omnium

omnium aliorum casuum fortuitorum qui sibi quomodolibet euenirent, qui pro expressis & de/
claratis penitus habeantur, ac si essent hic seriose & per ordinẽ declarati, & habitationẽ sibi de/
putatam debeat ab omni incendio custodire, alias cũ nõ posset euenire absq; sua officialiũ & fa
miliæ culpa ad cõseruandũ indemne cõmune Spoleti, & in quingentis libris deñ syndicatus tẽ/
pore condẽnetur, & omnia & singula supradicta dictus Dñs Potestas, & alii sui officiales & qui/
libet ipsoꝝ quibus aliqd per supradictũ capitulũ fieri mandaretur, seu etiã inhiberetur teneantur
& debeant obseruare uinculo iuramenti: & pœna in statuto contenta pro qualibet uice, in qua
syndicatus tempore condẽnentur (quæ etiam seruentur & locum habeant * in uicario seu uice
potestate dictæ ciuitatis & eius officio, ac officialibus prætereꝗ in illis, in qbus sit uel fuerit aliter
expresse & specialiter prouisum.) * Ex secũdis addi ca i.

De Iuramento Potestatis iudicũ Appellationũ & Vicarii seu uice Potestatis. Cap. II.

DEI NOMINE inuocato ego potestas ciuitatis Spoleti comitatus & districtus eiusdem
Iuro, & iuramento promitto ciuitatis Spoleti eiusq; comitatus & districtus libertatẽ honorẽ
iurisditionẽ & statũ pacificum ipsius toto tempore mei regiminis regere manutenere & augumẽ
tare pro posse, & defendere & conseruare populũ & populares personas ciuitatis: & comitatus
eiusdẽ cõsiliũ populi offm̃ Dñoꝝ Prioꝝ & artes, & artifices dictæ ciuitatis, statuta oĩa reforma/
tiones ordinamenta ꝓuisiones, & decreta facta, & in futurũ facienda per ipsos Dños Priores, &
cõsiliũ populi, & per quoscunq; authoritatem hñtes attendere, & effectualiter obseruare, & toto
tempore mei regiminis, cum tota mea familia & equis stare & moram trahere in ciuitate prædi/
cta, nisi irem causa dicti cõmunis & cũ licentia oportuna, uel nisi mea familia iret in comitatum
pro officio exercẽdo, scdm quod mihi erit cõcessum, ut ipsam possim transmittere cuilibet peten
ti. Ius & iustitiam faciã, & per meos officiales faciam fieri, & ipsam nemini denegabo, & maxi/
me orphanis, uiduis, pupillis, & miserabilibus personis, manutenebo & pro posse defendã loca
sacra, religiosa, & pia ciuitatis & comitatus prædictoꝝ hæreticos scysmaticos, eorumq; receptato
res, & fautores, malefactores, & alios homines male conditiones puniã, & persequar iuxta iuris
censurã, & nõ recipiã nec recipi faciã, a cõmuni Spoleti, uel ab alia speciali persona aliquod do
num, uel aliquid aliud cõtra formã statutorũ, exbannitos rebelles, & aduersarios cõmunis Spo
leti pro posse habere in meam fortiã procurabo: & eos puniã prout fuerit consonũ rationi colle
ctas impositas, & imponendas non solutas, & cõdemnationes & omnes redditus cõis prædicti
exequar, & ad manus camerarii cõmunis, & nõ alterius personæ faciã peruenire, & nõ permittã
nec petã me syndicari durante meo officio, sed ipso finito, stabo octo diebus in dicta ciuitate ad
reddẽdũ rõnẽ plenariã administrationis mei officii corã officialibus ad hoc deputatis, & de di/
cta ciuitate nõ discedam nisi primo fuero, a dictis syndicatoribus absolutus seu sententialr con/
demnatus, & ubi fieret condemnatio cõtra me uel meos officiales quantitatem condemnationis
persoluã, & ab ipsa condemnatione nõ reclamabo nec cõtra ipsam aliquid obiciam uel opponã.
per quod ipsius executio impediatur, seu aliqualiter retardetur. Vigentem pacem in dicta ciuita/
te & pacta pacis inita inter quoscunq; Spoletanos manutenebo, & conseruabo, & contrafacien
tes ad posse puniam & compellam, & procurabo ꝙ in ipsa ciuitate & comitatu pax uigeat &
popularis status, credẽtias mihi impositas per me & meos officiales nullatenus reuelabo. Quod
mihi aliquod arbitriũ concedatur nõ petã, Circa custodiam ciuitatis & castrorũ arcium, & fortel
litiorũ, comitatus, & districtus ciuitatis prædictæ per me. & meos officiales & familiares ero sol
licitus & attentus, Et mittã familiã de die & de nocte pro custodia ciuitatis & burgoꝝ, & riman
do pro euntibus, & facientibus cõtra formam statutoꝝ, Insuper iuro ꝙ sum fidelis sacrosanctæ
Ro. ecclesiæ & partis guelfæ, & quod generalr oĩa & singula faciã, & per meos officiales faciam
fieri ad quæ teneor, & tenentur uigore alicuius statuti, uel reformationis dicti cõis & maxime sta
tutoꝝ in hoc uolumine cõprehensoꝝ in fauorẽ ciuiũ, & specialiũ ꝑsonaꝝ. Et oĩa faciã & fieri cu
rabo ab ipsis meis officialibus, & familiaribus bene & legaliter puris manibus fideliter, & sollici
te Amotis odio, amore, precio, precibus, fraude timore lucris illicitis, & omni alia humana gra
tia. Sic deus me adiuuet ad sancta dei euangelia super statutis clausis dicti cõmunis ipsis per me
corporaliter manu tactis. Et idem iuramentum faciat capitaneus iudex appellationum Vicarius
seu uicepotestas omissis his quæ ad ipsorum officium non spectant.

De aduentu Potestatis: & suorum officialium: & eorum officio. Cap. 1.

QVONIAM totius familiæ status, & ordo mutatur si quod membris requiritur nō in-
uenitur in capite Ideo. A. Dño Potestate uelut, a dignion capite inchoantes ut eius inte-
gritas atq; ordo salutem generet subditorum, Prædicti Dñi statutarii statuerunt, & ordinauerunt
q; potestas ciuitatis Spoleti qui pro tempore fuerit, quattuor diebus ante initium sui regiminis
uenire debeat & esse in Ciuitate Spoleti cum infrascriptis suis officialibus & familia, & q; tam
ipse .q̃ etiam sui officiales sint & esse debeant fideles sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ & partis
guelfæ, & habeat, & habere teneatur toto tẽpore sui regiminis in Ciuitate Spoleti duos Iudices
iurisperitos & quinq; notarios in arte tabellionatus expertos: duos sotios siue milites litteratos:
sex domicellos uiginti famulos siue berruarios, dictæ ciuitatis & popularis status zelatores & sex
equos quoꝝ quatuor sint armigeri: & ipsorum Iudicū unus sit ad maleficia, & super damnis da-
tis cum duobus ex dictis Notariis ad scribendum maleficia & spectantia ad ea Et tertius Nota-
rius ad officiū damnorum datorum sit cum Iudice supradicto. Alius uero Iudex sit & esse debeat
ad ciuilia & super causis ciuilibus ciuitatis: & comitatus eiusdem. Quartus Notarius sit ad extra-
ordinaria cum uno ex dictis militibus super exigendis impositis, & imponẽdis collectis: & super
executionibus condẽnationū factarum & faciendaꝝ tempore sui officii, quas ubi fideiussores in-
teruenerint in processibus unde emanant si non fuerit executus tam potestas quam ipse miles &
eorum qlibet cẽtū lib. deñ. pœnã incurrant, in qbus cōdemnẽtur tempore sindicatus, & de ipsis
condemnationibus tantū percipiat potestas salarium & non aliunde si habere potest ad dictam
pœnã ut eas cū effectu exequatur in personis & rebus prout casus exigit & requirit. Et etiã super
rimationem illorum qui arma portarent cõtra formã præsentiū statutoꝝ * (qui etiam notarius * Ex
extraordinariorum habeat iurisditionẽ cognitionem & potestatem super aqs fontibus aqueduc- addi.
ctibus pontibus & uiis ciuitatis & comitatus Spoleti in oibus & per oia ꝑut habet unus ex no- secun
tariis assessoris. D. Prioꝝ, ut continetur infra. xviii. cap. pñtis libri sub rubrica de electione asses- dis. c.
soris. D. Priorum & prædicta ꝑfati. D Potestas & Vicarius faciant per ipsos notarios solẽniter 16.
exercere sub pœna xxv. lib & præstiti iuramenti.) Alius uero miles cum alio notario sit & esse
debeat tam de die quã de nocte super custodia ciuitatis: cum diligenti sollicitudine quãta decet,
& super oibus aliis quæ sibi uel eis per dictū Potestatẽ, uel Priores populi mandarentur. Ipsorū
autẽ officialiū nullus sit exititius suæ terræ uel de terra qua oriundus esset, expulsus nec qui fuerit
in officio aliquo in ciuitate Spoleti a quinq; annis citra aliás tam potestas ipsum ducens quam
ipse duct⁹ in centū libris deñ. ꝑ quolibet sindicatus tempore condemnetur Notarii aũt prædicti
oẽs & singulas scripturas in quintã diem postquã ordinatæ fuerint mittere debeãt ad quinternū
& copiã de scripturis prædictis facere debeãt cuilibet postulanti nec pro prima seu secunda scri-
ptura mercedem recipiant quoquomodo: nec ipsi nec alius officialis potestatis pro aliquo officio
exercendo in ciuitate, & comitatu prædictis aliquid possit recipere uel habere. Potestas uero cum
oibus supradictis suis officialibus familiaribus: & equis stare & morari debeant personal'r dictis
quatuor diebus & sex mensibus in officio, & finitis sex mensibus tam ipse quã oẽs sui officiales:
& familiares stare debeant ad syndicatū: & rõnem reddere de ipsorū officio, & de his oibus quæ
in dicto officio ministrarunt, & administrare debuerunt coram officialibus seu syndicatoribus eli-
gendis per cõe Spoleti ad syndicandū officiales ꝑdictos coram qbus ea Die qua fuerit citatus
cum oibus antedictis suis officialibus & familiaribus personal'r comparebit dictoꝝ syndicatorū
mandatis effectualiter pariturus, & toto dicto tempore & octo diebus post finem sui officii imme-
diate sequentibus cū oibus suis officialibus, & familia stabit in dicta ciuitate & inde nō discedet
nisi primo fuerit absolutus uel condemnatus, saluo q; in comitatum familiam mittere possit ꝑ
suo officio exercendo & suis expensis prout & sicut eisdem conceditur per formam statutorum.
In super ipse potestas pro suis omnibus officialibus, & familia atq; equis erit contentus suo sala-
rio, & plus nō petet nec recipiet directe uel indirecte, a cõmuni uel alia speciali persona. Salariū
eidem potestati debitū singulis duobus mensibus pro rata temporis persoluatur, & nō possit di-
ctus potestas uel aliquis suus officialis aliquod arbitrium in dicta ciuitate & comitatu petere uel
habere, & si qua fecerit uigore alicuius arbitrii quod sibi concederetur aliter quã per formã præ-
sentis statuti: sit irritum ipso Iure Dictus autẽ potestas & oẽs sui officiales & familiares ueniant
& stent omni eorū risco periculo & fortuna scilicet aquæ ignis furti robbariæ incursus hostiū &

omnium

omnium aliorum casuum fortuitorum qui sibi quomodolibet euenirent, qui pro expressis & declaratis penitus habeantur, ac si essent hic seriose & per ordinē declarati, & habitationē sibi deputatam debeat ab omni incendio custodire, alias cū nō posset euenire absq; sua officialiū & familiæ culpa ad cōseruandū indemne cōmune Spoleti, & in quingentis libris deñ syndicatus tēpore condēnetur, & omnia & singula supradicta dictus Dñs Potestas, & alii sui officiales & quilibet ipsoꝝ quibus aliqd per supradictū capitulū fieri mandaretur, seu etiā inhiberetur teneantur & debeant obseruare uinculo Iuramenti: & pœna in statuto contenta pro qualibet uice, in qua syndicatus tempore condēnentur (quæ etiam seruentur & locum habeant * in uicario seu uice potestate dictæ ciuitatis & eius officio, ac officialibus præterq̄ in illis, in qbus sit uel fuerit aliter expresse & specialiter prouisum.) * Ex secūdis addicai.

De Iuramento Potestatis iudicū Appellationū & Vicarii seu uice Potestatis. Cap. II.

DEI NOMINE inuocato ego potestas ciuitatis Spoleti comitatus & districtus eiusdem Iuro, & iuramento promitto ciuitatis Spoleti eiusq; comitatus & districtus libertatē honorē iurisditionē & statū pacificum ipsius toto tempore mei regiminis regere manutenere & augumētare pro posse, & defendere & conseruare populū & populares personas ciuitatis: & comitatus eiusdē cōsiliū populi offm̄ Dñoꝝ Prioꝝ & artes, & artifices dictæ ciuitatis, statuta oia reformationes ordinamenta puisiones, & decreta facta, & in futurū facienda per ipsos Dños Priores, & cōsiliū populi, & per quoscunq; authoritatem hn̄tes attendere, & effectualiter obseruare, & toto tempore mei regiminis, cum tota mea familia & equis stare & moram trahere in ciuitate prædicta, nisi irem causa dicti cōmunis & cū licentia eiusdem, uel nisi mea familia iret in comitatum pro officio exercēdo, scdm quod mihi erit cōcessum, ut ipsam possim transmittere cuilibet petenti . Ius & iustitiam faciā, & per meos officiales faciam fieri, & ipsam nemini denegabo, & maxime orphanis, uiduis, pupillis, & miserabilibus personis, manutenebo & pro posse defendā loca sacra, religiosa, & pia ciuitatis & comitatus prædictoꝝ hæreticos scysmaticos, eorumq; receptatores, & fautores, malefactores, & alios homines male conditiones puniā, & persequar iuxta iuris censurā, & nō recipiā nec recipi faciā, a cōmuni Spoleti, uel ab alia speciali persona aliquod donum, uel aliquid aliud cōtra formā statutorū, exbannitos rebelles, & aduersarios cōmunis Spoleti pro posse habere in meam fortiā procurabo: & eos puniā prout fuerit consonū rationi colletas impositas, & imponendas non solutas, & cōdemnationes & omnes redditus cōis prædicti exequar, & ad manus camerarii cōmunis, & nō alterius personæ faciā peruenire, & nō permittā nec petā me syndicari durante meo officio, sed ipso finito, stabo octo diebus in dicta ciuitate ad reddēdū rōnē plenariā administrationis mei officii corā officialibus ad hoc deputatis, & de dicta ciuitate nō discedam nisi primo fuero, a dictis syndicatoribus absolutus seu sententialr condemnatus, & ubi fieret condemnatio cōtra me uel meos officiales quantitatem condemnationis persoluā, & ab ipsa condemnatione nō reclamabo nec cōtra ipsam aliquid obiciam uel opponā per quod ipsius executio impediatur, seu aliqualiter retardetur. Vigentem pacem in dicta ciuitate & pacta pacis inita inter quoscunq; Spoletanos manutenebo, & conseruabo, & contrafacientes ad posse puniam & compellam, & procurabo q̄ in ipsa ciuitate & comitatu pax uigeat & popularis status, credētias mihi impositas per me & meos officiales nullatenus reuelabo. Quod mihi aliquod arbitriū concedatur nō petā, Circa custodiam ciuitatis & castrorū arcium, & fortellitiorū, comitatus, & districtus ciuitatis prædictæ per me. & meos officiales & familiares ero sollicitus & attentus, Et mittā familiā de die & de nocte pro custodia ciuitatis & burgoꝝ, & rimando pro euntibus, & facientibus cōtra formam statutoꝝ, Insuper iuro q̄ sum fidelis sacrosanctæ Ro. ecclesiæ & partis guelfæ, & quod generalr oia & singula faciā, & per meos officiales faciam fieri ad quæ teneor, & tenentur uigore alicuius statuti, uel reformationis dicti cōis & maxime statutoꝝ in hoc uolumine cōprehensoꝝ in fauorē ciuiū, & specialiū psonaꝝ. Et oia faciā & fieri curabo ab ipsis meis officialibus, & familiaribus bene & legaliter puris manibus fideliter, & sollicite Amotis odio, amore, precio, precibus, fraude timore lucris illicitis, & omni alia humana gratia. Sic deus me adiuuet ad sancta dei euangelia super statutis clausis dicti cōmunis ipsis per me corporaliter manu tactis. Et idem iuramentum faciat capitaneus iudex appellationum Vicarius seu uicepotestas omissis his quæ ad ipsorum officium non spectant.

De Iuramento Iudicum,& q per se ipsos debeant testes examinare. Cap. III.

IVDICES Domini Potestatis iurent ad sancta dei euangelia in consilio populi primo die ipsorum officii officium eorum ad quod erunt deputati bona fide atq sollicite exercere secundum formã statutorũ cõis Spoleti:& ubi ipsa statuta non loquentur secundũ formã capitulorũ insertorum,& dare consiliũ ipsi Dño Potestati Dñis Prioribus,& cõi Spoleti quotiescũq petitũ fuerit prout iustitia suadebit,& credentias eis impositas tenere secretas omni fraude,& dolo cessante,& diffinire lites,causas & questiones tam motas q mouendas prout tenentur,& debent secundũ formã statutoꝝ Et q testes examinabũt per se ipsos in palatio,uel in loco ubi iura per eosdẽ redduntur pro cõi prædicto,nisi essent mulieres honestæ uel aliæ pſonæ infirmæ uel iusto impedimẽto grauatæ quæ pducerentur in testes,quas examinare possint in ecclesia,uel alio loco congruo,& honesto.Saluo q in ciuilibus in casu in quo infra concederetur,alteri possit examinatio committi testiũ prædictorum:& facient scribi dicta testium per Notarios ad hac deputatos aliter ipsa receptio examinatio & commissio nõ ualeat ipso iure:Et q assẽtiẽt iustis sententiis & q dissentient iniustis,manus puras habebunt,& nihil recipiẽt,a,cõmuni Spoleti uel ab alia speciali persona occasione ipsorum officii Omnes accusationes & denuntiationes quæ corã eis dabuntur recipient & mitti facient ad quinternnm infra quintũ Diem post exhibitionẽ ipsarũ,& idẽ facient de omnibus defensionibus Articulis depositionibus testium,& aliis quibuscunq actitandis in officio corã eis,& iustitiã facient omnibus petentibus dilationes & terminos dabunt secundũ formã statutorum & q nullũ grauabunt contra ius,& iustitiam:uel leges municipales Spoleti,Copiam eorũ facient:& sedebunt ap ban cũ iuris horis & temporibus debitis,prout tenentur secundũ formã statutorũ Et erunt Attenti,& circunspecti circa corruptores qui eos per sordes uel alio modo reprobo corrumpere attentarẽt,& ipsos rectoribus cõis Spoleti,Dñis Prioribus,& consilio populi reuelare & pro posse curare q culpabiles in prædictis pœna debita puniantur.Et si contrafecerint in prædictis uel aliquo prædictorũ in quinquaginta libris deñ. pro quolibet puniantur ubi non esset alia pœna expressa.Et generaliter omnia & singula faciẽt quæ ad eorũ officium spectant per formã statutorũ:& q semper totis conatibus operabuntur q pax uigeat in ciuitate Spoleti & popularis status,& solliciti erunt punire offendentes quomodolibet populares.

De iuramento militum seu sociorum Domini Potestatis. Cap. IIII.

MILITES seu socii D ni Potestatis prima die ipsorum officii in consilio populi iurent ad sancta dei euangelia tactis corporaliter scripturis,q eorũ officium faciẽt bona fide secũdũ statuta & ordinamẽta ciuitatis Spoleti.& cõstringẽt in ære & pſona omnes cõdemnatos communis Spoleti & fideiussores eorum donec ipsas cõdemnationes soluerint cum effectu,postq in rem transiuerint iudicatam.Omnes collectas impositas,& imponẽdas per cõe Spoleti,& oẽs alios introitus,& prouentus debitos dicto cõmuni deuenire facient ad manus Camerarii cõis & nõ ad aliam personã Custodiã de die,& de nocte per ciuitatẽ Spoleti,& eius comitatũ & districtum ubi fuerit necessariũ facient,& fieri facient per familiã Potestatis,malefactores,& exbannitos cõis Spoleti capient & capi faciens iuxta posse.Et ad hoc ut præmiorum intuitu ad ipsos capiendos propensius animentur,habeat Dñs Potestas & habere debeat de pecunia & ære dicti cõmunis pro quolibet cõdemnato & exbannito in persona capto per suos officiales & familiam & ducto in fortiã ipsius,& cõmunis prædicti facta executione personali de eodẽ qnquaginta libras deñ,Et pro quolibet exbannito,& cõdẽnato in mẽbris capto & executione facta in mẽbro Triginta libras deñ.& pro quolibet exbannito & cõdemnato in pecunia capto facta executione de cõdemnatione duos solidos denarioꝝ p quolibet libra,eius quod deuenire faciet in cõi,quos duos solidos p libra soluat dictus cõdẽnatus ultra cõdẽnationẽ de ipso factã & ultra illud quod soluet in cõmuni,ita q de cõdemnatione nihil diminuatur cõmuni,dummodo hoc nõ uendicet sibi locum in cõdemnatis & exbannitis tempore sui regiminis.Et q discutient & discuti facient tabernas,& tabernarios uendẽtes uinum,& alios uendentes carnes panem,& alia uictualia,& tenentes pondera,& mensuras non iustas & nõ sigillatas sigillo cõis Mulieres portantis ornamẽta & alia uetita,& facientes corruptũ & clamosas lamẽtationes ad mortuũ,& hoĩes uociferãtes

capillum

capillum faciem, seu uestem laniantes quotiens sciuerint in aliqua parte ciuitatis aliquem mortuum esse maxime hora qua defunctus debeat ad ecclesiam deportari. Et ludentes ad Taxillos, & ad ludum prohibitum & portantis arma uetita de die, & de nocte contra formam statutoꝝ quotiens opus fuerit adminus qualibet die semel: & persequentur malefactores & cōmittentes maleficia iuxta posse, & generaliter omne aliud officiū facient, & exercebunt ad quod tenentur secundū formā statutoꝝ, uel quod eis per Dñm Potestatē & Dños Priores populi committetur in posterū. Et oēs uias publicas uicinales, & plateas rimari facient & mūdari. Et ꝙ, a, cōmuni & specialibus personis nō recipient aliquid per directū uel obliquum Credentias eis impositas nō manifestabunt bona, & æra cōis saluabunt Dños Priores, & consiliū populi, capitaneos artium & populares personas in eorum libertatibus honoribus: & statu pacifico cōseruabunt, & ad posse defendent. Et in omnibus eorū officiū exercebunt absq; dolo fraude, odio, amore, precio, precibus, uel timore.

De Iuramento Notariorum Domini potestates, domicellorum Berruariorum eiusdem, & de quibusdam spectantibus ad ipsorum officiorum. Cap. V.

NOTARII Potestatis in consilio populi iurent ad sancta dei euangelia tactis corporal[illegible] scripturis fidel[illegible], & sollicite scribere accusationes, Inquisitiones, uel denumptiationes, nec non recipere petitiones quæ porrigentur coram iudice sub quo ad eius bancū fuerint deputati, Ita tamen ꝙ nihil scribant in actis sine ipsius iudicis conscientia: & nō recipiant aliquā accusationē uel denumptiationē nisi de conscientia iudicis maleficioꝝ, & potestatis & nō pandent processus aliquos ante testiū aperturā, nec alia secreta curiæ, & cōis Spoleti, & oēs scripturas ordinate pōnent ad quinternum infra quintū diem & oium actorū copiā petenti cuilibet erogabunt ea die uel sequenti qua petita fuerit. Et nihil, a, cōmuni uel speciali persona pro primis uel secundis scripturis recipient quoquomodo, & oia & singula facient ad quæ tenentur, & debent ex forma statutoꝝ, & quæ per Dñm Potestatē seu Priores populi cōmittentur eisdem, contrauero facietes ubi alia pœna nō esset expressa in prædictis uel aliquo prædictoꝝ in libris deñ. qnquaginta uice qualibet condemnentur. Omnes quoq; domicelli & berruarii potestatis pdicti iurent quecunq; eis et cuilibet ipsorū incumbentia fideliter exercere: & ad custodiā ciuitatis, & ad capiēdū malefactores & ad rimandū p ludentibus ad Taxillos, & portantibus arma uetita & exercētibus alia prohibita sollicitos se habere, & de his quæ inuenerint uerā faciēt relationē. Et ꝙ nihil recipient ultra q̃ eis concedatur, a, cōmuni seu singulari persona Et ꝙ pacem cōmunis Spoleti Dominos Priores, & statum popularem, totis uiribus defensabunt.

Quod in ciuitate Spoleti sit & esse debeat unus populus & de ipsius iurisditione. Cap. VI.

CVM Commune Spoleti retroactis tēporibus inimico humani generis suadente, & operāte zizaniāq; seminate, fuerit ppter partialitates diuisum, & inter ciues ipsius ciuitatis seditiones & discordiæ fuerint exortæ Et sit scriptū oē regnū in se diuisum desolabitur. Ideo ut in unitate uigeat & pacis Tranquillitate populus cōseruet, maxime pñtibus tēporibus qbus inter quoscūq; ciues extirpata sunt iurgia, & pacis amenæ seminatæ uirtutes, statuerūt, & ordinauerūt dicti statutarii ꝙ ciuitas Spoleti eiusq; comitatus, teritoriū, & districtus, & oia iura, & iurisditiones eiusdē uniuersal[illegible], & singul[illegible] regant, & gubernentur & manuteneantur ad populū, & per populū, populares, & artifices psonas ciuitatis pdictæ. Et ꝙ ipse populus, populares, artes, & artifices ipsius habeant & habere intelligant oē regimen, omnēq; iurisditionē, bayliā authoritatē, potestatē, & liberū arbitriū qđ, & quā totus ipsum cōe, & tota uniuersitas hoium ciuitatis, & comitatus eiusdē habent, & habere hactenus cōsueuerūt, quocūq; iure mō uel forma Et ꝙ dictū regimen, iurisditio authoritas imperiū, & potestas pleno iure, & imediate spectet & ptineat ad ipsum populū populares artis, artifices ciuitatis præfatæ perpetuo diuina mediāte gratia duraturū, Cassantes, & adnullantes omne arbitrium libertatem, iurisditionem: & quamcunq; immunitatem datum & datas concessum & concessas alicui singulari personæ cuiuscunq; conditionis existat per hoc pñ capitulum non intelligantur cassæ & annullatæ immunitates quæ per Dominos Priores capitaneos artium & cōsiliū populi declararentur Debere in suo firmitatis robore permanere:

pactis factis inter intrinsecos remanentibus semper firmis, quæ pacta inferius in hoc uolumine describentur.

De Iuramento & ꝓmissionibus faciendis per populares Ciuitatis Spoleti. Cap. VII.

PER R Dños Priores populi infra mensem post publicationẽ præsentiũ statutoꝶ sub pœna, & ad pœnã qngẽtaꝶ lib deñ. ꝓ quolibet qui cõtrafecerit fiat & fieri debeat unus liber in quo scribantur, & scribi debeant noĩa illorũ populariũ & artificũ ciuitatis Spoleti, quoꝶ ipsis Prioribus uidebitur cõuenire & postq̃ sic fuerint scripti faciãt dicti Dñi Priores, & operent̃ cũ effectu, ꝙ omnes & singuli sic scripti compareant, & personalr ueniant coram ipsis infra terminũ octo dierũ: & quilibet ex ipsis iuret ad sancta Dei Euangelia tactis scripturis, officiũ prioratus populũ & artes dictæ ciuitatis, & popularem statũ ipsius manutenere, & augumentare in bono & pacifico statu iuxta posse & uelle, ac operari ꝙ in ciuitate Spoleti manuteneatur Iustitia, & unicuiq; reddatur ius suum, & nõ permittere ꝙ dictus populus & popularis status deuastetur, seu in aliquo cõfundatur, Et manutenere, & augere de bono in melius ciuitatem Spoleti, comitatum, iurisdictionẽ & libertatem ipsius & sequi potestatem confaloneriũ & Priores, & dare eis auxiliũ cõsiliũ & fauorem, ut maleficia puniantur, & ut pœnæ impositæ pro maleficiis exequantur. Et si accideret, (quod deus auertat) quod aliquis rumor esset, uel fieret in ciuitate Spoleti: per quẽ status pacificus, & popularis posset turbari, trahere ad Dños Priores & ad palatiũ populi & ipsos seq, & eorum mandatis pro tutela & defensione dicti pacifici & popularis status totaliter obedire & de dicto loco nõ recedere donec dictus rumor esset sedatus, uel haberent aliud iu mandatis, & nõ sequi uel trahere ad aliquẽ, uel aliquam personã nobilem, uel popularẽ. Et si ad eius notitiã peruenerit quod aliqs, uel aliqui rraherent, uel ordinarent aliqd contra ciuitatẽ præfatã, eius statũ pacificũ, & popularẽ hoc. D Prioribus sine moræ diffugio nunciabit. Et si ordinaretur peripsos Dños Priores ꝙ ad pulsationẽ certæ campanæ uel alio dato signodicti Iurati debeant accedere ad palatium populi, uel alium certum locum, ꝙ statim audita campana uel alio signo illuc accedant sine temporis interuallo, & siquis recusauerit dictũ iuramentũ præstare uel postq̃ Iurauerit non adimpleuit quod Iurauit in quingentis libris deñ. qualibet uice condẽnetur: quã cõdemnationẽ si soluere nõ poterit sibi pes totaliter amputetur, & de hiis potestas ad pœnam centum librarum denariorum Inquirere teneatur.

De electione Dominorum Priorum & ipsorum officio. Cap. VIII.

QVIA officium D. Priorum populi Ciuitatis Spoleti q̃ utile, & necessarium per antiquissima tẽpora compertum est. Ideo prædicti statutarii statuerunt, & ordinauerunt pro pacifico statu populi eiusdẽ ciuitatis, ꝙ Dñi Priores populi ciuitatis prædictæ sint, & esse debeãt numero sex & singulis duobus mensibus extrahendi more solito, & iuxtã ordinationẽ noui buxuli incepti kalendis Maii. M.D.xxxviii. pro duodecim annis de cophino posito in sacrario seu sacristia cathedralis ecclesiæ Spoletanæ qui cophinus sit, & esse debeat clausus tribus seris cum tribus clauibus, quarum unam teneant. D. Priores, aliam teneat Prior fratrũ sancti Nicolai, & tertiam Prior fratrum prædicatoꝶ, & sigillatus sigillo ipsorum. D. Prioꝶ, & sic, sit, & esse debeat clausus & sigillatus in posterũ, Officiũ aũt ipsorũ, D. Priorum duret ut præmittitur duobus mẽsibus. Qui habeant pro eorũ expensis solitum & consuetum salarium & modo & forma quibus hactenus seruatum fuit. Et qui sunt in dicto officio prioratus decem diebus ante finẽ eoꝶ officii faciant alios extrahere de cophino prædicto pro aliis duobus mensibus. Et sic quibuslibet duobus mensibus extrahantur, quousq; cedulæ scriptæ quæ iacent in dicto cophino durabunt, & totaliter extractæ fuerint. Et si ipsorum priorum aliquis moreretur, ita ꝙ eorum numerus non esset impletus, uel aliquis esset absens, ita ꝙ non posset commode moram trahere cum eisdem, quodq; ipsorum sex numerus imminutus esset uice illius mortui uel absentis de dicto cophino extrahatur nnus uel plures sicut casus attulerit, de substitutis in loco deficientium secundum ordinem buxuli seu consilii de uaita illa de qua mortuus fuerit siue absens Et si substituti seu suffecti in loco deficientiũ uel mortuorum, uel (ut uulgo dicunt) spicciulati deficerent uel in dicto cophino non reperirentur antequã omnes Prioratus qui sunt in dicto cophino

in totum

in totum per ordinem sint extracti: q remanentes libere exercere ualeant officium Prioratus, ac si aliqui nō essent mortui uel absentes. Et illi qui sunt in dicto cophino positi pro Prioribus et ēt in loco deficientium uel absentium substituti uel suffecti quando casus euenerit sint Priores populi Spoletini & exerceant & exercere ualeant officium prioratus, & quæ facient ualeant tanq̄ a ueris & legitimis prioribus facta forent: morte uel absentia unius uel plurium nō obstante. Ipsi uero. D. Priores semper habeant inter se de ipsorum numero unum Priorem quem eligant hoc modo, Nam prima die introitus ipsorū officii faciant tot breuia quot sunt ipsi. D. Priores in quibus sint scripta nomina ipsorū scilicet in quolibet unum nomen: & ipsa breuia ponantur in quadam urna seu bachili & de dicta urna pro primo extrahatur unū & ille cuius nomen scriptum reperiretur in breui sic extracto: sit prior & retineat bullectam prorata temporis. Ita q. quilibet eorum habeat bullectam & sit prior tanto tempore, usq; ad finem officii. Et ille qui habebit bullectam possit alios socios congregare ad suum libitum, & inter eos proponere & reformare: & in nullo habeat maiorem authoritatem aliis suis sotiis, Teneatur aūt dictus prior uinculo iuramenti & ad pœnā centum sol' quoties contrafecerit, saltē semel in die omnes suos sotios in palatio residentes congregare, & inter eos proponere si est aliquid faciendum pro utilitate cōmunis. Et ut maleficia puniantur uel pro statu pacifico & populari dictæ ciuitatis: & id quod erit inter eos deliberatum faciat statim executioni mandare. Et recepta copia alicuius inquisitionis uel denūptiationis factæ per alium q̄ per iniuriatū, a Dño Potestate teneatur mittere pro iniuriato & una cū assesore eis deputato ab ipso exquirere ueritatē maleficii quod diceretur in suam personā cōmissum & recipere ab ipso nomina testium quos diceret de dicto maleficio scire ueritatem: & ipsorū testium nomina mittere potestati seu Iudici maleficiorum, atq; ei scribere uel otetenus dicere q ipsos testes examinet super ipsa inquisitione uel denūptiatione, q. si in pdictis fuerit negligens, & nō adimpleuerit quæ superius describuntur: in decem lib. deñ pro qualibet uice condemnetur & eandem pœnā incurrant omnes, & singuli priores qui se ipsos, & aliquem ipsorum eligerent ad aliquod officium in cōmuni uel aliud unde sibi salarium, a cōmuni uel specialibus personis deberetur. Et faciant ipsi D. priores fieri exactiones collectarū impositarum, & imponendarū ad pœnā xxv. lib. deñ. p quolibet Dicti aūt Priores dictum palatiū populi die ac nocte nō exeāt pro facto alicuius specialis personæ nec ad potestatem seu alium officialem accedant: nisi primo deliberetur q possint ad ipsos accedere & causam quare uadant exprimant quā causam eidē officiali proponant. & non aliam sub pœna decē lib. deñ. p quolibet & qualibet uice qua contrafecerint in prædictis. Extractis aūt oībus prioribus qui in dicto cophino existerēt Qui ultimo loco extracti fuerint per unum mēsem ante finem ipsorum officii: uinculo iuramēti & pœna, xxv lib. deñ pro quolibet teneantur & debeant cōsilium populi facere congregare: in quo intersint ipsi. D. Priores consiliarii populi capitanei artiū. Tres de bullectis, & tres super ppositis uel duæ partes ipsorum ad minus, & in ipso consilio pponant de noua electione Dñoq Prioq & pro quanto tempore, & qi in maiori uel minori numero eligi debeant in futurum, & qcqd per ipsos consiliarios, capitaneos, & alios supradictos pñtes in dicto consilio: uel duas partes ipsorum fuerit deliberatum uel ordinatum circa predictam electionē ualeat, & teneat: ac si deliberatum & ordinatum esset per totū cōmune ciuitatis prædictæ. Teneantur aūt dicti D. Priores simul stare morari & habitare in palatio populi constricti & ibidem comedere & bibere. Nullus aūt ipsorū. D. Prioq Procuret per se uel alios suos sotios aliquem suum consanguineum eligere ad aliquod officium cum salario. siue electio fiat pro tempore quo durat officiū: siue pro alio tempore subsequenti: & si contra factum fuerit non ualeat ipso iure: & in. xxv libris deñ. tam eligens quam electus si acceptauerit pro quolibet condemnetur, & simili pœnæ subiaceat qui ultra dictū salarium aliqd reciperet uel haberet. Nec possit se immiscere in causis quæ essent inter aliquos cives ciuitatis & comitatus Spoleti: nec aliquem ciuem cōstringere uel carcerare nec detinen facere sine consensu, & deliberatione quæ fiat ad buxulas & pallutas oīum suoq sotiorū uel duarū partiū ex ipsis, & qlibet contrafaciens in. xxv. lib. deñ. uice qualibet condemnetur.

De forma iuramenti præstandi per Dominos Priores populi. Cap. IX.

IVRent prædicti. D. Priores & ipsoq qlibet corpalr tactis scripturis eorū offiñ fidelr & legalr exercere, & q uigilāti studio opabūt & faciēt oīa q poterūt, ut pacificꝰ stat' pplaris de bono in

melius augumentetur. Et q erunt prompti & solliciti ut maleficia puniantur. Et q omnem honorem, iurisdictioné, iura immunitates, & priuilegia cõmunis Spoleti cõseruabũt. Et q pecunia, & æs cõis non permittent q indebite expendãtur. Et quod omnibus, & singulis fiat iustitia, & q nullus cõtra ius, & iustitiam opprimatur. Et q non sequentur partialitaté aliquã, sed statũ popularem. Et q de pecunia, & ære cõis nihil percipient ultra quantum sit eis concessum, uel alterius singularis personæ. Et q se ipsos, uel aliquem eo cõsanguineum nõ eligent ad aliquod officium Et q non comedent seu bibent cum aliquo ciue spoletano in palatio populi, nec alibi quam in domo propria, donec erunt in officio prioratus, Et generaliter q facient, & obseruabũt omnia & singula contenta supra in proximo capl'o loquente de ipsorum electione, & ad que tenentur secundum formam statutorum, ordinamentorum, reformationum, consuetudinis, & capitulorum dictæ ciuitatis remotis odio, amore, precio, precibus, Timore, & omni humana gratia.

De electione & imbuxulatione capitaneorum artium. Cap. 10.

CAPITANEORVM artium sex mẽsibus duret offin̄, qui in renouatione bussuli debeãt cum aliis officialibus per hñtes authoritaté in ipso buxulo imbuxulari. videlicet de qualibet arte duo preter quã de collegio aduocato, pcurato & notario de quo debeant esse tres uidelicet vnus aduocatus, unus pcurator, & unus notarius & de sex mẽsibus in sex menses unã cum magistratu de buxulo extrahantur. Debeant auté interesse dicti capitanei consilio populi, & in ipso illam uocem & authoritaté quilibet eo habeat quã habet cõsiliarius qsq ipsius consilii, Debeãt etiã capitanei pdicti semel in principio cuiuslibet prioratus artem ipso cõgregare & ire unã cum artificibus dicte artis ad Dños Priores populi & eis exponere que crediderint fore utilia pro cõmuni & p pacifico populari statu ciuitatis predictæ, & ut maleficia puniantur in eadem. Artes vo sint & esse intelligantur scilicet. prima collegii aduocato, procurato & notario, secunda mercantiæ, tertia bancario, quarta, mazafortor, quinta aromatario, sexta lane, septima fabro, octaua calciolario, nona beccario, decima merciario, undecima pizicarolio, duodecima sutor, decimatertia aurificũ, decimaquarta lignarolio, decimaquinta cauponum, quæ artes ut supra Expressæ per ordinem incedere debeant in quibuscunq processionibus, & actis publicis una scilicet post aliã, & nullus ex artificibus dictarum artium huiusmodi ordiné, in quibuscunq actis publicis seu pcessionibus audeat uel presumat cõtrauenire seu mõ aliquo pturbare sub pena centũ lib. deñ. ipso fcõ incurreñ. & cameræ cõis Spoleti applicañ.

De electione Trium Bonorum uirorum De Bullectis. Cap. 11.

TRES boni uiri de bullecta eligantur hoc ordine. Videlicet q Priores populi qui pro tempore erunt per undecim dies ante finem officii eo uirorum de bullectis qui ultimo loco extrahentur de buxulo, seu cophino, in quo imbuxulati reperiuntur, teneant & debeant cõgregare capitaneos artiũ, Tres de bullectis, qui tunc erunt in officio, & tres super ppositis uel duas partes ipsorum ad minus: & tunc inter ipsos eligãtur duodecim boni uiri qui sint, & esse debeãt officiales de bullectis pro duobus annis pxime sequentibus, & ut seqtur finieñ. Et deinde fiant quatuor cedulæ, & in qualibet ipsa scribantur tria nomina pdicto duodecim, & quælibet cedula inuoluta in quadã pallucta de cera singulariter, & per se, ita cooperta q nullatenus uideatur, mittatur in cophino in quo iacent Priores, & sigillato sigillo Priorum. Et decem diebus ante finem officii eo, qui tunc erunt officiales de bullectis extrahatur una ex dictis palluctis: & qui in cedula quæ reperiretur in dicta pallucta erunt scripti sint & esse intelligantur officiales de bullectis pro sex mensibus. Et hoc ordine de sex mensibus in sex menses extrahantur donec oẽs sint extracti Et postq̃ omnes fuerint extracti eo ordine & forma de aliis duodecim electio renouetur, & sic fiat successiue hoc statuto durante. Officium autem authoritatem & baliam habeant ipsi tres q omnes expensæ quæ faciendæ erũt in cõmune Spoleti de pecunia ipsius cõmunis debeant deliberari & approbari per ipsos tres uel duos ex eis ubi omnes sint præsentes, q si unus ex eis fuerit mortuus uel absens á ciuitate & districtu Spoleti uel alias. Iuste impeditus, ita q cũ sociis esse non possit. Tũc & eo casu substituatur alius in locum deficientis uel absentis per .D. Priores qui pro tempore erũt: Et quod expensæ prædictæ per duos ex tribus psentibus, uel duos

præsentes

præsentes altero absente ad buxulas, & palluctas deliberari debeant: & approbari. Et aliter expendi nõ possit pecunia & es cõis, prout infra in cap. de expensis subiungetur. Et sint & esse intelligantur dicti tres & ipsorum quilibet de cõsilio populi, & in ipso illã authoritatem & uocem habeant, quã habet quilibet alius consiliarius. Teneantur aũt iurare dicti tres de bullectis eorum officiũ facere bona fide & nõ cõsentire q aliqua pecunia dicti cõis expẽdat, nisi p utilitate ipsius. & in expendẽdo ipsam habeãt illã diligentiã quã in factis ppriis, haberent & poculis solũ deũ;

De electione Trium Bonorum uirorum super propositis & eorum officio. Cap. XII.

CVM principiis sit obuiandum: ne per inordinatas ppositas damnũ cõmuni uel periculum subsequatur. Ideo statuerunt & ordinauerunt, q sint, & esse debeant tres boni uiri super propositis faciendis in quibuscunq; cõsiliis, uel arengis, & q per D. Priores nõ possit aliquid ppor ni: nec aliqua proposita fieri in aliquo cõsilio populi, uel arenga, nisi primo de uerbo ad uerbũ proposita quæ esset facienda fuerit deliberata, & approbata ad buxulas, & palluctas per ipsos tres, uel duos ex eis, etiam Tertio absente. Et eorum aliquis nõ possit cogi realiter, uel personalr ad deliberandũ aliquam propositam. ad pœnã. centũ lib den. pro quolibet qui ipsos cogeret, uel grauaret, & qualibet uice. Et si aliquis ipsorum trium esset mortuus, uel absens, a ciuitate Spoleti uel eius districtu uel aliter iusto impedimento detentus, ita q interesse nõ posset dictæ deliberationi, tunc in locum deficientis uel absentis substituatur alius per. D. Priores qui pro tempore erunt uel per alios superuenientes, uel pñtes uel per duas partes ipsorũ Et quod per dictos tres, uel duos ex eis alio tertio præsente, uel absente deliberatũ fuerit sufficiat ad deliberandũ dictam propositã. Et nihilominus dicta pposita debeat ante deliberari per D Priores populi, uel duas partes ex eis, & demum per capitaneos artiũ, uel maiorem partem ipsorũ. & si nõ facta primo deliberatione ipsorum. D. Priorum & secundario dictorum triũ super præpositis, & tertio ipsorum capitaneorum eorũ quæ deberent proponi, aliquid proponeretur in aliquibus, uel ubi deberet proponi in arenga. Et ante non deliberaretur in consilio populi, post deliberationẽ. D. Priorum trium de propositis: & capitaneorum artiũ, non ualeat proposita, nec id quod fieret superea: sed sit irritum ipso iure: Et potestas, Priores, & quilibet alius cõsiliarius qui dictam propositam proponeret deliberaret, & super ea consuleret, & notarius qui ipsam scriberet seu legeret in centũ lib. denr uice qualibet condemnetur. Et quindecim diebus ante finem tẽporis quo durare debet officiũ dictorũ triũ super dictis propositis faciendis. D. Priores qui tunc erunt in officio teneantur, & debeant congregare consilium populi, in quo proponant & proponere debeant nouam electionẽ facien. de tribus super propositis, & de ipsorũ authoritate, & pro quanto tempore inouentur. Et quicquid deliberatum fuerit circa prædictam electionẽ, & sibi connexa, & maiorem partem dicti consilii: in quo interesse debeant duæ partes ad minus consiliariorũ ualeat, & teneat, & habeat plenum robur, ac si factũ esset per totum cõmune authoritate psentis statuti. Et semper dicti tres super propositis sint, & esse intelligantur de consilio populi, & in ipso habeant authoritatem & baliam quam habet quilibet alius consiliarius dicti consilii. Et quilibet ipsorum iuret ad sancta dei euangelia tactis corporaliter scripturis, ipsorum officium facere bona fide, & nõ delibetare, nec comprobare aliquã propositã, quã nõ uideant ad cõis utilitatem redundare.

De electione consiliariorum populi & eorum officio & iuramento. Cap. XIII.

CONSILIVM populi anno quolibet renouet, & Priores populi qui p tẽpore erũt ante finẽ dicti cõsilii (eligãt de qualibet uayta tres cõsiliarios) populares, pacis, status popularis & reipub. Spo. Relatores, & sint numero triginta sex: & duret ipsorum offm uno ãno, & qui erit tũc in dicto consilio & numero triginta sex consiliariorum nõ possit eligi pro anno sequẽti. (* Et de cõsilio dicti ppli sint. D. Priores, capitanei artiũ, tres de bullectis, & tres de ppositis una cum ipsis cõsiliariis, qd cõsiliũ ppli dictorum triginta sex, Priorum capitaneorum triũ de bullectis, & ẽt de ppositis: illã authoritatẽ hẽant, & baliã quæ per statuta dictæ ciuitatis cõsilio ppli inuenitur concessa, in quo cõsilio debeãt adminus duæ ptes pdictorum adesse, & per duas ptes astantiũ quod deliberabit obtineri,) Possit aũt in dicto cõsilio tractari, ordinari, & deliberari de collecta iponẽda Saluo q nõ possit aliqd deliberari qd sit cõtra pacẽ & pacta inuolumine statutorum cõtẽta de qbuscunq; expensis faciẽdis in cõi Spoleti de pecunia, & ære ipsius cõis De electione quorũcũq; offitialiũ, de represaliam cõcessione, & oibus aliis factis, & negotiis necessariis & expediẽtibus dicto cõmuni, saluo q non possit proponi deliberari, uel ordinari aliquid quod esset contra formam præsentiũ statutorum, & de cõdẽnationibus, bãnis, & pcessibus in perpetuũ uel ad tẽpus remittẽdis.

* Ex pmis addi. ca. 3.

cassandis suspendēdi uel tollēdi, uel ꝗ aliqua iurisditio, uel immunitas detur uel cōcedatur ali/cui spoletano in perpetuum uel ad tempus, uel ꝗ bona stabilia, iura, & iurisditiones dicti cōmu/nis, & quæ dictū cōmune hēt in oibus, & singulis uillis, & castris comitatus Spoleti, uel alibi uendantur, dentur, seu quouis alio titulo alienentur et largo sumpto uocabulo, & ꝗ imponatur ali/qua prestantia alicui spoletano ꝗ si secus fieret in aliquo casuum prædictorum non ualeat ipso iure Et proponens, consulens, uel arengans: scribens uel legens propositam super prædictis uice qualibet, & pro quolibet in quinquaginta lib. deñ. condemnentur. Quicquid autē deliberabitur, reformabitur uel prouidebitur in dicto consilio debeat obtineri per duas partes astantium consi liariorū, capitaneoꝝ, trium de bulleda, & trium super propositis, & duas partes. D. Priorum, & quilibet prædictoꝝ, tantū habeat unā uocem, & ad dictum consiliū quilibet uenire teneatur, & qui nō uenerit puniatur in pœnam unius Iulii pro qualibet uice, nisi se suo iuramento quod ue nire non posset ad dictum consilium excusaret, pro quo iulio non ueniens in libro speculi cōis Spoleti describatur & habeatur pro debitore ipsius communis nec deleri possit nisi solutione secu ta: & contra eum habeant locū iura, & reformationes ipsius speculi in omnibus & per oia in tan tum ꝗ non possit habere aliquod officiū in cōmuni. Et quilibet ipsorum consiliariorū habeat, & habere debeat, a cōmuni pro toto dicto anno unam librā piperis in festo natiuitatis Dñi & quili bet capitaneoꝝ in fine sui officii mediā libram piperis. in ipso uero consilio uno, & eodē tempo re de numero consiliariorū. xxxvi. esse non possint pater & filius, fratres carnales, patruus, & ne/pos sic cohabitātes minor. xx. annis & qui nō sit subiectus iurisditiōi cōis Spoleti. Et in ipso nō possint fieri ultra q̄tuor ꝑpositæ sup qb' adminus bēant cōsulere tres, q in eoꝝ dictis utant' breuī tate, & ad aliā materiā ꝗ ad ꝑpositā se nō extandāt nisi cū licētia. D Prioꝝ. Et nullus surgat ad consulendū nisi semel uinculo iuramenti, & pœna xx. sol. deñ. in qbus uice qualibet & pro quo libet puniatur. Et si in dicto consilio non adesset numerus de quo supradictū est uel nō uincere/tur per duas partes p̄ntium, quod proponitur in eodē nō ualeat quod fieret Et ꝗ nullus qui nō sit de dicto consilio possit ipsi interesse Et si esset immissus mandato alicuius officialis teneatur publice dicere Prioribus ego nō sum de consilio sed fui immissus pœna. v. lib. deñ. & eidē pœnæ subiaceat siquis uiderit talē astantē in cōsilio, & ipsum nō denuntiauerit ipsis. D. Prioribus Oēs aūt qui sunt de numero dicti consilii in principio, ipsoꝝ officii iurent ipsorū officium facere bona fide, ad dictum cōsilium uenire, & consulere & ad partitū mittere quod eis uidebitur magis utile pro cōmuni. Et hoc capitulū teneatur Notarius reformat onum dictis consiliariis legere in uul/gari in ipsorum primo consilio, & in quolibet consilio faciat banniri notarius prædictus ꝗ qui non est de dicto consilio debeat inde recedere.

De electione Camerarii & ipsius notarii & de ipsorum officio & iuramento necnon de elimosynis per ipsum faciendis. Cap. XLIIII.

CAMERARII cōmunis Spoleti sex mensibus duret officiū, Et per quindecim dies ante finem officii eius qui nunc est in officio, Priores qui erunt tūc temporis teneantur, & debeāt uinculo iuramenti & pœna. x. lib. deñ. pro quolibet congregare capitaneos artium tres de bulle/cta, & tres de propositis, ita ꝗ adminus ipsoꝝ omnium intersint duæ partes. Et tunc per maiorē partem ipsoꝝ eligantur tres boni uiri spoletani ciues ætatis saltem uigintiquinq; annorum non obstāte ꝗ fuerint in officio camerariatus, a duobus annis citra & ipsis electis fiat inter oēs scruti/nium secretū, & qui plures uoces habebit in dicto scrutinio, ille sit camerarius cōmunis Spoleti pro sex mensibus incipiendis finito officio præcessoris, cū salario quinquaginta lib. usualis mo/netæ Et dictus camerarius sic electus habeat ad sui custodiam omnes condemnationes libros, massaritias & alias res quæ sunt in camera cōis Spoleti, & quæ assignabuntur sibi imposterū, & de eis faciat inuentariū, manu notarii reformationū dictæ ciuitatis prima die sui officii, Si aliud inuentarium de dictis libris, & rebus non appareret in cōmuni ante finē sui officii, & in ipso inuē tario faciat addi omnes libros, res, & massaritias dicti cōmunis ad suas manus redactas tempore sui officii Et secundum dictū inuentarium teneatur ipsas res reassignare eidem in officio successo ri. Item fiat aliud publicum instrumentū manu sui notarii scriptum de omnibus assidibus, suppe daneis, & clauibus & serraminibus, discis, banchis, & omnibus aliis massarit:is, & rebus existen tibus in domibus: & palatiis, habitationis, Dñi Potestatis iudicis appellationū, Iudicis gabellæ,

uiarii, Notarii reformationum, & cuiuslibet alterius officialis. uidelicet ea die qua de habitatione officialis recedit teneatur uinculo iuramenti & ad pœnã .xxv. lib. deñ. quotiens cõtrafecerit ire ad faciendũ sibi assignari, a dicto officiali res in dicto inuentario contentas. Et prout sibi fuerint reassignatæ, ita q nouo officiali in dicta tali habitatione moranti reassignet. Et si aliquis dictorũ officialium, nõ reassignauerit res, & massaritias sibi assignatas & in dicto inuentario contentas eidẽ camerario possit & debeat dictus camerarius, duplũ extimationis ipsarũ rerũ non reassignatarũ sibi pro cõmuni de salario ipsius officii retinere absq aliqua cõdemnatione facieñ de emendatione pdicta. Ad manus aũt dicti camerarii perueniant, & peruenire debeant oẽs pecuniarũ quantitates, & quicquid solui debet dicto cõi, a quibuscunq castris uillis & singularibus personis, & si aliter fieret solutio soluẽs nullatenus liberetur. Et de his quæ percepent confici faciat per notarium ad hec deputatũ publicã scripturã, & integram solutionem recipiat & in pecunia numerata, ubi pecunia debetur eius quod quis tenetur soluere in cõmuni. Et aliquam pecuniã non soluat alicui absq apodissa de qua mentio fit in caplo. quod infra sub Rubrica de expensis submittetur. Possit tamen sine aliqua apodissa expendere de ære & pecunia dicti cõis usq in quantitatem centũ solidorũ deñ. pro carta, atramento cæra uernice lignis & similibus ad camerariũ seu pro camera opurtunis. Possit & debeat dictus camerarius elimosynas infrascriptas persoluere habita apodissa, Fratribus minoribus in festo sancti Lodouici fratribus pdicatoribus in festo sancti Dominici, fratribus heremitanis in festo sancti Augustini .lx. lib deñ. p quolibet ordinũ pdicatorũ, fratribus seruorũ sancte Marie .xxx. lib. deñ. hospitali nouo sancti Stephani .lx. lib. deñ. hospitali sancti Maffei, seu pauperibus ipsorũ .x. lib. deñ Monasteriis infrascriptis uidelicet, Collis floreti de capatis, sancto Iohannis de colle consilii sancte Agnetis, sancte Concordii, sancte Crucis intra muros ciuitatis collis lutis, collis gratie, sancte Marie de misericordia, sancte Clare sancte Margarite, & sãcti Bartholomei de monte luco .xl. sol deñ. pro quolibet dictorũ locorũ. Et in festo prædicto sancti Lodouici fratrum minorũ, sancti Petri martiris fratrum pr[illegible] in festo sancti Nicolai fratrum heremitarũ, & in festo sancti Luce fratrũ seruorũ [illegible] Andree apostoli duos cæreos cæræ pretii c lib. sol. deñ. inter ambos pro quolibet dictorũ locorũ. Et expensis cõis faciat q lampas seu spera quæ est ante imaginẽ sancte Marie uirginis factam per cõe Spoleti in ecclesia Spoletana semper ardeat ante ipsam imaginem die ac nocte pœna .x. lib. deñ. Et soluat uicturas equorũ bannitoribus quoties iuerint obuiam potestati, uel alicui Dño seu pro executione personali facienda, & soluat oẽs deñ. necessarios pro dicta executione personali ad uoluntatẽ militis potestatis, & penes se habeat omnia statuta loquentia de sua electione & officio ad pœnã .xxv. lib. deñ Et non faciat aliquas expensas in palatio populi, nec in habitationibus aliquorũ officialiũ forensium, nisi prius fuerit deliberatũ per Priores. Et tempore cuiuslibet Prioratus faciat legi introitus, & exitus, & expeñ. in cõsilio populi Et quoties uenderet aliquid de bonis cõis faciat illud publice banniri pluribus uicibus, & diuersis diebus. Et nullus officialis uel eius familiaris uel ille cuius fuisset res quæ uenderetur per se uel aliã personam possit ipsam emere ad pœnã c. sol. deñ. ipsi camerario, & cuilibet cõtrafacienti uice qualibet. Et nõ possit cogi dictus camerarius per aliquẽ officialẽ cõis Spoleti ad dandũ & soluendum eidem aliquã pecuniarũ quantitatẽ uel ad emendũ aliquã rem pro habitatione & usu ipsorum officialiũ nisi ad salariũ eisdẽ debitũ de expressa cõsciẽtia. D. Priorũ, & tẽpore quo debet. Nec cogi possit per. D. Priores populi ad dandũ uel soluẽdũ aliquid eisdẽ uel aliis, nisi primo ipsi camerario fuerit signata apodissa secundũ formã statutorũ. Iuret aũt dictus camerarius officiũ suũ legaliter facere Et q libros, res pecuniã, & æs cõis & quicquid ad eius manus de bonis dicti cõis peruenerit custodiet, & saluabit, & nihil expendet nisi secundũ formã statutorũ. Et promittet obseruare prædicta sub pœna .v. lib. deñ & det & dare debeat fideiussores idoneos super pdictis ¶ Notarius ipsius camerarii eodẽ die, & eadẽ forma & pro eodẽ tẽpore eligat ut supra de camerario est expressum cũ salario .xxx. lib. deñ. pro sex mẽsibus, & nõ possit esse notarius camerarii q nõ sit ætatis saltẽ uigintiquinq annorũ, & scriptus in matricula notariorum nec q sit cõsanguineus camerarii uel affinis usq in tertiũ gradũ. Officiũ aũt dicti notarii sit diuisim scribere oẽs introitus collectarũ, & cõdẽnationũ solutarũ, & oium aliorũ puentuũ, qui camerario soluerent. Et unãquãq materiã de per se ponere in quaterno, ita q de pdictis possit rationatoribus cameræ reddere rõnẽ. Et cõdẽnationes, de qbus facta fuerit mera solutio camerario eius quod cõmuni deberet signet in margine pro solutis & dictæ. scripturæ se subscribat, & si aliter dictas condemnationes signaret, uel in eis aliquid scriberet in .ccc. lib. deñ.

uice qualibet condemnetur quas si soluere non poterit manus dextera,a brachio amputetur. Et teneatur facere unū libellū chartarū pecudinarū,in quo scribat massaritias & res mobiles quæ sunt inhabitationibus officialium & libros,chartas,& alias res existentes in camera su pradicta si de ipsis non apparet factum aliquod inuentarium. Et teneatur ostēdere libros qui sunt in camera camerarii cuilibet notario de Spoleto pro copia extrahenda saluo q in cōtu macia condemnatis eoꝝ condemnationum & processuum nō fiat copia nec permittat copia ri nisi de expressa licentia.D.Priorum,uel duarum partiū ex eis,de qua manu notarii reforma tionum debeat apparere sed libros uel chartas non dimittat alicui,absq sui præsentia,uel ca merarii,nec permittat extrahi libros prædictos &cartas de camera supradicta sub pœna.c.lib. deñ.& nō audeat uel præsumat directe,uel indirecte pro prima scriptura uel pro aliqua apo dissa uel solutione alicuius quantitatis quæ fieret per camerarium,seu sub prætextu alicuius sui laboris,quem substineret,occasione dictæ officii,in seruitiū aliquod donum uel aliquam quantitatē pecuniaꝝ petere uel recipere exceptis secundis scripturis,pro quibus possit merce dem recipere competentem.Et si contrafecerit in quinquaginta lib.deñ.uice qualibet condē netur.Et eidem pœnæ subiaceat camerarius si reciperet aliquid ultra salarium sibi deputatū. Et quilibet possit contra facientem accusare & habeat tertiam partē banni seu condēnationis & aliam tertiam partem habeat potestas si condemnationem prædictam suo tempore latam fuerit executus,& credatur sacramento accusatoris cum uno teste deponente de uisu Et dicti camerarius & notarius & quilibet eoꝝ reperti culpabiles omni officio cōmunis Spoleti in per petuum sint priuati.Et iuret dictus Notarius coram.D.Prioribus ante initium sui officii prædi cta omnia & singula obseruare.

De electione Notarii reformationum. Cap. XV.

REFORMATIONVM notarius eligatur pro sex mensibus per.D.Priores,& con siliū populi,in quo interfint capitanei artiū tres de bulleta & tres de ꝓpositis,& adsint ad minus duæ partes ipso[illegible]iarioꝝ,& pñtiū duæ partes sint cōcordes,cum salario.xy.lib. deñ pro quolibet mēse,qui notarius sit forensis & in arte notariatus expertus bonus scriptor bonæ conditionis,& famæ legalitate & uirtutibus decoratus,& teneatur dictus notarius scribe re,& ad quaternū ponere,omnē deliberationē,& reformationē,& quicquid deliberabit,uel reformabitur per.D.Priores & cōsiliū populi,& quascunq alias certas,cōsilia,uel arengas infra octo dies,a die quo facta fuerit dicta reformatio seu deliberatio.Et quālibet apodissam cuiuscunq solutionis faciēdæ per camerariū cōmunis scribat sua manu,& in ipsa bullectā suā ponat & ipsas apodissas quolibet mēse legat in cōsilio ppl'i,& litteras quæ diriguntᵗ aliquibus, uel alicui cōitati uel spāli psonæ p.D.Priores ppl'i &cōe Spoleti.Et oēs alias scripturas faciat ad ipsius offm pertinētes,de quibus fieret mentio in aliquo capl'o statutoꝝ.Et teneatᵗ scribere quicqd eidē per.D.Priores mandaretᵗ.Et faciat scribere expensas cōis,& oīa ordinamēta tan gentia offm prioratus.Et inter eos legat ea omni mense,cū ptestatione q nō faciant contra ipsa,q si secus fecerint ipse notarius nō scribat.Faciat aūt copiam dictus Notarius sui libri & prædecessoꝝ suoꝝ,qui sunt apud eum,& cuilibet petenti dimittat extrahere copiam cuiuscunq scripturæ in publicam formā absq aliquo pretio.Saluo q si esset reformatio uel scriptura,cui us propalatio esse posset in præiudiciū cōis,q tunc nō teneatur,nec debeat ipsius copiam fa cere,nisi cum licentia maioris partis.D.Prioꝝ Et nō recipiat aliquod pretiū pro primis scri pturis uel apodissis.Nec ultra salariū sibi cōstitutū aliqd recipiat,a cōi seu speciali persona. Et non intret domū alicuius specialis personæ,nec cum eadē comedat,nec bibat.Pro secun dis autē scripturis siquis eas uoluerit manu dicti notarii mercedem recipiat competentē.Et se creta eidem imposita uel quæ essent tenenda,nulli pandat. * (Qui notarius debeat per se di ctum officium exercere,& de ciuitate nō recedere nec se aliqualiter absentare sine expressa li centia D.Prioꝝ,quo casu possit se absentare pro tempore habitæ licentiæ,& tunc substitutū dimittere debeat pro tempore dictæ absentiæ de uoluntate tñ dictoꝝ.D Prioꝝ.)Et prædicta oīa & singula obseruare teneatᵗ,& debeat uinculo iuramēti & pœna xxv.lib.deñ.in qbꝰ si cō tra fecerit uice qlibet cōdēnetᵗ.Et nihilominꝰ possit p.D.Priores,& capitaneos artiū,uel maio rē ptē ipsoꝝ quoties eis placuerit ab officio remoueri.Et salariū petere nō possit nisi pro rata temporis

* Et [illegible] addi ca.[illegible]

* Ex p̄mis addi. ca.5.

temporis, quo seruierit * (Statuentes insuper q̃ scripturis talium notariorum tam prætentorum, q̃ præsentium, & futurorum & cuiuslibet ipsorum quæ reperirentur in libris reformationum ipsorum: & cuiuslibet eorum, adhibeatur plena fides, nõ obstante si in dictis scripturis uel aliqua ipsarum nõ inuenirentur testes conscripti, uel non inueniretur in ea, uel alia etiam scriptura de solẽnitatibus cõmissionum, relationum, pulsatæ campanæ, uel aliis de quibus in dictis reformationibus fieret mentio earundem.)

De expensis faciendis, & quomodo pecunia cõis debeat expendi. Cap. XVI.

PECVNIA & æs cõmunis Spoleti non expendantur indebite, q̃m prodigalitas expensarum reges, & regna conuertit in nihilum, & animæ & corporis inducit graue periculum. Ideo prædicti. D. statutarii statuerunt, & ordinauerunt, q̃. D. Priores populi uel duæ partes ipsorum, possint & eis liceat facere apodissam unam, uel plures eorũ sigillo, & Notarii reformationũ sigillatas, & ipsius manu, uel eius uicem gerentis scriptam, & scriptas, quæ inter oẽs contineat quãtitatem in. xx. sol. deñ. uel abinde infra & nõ ultra pro qualibet die Et q̃ dictis. D. Prioribus liceat usq; in quantitatem. xx sol. deñ. p̃dictorum, prout eis uisum fuerit esse utile p̃ cõmuni qualibet die expendere absq; aliqua deliberatione trium de bullecta, uel alterius consilii Et solum ad hoc sufficiat quod superius est expressum. Et Camerarius dictam quantitatẽ possit & debeat soluere dictis retentis apodissis, Vltra uero xx. sol. p̃dictos non possint aliter quam apodissam facere nec aliquam expensam faciendã esse ordinare, reformare, uel disponere, nisi ordine infrascripto uidelicet q̃ quælibet expensa facienda p̃ camerariũ cõmunis de pecunia & ære dicti cõis legatur singulr, & distincte in uulgari sermone in p̃ntia dictorum Priorum, & trium de bullecta, & mittatur ad Parti. ũ quelibet de per se sic lecta, inter. D. Priores, & deliberari & approbari debeat per duas partes ipsorum ad buxulas, & palluctas. Et simili mõ si erit ob entũ per duas partes ipsorum. D. Priorum mittatur ad partitum inter tres de bullecta, uel duos ex eis tertio mortuo, uel absente' uel iuste impedito, ita q̃ cum sotiis esse nõ possit, & obtineri debeat per duos ex eis, ubi tres sint p̃ntes, & demũ ex [illegible] expensa sic approbata fiat apodissa, manu dicti cancellarii uel alterius eius Locumtenentis, & ponatur in ipsa sigillum D. Priorum, & trium de bullecta, & cancellarii p̃dicti, & tali apodissæ sic tribus sigillis sigillatæ det̃ per camerariũ plena fides & eius quod continetur in ipsa apodissa faciat solutionẽ, dummodo dicta bullecta una uel plures non possint excedere centum lib. deñ. pro quolibet mense cuiuslibet Prioratus. Vltra uero dictas. centũ lib. possint dicti Priores cũ dictis tribus de bullecta, & capitaneis artiũ partitis missis inter ipsos. D. Priores, & tres de bullecta, ut dictũ est supra, & obtentis inter eos, & demũ in er dictos Capitaneos quorum duæ partes sint p̃ntes, & p̃ntium sint in concordia duæ partes deliberare, & ordinare q̃ possint expendi de pecunia, & ære dicti cõis Spoleti pro quolibet mẽse officii Prioratus p̃dicti aliæ centũ libræ. Et apodissa uel apodissæ, quæ fierent pro solutione ipsarũ. c. librarum simili mõ fieri debeãt & sigillari facta mẽtione in ipsis apodissis, q̃ sunt unã cum capitaneis approbatæ Et talibus apodissis una uel pluribus receptis dictus camerarius soluere teneatur quod continetur in illis. Aliæ autem expensæ non possint fieri uel deliberari per ipsos. D Priores, tres de bullecta, & capitaneos artiũ, & si occurrerent faciendæ deliberentur in consilio populi, in quo intersint duæ partes ipsorum consiliariorum & duæ partes sint concordes Et quæ deliberatæ fuerint in dicto Consilio per Camerarium possint libere dari. & solui, recepta apodissa, ut supra sigillata. Salarium aũt debitũ ipsis. D Prioribus, & q̃buscunq; officialibus cõis Spoleti, & omne aliud quod deberet̃ alicui, uel aliquibus uigore aliquorum statutorum in hoc uolumine cõprehensorum, non possit, nec debeat dictus Camerarius soluere uel dare absq; deliberatione, D Priorum, trium de bullecta uel alterius cõsilii nisi recepta de prædictis apodissa tribus sigillata sigillis. Et hæ expensæ debitæ uigore statutorum non cõputentur in quantitatem. c. lib quas possint expendere. D Priores cum deliberatione dictorum triũ de bullecta, nec in aliis. c. lib. quas possint expendere cũ capitaneis artiũ. Et quia non potest dici consensus, ubi uis, uel coactio interuenit. Nõ præsumant dicti Priores, uel ipsorum aliquis cogere uel detinere aliquem ex dictis tribus de bullecta, ut aliquibus expensis consentiant, sed ipsorum trium officium sit liberũ (prout decet) arbitriũ. Et siquis ex dictis Prioribus contrafecerit in prædictis in. c. lib. deñ. uice qualibet condemnetur, quam si accusa-

Pro quolibet teste nō examinato, ubi eius præsentia haberi potuit, Potestas ipse in qnquagin ta lib. den. uice qualibet cōdemnetur. Et talis defectus examinationis tempore, ut superius de aliis dicitur, annotetur. Et spectet ad ipsum officium iudicatus gabellæ Communis Spoleti, sit & esse intelligatur Iudex gabellæ pdictæ cum omni Potestate, authoritate & balia quā habuit, & habet Iudex gabellæ, temporibus retroactis. Et simili mō, sit & esse intelligatur officia lis, super uiis, Pontibus, Fontibus, aquarū cursibus & omnibus & singulis aliis, super quibus, uianus, qui fuit temporibus pteritis & modo est, habuit authoritatem & baliam: eandem habeat potestatem ipse assessor. Et prædicta officia uidelicet gabellæ & Viarii possit per se, & dictos suos Notarios, prout ad predicta deputauerit operari. Et possit ipse assessor, & teneatur ad petitionem quorumcūq;, unum ex suis Notariis, quem uoluerit mittere ad uidendum loca, in quibus fieri diceretur aliquem pontem uel aliquod aliud opus laborerium siue reparū uel obicem p utilitate cōmunis & singulariū personarum. Et si eidem, uel dicto suo Notario, uidebitur oportunū, dictum, opus, quod uiderit, tunc infra octo dies faciat requirere, & congregare omnes adiacentes operi ante dicto, & quod per maiorē partē adiacentiū fuerit deliberatū faciat executioni mandare, cogēdo ipsos realiter & personalr ad prædicta. Et etiam sine prædicta deliberatione adiacentiū qñ ei uidebitur opus faciendū uel reficiendū possit superstantes ponere ad faciendū ipsum fieri Et expensas inter adiacentes distribuere. Et quisquis declaratur per ipsum esse adiacentē: non possit se excusare, uel dicere q non sit adiacens, & possit cuilibet eidem nō parenti, pœnā imponere usq in. x. lib. deñ. & sine strepitu, & figura iudicii, alte, & basse, & de facto sine prolatione alicuius sententiæ, prout ei placuerit exigere Et q superinstantibus, quos ipsæ posuerit ad aliquod opus reparandū, uel denuo faciendū, quilibet teneatur & debeat obedire, ad pœnā. xl. sol. deñ. quā quilibet superinstañ. possit imponere, & ipsam sūmarie, & de facto exigere, & auferre. Et teneatur potissimum dictus officialis ad petitionē cuiuslibet petentis mittere ad faciendum reparari per adiacentes, ut Cursus Marrubiæ, Tilini, uel alterius aquæ, non inferat alicui damnū, & non exeat alueū suum. Et sit sollicitus q Pontes, & Bosi, & Bari, reaptent ad Harenam, & calcem, Et teneatur mittere quolibet mē se unum ex suis Notariis ad cursum, & aluēos aquarum, & eos uidere in omni parte. Et simili modo uias, plateas, Pontes, fontes, & cloacas, & ubicunq fuerit oportunū faciat reaptare. Et in prædictis, & circa prædicta tam ipse q Notarius quē ad hoc deputauerit, habeat plenū arbitriū ducendi aquas per possessiones quorūcūq;, & ad faciēdū incidi arbores cuiuscūq personæ, dummodo satisfieri faciat damnū passis ab adiacentibus, de pretio competēti. Et si quod opus esset denuo faciendum uel reparandum, in quo esset conueniens cōmune Spoleti contribuere cōferat hoc cū D. Prioribus populi, tribus de bullectis, & capitaneis Artium, & omnes expensæ quæ per prædictos, uel maiorem partem ipsorum, deliberabuntur faciendæ, possint, & debeat fieri de pecunia, & ære Cōmunis, & Camerarius dare, & soluere teneatur, recepta tñ bullecta, eo modo quo deliberatum est supra in caplo de expen. Et teneatur dictus Assessor per se, suosq Notarios curare, ut reaptentur omnes pontes, Viæ publicæ & Vicinales, Plateæ fontes, Cloacæ cursus aquarum, fossæ, fossata, Putei, formæ, & omnia alia opera, prout ei imponeretur per D Priores, & Capitaneos Artium siue expensis cōmunis, siue adiacentium sollum, siue utriusq; infra terminum qui ei assignabitur a prædictis uinculo præstiti iuramenti, & pœna. xxv. lib. deñ. pro qualibet uice qua contrafecerit in prædictis uel aliquo prædictorum. Necnon teneatur semel in mense facere inquisitionem contra occupantes, & apprehendētes Vias publicas ciuitatis, & Comitatus Spoleti. Et super ipsam recipiat adminus de qualibet uaita duos testes. Et si quid inuenerit occupatum in pristinum statum, reducendum curet. Et nihilominus occupatores huiusmodi, & quemlibet ipsorum possit suo arbitrio punire summarie, absq prolatione alicuius sententiæ usq in quantitatē. xxv. lib. deñ. * (Et eandem potestatem, atq authoritatem, ut prefertur super uiis, Pontibus, Aquis, Aquæductibus, fontibus & aquarum cursibus Ciuitatis, & Comitatus Spoleti in omnibus & per omnia habeant Notarii extraordinariorum. D. Potestatis, & Vicarii, qui teneantur per dictos Notarios extraordinariorum curare, ut solēniter executioni mandentur, sub pœna. xxv lib deñ. & præstiti iuramenti.) Et gnalr pdictus Assessor teneat ea facere, & exercere quæ per. D. Priores pplī sibi imponerent absq aliquo alio salario, q declarato in electione de ipso faciēda, sed de ipso salario tñ sit cōtētus, Et ultra dictū salariū aliquod donū, uel pecuniaq; quantitatē, a, cōmuni uel speciali

* Ex ed a addi. ca. 18.

persona pro seipso, suis officialibus familia non recipiat. Et prædicta omnia, & quæcunque alia capitula, & decreta cõmunis Spoleti, loquentia de officio Gabelle, & Viarii, teneat tam ipse, quam sui officiales inuiolabiliter obseruare, ad pœnam. l lib. deñ. pro quolibet, & uice qualibet: Vbi alia pœna non esset expressa. Et nihilominus hoc capitulum possint. D Priores, Capitanei Artiũ, consilium populi cum tribus de bullectis, & tribus super propositis, seu maior pars ipsorum, supplere, augere, & diminuere, ad eorum libitũ Tempore faciendæ electionis, dicti Assessoris. Et aliorum in officio successorum. Quicquid autem suppletum, diminutũ, seu additum fuerit, ualeat, & teneat, ac si in præsenti capitulo esset specialr de uerbo aduerbum, expressum, & per ordinem declaratum.

De electione potestatum castrorum comitatus & districtus Spoleti. Cap. XVIII.

ELECTIONES Potestatum castrorum districtus Spoleti fiant, & fieri debeãt in arengha bandita una die pro altera, & festiua ad sonum Campanæ in platea sanctæ Mariæ, & quælibet uaita eat de per se ad fabas, & ordinatis hominibus cuiuslibet uaitæ ad rotũ, siue ad circulum inter quos nõ possit esse aliquis minor decem & octo annis, uel qui nõ esset scriptus in capite eius, uel baiulus, uel bannitor, uel qui non sit subiectus cõmuni Spoleti uel famulus alterius, uel molendinarius ad pœnã. x. lib. deñ pro qualibet. Et electio quæ fieret per ipsum sit nullius ualoris Et tempore electionis faciendæ publice banniatur & numerent quot sunt per banditores, & in urna seu capello mittantur tot fabæ albæ quot sũt homines dictæ Vaitæ, inter quas sit una nigra, & quilibet extrahat de capello fabam unam, & cui obuenerit faba nigra sit elector, & in extractione breuiũ dictarum potestariarum quæ breuia sint & esse debeant uno, & eodem modo plicata & tot quot sunt ipsæ potestariæ, & in quolibet breui ponatur nomen unius potestariæ, & diuidantur ante more solito per Priores: ita quod sint tantũ. xii. potestariæ, & primo extrahatur breue pro illo cui obuenerit faba nigra & antequam procedatur ad alia debeat dictus elector facere electionem potestariæ, quæ sibi obuenerit, aliter non ualeat quod fieret ipso iure, & possint eligere patrem, fratrem & alium sibi coniunctum, aliquo statuto nõ obstante & de qualibet uaita prædicto ordine. Et quicunque fuerit electus ad aliquã potestariã debeat coram Prioribus die electionis uel sequenti acceptare nisi fuerit absens, a ciuitate, & comitatu Spoleti, uel aliter impeditus, ita quod dicto tempore acceptare nõ possit, quo casu per aliquem sibi coniunctum usque in tertium gradum coram dict. s. D. Prioribus debeat absentia allegari, & iustum impedimentum, & tunc per ipsos Dños Priores assignetur eidem terminus præfixus infra quem dictus electus ipsum potestariæ officiũ debeat acceptare. Si autem in primo termino ubi non est allegata absentia, seu impedimentum, uel in secundo ubi est allegatum, & terminus assignatus, non acceptaret officium, non ualeat ipsa electio, & dicto casu, uel etiã ubi renuntiaret electus electio dictæ potestariæ fiat per Dños Priores, & capitaneos artiũ eadem die, uel sequenti. Ad quos tantum spectet electio supradicta Quicunque autẽ fuerit electus potestas alicuius castri præfati districtus officium potestariæ ante dictũ exerceat per se ipsum, & alicui non possit cõmittere gratis, uel pretio uices suas. Si quis autem contrafecerit tam cõmittens quã recipiens, dicto officio priuentur, & nihilominus id quod fieret per ipsos, Nullius sit momenti, & in. cc. lib. deñ. pro quolibet condemnentur. Notarius uero reformationum uinculo iuramenti, & pœna. xxv. lib. deñ. non scribat aliquas litteras aliquibus cõmunitatibus, uel castris quod obediatur aliquibus tamquam potestatibus uel eorum uices gerentibus, nisi tantummodo illis qui erunt electi, Et nihilominus aliquod castrum, seu homines ipsorum nõ debeant alio Vicario seu eorũ uicẽ gerenti obedire, sed potestatibus tantũ & his qui sunt electi in potestates obediant, & assistant, ad pœnã quingentarum lib. deñ. cuilibet cõmunitati ipsorũ castrorum, & quinquaginta lib. deñ. cuilibet singulari personæ imponenda. Potestates autẽ prædicti & quilibet eorum non possint dare licentiam alicui de eorum castris de non ueniendo in exercitium qui fieret per commune Spoleti, uel discedendi de ipso exercitu sine licentia capitanei exercitus, nec aliquem facere ex banniri, uel de banno & cõdemnatione extrahi de dictis castris qui condemnatus esset uel condemnaretur, seu exbaniretur in posterum, nisi de uoluntate rectoris, & potestatis qui talem fecisset cõdenationem & exbanniri, ac de licentia D Priorum, ad pœnam quinquaginta lib. deñ. in quolibet supradictorum casuum uidelicet ubi daret licẽtiam, uel

tiam, uel rebanniret & pro qualibet uice, & quolibet exbannito. Et nihilominus dicta licentia
seu rebannimentum sit nullius ualoris. Et teneatur castrum ubi talis potestas erit officialis, &
rector, de omni offensa quæ eidem, & suis officialibus inferreretur per quoscunꝗ de dicto ca-
stro uel eius territorio, nisi talem offendentẽ uel offendentes caperent & ducerent in forciã cõ
munis Spoleti, ut infra in capl'o de electione Syndicorum cõtinetur. Et si castrum non recipe-
ret electum in potestatẽ ipsius in. c c c c c. lib. dẽ. & ad solutionem salarii ei debiti teneatur,
ac si exercuisset officium. Nec non talibus potestatibus, & quibus nõ esset de ipsorum salario
satisfactum potestas ciuitatis Spoleti teneatur ministrare ius summarium, & facta ei fide ab
ipsis potestatibus per litteras cõmunis Spoleti quæ cõceduntur ipsis potestatibus in principio
eorum officii, uel per electionem factam de eis, quæ in hoc casu ꝗ fuerint potestates dictorum
castrorum, faciant plenam fidem, cogat realiter & personaliter homines dictorum castroꝝ, &
quamlibet personam singularem ipsoꝝ. Ad satisfaciendũ ipsis potestatibus & cuilibet ipsoꝝ
de salario eorundem, & persona singularis quæ solueret habeat regressum contra cõmune ca-
stri pro quo soluit, ut ab eo in totum conseruetur indemnis. Et si aliquis ex dictis potestatibus
peteret sibi solui salarium quod appareret eidem satisfactum esse in. c. lib dẽ condemnetur.
* Ex * (Potestas autem siue Vicarius ciuitatis Spoleti sub pœna. xxv. lib dẽ. Teneantur, ad peti-
sedis tionem potestatis seu potestatũ castroꝝ, qui sunt fuerunt, uel pro tempore erunt exequi & exe
addi. cutioni mandare condemnationes per ipsos in castris rite, & recte latas, ipsosꝗ condemnatos
cap. 5. capi facere, ac detinere non obstante ꝗ prædicti potestates tunc temporis, nõ essent in posses-
sione potestatæ, & quod iam functi essent eorũ officio.) Nec non teneatur potestas antedictus
dare dictis potestatibus castroꝝ, ut præfertur, & cuilibet ipsorũ auxilium, consilium, & fauorẽ
Ad exequendum, & executioni mandandũ sententias, & cõdemnationes prædictas latas, da
tas, & factas in ipsis castris per ipsos uel per præcessores ipsorũ, & eis dare pro efecutione præ-
dicta Nec non causa capiendi exbannitos & cõdemnatos, Birruarios, & famulos ipsius uisa
sententia uel sententiis condemnationũ, & contra quos peteretur efecutio fieri, Debeat etiam
ad ipsoꝝ petitionem potestas ciuitatis Spoleti mittere litteras castro ubi essent tales condẽna
ti ꝗ ipsos cogant in ære, & in persona, Donec de parte cõdemnationis ipsoꝝ talibus potesta
tibus debita satisfiat, similiꝗ modo ut eis satisfaciant de eorum salariis, ubi non esset satisfa-
ctum. Si uero aliquod castrum esset negligens in faciendo quod eidẽ per præfatas litteras D.
Potestatis mandaretur, ipsius prætoris arbitrio puniatur. Insuper ipsi potestates teneantur &
debeant iurare ad sancta dei euangelia ipsorum officium potestariæ nõ uendere alicui, uel cõ-
cedere aliquo pretio, uel mercede, nec nõ dare & soluere cõmuni Spoleti quãtitates infrascri
ptas pro uno anno quo durare debet officium eorum potestariæ. Potestas Cerreti. l. lib. dẽ.
Potestas Sellani, & arcis albericorũ. l. lib. dẽ. Potestas cãmeri, & Vrsani. l. lib Potestas Ca
stri paterni. xxv. lib. dẽ. Potestas Castri uallis. xv. lib. dẽ. Potestas Castri sancti Felicis Critta
rum narci & geppæ rosciani. xx. lib. dẽ Potestas Montis Leonis, & uetranule. lxxx lib dẽ.
Potestas castri gauelli, casi, & scopelletæ. xx. lib dẽ. Potestas elauani. xxv. lib. dẽ. Potestas
Ciuitelle. et Montis Sancti uiti x lib dẽ. Potestas Ciselli, petani, & rigodiuiti. x. lib. Dẽ. Po
testas Montis frãchi. xv lib. dẽ. Potestas Arronis, & castri lacus. xv. lib. dẽ. Ptãs Meualis. v.
lib. dẽ. Potestas Aquefranche. xx. lib dẽ Potestas Campelli et Piscignani. vi lib. dẽ. Pote-
stas Castri acere. iii. lib. dẽ. Potestas sanctæ Anatoliæ, & schiagini xx. lib dẽ. Potestas castri
Ritaldoꝝ. v. lib. dẽ. Potestas castri Spine. ii. lib. dẽ. Potestas collis marchionis. xx. sol. dẽ.
Et prædictas quantitates Potestates præfati dent, & soluant infra xv. dies a receptione officii
eorum potestariæ imediate sequenti. Ad pœnam. xxv. lib. dẽ. pro quolibet contrafaciente, &
nihilominus electio & acceptatio facta per ipsum nõ soluentem sit nulla & nullius ualoris, &
alius ad dictum officium in sui locũ, ut supra in aliis casibus expressum est, per Dños Priores,
& capitaneos artium eligatur. Et quia ordinatum est ꝗ supradictæ quantitates per potestates,
ut præfertur, soluendæ. soluantur pro parte condemnationum & sententiarum quã cõmune
Spoleti debet habere á dictis castris, Ideo prædicti Potestates habeant partem condemnatio-
num quã cõmune Spoleti habere debet, cum omnibus aliis iuribus, quæ dictũ cõmune habet
in dictis castris pro prædicto anno: quo durare debet ipsorum officiũ Reseruatis ipsi cõmuni
salariis focularium, & collectis. Illud autem quod superius dictum est, ut non possint aliquem
Vicarium cõstituere, nec alicui cõmittere uices suas, et ꝗ alii ꝗ potestati nõ obediant castra,

& singulares personæ illorum,& quod Notarius reformationum non ponat in litteris talis po testatis nisi nomen electi. Non habeat locum in Vicariis,& Locumtenentibus ipsorum potestatum qui essent de castris,& locis potestariæ talis cócedentis & cóstituentis Vicarium, sed in in illis Vicariis & Locumtenentibus qui essent ciues Spoletani,& de aliis locis quam de pdictis,& ualeat,& teneat quod fieret per tales Vicarios et Locumtenentes qui erunt de locis potestariæ constituentis & tenentis,ac si potestas prædictus personaliter exerceret, aliquibus ex supradictis non obstantibus.

De electione Notarii custodiæ,& gabellæ. Cap. XIX.

ELIGANTVR per Dños Priores populi, Capitaneos Artium uel maiorem partem ipsorum.xxiiii. Notarii Spoletani ciues & in matricula Notariorum descripti,& in maiori seu minori numero qui eisdem electoribus uidebitur conueniens Et deinde fiant.xii cedulæ, & in qualibet cedula describant duo nomina notariorum pdictorum,quæ cedulæ omnes mittant eodem modo plicatæ,in quodam sacculo sigillato sigillo dñorum Priorum Qui sacculus sit & esse debeat penes Camerarium cómunis,& tribus diebus ante finem cuiuslibet mensis,extrahatur de dicto sacculo una cedula in præsentia D. Priorum. Et qui reperient in dicta cedula descripti, sint Notarii super custodia ciuitatis Spoleti,pro uno mense proxime futuro,& eodem modo fiat quolibet mense successiue donec omnes sint extracti,& deinde in posterum eodem modo eligantur,ut supra demonstratum est. Notarii autem sic extracti ea facere,& exercere teneant quæ consueuerunt Notarii positi super custodia pdicta temporibus retroactis. Et pro ipsorum salario & labore habeant,á cómune Spoleti pro quolibet ipsorum iiii. lib. deñ et.x.sol nec occasione ipsorum officii plus habeant, petant,uel recipiant a commune seu spetiali persona, sub pœna xxv.lib.deñ. p quolibet & qualibet uice,& ipso officio sint priuati,nec ad aliquod officium possint assumi in dicta ciuitate per quinq; annos,& quilibet possit ipsos & ipsorum quemlibet accusare,& tenebitur secretus,& credetur suo dicto cum iuramento deñuo pstan. & medietatem banni lucrabitur. Et simili modo eligantur sexdecim Notarii Spoletini, ciues, & scripti in matricula Notariorum dictæ ciuitatis,& deinde ipsis sic electis fiant octo cedulæ, & in qualibet cedula describantur duo nomina prædictorum. Et dictæ cedulæ immitantur in alio sacculo sigillato sigillo D. Priorum,& ponatur penes dictum Camerarium,cómunis,& tribus diebus ante finem officii Notariorum,qui sunt super gabella,extrahatur in psentia. D. Priorú,una ex dictis cedulis & qui reperientur in dicta cedula descripti sint Notarii super gabella pro his mensibus pxim. futuris incipień.finito offitio pcessorum. Teneantur autem dicti Notarii, Apod ssas gabellæ scribere,& omnia,& singula facere,& exercere,quæ consueuerút fieri retroactis temporibus pro Notarios dictæ gabellæ, Et habeant pro ipsorum salario, & mercede,á cómune Spoleti quatuor lib. deñ. p quolibet mense & quolibet ipsorum,nec plus occasione ipsorum officii habeant petant uel recipiant á communi,uel singulari persona sub pœna.xxv.lib.deñ pro quolibet & qualibet uice E officio ipso priuentur,& ad aliquod officium non possint per quinq; annos assumi in dicta Ciuitate. Et quilibet possit ipsos,uel ipsorum aliquẽ accusare,& credatur suo dicto cum iuramento & nó reuelabitur accusator:& dimidiú pœnæ lucrabitur.

De electione gabellariorum Portæ pro exactione gabellæ. Cap. XX.

GABELLARII portarum sint numero.lxxii.bonæ conditionis & famæ & homines legales eligantur per D Priores populi tres de bullectis & tres super propositis uel ipsorum duas partes. Deinde his sic electis fiant triginta sex cedulæ:& in qualibet ipsarum describantur duo nomina pdictorum:& omnes istæ cedulæ uno modo plicatæ,ponantur in quodá sacculo sigillato sigillo D Priorum:quod sit penes Cancellarium cómunis. Et singulis quindecim diebus extrahantur de dicto sacculo in psentia D. Priorum tres ex dictis cedulis & duo scripti in prima cedula quæ primo loco extraheretur sint gabellarii Portæ sancti Gregorii. Alii duo descripti in secunda cedula:sint gabellarii ad portam sancti Matthei:& descripti in tertia sint gabellarii ad portam sancti Petri pro quindecim diebus:& non ultra. Et sic quibuslibet

quindecim

quindecim diebus, omnes dictæ cedulæ extrahantur. Quibus omnibus sic extractis, talis electio renouetur in maiori uel minori numero scdm quod supradictis electoribus uidebit expedire. Extracti autem nō possint tale officium recusare ad pœnā xxv: lib. deñ. pro quolibet In super dicti Gabellarii manere debeāt ad portā eis deputatam á mane, ex quo aperietur ianua usq ad serum quo claudetur. Et pecuniam, quæ debet solui, de quibuscunq rebus intrantibus, uel exeuntibus Portas Ciuitatis pdictæ accipiant. & in capsa ad hoc deputata ut moris est reponant. Nec pro gabella soluenda accipiant pignora, sed pecuniā tantū, & nulli faciant credentiam seu terminum ad soluendum. Habeant autem pro ipsorum, & cuiuslibet ipsorum salario tres solidos deñ. pro quolibet die & quilibet iuret suum officium fideliter exercere, & qui contrafecerit in pdictis in. x. lib. deñ. pœñ. pro quolibet & qualibet uice puniatur.

De electione officialium super catasto cōmunis, & de erroribus catasti, per ipsos corrigendis. Cap. XXI.

PROPONATVR in consilio populi de modo & forma eligendi officiales super catasto, & de ipsorū officio & salario, & qcqd per maiorē partē dicti Cōsilii fuerit sup hoc deliberatū pſentis statuti authoritate habeat firmitatē. Quicūq aūt fuerit super dicto Catasto electus non possit rem accatastatā subiecto cōi Spoleti eleuare & ipsam ponere nō subiecto. Et qñ ponendi sunt hæredes alicuius, laycos tm̄ ponat in catasto pdicto ad pœnā quinquaginta lib. deñ. quoties contrafecerit in aliquo pdictoꝝ, & talis delinquēs ab officio perpetuo sit priuatus. * (Additum est q officiales pdicti qui pro tempore erunt super Catasto, uel alter ipsoꝝ possint unā cum assessore. D. Prioꝝ: si adesset alias cum Priore bullectæ, qui pro tempore fuerit, quemlibet errorem quē inuenerint si eis uidebitur, in dicto catasto corrigere & ad debitum ordinem reducere, ut iuris fuerit. Et oīa quæ ad officium catasti: & correptionē eiusdem spectauerint facere, & exercere teneantur, Insuper q p futuris temporibus, de sex mensibus in sex menses pdicti officiales per Priores populi super catasto eligantur.)

* Ex pmis addi. ca. 39.

De electione & conductione duorum medicorum. Cap. XXII.

* Ex scdis addi. ca. 14.

(ITEM statuerunt & ordinauerunt pdicti statutarii, q per cōmune Spoleti eligantur & cōducantur duo medici experti & in arte medicinæ periti qui maneant, & morentur cōtinue in ciuitate Spoleti, cum salario competenti, & capitulis per cōsiliū populi faciendis in electionibus ad ipsos transmittendis.)

De electione Magistri in Grāmatica & Logica. Cap. XXIII.

ELIGANTVR per. D. Priores, & Consilium populi ciuitatis Spoleti, Vnus magister Ludi litterarii in Grāmatica & Logica peritus morib' & uita laudabilis, & scientiaꝝ huiusmodi nō ignarus & conducatur pro uno anno in ciuitate prædicta cum salario solito & cōsueto sibi in principio cōductionis, & deinde de tertiaria in tertiariā soluendo, possitq dictum salariū per supradictos. D Priores & cōsilium populi minui & augeri secundū q eis uidebitur expedire, qui supradictus magister teneatur cōtinue in ciuitate Spoleti morā trahere & publice profiteri Necnon docere humanas litteras, Grāmaticā, Logicam & bonos & laudabiles mores quoscunq scholares de ciuitate Spoleti ad eius scholam, discendi gratia accedētes.

De electione Duoꝝ Hoīum p Parochiā, qui denunciēt maleficia Potestati. Cap. XXIIII.

IN Principio regiminis Potestatis infra octo dies teneatur potestas congregare. D. Priores populi in suo Palatio, & facere ut per ipsos eligantur duo boni uiri & legales in qualibet parochia ciuitatis Spoleti, quos ipse potestas corā se faciat comparere infra. v. dies post ipsoꝝ electionē, & iurare eidē ptāti & suis officialibus, oīa maleficia quæ cōmitterent in parochia ex qua sunt & malefactores, & loca ubi fuerūt commissa denunciare infra quinq dies, postq̄ fuerint cōmissa ad pœñ. xxv. lib. deñ. quoties contrafecerint in prædictis. Insuper q se repræ

sentabunt,coram iudice maleficiorum qualibet hebdomada saltem semel pœna .x.lib.deñ. Teneatur aũt potestas curare ut fiat dicta electio per.D.Priores,anteq̃ recedat ex palatio potestatis,ubi ad electionem dictorum Denuntiatorum erunt uocati,ad pœñ.centũ sol' den ꝑ quolibet & uinculo iuramenti,& eidẽ pœnæ subiaceãt dicti Denunciatores electi,si tale offim recusarent.Et ꝓdicta non habeant locũ in maleficiis cõmissis inter familiares seu attinentes sibi adinuicem,usq; in tertium gradum,& alias personas exceptuatas á pœna ꝑ formã statutorum,& etiam in uerbis iniuriosis,non improperatoriis iniuriæ,de qua pax & concordia facta fuisset.Ab aliis autem q̃ prædictis nõ recipiatur denuntia,nisi denuntiantis intersit.

De electione Sindicorum & Vallariorum,villarum,ac massariorum Comitatus Spoleti. Cap. XXV.

SINDICI & vallarii,ac massarii Villarum comitatus Spoleti,eligantur hoc ordine.videlicet q; in principio regiminis cuiuslibet potestatis,mandato ipsius potestatis congregentur homines cuiuslibet uillæ ad sonum Campanæ,cuiuslibet ecclesiæ dicti loci,& cõnumeratis tantum maioribus.xx.annis,habeantur tot fabæ albæ quot sunt ipsi homines,& tres tantummodo sint nigræ,& ponantur in quodam capello,de quo quilibet extrahat unam,& illi tres quibus obuenerint dictæ fabæ nigræ remaneant in loco congregationis ꝓdictæ,aliis recedentibus ab eisdem,& eligant ipsi uel maior pars ipsorum,Sindicũ,Vallarios & massarios de dicta villa,& de habitatoribꝰ in ipsa,& nõ sint ciues Spoletani,nec familiares alterius.Et hãc electionem faciant anteq̃ discedant á loco ꝓdicto,& non eligant patrem,filium,uel fratrem carnalem alicuius ipsoꝝ,Si secus fecerint non ualeat ipsa electio,& quilibet electoꝝ in.xxv. lib.deñ.condemnetur. * (Et eligant ꝓdictos Sindicũ & vallarios pro tempore sex mensium,& non ultra.Et si secus fieret non ualeat,& eligens.xxy.lib.deñ.pœnæ subiaceat. Quicunq; autem fuerit in aliquo dictoꝝ officioꝝ sex mensibus,non possit eodem officio fungi infra decem & octo menses,si Villa habeat.xx.focul.uel abinde supra.Si uero haberet minus uiginti,usq; in decem infra unum annum Si uero a decem infra ad sex menses,a,die depositionis officii Si uero aliqua uilla non esset quatuor focularium,exnunc maiori uillæ proximiori adiuncta sit & addita intelligat. + (Necnon de ipsa unione homines utriusq; uillæ teneãtur & debeãt facere publicũ instrm̃ ĩfra unũ mẽsem post publicationẽ p̃ntis statuti. Et de ipsa unione per dictũ instrm̃ fidem facere.D Potestati uel Vicario dictæ ciuitatis sub pœñ.x.lib.deñ.pro quolibet foculari.Q.uæ pœna eis per.D.Potestatem de facto auferatur.Et nihilominus prædicta facere teneantur,& compellantur per Dñm Potestatem,remediis oportunis.Et uillæ sic unitæ habeantur & sint pro una & eadem uilla in omnibus,& per omnia)Et ad emendationem damnorum,& ad faciendum omnes alias factiones,simul utraq; Villa teneatur. Et qui fuerit Vallarius,eo anno non possit esse sindicus,& econtra,nisi uilla non haberet uel nõ reperirentur in ea ultra quatuor focularia,quo casu possit eligi unus qui sit Sindicus & Vallarius,sub dicta pœna in casu quolibet,si officium acceptauerit imponenda.Et si uilla nõ creauerit dictum Sindicum,& vallarios,in principio officii cuiuslibet Potestatis,infra x.dies cum requisitione uel sine dicti pretoris soluat nomine pœnæ,uice qualibet.xxv.lib.deñ.Qui autẽ fuerit Sindicus alicuius uillæ non possit nec debeat aliquam collectam imponere uel facere aliqua ord namenta,nisi cum uoluntate hominum dictæ uillæ,& de expressa licentia D Priorum populi uel maioris partis ipsorum.Quod si secus fieret,sit irritum,& inane,& contrafacientes pœnæ subiaceant supradictæ.Ipsi uero Sindici,& Vallarii teneantur malefactores assignare cuiuslibet dãni,qd fieret in uilla infra.v dies postq̃ dãnũ fuerit illatũ ad pœñ x.lib. deñ.ꝑ quolibet & q̃libet uice. + (Necnõ denuntiis,siue accusis Sindicoꝝ in dãnis datis dũtaxat adhibeatur plena fides,si pœna ex denuntiatione uel accusatione eorũdẽ nõ transcendat quantitatem decem lib.deñ.Abinde uero supra stetur & relinquatur dispositioni Statutorum loquẽ.in criminalibus & maleficiis,quoad modum procedendi super denuntiis,& accusis. Et cum dictis Sindicis,& uallariis plena fides adhibeatur,si agatur criminalr,ubi requirunt probationes Luce clariores,& contingeret aliquem agere ciuiliter & petere a dictis Sindicis sibi dãnum emẽdari,uel malefactorem assignari,uoluerunt dicti Statutarii q; tunc dictis Sindicis,& uallariis adhibeatur plena fides cõtra eos quos assignauerint pro malefactoribus,si fuerint

* Ex ꝑmis ca.s.

+ Ex sedis addi. cap. 1 o.

+ Ex ꝑmis addi. ca.s.

fuerint de eorum uillis. Et talem assignatum pro malefactore possit damnum passus conueni re ad emendationem damni sibi illati, uigore dictæ assignationis, si quantitas non trascendat centum sol. deñ. Abinde uero supra debeat legitime probari estimatio damni prout requiritur in maleficiis.

De electione Sindicoꝝ castrorum, Promissione per ipsos prestanda. Cap. XXVI.

PRECIPIAT potestas Ciuitatis Spoleti, qui erit de mense Maii quolibet anno, dicto mense cuilibet uniuersitati, cui cõmune Spoleti daret Signoriam seu Potestariam, per litte ras ipsius continentes causam requisitionis, & non fiat dicta requisitio pec bandimentum ne possit ignorantia allegari & dici q̃ uox præconia paucis innotescit. Quod faciant sindicum ad omnia infrascripta uidelicet q̃ habeat in mandatis promitteee ipsi potestati noie, & uice cõis Spoleti, & oium quorum intererit stipulanti q̃ recipiet ipsa uniuersitas cuius est sindicus potestatem quem sibi dabit cõe Spoleti, ea qua decet reuerentia & ipsum nõ offendere, nec of fendi facere, uel aliquem de sua familia in persona uel rebus, & si aliquis in territorio ipsius Castri offender ipsum potestatẽ uel aliquem de sua familia, & homines ipsius castri, nõ dui cerẽt ipsum malefactorem in fortiã cõis Spoleti, et. D. Potestatis cum effectu infra secundum diem post maleficium cõmissum, ipsa uniuersitas soluat cõi Spoleti duplũ pœnæ cõtentæ in statuto dicti cõis de tali maleficio loquente. Et si maleficium accideret, unde malefactor de beret in persona puniri, q̃ dictum castrum, dicta uniuersitas, soluat nomine pœnæ cõi Spole ti duo milia lib. deñ. & q̃ ipsa uniuersitas non receptabit aliquem exbanditum, uel cõdenatũ cõis Spoleti. Et q̃ nõ faciet aliquod statutum uel decretum contra cõe Spoleti, & eius liberta tem uel iurisditionem Necnon q̃ quolibet anno, & quotiens sibi fuerit iniunctum faciet statu tum ipsius castri afferre & tradi illi officiali, cui per Priores populi cõmitteretur ad uidendum examinandum. & corrigendum Et uiso mandato, in quo cõtinentur omnia supradicta faciet dictus sindicus dictam ꝓmissionem manu notarii reformationũ & penes ipsum Notarium remaneat sindicatus Et pro prædictis omnibus & singulis obseruandis. det dictus Sindicus fi deiussores idoneos. Si autem non ueniret cũ dicto sindicatu, in termino sibi assignato, & recu saret facere dictam promissionem dicta uniuersitas in. c c c c c lib. deñ. cõdẽnetur. Et potesta tes qui fuerint pro tempore faciant hec omnia executioni mandare sub pœñ. c c c c c. lib. deñ.

De electione superinstantis super reformatione aqueductus & fontium. Cap. XXVII.

LICET officio assessoris D. Priorum attribuatur potestas reparandi, & reaptari curandi aqueductus, fontes & pontes & his sitia, Quia tñ solet efficacius adimpleri, quod specia lius iniungitur, q̃ quod alteri generaliter imponitur. Ideo ꝑdicti. D. statutarii statuerunt & ordi nauerunt q̃ per Priores populi & capitaneos artium, uel maiorẽpartem ipsorũ eligatur qui dam bonus homo & ciuis Spoletanus, qui sit superinstans, aqueductus Vallechiæ, & curticcio ni á uenis ipsarum aquarũ usq̃ ad ciuitatem Spoleti & per ipsam ciuitatem, cuius officium du ret uno anno cum salario. xxv. lib. deñ Et talis supinstans teneatur uinculo iuramenti quali bet ebdomada adminus semel uidere, examinare, & discutere dictos aqueductus & actare, & manu tenere. Ita q̃ aqua ipsoꝝ tempore imbrium non possit turbari. Et nulla turpitudo uel putredo possit ibidem immitti uel proici. Et similem curam & sollicitudinem habeat super fon tibus plateæ fori, & plateæ diuæ mariæ, & eos teneatue facere puegare, & reparare quando fue rit oportunũ. Et si eos in aliqua parte inuenerit deuastatos, curet ut reaptentue, q̃to citius po tent, & aqua in eosdem remittatur, ita q̃ ex eis non exeat uel labatur. Necnon teneatur denun tiare. D. Potestati deuastantes ipsos aqueductus si sciuerit. Sinautem denuntiet Villam uel cat strum in qua uel in quo fractus uel deuastatus esset, uel illum iuxta cuius possessionẽ fuerit ut prædicitur denastatus, Et tunc castrũ uel uilla uel ille cuius est possess. o, iuxta cuius possessionẽ fractus reperitur, uel ingommoratus, quodq̃ uel qui denuntiatũ fuerit teneatur reaptare & re mundare oibus suis sumptibus & expensis, sed si castrũ uel uilla fuerit alicuius spãlis personæ Dñs castri uel uillæ teneatur ad prædicta. Et nihilominus tale castrum uel uilla, uel dñs cuius esset in. x. lib. deñ. cõdemnetur. Et si dicti aqueductus essent deuastati, uel ingommorati, aliter

ꝗ defectu, uel opere alicuius faciat pdictus superinstans, reaptare expen. Cõmunis, uel expen. eorum, qui cõduxerint molendina cõis, si ad prædicta tenent ex aliquo pretio in cõductione declarato. Et prædicta oĩa & singula teneatur pdictus superinstans attẽdere & obseruare uinculo iuramenti & pœnꝰ.x.lib.deñ.

De electione secretorum custodum eligendorum in ciuitate Spoleti, & in qualibet uilla comitatus ipsius super dãnis datis, & ꝗ familia potestatis scrutetur pro ipsis damnis datis. Cap. XXVIII.

SECRETI custodes quatuor, uel duo secundũ qualitatẽ cuiuslibet uille comitatus Spoleti eligantur in qualibet Villa, sed si uilla nõ haberet decem foculares eligatur tantũ unus custos. Et potestas teneatur & debeat infra quindecim dies post introitum sui officii uinculo iuramenti, & pœna.l.lib.deñ.fieri facere electionem dictoꝝ custodũ. Quorum custodum officium sex mensibus tantũ duret. Et qui fuerit in dicto officio non possit esse in eodem infra annum. Qui custodes denuntiare & accusare teneantur oẽs damnũ dantes in ipsorum uillis in quibuscunq; rebus & possessionibus infra octo dies, a die damni dati cõputandos, ad pœnã.x.lib.deñ.pro quolibet, & uinculo iuramenti, quod præstare teneatur de obseruañ.pdicta. Et accusationi & denuntiationi cuiuslibet talium custodum cum iuramento denuo præstañ.super ipsa stetur & credatur, & habeatur pro plena, & legitima probatione, & habeat dimidiam partem pœnæ. Et qualibet ebdomada se psentent semel corã officiali damnorũ datorũ pœna x. lib.deñ. Et post factam denuntiam habeat talis custos ire ad camerarium cõmunis, & sibi denuntiare simili modo damnum dantes, & quos denuntiauerit officiali damnorum datorum sub pœna.x.lib.deñ. Et dictus camerarius teneatur facere unum librum, in quo sint scripte dictæ denun.ie manu sui notarii, & quolibet mense uadat camerarius prefatus ad.D.Priores cũ dicto libro, & per dictos Priores mittatur pro notario damnorũ datorũ, & cum ipsis fiat examinatio talium denuntiationũ & uideatur quid factum est super dictis denuntiis Et ubi inueniretur notarius negligẽs notificetur p:āri Et nihilominus scribatur per notarium reformationum talis defectus, ut sindicatus tempore condemnetur. Notarius autem damnorũ datoꝝ teneatur uinculo iuramenti & pœna.xxv.lib.deñ.dare nomina custodum de ciuitate, & comitatu Camerario cõis secundo die post ipsorum electionem. Et ad similem notificationẽ & oĩa supradicta teneantur custodes ciuitatis sub eadẽ pœna & camerarius, & notarius ipsius teneãtur pdicta omnia & singula obseruare ad pœnã.xxv.lib deñ.pro quolibet & uinculo sacramenti. Et si aliquis dictorum custodum falso denuntiauerit ea pœna qua puniri deberet denũtiatus condemnetur, & expensas omnes reficiat cuilibet accusato. Et potestas teneat & debeat mittere familiam suam ad portas ciuitatis Spoleti, & extra ipsam ciuitatem per unum miliare circumcirca ciuitatem prædictam, saltem bis in qualibet ebdomada pro damnum dantibus & fructus prohibitos deferentibus ad scrutandum sub pœna.xxv.lib.deñ.in quibus quoties fuerit negligens condemnetur. Et habeat dicta familia medietatẽ Pœnæ quã soluerint illi quos inuenerint dãnũ dare, & fructus uetitos portare, & cuiuslibet ipsoꝝ relationi cum iuramento denuo præstando credatur, & talis relatio habeatur pro plena & legitima probatione. Sit tñ licitum cuilibet de possessione sua quos uoluerit fructus colligere & deferre cum bullecta potestatis, uel Priorũ populi cum iuramẽto ipsius apportantis quod deportet de possessione sua uel domini sui, uel ipsius cuius possessionem laborat. Priores autem populi, qui calendis mensis Maii extracti fuerint teneantur & debeant uinculo iuramenti, & pœna.x.lib pro quolibet infra.xv dies post eorum introitum eligere quatuor custodes secretos pro qualibet uayta, homines qui pro laboritiis faciendis, uel pro suis factis consueti sint ire extra ciuitatẽ Spoleti & prope ipsam ciuitatem per unum miliare circũcirca. Qui teneant & debeãt denuntiare dãnũ dantes in possessionibus quæ sunt intra ciuitatem Spoleti, & extra ipsam per unum miliare & medietatem pœnæ habeant, & credatur relationibus eorundem. Et eodẽ modo, & forma dicti tales custodes teneantur denuntiare damnum dantes, & simili pœnæ subiaceant si fuerint negligẽtes, & falso denuntiauerint prout supra de comitatensibus custodibus est expressum. * (Potestas uero & Vicarius ciuitatis Spoleti teneantur uinculo præstiti iuramenti & pœna.xxv.lib, deñ.de suo salario retineñ.singulis ebdomatibus mittere bis unũ ex Notariis ca. * Ex sedis addi.

suis cum

suis cum aliquibus ex berroariis ad inquireñ. pro damnis datis in possessionibus positis ultra unũ miliare,a,ciuitate Spoleti usq; ad quatuor miliaria,a ciuitate prædicta inclusiue,nec quærant secunda hebdomada pro dictis damnum dantibus in locis,in quibus præcedente accesserint hebdomada,& sic quereñ,discurrant per loca circum circa ciuitatem qui simili modo habeant,& habere debeant medietatem pœnæ,& credatur relationibus eorundem cum uno teste de uisu,Et subiaceant,si fuerint negligentes,& falso denunciauerint,pœnis prout supra de comitatensibus,& ciuitatis custodibus est expressum Quilibet aũt possit de damnis datis accusare,tam in sua possessione,quã alterius,& teneatur secretum,& credatur accusatori cum iuramento,& uno teste de uisu.

De electione duorum operariorum & notarii super introitu,& exitu,ac fabrica ecclesiæ sanctæ Mariæ cathedralis ecclesiæ ciuitatis Spoleti. Cap. XXIX.

DVO boni uiri maiores xl.annis super opere ecclesiæ sãctæ Mariæ maioris de Spoleto, & unus Notarius pro scribeñ.introitus,& exitus oblationum,quæ fierent ad imagines dictæ ecclesiæ per Priores,& cõsilium populi eligantur,ante finem officii eorũ,qui tunc erunt in officio dicti operis,ad pœnã.xxv.lib.deñ.pro quolibet ipsorũ priorũ si ipsam electionem non fecerint ut teneantur,& ipsorũ officium duret uno anno.Et qui ad illud fuerit nõ possit esse ad idẽ infra tres annos,a,die depositionis officii antedicti.Teneantur aũt dicti hoĩes sollicitare,& procurare ad posse q; dictũ opus compleatur.Et oẽs oblationes quæ fierent ad dictas imagines colligantur,& reponantur in pilone qui est in dicta ecclesia,& claudat duabus clauibus,quarũ unam teneat unus ex capellanis dictæ ecclesiæ,& aliã dicti homines.Et ipsas oblationes quoties eis uidebitur,extrahãt de dicto pilone,& in utilitatẽ cõuertant operis prædicti.Et singulis tribus mensibus de dictis introitibus,& expensis camerario supradictæ ecclesiæ reddant rationẽ saluo q; quindecim diebus ultimis ipsorũ officii nihil expendere possint de introitibus antedictis,sed ipsos introitus reassignent fideliter successoribus eorundem,ad pœnã.xxv.lib.deñ.pro quolibet imponeñ.Et q; oĩa palia oblata,& offereñ.in festo sanctæ Mariæ de Augusto,debeant conseruare,& alicui persone non dare,nec cõcedere,imo ipsa reponant,ostendeñ.in dicto festo cum aliis paramentis.Et finito ipsorũ officio corã Prioribus qui tunc essent in officio prioratus,teneant reddere rõnem.Et quia qui ad onus eligitur expelli nõ debet,a,mercede gaudeant prædicti boni homines,& notarius immunitate uidelicet q; non teneantur ad aliquam custodiam ciuitatis neq; in hostilitatem,uel caualcatam accedere tempore ante dicto.

De electione Aduocati,& syndici cõmunis. Cap. XXX.

STATVTVM est,quod nomina omniũ doctorũ,& procuratorũ ciuitatis Spoleti.In breuiculis describantur,& in principio cuiuslibet anni,breuiculũ unũ unius doctoris nomen continens,& alterũ procuratoris cõtinens nomen extrahantur ex buxulo,qui pro uno anno inde subsequuturo,sint aduocatus,& procurator,siue syndicus cõis Spoleti,& pro eo anno salarium habeant hactenus solitũ,& pro eo debeant in quibuslibet causis cõis Spoleti,in ciuitate Spoleti uentilandis patrociniũ sedulũ præstare.sancitũ est insuper,q; Aduocatus,& procurator cõis Spoleti prædicti,qui pro tempore erunt,debeãt,& ualeant interesse cõsiliis populi celebrandis,ut alii cõsiliarii,ad id electi,qui uinculo præstiti iuramenti,& pœna.xxv.lib.ipso facto,per eos incurrenda,in casum cõtrauentionis,postq; per uiros cõsulares,consultum,& arengatum fuerit,si quid contra formã statutorũ ciuitatis Spoleti,uel in eiusdem cõis damnũ,uituperiũ,& iacturam,consultum.& arengatum esset,adscendendo pulpitũ,ambo sigillatim singuli Aduocatus scilicet,& procurator,debeant id expressis uerbis cõsiliariis omnibus ibidẽ existentibus declarare,& habeant prædicti Aduocatus,& procurator uocem,& emolumenta aliorum cõsiliariorum,& debeãt pro pauperibus,& miserabilibus personis gratis,& sine ulla mercede patrocinari in eorum causis.

De electione Duorum hominum qui fit monstra equitũ & peditum. Cap. XXXI.

SVPER monstra equitum & equorum & peditum ciuium, & forensium, & aliis quæ ad monstram spectant eligētur duo boni homines populares per D. Priores populi pro tem pore, & cum salario quod eis uidebitur conuenire.

Quod si prima Electio nõ ualuerit, possit iterato fieri per electores eosdẽ. Cap. XXXII.

SI ELECTIO quæ fieret per electorẽ, uel electores alicuius officialis in aliquo consilio arēga, uel alibi, ex eo quod electus ad dictũ officiũ ad quod electus est eligi nõ ualeret, per illũ uel illos qui primo eligerũt alius idoneus eligat. Saluo quod id quod supradictũ est de electione potestatũ ca strorum, & quorũcunque aliorum officialiũ quorum si nõ teneret electio deberet iterato fie ri per Priores, uel aliud cõsiliũ, electio pdicta in sua remaneat roboris firmitate.

De nõ eligendo Notarios extra ciuitatẽ & districtũ Spoleti, ad exercendum aliquod offi cium in castris. Cap. XXXIII.

CASTRVM aliquod districtus Spoleti nõ eligat aliquẽ notariũ ad operandũ, aliquod officium in dicto castro aliunde quam de ciuitate & districtu Spol. & si aliter fieret non uale at, & ipsius scripturis fides nullatenus habeatur, qui elegerit & electus acceptans in c. lib. den. pro quolibet, & uice qualibet condemnet. Et sub dicta pœna nõ permittat ptãs ipsius castri eidẽ officiali sic electo officiũ operari, & ad petitionẽ cuiuscunque notarii ciuitatis Spoleti possit & debeat potestas contra castrũ inquirere, quod contrafaceret in prædictis.

Quod nullus elector eligat patrem filiũ uel aliũ de sua familia. Cap. XXXIIII.

ELECTOR alicuius officialis, nõ eligat ad officiũ ad quod aliquẽ habet eligere, patrẽ, filium, fratrẽ carnalẽ, uel nepotem, uel aliquẽ cum quo habitet uel se ipsum. Etsi cõtrafe cerit in xxv lib. deñ. uice qualibet condemnetur Et nihilominus talis electio nõ ualeat ipso iu re. Et si officium acceptaret electus pœnæ subiaceat supradictæ. Saluo quod hoc non intelligatur in electoribus ptãtũ castrorum per cõsiliũ populi, uel Priores cũ capitaneo artiũ faciendis.

Quod nullus uno & eodẽ tpe possit habere ultra unũ officiũ cũ salario. Cap. XXXV.

VLTRA unũ officiũ, eodẽ tẽpore, cum salario per cõe soluen. ciuis aliquis Spol. nõ pos sit habere, & si quis cõtrafecerit in xxv. lib deñ cõdẽnet. Et electio quæ de tali fieret non ualeat ipso iure. Et hoc locũ nõ habeat in hiis, qui extraherentur Priores, uel tres super propo sitis, uel de bullecta, nec in consiliariis consilii populi, & capitañ. artiũ qui possint ad hec offi cia eligi, & assumi nõ obstante quod aliquod officium habeat in cõmuni, & etiã ipsis existeñ capi taneis artiũ, consiliariis populi & tribus super ppositis, & bullecta, possint ad alia officia eligi cum salario si tempore electionis officii, aliud officium non haberent, prohibitione facta prio ribus quod ad alia non eligantur officia semper salua.

De electione Capitaneorum partis guelfe. Cap. XXXVI.

PARTIS guelfe capitaneorum electio hoc mõ exequatur, quod in cõsilio populi pponat de eorum electione, & quo ordine pceden. sit. * (Et si uidebitur unus sit nobilis & alter popu laris.) Et nihilominus quod in dicto cõsilio deliberabitur plenã habeat roboris firmitatem. Possint autem dicti capitanei qui erunt extracti seu deputati ire quotiensc unque uoluerint, & in trare ad D. Potestatẽ, et D. Priores populi. & cum eis conferre de statu pacifico populari dicte ciuitatis, & saltem semel in mense sollicitare potestatẽ, & Vicariũ suosque officiales quod ma leficia puniantur, cum illa societate hominũ quæ eis uidebit cõuenire. Et habeãt sigillũ, cum quo possint quas uoluerint literas p statu & cõseruatione partis guelfe transmittere, & sigilla re, quod

* Ex pmis addi. ca. a.

re, quod sigillū habeat semper unus ex capitaneis ante dictis, qui capitanei habeant omnem authoritatem & baliā quæ per statuta ciuitatis prædictæ inueniuntur eisdē concessa:

De electione notariorum causarū ciuilium ciuitatis Spoleti. Cap. XXXVII.

AD CIVILES causas scribendas, & alia consueta in curia potestatis, & Vicarii, pro sex mensibus incipiendis in principio officii cuiuslibet potestatis seu uicarii eligantur septem Notarii Spoletini in matricula notariorū scripti, eo modo, & forma quibus capitaneis collegii notariorū, & cōgregationi ipsorū uel maiori parti placuerit, & uidebitur cōuenire. Dū modo qui electi fuerint ad dictū officiū, ipsum exerceant per seipsos ad pœnā .xxv. lib. deñ. p quolibet & qualibet uice. * (Et scripturis dictorū notarioꝝ plena adhibeatᷓ fides etiā si uacationē duorū annoꝝ nō habuerint per antea, a, dicto officio, & ꝙ scripturis in causis ciuilibus publicis iudicialiter pductis & registratis & copiatis & apud notarios repertis, licet originalia istrumēta restituta fuerint plena adhibeatur fides prout publicis restitutis.) * (Et si aliquorū notariorum præmortuoꝝ scripturæ causarum ciuilium uel absentium reperirentur abbreuiatæ uel signatæ more notariorū intelligantur, & sint ac habeantur pro extensis, & plenam faciant fidem prout si essent extensæ secundū morē & cōsuetudinē ipsoꝝ notarioꝝ.)

* Ex sedis addi. ca. 29

* Ex pmis addi. ca. 25

Quod aliquis qui non sit subiectus cōi Spoleti nō possit eligere, uel eligi ad aliquod officium in cōmuni. Cap. XXXVIII.

NON subiectus cōi Spoleti: Et qui in curia cōis Spoleti ciuiliter, & criminaliter nō se constrinxerit eligi nō possit ad aliquod officiū in cōi, nec ipse ad aliquas Sortes ire præsumat tempore alicuius electionis, nec aliquē ad aliquod officium eligere. Et qui cōtra formā præsentis statuti talem nō subiectū eliget in quinquaginta lib. deñ. cōdēnetᷓ, & electio ipsa nō ualeat ipso iure. & electus, a, tali nō subiecto si officiū ad quod fuerit electus acceptauerit in simili pœna cōdēnetᷓ. & exercere nō possit officiū antedictū. Et potestas teneatur inquirere sup prædictis, Et ad probandū ꝙ aliquis nō sit subiectus cōi Spoleti uel ꝙ ciuiliter, & criminaliter se in curia dicti cōis nō constringat sufficiat duoꝝ fidedignoꝝ testiū famæ publicæ depositio, & habeatur pro plena, & legitima probatione.

Quod qui fuerit electus ad aliquod officiū ciuitatis debeat per seipsum personaliter exercere. Cap. XXXVIIII.

ELECTVS ciuis ad aliquod offm̄ in ciuitate Spoleti, & qui in posterū eligetᷓ, qm̄ ipsius industria presumitᷓ facta electio per seipsum exerceat, & alteri non cōmittat. Et si quis cōtrafecerit in. xxv. lib. deñ. cōdēnetᷓ. Et qui pro tali electo ipsum officiū exerceret eandē pœnā soluere teneatᷓ, & ipsoꝝ uterqꝫ tali officio sit priuatus, & ad aliquod officiū infra quinquenniū, eligi nō ualeat in cōi. Nisi esset graui infirmitate detentus, quo casu si officiū sit notariatus ad quod fuerit electus de cōsensu. D. Priorum uel trium partiū ex eis possit alteri cōmittere uices suas, pro illo tantum tempore quo durat infirmitas, & non pluri.

De electione custodis carcerum cōmunis. Cap. XXXX.

CVSTOS carceris cōis per octo dies ante finē tēporis præsentis custodis per. D. Priores & cōsiliū populi eligatᷓ. In quo cōsilio ppōnatᷓ de custodia, & concessione carceris, & de modo tenendo de pdictis. Et put deliberatū fuerit in dicto cōsilio, ita executioni mandetur, aliter uendi nō possit, nec aliquo modo concedi. Et quicunqꝫ fuerit electus ad custodiam carcerū supradictā teneatur idonee satisdare.

De electione quatuor hominū super inuestigatione bonorū cōis. Cap. XXXXI.

TENEANTVR .D. Priores uinculo iuramenti & pœna. xxv. lib. deñ. pro quolibet eligere quatuor bonos, & legales uiros infra quindecim dies post publicationē pſentiū

statutorum qui præstito iuramento de faciendo bona fide ipsum officium, possint, teneantur, & debeant infra duos menses inquirere & inuestigare pro bonis, possessionibus iuribus, iurisdictionibus, & pactis castrorum, & cõmunis Spoleti. Et ea quæ inuenerint occupata, & deficere infra dictum tempus D. Prioribus & consilio populi referant & consignẽt. Et quicquid tũc in dictis consiliis super dictis rebus deliberabitur occupatis, executioni mandetur per. D. Potestatem, Vicarium, alium officialem quemlibet, cui imponeretur, & cõmitteretur aliquid de prædictis sub pœna. c. lib. deñ. quoties contrafecerit in aliquo prædictorum.

De officio Bannitorum, & de his quæ spectant ad eorum officium. Cap. XXXXII.

BANNITORVM officium cõmunis Spoleti sit & esse debeat bannire & bannimẽta facere, & subhastationes, & bãnire festiuitates & mortuos Et oia & singula facere quæ ad eorum officium dispositione præsentis statuti uel alias de consuetudine spectant & pertinent ꝙ si aliquis ipsorum recusauerit in. xl. sol. uice qualibet cõdemnetur pro quolibet. Et quilibet accusator esse possit, & sacramento accusatoris credatur quæ pœna exigi possit, & debeat per quemcũqꝫ officialem de facto sine strepitu, & figura iudicii. Possint aũt bannitores prædicti citationes & relationes facere & omnia alia quæ spectant ad officiũ baiulorum & ꝙ quilibet baiulus cõmunis Spoleti facere & exercere potest & pro ueris & legitimis baiulis habeantur. Et nullus ipsorũ possit eẽ procurator, tutor, uel curator, uel sindicus alicui⁹, nisi sindicus cõis Spol. ad eandem pœnã, & si fuerit non ualeat neqꝫ teneat ipso iure. Et ꝙ non possit esse de aliquo consilio nec ad breuia ire uel aliquam electionem facere sub pœna prædicta, & ipsius electio ipso iure sit nulla. Et quilibet ipsorũ anno quolibet pro ipsorum salario habeat & habere debeat a cõmuni Spoleti lib. duas deñ quas camerarius cõmunis Spol. soluere teneat & debeat uinculo iuramenti præstiti habita, & recepta prius apodissa, Nullus autem ipsorum bannitorum debeat ire ad repræsentadũ electionem alicui officiali forensi qui per cõmune Spoleti ad aliquod officium uocatur Et ꝙ ipsi bannitores quolibet anno in festo. S Mariæ de Augusto habeant & habere debeant a cõmuni Spol. pro quolibet ipsorum bannitorũ pro uno pan pannorum cum fodero lib xxxv. et sol. xv. quã ꝗtitatẽ priores populi Spoletini faciant pdictis banitoribus & cuilibet ipsorũ per camerarium cõmunis sine aliqua solutione gabellæ uinculo præstiti iuramẽti recepta tamen apodissa dare & soluere, & de ipsis denariis debeant ipsi bannitores, & quilibet ipsorum emere sibi pannos cum fodero, quibus induantur bãnitores prædicti, qui Bannitores extra ciuitatẽ Spoleti & eius territoriũ exire nõ ualeant sine expressa licentia D. Priorum uel duarum partium ex eis sub pœna. x. lib. deñ. pro quolibet & qualibet uice.

De electione Baiulorum cõmunis Spoleti, & de his quæ in ipsorum officio debeant exercere. XLIII.

BAIVLI sint & esse debeant in ciuitate Spoleto omnes qui modo sunt & firmi remaneãt in officio donec fuerint reprobati uel per. D Priores popul reuocati quam reuocationẽ & reprobationem facere possint prout eis placuerit, & loco reuocati seu reuocatorũ alium & alios subrogare & eligere. Qui autem denuo eligentur iurent & iurare debeant ad sancta dei euangelia officium baiulatus legaliter exercere & relationes ueras & bona fide facere & obseruare omnia & singula quæ in præsenti capl̃o continentur, & tam illi qui sunt in officio ꝗ taliter eligendi postquã iurauerint modo prædicto habeantur, & sint ueri baiuli cõmunis Spol. donec fuerint reuocati. Teneantur autem dicti bayuli, & facere debeãt omnes citationes ciuiles & criminales, pignorationes, & omnia & singula ad baiulatus officium spectantia & pertinentia tam ex forma statutorum ꝗ ex laudabili consuetudine Et quæ facta sunt uel fierent per ipsos ualeant & teneant Et ꝙ citationes quascunqꝫ in ciuilibus causis, & primam in criminalibus facere possint sine aliqua cõmissione & quolibet loco, & quolibet die ẽt feriato authoritate p̃sentis statuti, & ipsorũ & cuiuslibet eorum relationi stetur & credat tanquã publicis istrumentis, quam relationem facere teneantur infra tertiam diem ad pœnã c. sol. deñ quoties cõtrafecerint Et ad petitionem cuiuscunqꝫ teneantur & debeant facere omnes & singulas citationes requisitiones & præcepta prout unicuiqꝫ ipsorum imponeretur tam in ciuitate Spoleti comitatu.

comitatu, quam etiam in districtu. Et si quis recusaret alicui petenti facere ambassiatam, Citationem seu aliud quod spectet ad officium baiulatus puniat de facto pro qualibet uice in. xxv. sol. den. Et detineatur in carceribus communis donec camerario soluerit dictam pœnam. Et quilibet officialis cõmunis Spoleti ad petitionem cuiuslibet conquerentis cuius dicto cum iuramento stetur pœnam prædictam exigere possit, quorum baiulorum nullus possit esse procurator, Tutor, curator. uel Sindicus alicuius uillæ, & si fuerit constitutus uel factus, Seu in futurum constitueretur non ualeat, neq; teneat ipso iure, & condemnetur pro quolibet & qualibet uice qua operatus fuerit procurationem, Tutelam curam, uel sindicatum in. xxv. lib. den. Teneantur etiam & debeant baiuli prædicti habitare in ciuitate Spoleti continue. Et ad solutionem collectarum nullatenus teneantur si non fuerint extimati, a, centum lib supra, ita q; ut usq; in quantitatem centum lib immunitatem habeant. Et pro eorum mercede pro qualibet citatione & relatione recipiant in ciuitate & burgis Spoleti duos trientes, & si fuerint plures homines citati ad petitionem unius habeant pro quolibet citato ultra Tres unum quatrantem seu quatrenum. Et si citatio facta fuerit extra ciuitatem pro quolibet miliari habeant & habere debeant ad plus pro quolibet quatuor quatrenos, & si fuerint plures citati ad plus pro quolibet homine habeant unum quatrenum. Pro tenuta uero danda in ciuitate Spoleti sex quatrantes, extra ciuitatem uero infra unum miliare duodecim. Si uero ultra miliare arbitrio iudicis mercedem recipere debeant. Pro pignoratione uero seu executione in ciuitate pro quolibet floreno quatrenos quinq; extra uero ciuitatem arbitrio iudicis, pro longitudine itineris secundum laborem dummodo dictum arbitrium non excedat ultra quantitatem decem quatrenorum pro quolibet floreno. Et si in capien. aliquem bannitũ usi fuerint opere & industria unde captura secuta fuerit arbitrio. D. Priorum pro labore & industria mercedem recipiant. In omnibus autem aliis ipsorum ambassiatis & officio remaneant in prouidentia iudicis qui ipsos mittit & cuius mandato dicta officia & ambasciatas faciunt modo & forma superius declaratis. Si uero iuerint pro factis cõmunis habeant, a, cõmuni pro suo salario quolibet die secundum consuetudinem hactenus obseruatam. Prima uero citatio fiat semper & fieri debeat expen. actoris, seu accusatoris in quacunq; causa. Secunda uero & aliæ expensis rei, & accusati in prima citatione contumacis. Et si Baiulus primus recusauerit facere Secundas citationes expensis contumacis puniatur in. xx. sol uice qualibet eidem de facto Auferen. per militem potestatis ad petitionem cuiuslibet conquerentis, & eidem pœnæ subiaceat si ultra dictum precium receperit uel dictam ambasciatam renunciauerit, De quo credatur accusatori præstito iuramento, & quilibet possit esse accusator, Baiulus uero qui ad aliquam executionem facien. iret non audeat nec præsumat seu possit deuastare uel rumpere cornices, hostia, uel fenestras, nec pro pignore accipere arma equos sellam frenum pannos muliebres uel de lecto, Boues aratorios uel aliqua istrumenta ruralia si alia pignora inuenirentur super quo uti debeat diligentia nec intrare aliquam cameram. Et prædicta intelligantur sine præiudicio contentorũ in capitulis nouiter æditis & approbatis per Magnificum. D. Bernardinum Ruffum Locumtenentem ciuitatis Spoleti quibus in aliquo derogatum esse non intelligatur.

De officio Depositarii pignorum. Cap. XXXXIIII.

SIT ET ESSE debeat in ciuitate Spol. unus depositarius pignorũ electus per. D. Priores, uel alias iuxta consuetudinem præteriti temporis, & si uideatur de habitantibus iuxta plateam fori. Qui in introitu sui officii iuret & iurare debeat huiusmodi officium legaliter & bona fide exercere & seruare, ac custodire omnia pignora quæ sibi per officiales & baiulos assignabuntur ad quorum assignationem dicti officiales & baiuli faciendam teneantur & obligati sint ea die qua ipsi acceperint uel sequenti ad pœnam, x. lib. pro quolibet eorum contrafaciente & pro quolibet pignore. Qui Depositarius teneatur facere duos libros unum scilicet

pro se, & alium tradat cancellario. D. Priorum, in quo libro suo teneatur & debeat annotare clare, & distincte omnia pignora & nomina & cognomina Dominorum pignorum, & unde sint. Et similiter nomina creditorum ad quorum istantiam pignora capta fuerint, & officialiũ seu baiulorum qui dicta pignora attulerint, & simili modo in libro cancellario Tradito prædicta annotate, qui liber semper manere debeat in cãcellaria cõmunis Spoleti, & quæ in uno scripta seu notata sunt in alio scribere & annotare debeat, qui depositarius pro suo salario & mercede recipiat, a Dñis pignorum quatrenos seu quatrantes quatuor pro quolibet pignore. & non ultra sub pœna. x. lib, pro quolibet pignore, & qualiber uice, qui Depositarius teneatur & obligatus sit soluere officialibus & baiulis prædictis mercedem eis debitam iuxta taxam statutorum & capitulorum desuper expressorum. Nec non dictus Depositarius pignora prædicta alicui reddere seu restituere non debeat donec ipsi nõ constiterit per Bullectinum seu apodissam illius ad cuius istantiã pignus captum fuerit sibi fuisse satisfactũ seu alias ipsi data licentia de restituendo pignus per eundem sub dicta pœna, & mercedem integram officiali seu baiulo soluere non debeat nisi pignus captum pro quantitate debita & in cõmissione contenta sit sufficiens. Et in solutione mercedis facienda faciat sibi fieri fidem per officialẽ seu baiulum qui eam recepit uel manu alterius fidedigni cum annotatione testium ad effectum ut in restitutione pignorum possit sufficienter docere soluisse.

Quod cãmerarius cõmunis non faciat solutionem nisi recepta gabella. Cap. XXXXV.

NON fiat aliqua solutio alicuius pecuniaræ quantitatis per camerarium cõmunis alicui Spol. ciui uel forensi officiali stipẽdiario uel singulari personæ nisi primo per ipsum camerarium sex denarii pro libra qualibet retineantur dictæ quantitatis soluen. Et in qualibet electione officialium, & stipendiariorum hoc exprimatur expresse ad hoc ut omnis tollatur contentio. Et qui dictam electionem uel aliquam apodissam scripserit non expresso q retineatur dicta gabella in. xxy. lib. deñ. uice qualibet condemnetur. Et camerarius qui contra fecerit pœnæ simili sit subiectus, & eidem camerario ad suum dannum, & cõmunis utile computetur ac si retinuisset eandem, Saluo q de salariis. D Priorum D. Potestatis & Vicarii, & capitanei seu iudicis appellationum nullã retineatur gabella,

Quod Domini Priores possint populum congregare in consiliis proponere. Et quemlibet mittere ad confines, & q quilibet obediat supradictis. Cap. XXXXVI.

CONGREGARE capitaneos artium, artes, artifices nobiles & populares ciues & comitatenses & populum ciuitatis Spol. uniuersaliter, & particulariter cum armis & sine possint. D. Priores populi. Vbi quando quomodo & quoties eis uidebitur. Et confinatos quos & quot uoluerint facere tam in ciuitate q extra faciant, & facere possint pro ipsorum libito uoluntatis, & illi quos confinauerint ire debeant ad confines & de ipsis non recedere sine ipsorum licentia & uoluntate Et contra eos qui essent inobedientes tam in hoc casu quam aliis quibuscunq eorum mandatis, possint pœnas, & mulctas imponere prout eis uidebitur & placebit. Et. D. Potestas ad petitionem D. Priorum teneatur exequi omnia quæ ipsi. D. Priores in prædictis duxerint ordinanda sub pœna. mille lib deñ. quoties contrafecerit in prædictis. Et possint dicti. D. Priores in quibuscunq consiliis proponere & deliberare quæ utilia erunt pro

cõmuni

cõmuni, absq; præsentia alterius officialis in aliis dispositionibus statutorũ & ordinamentis remanentibus semper saluis.

Quod ultimis .x. diebus priores non possint aliquid ordinare nisi forma infrascripta. Cap. XXXXVII.

VLTIMIS .x. diebus officii cuiuslibet prioratus, non possint ipsi. D Priores ordinare deliberare uel reformare uel ad consilium ponere uel poni facere aliquid quod esset uel esse posset in fauorem uel odium aut præiudicium alicuius specialis personæ seu personarum ad pœnam. xxv. lib. deñ. pro quolibet & qualibet uice. Et quod proponeretur uel ordinaretur non ualeat ipso iure. Et eadem pœna condemnetur, qui proponeret uel qui consuleret. Et notarius qui scriberet uel legeret aliquid prædictorum. Saluo q facere & ordinare possint apodissas pro operib' & seruitiis cõmunis tẽpore ipsorũ officii factis, usq; in .x. lib. deñ. & nõ ultra.

De immunitate & priuilegiis Dominorum Priorum durante officio, & post. Cap. XXXXVIII.

GAVDEANT. D. Priores populi immunitate. & priuilegiis infrascriptis uidelicet q tẽpore ipsorum officii, & ipso finito per sex menses possint ipsi & quilibet ipsorum per ciuitatem & comitatum Spol. impune omnia arma portare & q toto dicto tempore officii eorum & sex mensium nõ possit. D. Potestas & Vicarius seu uicepotestas, nec alius officialis contra ipsum, uel aliquem ipsorum per uiam inquisitionis de aliquo maleficio delicto uel excessu ꝓcedere, nisi primo maleficium de quo deberet procedi probaretur per famam publicam per quatuor, uel plures testes fidedignos, & de ipsorum attestationibus fieret copia illi contra quẽ deberet procedi, & competens terminus ad opponeñ contra testes, & dicta assignaretur eidem & in ipso termino uel opponeret nil probaret, per quod derogaretur depositionibus, & attestationibus eorundem. Et si aliquis ipsorum. D. Priorum molestatus, citatus, uocatus, uel inquisitus fuerit tempore sui officii & sequentium sex mensium, modo aliquo extra curiam. D. Potestatis uel alterius officialis cõmunis Spol. occasione sui officii defendatur & defendi debeat expensis cõmunis, & credat' dicto talis molestati citati, uel inquisiti de eo quod dixerit se expedisse. Et teneantur: D. Priores populi, & tres de bulleçta infra octo dies postq̃, a, dicto tali molestato & citato fuerint requisiti deliberare, & ordinare q ipsi tali molestato & inquisito de expeñ quas fecerit satisfiant, & facere ei apodissam, qua recepta statim camerarius cõmunis, absq; aliqua retentione gabellæ id quod continetur in apodissa ꝑdicta soluat eidẽ. Et q talis fuerit citatus molestatus uel inquisitus occasione dicti sui officii, declaret' per. D. Priores ppl'i, & capitañ artiũ, quorũ declarationi uel maiori parti ipsorũ quæ fieri debeat ad bussulas, & palluctas det' plena fides. Et idẽ intelligat' & obseruet' per oia in qbuscũq; aliis officialibus, & cõsultoribus & arẽgatoribus super factis cõis si exinde reciperẽt molestiã siue dãnũ extra curiã ciuitatis prædictæ. Et quicunq; offenderet aliquem ex. D. Prioribus populi dicto uel facto durante ipsorum officio, & post per annum, a, fine ipsius officii computañ puniatur in quatruplo eius pœnæ, & quantitatis qua puniri deberet secundum formam statutorũ si alium offendisset. Et nihilominus teneatur talis offendens ire ad confinia arbitrio. D Priorũ. Et si post dicta tẽpora, uel quandocunq; aliquis dictorum. D Priorum uel quicunq; alius officialis, consiliarius uel arengator occasione & pretextu officii quod habuisset in cõi uel eius quod cõsuluisset uel arengasset dicto, uel facto offenderetur ab aliquo, talis offendens pœna quadrupli similiter cõdemnetur. Et si aliquis ex prædictis fuerit offensus occasione alicuius officii quod habuisset

in cõi uel quia consuluisset, uel arengasset in aliquo consilio stetur declarationi faciende per ipsos D. Priores populi & capitañ artiũ ut in alio casu superius est expressum.

De litteris cõmunis & specialium persona
rum sigillañ per. D. Priores.
Cap. XXXXIX.

LITTERAE quæ transmitterent per. D. Priores populi pro facto cõmunis deliberent per ipsos uel duas partes ipsorum ad bussulas, & palluctas & anteꝗ apponatur sigillum, bullecta. D Priorum in dictis litteris apponatur. Et si litteræ quæ essent transmitteñ. pro parte ipsorum. D. Priorum, & cõmunis in seruitium alicuius specialis personæ dirigerentur Papæ Cardinal. uel regi post deliberationem ipsorum. D. Prioꝝ mittant ad consiliũ populi & in ipso consilio sint saltem. x x x. consiliarii ultra numerum D. Priorum, & legi debeant & per maiorem partem ipsorum consiliariorum approbari, & nisi sit seruata forma prædicta ad pœnam. x. lib. deñ. non debeant aliquas litteras sigillare dicti. D. Priores.

Quod in consilio põpuli & arenga faciendis ciuitatis
Spol. super aliquo negocio eligi possit nume
rus ciuium qui eandem authoritatem
habeant. Cap. L.

(CONGREGATO consilio, seu arenga per. D. Priores super aliquo negõtio seu re possit tale negotium seu res remitti cui uel quibus in dicto consilio seu arenga decretum fuerit, & talis, seu tales quibus huiusmodi remissio facta fuerit super ipso negotio seu re aliũ seu alios eligere possint, qui taliter electi habeant potestatem arbitrium, & baliã tale negociũ & rem exequendi & finiendi prout poterat fieri per consilium populi, & arengam prædictam & quicquid per eos factum gestum, & executum fuerit ualeat & teneat, ac si per arengam, & consilium factum & gestum & executum fuisset.) * Ex ꝑmis addi. ca. 12.

Quod potestas & quilibet alius officialis audiat benigne
de ipso & suis officialibus conquerentes & appel
lãtes. uel ꝓtestantes nõ grauet. Cap. LI.

QVILIBET officialis ciuitatis Spoleti quoslibet conquerentes de ipso uel suis officialibus siue diceret ꝙ officialis non fecit sibi ius, uel si aliter facta sua proponere uoluerit. Et quoscunqꝫ protestantes sibi aliquid, uel appellantes coram ipso, & eos super appellatione citantes sua iura & exceptiones produceñ. & his similes benigne audiat & pertractet, & ipsum uel ipsos ea occasione uel alio colore quæsito non molestet, uel in palatio detineat, ad pœnam quinquaginta lib. deñ. pro quolibet, & quoties contra fecerit in aliquo de prædictis.

Quod potestas uicarius & alii officiales teneantur ire
in ambassiatas eorum expensis. Cap. LII.

PRO aliqua ambassiata cõmunis Spoleti uel singularium personarum ipsius non accedant potestas, & Vicarius seu aliquis alius officialis cõmunis Spoleti, nisi cum deliberatione. D.

tione D. Priorum, & consilii populi, uel duarum partium ex eis, & tunc tantum suis expensis, teneatur ire in ambasciatam predictam & simili modo eius sumptibus & expensis teneatur ire in caualcatas & exercitũ faciendũ per ipsum cõmune Spoleti prout per dictum consilium fuerit deliberatum ad pœnam centum lib. deñ. quoties cõtrafecerit in aliquo prædictorum.

Quod potestati & aliis officialibus salarium non addatur. Cap̄. LIII.

NON addatur salarium potestati uel alicui alii officiali cõmunis Spoleti nec aliquid alicui ipsorũ donari ualeat uel concedi occasione custodiæ uel officii sibi cõmissi & in posterum cõmittendi uel augumẽti officialium & familiæ uel alio quocũq; quæsito colore ultra id quod ex forma statutorum sit concessum. & qui contra prædicta aliquid proponeret consuleret, uel arengaret, scriberet seu legeret propositam in centum lib. deñ. uice qualibet condemnetur & quod incontrarium fieret non ualeat ipso iure.

Quod potestas debeat reassignare libros & acta sui officii, & q̃ ultimo mense sui regiminis nõ ferat absolutorias sñias nec testes publicet maleficiũ nõ p̄bãtes Cap̄. LIIII.

LIBROS, Et acta Dñi potestatis factos & facta per suos officiales tempore sui officii per xv. dies ante finem ipsius officii teneat. D. Potestas uinculo iuramẽti & pœna. y. lib. deñ. in cõsilio populi reassignare una cum actis quæ habuit prædecessoris eiusdem. Et ultimo mense ipsius officii non fiat aliqua absolutio de aliquo maleficio uel excessu nec testes super processu ipsius maleficii uel excessus receptos & eorum attestationes qui maleficium & excessum super quo fuerint recepti nõ probent publicet, dicto mense ad pœnã. c. lib deñ. Et nihilominus nõ ualeat absolutio uel publicatio quæ fieret, sed ipso iure sit nulla. Et D Priores populi eligant uinculo iuramenti & pœna. xx. y. lib deñ. pro quolibet in dicto cõsilio quatuor ciues populares Spol. quorum duo sint notarii qui unã cum assessore D. Priorum examinent dictos libros & ordinate perquirant si dicta acta & sententiæ. D. Potestatis sunt secundum formam statutorum ordine, ac tempore debito actitata, & ea quæ inuenirent non legitime facta scribant in quodam quaterno qui Sindicatoribus dicti. D. Potestatis & suorum officialium prima die Sindicatus eorum assignetur & detur & secundum quod in dicto quaterno erit scriptum, ita reexaminent dicti Sindicatores defectus in ipso quaterno descriptos, & ut iuris fuerit per potestatem & suos officiales delinquentes repertos, cogant ad soluẽdum pœnas quas incurrerunt uel in quibus debeant condemnari pro defectu quolibet eorundem absq; aliqua alia condemnatione uel processu de defectibus ipsis facieñ. Et solum sufficiat ad exactionẽ dictæ pœnæ q̃ per ipsa acta defectus appareat, & ipsum defectum iudices potestatis allegationibus iuridicis non defendant, teneantur dicti assessor, & quatuor homines sic electi in ipso cõsilio iurare examinationem facere bona fide, & q̃ de contingentibus aliquid non omittent.

De obseruatione statutorum, & ordinamentorum cõmunis Spoleti. Cap̄. LV.

OFFICIALIS quilibet cõmunis Spoleti teneatur, & debeat uinculo iuramenti, & ad pœnam contentam in statutis & ordinamentis cõis oĩa & singula statuta & ordinamenta & prouisiones facta & facienda legitime in ipso cõmuni, loquentia de eorum officio inuiolabiliter obseruare. Et ubi non esset adiecta pœna. xxy. lib. deñ sit et habeatur expressa uice qualibet & pro quolibet capl̃o contrafaciens condemnetur. Et in quolibet iuramento ueniãt omnia statuta prædicta, ac si essent in eodem expressa.

De Syndicatu Potestatis, & aliorum officialium. Cap̄. LVI.

QVONIAM dignum est, q̃ quilibet suæ uillicationis rationem reddat, ac suæ administrationis prout gessit præmium seu pœnã reportet, puisum & ordinatũ est, statuto, & lege p̄senti q̃ potestas, Vicarius, iudex appellationũ, & assessor ciuitatis Spo. cũ suis iudicibus sociis, notariis domicellis, & familiaribus oibus nec nõ. D. Priores ppl̃i, tres sup bulleča.

camerarius & notarius ipsius cancellarius et cæteri officiales qui secūdū formā eo℞ electionis uel deliberationis quæ fieret per.D.Priores populi essent sindicandi, deposito ipsorū officio teneantur stare & cōmorari in ciuitate Spoleti ad sindicatum. Videlicet. D. Potestas cum sociis suis officialibus & familiaribus octo diebus, Capitaneus siue iudex appellationum cum suis officialibus & familiaribus quinq̧ diebus. Assessor cum suis officialibus & familiaribus quinq̧ diebus, priores octo diebus, tres de bulletta, Camerarius & notarius ipsius & cancellarius quatuor diebus coram sindicatoribus qui electi fuerint per.D.Priores, & capitan̄ artiū ad sindican̄ dictos oēs officiales prioribus dūtaxat exceptis quo℞ sindicatores per capitan̄.artiū uel duas ptes ipso℞ octo diebus ante depositionē officii eo℞.D Prio℞ eligant. Et nullus pdictorum officialiū forensiū possit uel debeat de dicta ciuitate discedere ante sentētiā cōdemnatoriam uel absolutoriā contra eum, uel p eo ferren̄.per sindicatores pdictos. Et in ipso sindicatu seruetur ordo infrascriptus videlicet q sindicatores præfati generalē inquisitionē faciant cōtra pdictos officiales & quēlibet ipso℞ de omnibus & singulis malegestis culpa, uel fraude, de cōmissis, uel omissis cōtra ius, & iustitiā, & pter uel contra formā alicuius capituli statuti dicti cōis, de oībus quoq̧ per eos, uel ipso℞ aliquē inlicite, & per sordes extortis, uel receptis, & q nō habuerunt puras manus recipiendo uel lucrando aliquid de ære & pecunia dicti cōis, & aliarū singularū personarū, contra formā alicuius capituli statuti seu pprii iuramenti & generaliter de oībus aliis excessibus, & delictis, culpis, & fraudibus quos quæ & quas ipse uel aliquis ipsorū tempore ipso℞ officii cōmisissent. Qua inquisitione formata prima die sindicatus eorum faciant dicti sindicatores pdictos officiales & quelibet eorū & ipsorū potestatis iudicis appellationū & assessoris familiā uniuersam citari q in cōtinenti ipsa die citationis coram eis debeant personaliter cōparere ad respondendū & se excusandū ab inquisitione prædicta, quī officiales cum uniuersa eorū familia quā Tenuerunt & tenere debuerūt per formā præsentiū statuto℞, & electionis eorum ipsa die citationis personalr cōpareant corā sindicatoribus prædictis eorū pariturī mandatis, & inquisitioni debeant singuli respondere. Qui aūt cōparere & respondere neglexerint in termino assignato, pro cōfessis habeantur de oībus & singulis in dicta inquisitione cōtentis. Post uero cōparationē & responsionē ipsorū ad testium examinationē & aliarū pbationū receptionē procedant. Et ita se habeant diligenter q die ultima dicti syndicatus ipso℞ processus per sententiā cōdemnatoriā uel absolutoriam expediant. Interim aūt ante sententiā dicti inquisiti, & quilibet ipsorū quoties fuerint requisiti ex parte sindicatorū prædicto℞ coram eis debeāt personaliter cōparere, ut si essent casus torturæ possint subiici questioni. Ita tamen q nullus eorū possit torqueri nisi p barrattariis, lucris illicitis & extorsionibus, & tūc præcedentibus legitimis inditiis. Et qui fuerit contumax habeatur pro cōfesso, & conuicto & tanquā legitime cōfessus & cōuictus possit & debeat cōdemnari faciant quoq̧ dicti sindicatores prima secūda & tertia die dicti sindicatus adminus semel in die publice & alta uoce in publicis locis & cōsuetis ciuitatis Spoleti Banniri q quicunq̧ uult aliquid petere uel opponere alicui officiali uel familiari de cuius agitur sindicatu infra dictos dies bannimētī debeat cōparere coram sindicatoribus prædictis cum sua petitione, denuntiatione uel accusatione, & quilibet qui diceret se iniuste grauatū, a, tali officiali, uel eius familia, uel de suis bonis aliquid indebite percepisset admittatr̄, & super ipsius petitione uel accusa procedatr̄ secūdū formā statutorū, uel iuris cōmunis ubi ipsa statuta nō loquerentur. Et possint & teneantur sindicatores præfati in quolibet casu dicti sindicatus procedere de plano sine strepitu & figura iudicii & omni tempore, & quolibet loco omissis solennitate qualibet, & ordine iuris cōmunis & etiam statuto℞. Et quibuslibet diebus feriatis etiam ad honorē Dei, & sanctorū. Quicunq̧ aūt uoluerit prædictis officialibus uel ipsorum alicui debentibus uel debenti stare ad sindicatum octo diebus infra.v. dies sindicatus ipsorū. Et officialibus debentibus uel debenti stare ad dictū sindicatū quinq̧ diebus: & abinde infra terminum bannimenti aliquid petere uel opponere faciat infra terminos supradictos alias nullatenus audiatur. Et exhibita petitione denuntia uel accusa in terminis prælibatis possit demum super eis pcedi ut iuris fuerit. Nullus quoq̧ de ciuitate, uel comitatu Spoleti ipsis officialibus in eorum sindicatu auxilium, cōsilium, exhibeat uel fauorem. Et non admittatur ad testimoniū cōtra talē officialē, uel officiales tempore quo sindicatur aliquis qui fuerit condemnatus per talem officialē uel aliquis consanguineus eiusdē usq̧ in tertiū gradū inclusiue nec aliqs qui suo tēpore fuerit positus ad torturā. Et si admitteretur

mitteret eius dictũ, & attestatio sit nulla, & omni careat firmitate, Demum ipsi sindicatores ante sententiam omnia examinent, & secundum acta, & actitata sententiam proferant, ut est Iuris. Et si cõtingat ipsos sindicatores aliquem cõdemnare faciant statim per officiales ciuitatis Spoleti, quos ad hec eligere uoluerint, & talis cõdemnatio executioni mãdetur & ubi absoluant non repertum culpab lẽ eidem absoluto per camerariũ cõmunis residuũ salarii sibi debiti per soluatur. Et quia nõ decet q talibus officialibus sindicandis iniuria inferat, nullus attentet uerbo uel facto eisdẽ officialibus uel eorum alteri iniuriari tempore sindicatus. Et qui cõtrafecerit in duplum eius quo alis ueniret puniẽdus secundũ formam statutorum cõdemnetur. Nullus aũt officialis forensis seu ciuis seu alia singularis persona psumat minas uel alia uerba cõtumeliosa uel rogatoria pferre alicui uel cõtra aliquẽ accusantem, uel denunciantẽ & petitionẽ aliquam dantẽ & porrigentẽ, uel accusare, & denunciare & petitionẽ uolentem porrigere contra officiales prædictos uel ipsorũ aliquẽ q retrahat uel recipiat petitionẽ uel accusam porrectam, uel q ipsam nõ porrigat, uel q ius suum super ipsa non prosequat cõtrafaciens uero si minatus fuerit, uel uerba contumeliosa dixerit in lib quinquaginta deñ. & si solũ rogauerit in x. lib deñ. uice qualibet puniatur Ipsi aũt officiales forenses, & ipsoꝝ quilibet tẽpore quo stabunt ad sindicatũ in dicta ciuitate Spoleti non faciant aliquod conuiuiũ in ipsa ciuitate & comitatu alicui ciui uel comitatensi nec aliquis de dictis ciuibus. & comitatensibus alicui dictorũ officialiũ aliquod conuiuium facere uel cum ipsis comedere uel ad domũ suam uel sibi aliquid donare præsumant ad pœnã. c. lib, deñ, in quibus contrafaciens qualibet uice qualibet cõdemnetur, Deniq; nullus ciuis uel comitatensis Spol. aliquem officialẽ forensem associet sub pœñ. c. lib. deñ cuilibet magnati & potenti de ciuitate & comitatu pdictis, &. xxv. lib. deñ. cuilibet populari. Debeant autẽ dicti. D. Priores p honore cõis Spol. ipsos officiales facere associari per quos eis uidebit cõuenire: & pdicta banniant prima die sindicatus ipsoꝝ.

Quod camerarius retineat tertiam partẽ salarii cuiuslibet officialis forensis. Cap. LVII

TERTIAM partẽ salarii cuiuslibet officialis forensis uinculo iuramenti & pœna. xxv. lib deñ. Camerarius cõis teneat, & debeat retinere, donec fuerit absolutus, uel rationabiliter condemnatus, & ad dandũ dictam tertiam partem alicui officiali forensi cõstringi non ualeat ab aliquo, uel compelli. Et qui cõtrafecerit in. c. lib. deñ. uice qualibet cõdemnetur

De monstra facienda per officiales forenses Cap. LVIII

MONSTRAM .D. Potestas, iudex appellationũ, assessor D. Priorum, & ipsoꝝ quilibet. Et quicunq; alius officialis forensis ciuitatis prædictæ facere teneantur, & debeat bis in mense, de omnibus & singulis eorum officialibus, familiaribus, & equis quos tenere debeãt tempore ipsorum officii coram. D. Prioribus populi, & Tribus de bulleta uel duobus ex eis. Videlicet potestas in platea fori subtus logiam filiorum de sansis ubi iura redduntur. Et alii officiales in palatio populi residentie ipsorum. D. Prioꝝ, & ipsam monstram toties facere quoties per. D. Priores populi mandaretur. Et notarius reform ationũ scribat, & scribere teneatur omnia spectantia ad dictam monstram, & punctare, & signare omnes officiales, familiares, & equos qui ad monstram, & ostensionem prædictã non personaliter interessent Et si aliquis Iudex uel sotius potestatis ab esset, & dictæ monstre personaliter non interesset soluat potestas pro quolibet quinquaginta lib. deñ. & uice qualibet, & pro quolibet notario, & qualibet uice, xxv. lib. deñ. & pro quolibet officiali, familiari uel equo. x lib. deñ. & qualibet uice, & eandem pœnam incurrant alii officiales pro quolibet ipsoꝝ familiarium notariorum, & equorum, ut supra de officialibus familiaribus, & equis potestatis est expressum. Et si principales officiales essent tempore dictæ monstre absentes ipsi, uel aliquis ipsorum in centum librisdenariorum pro quolibet, & uice qualibet condemnetur. Et omnes defectus Officialium familiarium & equorum, quos inuenerit in dicta monstra, & ipsorum absentiam teneatur &

debeat dictus cancellarius uinculo iuramenti & pœna .xxv. lib. deñ. statim scribere ea die uel sequenti in consilio populi quod D. Priores populi teneantur ad dictam pœnã congregare, legat ipsos defectus exponendo qui fuerint absentes & quot de officialibus famulis, & equis ꝓdictis, & talis lectura facta in dicto consilio habeat pro legitima cõdemnatione officialium ꝓdictorum. Et camerarius teneatur uinculo iuramenti prestiti, & pœna .xxv lib deñ. quantitates uel quantitatem pecunie quam dicti officiales, & ipsorũ quilibet incurrerunt ex defectu monstræ ꝓdicte ponere ad introitus cõis ꝓdicti. Et ad exitum officialibus antedictis, & in ipsorũ salario computare. Et si in faciendo dictã monstram fieri per quoscunq; officiales quæ ipsam facere teneantur dicti D. Priores, & cancellarius si erunt negligẽtes in .xxv. lib. deñ. uice qualibet condemnentur.

Quod nullus officialis ciuitatis Spoleti durãte tẽpore sui officii sindicetur. Cap: LIX.

SYNDICARI nõ possit nec debeat aliquis officialis ciuis uel forensis ciuitatis Spoleti eius officio durante. Si autem dicto tempore sindicaretur non ualeat ipso iure. Et officialis q se permitteret & peteret sindicari ultra formam præsentis statuti in .c. lib deñ. uice qualibet condemnetur. Et quicunq; proponeret consuleret, uel arrengaret, propositam scriberet uel legeret in contrarium prædictorum similem pœnam incurrat, & soluat.

De modo & forma tenenda per potestatem ciuitatis Spoleti in festo Beatæ Mariæ virginis de Augusto. Cap. LX.

OCTO diebus ante festum Beatæ Mariæ virginis gloriosæ de mense Augusti, Potestas qui pro tempore fuerit teneatur & debeat consiliũ populi facere congregari, in quo proponat de mõ & ordine teneñ. pro honore festiuitatis prædictæ. Et quicquid deliberabitur in dicto concilio, curet ipse Potestas executioni mandari. Necnõ faciat pconizari duabus Tubis per loca publica & cõsueta ciuitatis prædictæ, in die sabbati, diem festiuitatis prædictæ, unã cũ ipsius uigiliã præcedentẽ, quod homines ciuitatis & comitatus Spoleti debeant ipsum festum Beatæ Mariæ honorare, ac solemniter uenerari & uenire in uigilia dicti festi, & luminaria propriis manibus apportare, Dum tamen nullus possit habere dupplerium ponderis ceræ ultra duas lib. & ante dictũ festũ per .xv. dies faciat requiri per litteras uillas & castra cõis Spoleti. In quibus litteris præcipiatur hoibus dictarũ uillarũ q; inter omnes .x. foculares debeant habere unũ dupplenũ, adminus duarũ lib. ceræ. Et si minoris numeri fuerit seu esset villa prædicta nihilominus teneatur dictũ duppleriũ habere, Et debeant cũ dictis duplenis ante completoriũ dies uigiliæ esse in ciuitate, & dicta duppleria accendere, & accensa portare dicto sero, ut extitit hactenus seruatũ, & quelibet ars dictæ ciuitatis cũ artificibus suis luminariis & duppleriis sequatur. D. Priores Potestatẽ, seu eius Vicariũ, Iudicẽ appellationũ, Capitaneos artiũ eorundẽ, Et nullus officialis terrigena, uel forensis duppleriũ aliquod ad pœñ .x. lib. deñ. pro quolibet habere ualeat á cõmuni.

De mõ & forma tenẽdis per Dños Priores populi de uictualibus uendẽdis. Cap. LXI.

PROPONANT .D. Priores populi quolibet mense in cõcilio populi de modo & forma tenenda ut Panis, Vinũ & Carnes, & alia uictualia iusto pretio uendantur Et quicquid fuerit super prædictis in dicto concilio deliberatũ, executioni mandetur. Si autem D Priores fuerint negligentes, uel aliquis ipsorũ, puniatur pro quolibet & qualibet uice in .x. lib. deñ.

De partitis mittendis ad Buxulas & Palluctas. Cap. LXII.

QVIA a partita mittenda in qbuscũq; cõciliis uel arenghis, & quicquid in ipsis uel ipsorũ aliquo debent deliberari mittantur, & deliberentur ad buxulas & palluctas Et quilibet teneatur mittere manus in ambabus buxulis uidelicet in qualibet buxula unam manũ, & Cancellarius cõis Spoleti surgat anteq̃ mittatur ad partitũ, & uulgari sermone dicat. Talis cõsultor ipsum

tor ipsum nominando, dixit sic, exprimeñ dictum eius, cuicunq; ergo placet dictum suum mittat in buxulam albam de sic. Et qui uellet contrarium mittat in buxulam rubeam de non. Et quilibet consiliarius mittat unam palluctam in buxulam, quæ illi placuerit, qui autem partitũ aliter mitteret, in.c.lib.deñ.uice qualibet condemnetur. Et quod in dicto cõcilio, uel arengha deliberaretur, non ualeat, nec teneat, sed sit irritum, & inane, Et q̃ non mitteret ambas manus in buxulas, uel ultra unam palluctam in ipsis, uel aliqua ipsarum mitteret, in.xx.lib.deñ.uice qualibet puniatur. Et qui partitum perditum non possit amplius remitti in eodem concilio.

Quod omnia fortellitia custodiantur per populares, & non per exbannitos & cõdemnatos cõmunis Spoleti. Cap. LXIII.

FORTELLITIA & Rocchæ quæ per cõmune Spoleti custodiuntur, & custodiri debent imposterum, custodiantur per populares tm̃ ciuitatis præfatæ. Et alicui exbãnito uel condemnato cõmunis prædicti, uel alii, q̃ populari, ipsorum custodia, uel alicuius eorum cõmitti nõ ualeat ullo modo. Qui autem aliquem exbannitum, uel condemnatum, uel aliũ q̃ popularem elegerit uocauerit, uel nominauerit ad custodiam supradictam Et talis sic electus uocatus, uel nominatus, acceptans dictam custodiam in c.lib.deñ.pro quolibet & uice qualibet condemnetur, Quicunq; uero popularis electus fuerit ad custodiam supradictam, teneat idonee satisdare de reassignañ fortellitium, siue roccham, cuius ei custodia committeretur, liberum, & liberam cõmuni Spoleti. Et q̃ á dicta Custodia non discedet, absq; licentia D.Priorum, obtenta per ipsos, uel duas partes ipsorum ad buxulas, & palluctas. Et teneatur dictus custos, & castellanus tenere, & habere toto tempore quo durabit dicta custodia, omnes, & singulos surgẽtes, quos tenere debet secundũ formã suæ electionis, Et.D.Priores populi teneantur uinculo iuramenti, & pœñ.x.lib.deñ.pro quolibet mittere aliquam prouidam, & discretã personam ad faciendum fieri monstram de dictis castellanis, & surgentibus qui uinculo iuramenti, teneantur referre, quos inuenerint abesse a dicta mõstra, tam castellanum, quã surgentes, Et prout inuenerit, & statim post q̃ redierit Dñis Prioribus intimare, Et si dictus castellanus non erit ibi repertus soluat pro qualibet uice.x. lib deñ.quæ pœna ex computari debeat de suo salario. Et tam Dñi Prioris, q̃ tres de bullecta anteq̃ deliberent apodissam salarii dicti castellani, exquirant, quot habet puntaturas Et nullus possit habere ultra duos menses custodiam alicuius fortellitii, siue Rocchæ nisi alir per oportuna remedia ciuitatis Spoleti decretũ, & ordinatum fuerit.

De nundinis faciendis in ciuitate Spoleti. Cap. LXIIII.

NVNDINAE (cum ex eis cõmuni Spoleti honor resultet, & utile hominibus sequatur & cõmodum) fiant quolibet anno in ciuitate Spoleti, Et.D.Priores populi qui erunt de mensibus Aprilis et Maii proxim secuturis uinculo præstiti iuramẽti & ad pœñ.quinquaginta lib.deñ.teneantur & debeant in principio eorum officii facere cõgregari concilium populi & in ipso proponere de ipsis nundinis faciẽ. Et ut ipsæ perueniant ad notitiam prouincialium & de expeñ.quæ sint per cõmune faciendæ pro principio ipsarum nundinarum, & uenientes ad ipsas nundinas habeant & recipiant oportuna & imposterũ de bono in melius augeãtur. Et quicquid in dicto concilio deliberabitur & ordinabitur ipsi.D.Priores & eorum successores & qui erunt in officio tempore ipsorum nundinarum ad dictam pœnã faciant executioni mandare. Notarius uero reformationum, siue cancellarius cõmunis Spoleti, qui erit de mense Aprilis prædicti uinculo præstiti iuramenti & pœñ.quinquaginta lib deñ.hoc capitulũ legat uulgari sermone.D Prioribus antedictis & q̃ quæ hic continent obseruent eisdem & cuilibet ipsorum protestetur.

Quod artes & artifices in bono statu seruentur. Cap. LXV.

ARTES & artifices ciuitatis Spoleti, potestas, iudex appellationũ & Vicarius D. Priores populi, & cæteri officiales tam forenses q̃ ciues ciuitatis prædictæ in eorũ bono statu

manuteneant & conseruent & Capitanei artium quoties ab eis fuerint requisiti pro bono sta tu artium prædictarum præstent auxilium consilium & fauorem.

Quod omnes populares ciues faciant artem. Cap. LXVI.

QVONIAM ociositas & uoluptas arma sunt hostis antiqui ad miseras animas captiuañ. & per artiũ & artificum exercitium, ciuitas recipit emolumentũ. Statuerunt & ordinauerunt ꝙ omnes & singuli Spoletañ ciues qui de stirpe nobilium non existunt, teneanť & debeant artem uel mercantiam aliquã prout eis magis conuenit exercere. Et qui hoc nõ fecerit cum suspitione non careat officium non habeat in cõmuni. Et quilibet ciuis describatur in aliqua arte aliasť non habeat officium.

De iuramento saluitiæ præstañ per homines comitatus Cap. LXVII.

SINDICVS cuiuslibet uillæ teneatur & debeat ad pœñ. quinquaginta lib. deñ. infra. xv. dies post initium sui officii adunantiã facere generalem hominum suæ uillæ á. xii. annis supra et á. lxx. annis infra, & ab ipsis hoĩbus iuramentũ saluitiæ exigat hac forma uidelicet. Ego iuro ad sancta dei euangelia tactis corporalr scripturis nõ inferre, nec facere aliquod dãnũ in possessionibus & fructibus quibuscũꝗ alicuius personæ ciuis, uel comitateñ, ecclesię uel secularis appensate, uel dolo & illos quos sciuero dãnũ dare in possessionibus & fructibus antedictis sindico & vallariis dictæ uillæ, uel ipsorum alteri intimabo infra secundã diẽ postꝙ ipsos damnũ dare sciuero uel uidero. ut autem prædicta effectui demandentur. D. Priores populi qui erunt tempore præsentis statuti, teneantur & debeant uinculo iuramẽti, & pœñ xxv. lib. deñ. pro quolibet mittere infra. xv dies pro oĩbus & singulis sindicis villaꝝ cõitatus Spoleti, & eis & cuilibet ipsoꝝ ꝙ prædicta, & ipsorũ quodlibet obseruent, notificent, atꝗ mandẽt. Et simili forma & modo mittant pro capitaneis laboratoꝝ ciuitatis prædictæ, qui Capitanei faciant, & facere teneantur congregare laboratores dictæ ciuitatis & eorũ laboratoꝝ quilibet iuret ut superius cõtineť. Saluo ꝙ dãna quæ cõmitti uidebunt, notario dãnorum datoꝝ denũciare debeant & referre, & eoꝝ denuntiis cum iuramento de nouo præstando detur plena fides Qui aũt recusarent præstare iuramẽtũ prædictũ in. xxv. lib. deñ. uice qualibet cõdemneť. * (Potestas aũt siue uicarius & domini priores populi ciuitatis Spoľ. qui pro tẽpore erunt teneantur quolibet anno de mense Maii procurare, ita & taliter ꝙ dictũ iuramentũ præsteť mõ & forma prædictis. Necnõ dictus potestas seu uicarius teneatur deputare unum & suis notariis ad recipieñ dictum iuramentũ inscriptis reducendum.)

* Ex ꝑmis addi. ca. 3 a.

Quod nulla condemnatio cassetur uel exbannitus quis rebanniatur nisi facta solutione integra camerario. Cap. LXVIII.

CONDEMNATIO aliqua nõ possit excomputari, cancellari, cassari uel ad introitũ cõmunis poni uel mitti, nec possit aliquis rebanniri in perpetuũ nisi facta fuerit primo solutio mera, uera, & pura in pecunia numerata camerario cõis Spoleti totius quantitatis pecuniæ, quæ per ipsum condẽnatum soluenda ueniret in cõi, & etiã accusatori uel denuntiatori secreto cuius partẽ recipiat camerarius, & per ipsum tali accusatori uel denuntiatori integre persoluatur, recepta fide ab officiali qui sententiam tulit, quis sit accusator uel denũtiator cui ipsa pars debeatur, ubi pecuniaria esset condemnatio, uel nisi facta executione in persona uel mẽbro & fustigatione prout in ipsa accusationis sententia cõtineť. Et si cõtra prædictã formã fieret aliquid nõ ualeat nec teneat ipso iure. Et proponens deliberans, consulens, arengans. Notarius propositã scribens uel legens & ipsoꝝ quilibet incõtrariũ prædictoꝝ in. c. lib. deñ. condemneť & perpetuo sit infamis & officiũ habere nõ possit aliquod in cõmuni.

De pace facieñ inter discordes & iniuriatos. Cap. LXIX.

BOnæ rei & amenæ paci prouidendum uidetur cum inde præsentis uitæ habeatur subsidium, & remunerationis æternæ decernatur ꝑmiũ. Nam in multitudine gentium gloria

est regis

est regis, in diminutione uero contristatio principis & pluralitas hominum in ciuitate expetẽda est. Ideoq; affectãtes pfati. D. statutari intrinsecus pacem fore ac cõseruare & discordias & dissensiones comprimere ac dirimere Christi beatæq; Mariæ uirginis Matris eius nominibus & ipsorum suffragiis inuocatis sine quibus, neq; qui plantant, neq; qui regunt aliquid operantur statuerunt & ordinauerunt q. D. Priores ciuitatis Spoleti qui pro tempore erunt pro pace & quiete dictæ ciuitatis eligant & eligere debeant quatuor bonos uiros in termino. xv. dierum post introitum eorum officii computañ, quibus electis & corã ipsis. D. Prioribus requisitis iuramentum exigant, & recipiant q fideliter & sollicite perquirent & indagabunt omnes & singulas inimicitias discordias, & scandala publicas & occultas, quæ essent inter aliquos ciues Spoletañ. & etiam comitateñ nobiles & populares, de quibus non esset facta pax uel ubi esset facta & pro firmitate ipsius aliquid agendum foret, quo iuramento præstito teneantur ciues prædicti taliter electi, & quilibet ipsorum uinculo iuramenti & pœñ. c c c c. lib. deñ. pro quolibet incurreñ infra terminum uiginti dierum, immediate sequentium perquirere, indagare & inuestigare, cum cautela & sollicite de dictis inimicitiis, iniuriis & discordiis, & ante elapsum terminum supradictorum. xx. dierum in scriptis reducant omnia supradicta & præfatis. D. Prioribus sic in scriptis redacta debeant assignare, qui D. Priores postq̃ scriptam prædictam perceperint prout & sicut in ea inuenient, teneantur & debeant infra terminũ octo dierum in consilio populi facere per cancellarium legere ad effectum ut de super consulatur & quod consultũ fuerit & decretum in consilio dicti. D. Priores sub dicta pœna teneantur & debeant executioni demandare.

Qualiter represaliæ concedantur. Cap. LXX.

REPRESALIARVM concessio tam diuinorum q̃ humanorum iuri contraria nõ fiat nisi modo & ordine infrascriptis uidelicet, q si aliquis Spoletanus extra territoriũ Spoletanum in alicuius ciuitatis uel dominii territorio siue fortia fuerit captus seu derobbatus aliquibus suis rebus & talis capiẽs uel derobbans in tali loco uel territorio se receptet, nec taliter captum uel derobatum libere relaxare seu restituere uelit eidem res acceptans talis cõmunitas siue dominus ex parte cõmunis Spoleti bis requiratur & interpelletur per ambasciatores uel litteras ipsius cõmunis Spoleti per notarium reformationum cõmunis prædicti registrañ. & cõcedeñ omnibus ipsius petentis sumptibus & expensis q infra certum terminum cõpetentem faciat dictum captum relaxari & derobbato restitui res acceptas. Quibus terminis elapsis si talis cõitas uel dominus fuerit negligens circa talis capti uel derobati indẽnitatem uel circa eam opoitunis remediis prouidere, tunc possint & debeant. D. Priores populi cum de liberatione trium de propositis proponere in concilio populi de ipsis represaliis concedeñ, uel non contra ipsam cõmunitatem uel dominum & personas dicti territorii uel districtus & quicquid in dicto concilio fuerit obtentum per duas partes ibidem præsentium (& præsentes debeãt esse concilii duæ partes) habeat firmitatem. & potestas teneatur quoties fuerit requisitus, illas exequi in fauorem illius cui represaliæ sunt concessæ, prout erit in dicto consilio populi ordinatum & quilibet, quibus dictæ represaliæ fuerint cõcessæ possint quos uoluerint conuocare & secum ducere ad capieñ dictos tales contra quos represaliæ sunt concessæ in ære & persona & tam ipsi q̃ qui eos associauerint ad capieñ prædictos pœnam aliquam non incurrant. Aliter ipsæ represaliæ concedi non possint Et si concederentur non ualeant nec teneant ipso iure. Et nihilominus q eis fuerit usus forma prædicta nõ seruata in cẽtũ lib deñ. uice qualibet condemnetur. Hoc tamen intellecto q in nullo casu, quis uti possit aliquibus represaliis extra ciuitatem Spoleti, & comitatum eiusdem. Qui uero uoluerit uti represaliis iam concessis, compareat coram. D. Prioribus populi & eis ostendat omnia sua iura, quibus examinatis si uidebitur. D. Prioribus cum eo cõsilio quod habere uoluerint q iuridice sint concessæ eas approbent & affirment & ad petitionem uti uolentis ipsas represalias & ipsius expeñ requiratur cõmunitas uel specialis persona contra quam ipsæ represaliæ sunt concessæ q in terminũ, xv. dierum post receptionem ipsarum satisfaciat eidẽ de omnibus pro quibus dictæ represaliæ

sunt concessæ & per Notarium reformationum hæ litteræ registrentur & elapso dicto termino litterarum si ei nō erit iuridice satisfactū uti ualeat ipsis represaliis & nō aliter. Quicquid autem occasione dictarum represaliarum perceperit infra x. dies postq̄ illud perceperit per Notarium reformationum scribi faciat & signari ad hoc ut ultra non habeat q̄ ei concessum extiterit. Quod si prædicta non seruauerit in duplum eius quod perceperit condemnetur & eodem modo & forma concedi possint ipsæ represaliæ, cuilibet tamen de ciuitate comitatu, & districtu Spoletañ qui haberet aliquem debitorem quem non posset conuenire in ciuitate Spoleti si ei in foro talis debitoris ius & iustitia negaretur.

Quod monetæ expendantur pro quantitate qua recipit camerarius cōmunis. Cap. LXXI.

FLORENVS & moneta quæ expenduntur in ciuitate Spoleti expendi debeāt per comitatum & districtū, & ab omnibus recipiātur pro quantitate illa pro qua recipiunt a camerario cōmunis. Et si quis recusaret prædicta uel aliquod prædictorū in c. sol. deñ. uice quali bet condemnetur. Et nihilominus quilibet possit accusare delinquentem & dimidium pœnæ lucrabit̃ nec nō credat̃ ei cū uno teste de uisu & potestas quolibet mense faciat bāniri p̄dicta.

De partiseriis & eorum officio ac mercede. Cap. LXXII.

QVIcunq; ciuis comitatensis seu alius qui in posterum in ciuitate Spoleti & eius comitatu uoluerit exercere officium partiserii teneatur & debeat se præsentare coram magnificis D. Prioribus pro tempore existeñ. qui Mag. D. Priores uirtute præstiti iuramenti debeant se informare de sufficientia talis comparentis. Et si repererint fuisse & esse idoneum ad tale officium exercendum deferant ei iuramentum manibus tactis scripturis de exercendo officium suum palam & bona fide & sine fraude seu dolo & taliter receptus describatur in cancellaria cōmunis ciuitatis Spoleti per cancellarium in aliquo loco particulari. & qualiter fuerit admissus & q̄ iuramentum præstiterit, & qui contra formam supradictam tale officium exercuerit in ciuitate & comitatu Spoleti facieñ mensuras uel aliquid pertinens ad officiū seu exercitium partiserii pro quolibet & qualibet uice incidat in pœnam. x x. lib. Et quilibet partiserius ad petitionem & requisitionem cuiuslibet petentis teneatur & debeat accedere ad mensurandum prout requisitus fuerit ea die uel sequenti & adminus intra tres dies postq̄ requisitus fuerit dummodo aliqua causa rationabilis ipsum nō excuset sub pœna. c. sol. deñ. ab eo de facto auferenda. Possint autem dicti partiserii & quilibet eorum cognoscere terminare ac decidere questiones confinium, terminorum fossatorum, cursuum aquarum, arborum murorum stillicidiorum domorum, & aliorum in quibus mensuratio caderet de plano, sine strepitu & figura iudicii & imponere pœnam, & banna usq; in. c. sol. deñ. per ipsum seu ipsos uel alium officialem cōmunis Spoleti auferendam. Et si aliquis partiserius in suo officio cōmiserit fraudem incidat in pœnam. xxv. lib. deñ pro qualibet uice de facto ab eo, ut supra auferen, & sit priuatus tali officio in perpetuum Qui partiserii teneantur & debeant adæquare & adiustare eorum mensuras perticas cannas, ac pedes cum pertica, pede & canna cōmunis Spoleti alias nō possint nec ualeant mensurare sub pœna. x. lib pro qualibet mensuratioñ. Habeant autem & quilibet ipsorum habeat de questionibus quæ coram ipsis cognoscerentur tres deñ. pro lib. extimationis rei de qua esset questio & tres alii deñ. sint & esse debeant cōmunis Spoleti & soluantur camerario recipienti pro ipso cōmuni. p uiatico uero & mercede ipsorum si mensurauerint in ciuitate & circuitu ciuitatis Spoleti usq; ad. x mod. pro quolibet mod. habeant bononenū unum pro qualibet parte, a. x mod. supra pro qolibet mod. habeat bononenum unum dummodo non excedat summam duorum carlenorū pro qualibet parte in totū. & si ultra circuitū ad mensurādū accesserint ultra mēsurā p quolibet miliare habeāt bononenū nnū a partibus.

De capudiciis

De capudiciis in ciuitate & comitatu Spoleti renouañ.
Cap. LXXIII.

CAPVDICIAE ciuitatis & comitatus Spoleti renouētur adminus semel in anno & milites Potestatis seu Vicarii uel alter ipsorum cui per Priores populi committeretur faciant primo mense eorum officii renouare capuducias supradictos, a decem & octo annis supra usq in.lx nec non, a, x y i i i. annis infra & a lx. annis supra nullus possit uel debeat grauari etiam si in libro capuduciarum descriptus reperiretur. Ad probañ autem quem esse sexagenarium eius sufficiat iuramentum si ipsi militi uideatur eius esse ætatis aspectu corporis considerato. Et hoc locum habeat in sexagenariis & ab inde supra quorum filii uel filius in capudiciis reperirentur aliter in capudiciis describantur.

De Ambasiatoribus causa cōmunis transmitteñ. Cap. LXXIIII.

AMBASIATORES qui pro tempore causa cōmunis uel alterius singularis personæ per D. Priores populi & pro parte cōmunis transmitterentur habeant pro quolibet die & quolibet equo quos duxerit. xx. sol. deñ. & ducere non possit ipsorum aliquis ultra tres equos Et si maius salarium uideretur Dñis Prioribus populi persolueñ possint ipsum constituere si duæ partes ipsorum fuerint in concordia & uinculo iuramenti ambasiatores non mittant ubi uerisimiliter credant factum de quo agitur posse per litteras expediri. Ipsi autem ambasiatores & ipsorum quilibet iurent ambasiatam eis impositam facere bona fide & in litteris credentiæ deferant puncta ambasiatæ facieñ quam secundum puncta prædicta diligenter faciant & non aliter. Et non possit aliquis ipsorum ambasiatam eis impositam recusare ad pœnam. xxv. lib deñ. nisi iusta & euidens causa excusaret eundem. Pro facto uero singularium personarum uel alicuius singularis uel specialis personæ non mittant ambasiatores expeñ cōmunis sed expensis illius cuius causa ipsa ambasiata mitteretur facta prius deliberatione in consilio populi de ipsa ambasiata transmittenda, qui autem non soluisset collectas impositas per cōmune pro ambasiatore communis uel alterius specialis personæ nullatenus transmittant nisi primo ipsarum collectarum fecent solutionem integram & perfectam.

Quod. D Priores populi possint cognoscere de barractariis & lucris illicitis officialium dicti cōmunis.
Cap. LXXV.

INQVIRANT & inuestigationem faciant diligenter. D. Priores populi quolibet mense ipsorum officii contra omnes & singulos officiales dictæ ciuitatis si aliquid fuissent indebite lucrati & de omni eo quod illicite ad ipsorum manus uel alterius ipsorum de bonis communis uel alterius singularis personæ ecclesiasticæ uel secularis collegii uel uniuersitatis inde bite peruenisset. Et quia in prædictis de facili probationes non habentur. & Dñi Priores populi prædicti legali scientia sint priuati possint ipsi & maior pars ipsorum contra ipsos officiales. & quemlibet ipsorum procedere in prædictis summarie de facto & de plano prout placuetit eisdem Dominis Prioribus & quē declarauerint barractanam, & aliquid illicitum commisisse & indebite percepisse & extorsisse expellere ab officio & ipsum cogere ad solueñ condemnationem aliquam, put secundū formā statutorum pro dicta barractaria, & extorsione tenet. Et ad restituendum quod perceperit duplicatum, & officialis cum quo esset talem barractariā committens teneatur uinculo iuramenti & pœna centum lib. statim facta notificatione eidē per. D Priores de barractaria prædicta ipsum de facto expellere uel captum detinere ad uolūtatem D Priorum, & sufficiat in prædictis deliberatio & declaratio facieñ & quæ fieret per. D. Priores, & ipsis stetur, & pro plena & plenissima probatione habeatur & legitima sententia

condemnatione & processu, & ab ipsa non possit appellari, reclamari uel de nullitate agi uel opponi, & hoc capl'm in electione quorũcunq; officialium intimetur. Si autem dicti Dñi Priores populi uel aliquis ipsorum in prædictis fuerint negligentes in .xxv. lib. deñ. uice qualibet condemnentur.

De habentibus paramenta calices libros & alias res ecclesiæ Sanctæ Mariæ diuino cultui deputatas. Cap. LXXVI.

DECET cunctas ecclesias specialis defensionis & auxilii fauoribus adiuuare, & ideo ordinatum & statutum est per ipsos. D. statuentes, q; Dominus Potestas, & quilibet alius officialis ciuitatis Spol. ad iustitiam positus uinculo iuramenti & pœna .c. lib. deñ. ad petitionem cuiusq; teneatur & debeat sũmarie sine strepitu & figura iudicii sine alicuius salarii solutione qualitercunq; informatione recepta realiter & personaliter quemlibet qui haberet uel habuisset aliqua paramenta, calices libros, & res alias deputatas diuino cultui ecclesiæ Sanctæ Mariæ Spol. ad restitueñ ipsas res & quamlibet ipsarum uel ipsarum extimationem dictæ ecclesiæ. Et si aliqui haberent ipsas res in pignore quia in culpa fuit in recipieñ easdem ipsas teneatur restituere & regressum habeant contra pignorantes easdem.

De salario & officialibus iudicis appellationum. Cap. LXXVII.

IVDEX appellationum qui pro tempore fuerit in ciuitate Spoleti habeat & habere debeat toto tempore sui officii unum bonum & expertum notariũ qui omnia acta spectantia ad officium dicti iudices in quintam diem post q̃ de ipsis rogatus extiterit mittere debeat ad quaternum & de ipsis cuilibet postulanti copiam exhibetur, quatuor famulos & unum equũ armigenum & habeat & habere debeat, a cõmuni seu sindico dicti cõmunis p suo salario & dicti sui notarii & dictorum famulorum & equi pro sex mensibus quinquaginta lib. deñ. par. & plus non possit, a dicto cõmuni percipere uel habere. Dictum autem salariũ soluatur eidem singulis duobus mensibus pro rata temporis tertia parte retenta ut supra de salario quorũcunq; officialium, est prouisum.

Quod campana magna cõmunis pulsetur per illum qui ad hoc fuerit deputatus. Cap. LXXVIII.

CAMPANA magna cõmunis Spoleti uel campana populi pulsetur ad consilium populi ad arengam, & ad pœnã in occasu solis & q; a pulsatione quæ fieret de sero usq; ad pulsationem quæ fieret in aurora sit nox & pro nocte habeatur & esse intelligatur, reliquum uero sit dies & prodie habeatur. Et ad pulsandũ dictam campanam per. D. Priores populi aliquis specialiter deputetur qui prædictam campanam pulsare debeat causa p rædictorũ & quoties expediuerit ex alia causa. Et maxime de sero tribus uicibus quando potestas mandauerit pro custodia ciuitatis q; nullus uadat per ciuitatem post tertium sonum campanæ. Et in tertio sono dentur tres tocchi cum aliquo interuallo, ut ad notitiam perueniat omnium q; tunc pro tertia & ultima uice pulsetur. Teneatur autẽ dictus pulsator campanã cųstodię pulsare omnibus diebus non fenatis quibus iudices potestates pro tribunali sedebunt tam de mane q̃ de sero ad hoc ut dum iura redduntur omnibus innotescat pœna .xx. sol. deñ. quoties contrafecerit in prædictis.

Quod nullus officialis possit mittere familiam in comitatum. Cap. LXXIX.

VT grauaminibus & expensis comitatẽ suũ prouideatur in posterum, statuimus q; nullus officialis cõmunis Spoleti audeat mittere aliquem ex eorum famulia in comitatum uel districtum ciuitatis prædicti cõtra aliquem seu aliquos aliqua occasione uel modo nisi primo

talis contra

talis contra quem mitteretur fuerit citatus semel & bis per Baiulos cōmunis mandato dicti officialis qui eum mitteret & contumax extiterit quo casu possit mittere unum tantum de sua familia cum uno baiulo,& talis famulus sic missus nil possit percipere uel habere pro suo salario Sed ille contra quem fuerit missus teneatur ei dare comedere & bibere pro una uice dūmodo talis cibus & potus duos solidos denariorum non excedant Et aliquid ultra dare non teneatur. Et dictus famulus non possit recipere si daretur,& nullus Baiulus pro dicto famulo uel pro se ipso recipiat aliquid ultra salarium ei constitutum ad pœnam.x.librarum den̄.quoties contrafecerint. Et quilibet possit accusare,& credatur eidem cum uno teste,& dimidium dictæ pœnæ lucretur.

Quod nullum castrum uel Villa faciat aliquod statutum contra commune Spoľ.nec non rectores possint inquirere.
Cap̄. LXXX.

STATVTVM aliquod uel decretum contra cōmune Spoleti ac pacta inita cum ipso cōmuni aliquod castrum uel uilla condere non præsumat ꝙ si condiderint nō ualeat ipso iure Et nihilominus nullus rector ea teneatur aliquatenus obseruare. Rectores autem ipsorū castrorum possint super omnibus maleficiis inquirere statuto aliquo non obstante exceptis quinq; casibus iuxta pacta cum dicto cōmuni inita.

De capella construenda in palatio cōmunis.
Cap̄. LXXXI.

AD HONOREM & reuerentiam omnipotentis Dei & gloriosissimæ Virginis eius matris edificetur sumptibus cōmunis facellum siue capella in palatio populi in qua quotidie missæ celebrentur per presbyteros & religiosos, sicut uidebitur Dominis Prioribus qui p̄ tempore erunt expedire,necnon altare ibidem erigatur & fiant Missale,Calix,& alia necessaria sumptibus dicti communis Arbitrio capitaneorum artium uel maioris partis ipsorum. Et quia non nisi in pacis tempore bene colitur pacis auctor dicti Capitanei artium curent diligēter ut præsentibus temporibus,quibus in ciuitate Spoletana pax uiget ipsa capella cum oportunis omnibus & ad diuina officia necessariis construatur,ut Deo propitio pax hic uigeat sempiterna.

De congregatione hominum cuiuslibet uillæ pro electione capitanei eiusdem facienda. Cap̄. LXXXII.

HOMINES cuiuslibet Villæ & districtus Spoleti congregati eligant unum capitaneum ex melioribus dictæ Villæ coram quo prædicti homines iurent ad Sancta dei Euangelia bonum statum,& augumentum populi & pacis ciuitatis Spoleti diligenter & pro uiribus defendere & ꝙ parati erunt ad ueniendum in ciuitatem prædictam pro defensione eiusdem quoties fuerint per Dominos Priores requisiti. Et ipsos sequi,nec aliam personam nec in fauorē alterius factionis siue partis concurrere,sed tantum ad populū cum Prioribus antedictis. Quo iuramēto præstito dictus Capitaneus inscriptis apportet & dare debeat cancellario dictorum nomina iuratorum de quibus sumptibus cōmunis dictus cancellarius scribere faciat unum librum qui sit semper penes Priores populi antedictos,& hoc dicti Priores notificent cuilibet Villæ infra mensem post publicationem præsentium statutorum quæ Villæ & quælibet ipsarū prædicta faciat cum Effectu infra octo dies postꝙ̄ fuerint requisiti.

Quod in arenga populi debeat certus numerus interuenire. Cap. LXXXIII.

QVOTIESCVNq; expediret Arengam populi ciuitatis Spoleti congregari deliberetur ante quid debeat in ea proponi per. D. Priores populi tres super bullectis, & capitaneos artium & consilium populi antedicti prout continetur supra sub rub. de electione trium super propositis. Et quicquid proponetur in ipsa obtineri debeat & deliberari per duas partes hominum in dicta arengha existentium ad buxulas, & palluctas Debeat autem in dicta arengha ad minus interuenire * (Tercentum homines ciues Spoletani & si secus fieret dicta arengha, & quicquid in ea proponeretur deliberaretur, & ordinaretur nō ualeat, immo sit irritum & ipso iure inane. Et nihilominus Potestas D. Priores populi, seu quicunq; alter officialis, & quilibet eorum, qui facerent aliquam propositam in ipsa arengha non deliberata, modo & formis supradictis uel mitterent ad partitum non interueniente dicto numero, Et qui consuleret uel arengaret super ipsa proposita Vbi non adesset dictus numerus. Et notarius scribens seu legens dictam propositam & quilibet prædictorum in. c. lib. deñ. uice qualibet condemnetur, Necnon cuilibet liceat accusare contrafacientes uel ipsorū aliquem in prædictis, & dimidium pœnæ lucrifaciet. Quicquid autem per dictam arenghā modo & forma, quibus supra factum fuerit deliberatum obtentū & ordinatum ualeat & teneat, ac si per totū cõmune Spoleti factum foret. * Ex ẽmis addi. ca. xy

Quod Dominus Potestas uel alius officialis non possit imponere alicui silentium uel ipsum ponere ad confines. Cap. LXXXIIII.

SILENTIVM alicui ciui uel comitatensi ciuitatis Spoleti, q̃ non loquatur potestas uel quilibet alius officialis communis Spoleti non imponat, nec cogat aliter q̃ ei permittatur ex forma statutorum aliquem ciuem uel comitatensem morari in aliquo loco uel domo uel extra comitatum, uel districtum Spoleti, uel etiam in ipso comitatu & districtu ad confinia ire stare & morari absq; consensu & deliberatione D. Priorum, uel maioris partis ipsorum ad pœñ c. lib. deñ quoties contrafecerit. Et nihilominus si fieret tale mandatum nō ualeat ipso iure excepto tamen q̃ si coram ipso. D. Potestate uel alio officiali dicti cõmunis aliquis diceret uel proferret in aliquem uerba iniuriosa, tunc eidem imponi possit silentium, ne loquatur Et tali contrafacienti pœna iniungi, quæ inobedientibus secundum formam & ordinem. statutorum imponitur.

Quod non adhibeatur fides instrumentis Notariorum qui non sunt in matricula eorūdem descripti. Cap: LXXXV.

QVI non sunt descripti in matricula Notariorum ciuitatis Spoleti cogantur ad petitionē collegii eorundem per. D. Potestatem & suos officiales ad facieñ se scribere in dicta matricula, & ad solueñ centum sol. deñ camerario collegii antedicti pro pipere secundum formā constitutionū ipsius collegii Et interim anteq̃ in ipsa matricula admittātur & Scribant ipsi uel aliquis ipsorum, non faciant aliquam publicam scripturam, q̃ si secus fecerint ipsi Scripturæ fides nullatenus adhibeatur, & non ualeat ipso iure. Et nihilominus in. xxv. lib. deñ. pro qualibet publica scriptura puniantᷣ. Et eidē pænæ subiaccat minor. xx. Annis aliquod publicū conficiens instrumentum.

Qualiter ars Notariæ interdici possit & de forma recipieñ notarios in matricula. Cap. LXXXVI.

(ITEM statuimus & ordinamus pro cõmodo & honore Notariorum dictæ ciuitatis & ne addi. * ex defectu uel ignorantia aliquorum ipsum collegium recipiat detrimentum, quod etiam ca. xxi

* Ex scdis

in non modicum damnum singularium personarum dictæ ciuitatis, districtus & comitatus facientium per tales Notarios testamenta, instrumenta & alias scripturas redundare uidetur. Ideo prouisum est q capitanei dicti collegii cum consilio quatuor de antiquioribus possint & ualeant cum consensu & uoluntate rectoris ducatus uel eius Cõmissarii & non aliter dictam artem in totum siue in partem in perpetuum uel ad tempus Notariis huiusmodi, & quibus eis uidebitur interdicere, qui notarii uel aliquis ipsorum deinde non audeant dictam artem ulterius exercere pœñ. c. lib. deñ. de facto per potestatem dictæ ciuitatis auferen̄ pro uice qualibet qua contra fecerint in prædictis. Et ne ignorantia generet preiudicium contrahentibus statuerunt q instrumenta facta post prohibitionem prædictam ualeant dicta prohibitione non obstañ. Item statuere q nullus notarius qui in matricula Notariorum descriptus non reperiretur possit assumere & habere aliquod officium notariatus in cõmuni dictæ ciuitatis cum salario. Et nihilominus si assumeretur uel assumptus acceptaret officium pœñ xx. lib. deñ. incurrat. Et Camerarius dictæ ciuitatis non præsumat tali Notario salarium aliquod persoluere cum bulleta uel sine. Si uero cõtrafaceret de suo proprio uideatur soluisse. Item statuere ne in dicto Collegio possit aliquis recipi, uel in matricula Notariorum describi nisi prius de eo facta diligenti examinatione super scientia & eruditione eiusdem per capitaneos notariorum dicti collegii & deliberatione obtenta in congregatione dicti collegii uel duarum partium eiusdem pœñ tam recipien̄ q scribentibus & tali qui reciperetur contra dictã formã quinquaginta lib. deñ. pro quolibet imponenda, & prædicta non uendicent sibi locũ in officialibus forensibus dictæ ciuitatis præsentibus & in futurum eligendis.)

Quod nullæ litteræ aperiãtur Sine licentia & præsentia. D. Priorum. Cap. LXXXVII.

LITTERAS quascunq cõitati Spoleti transmissas nullus aperiat absq præsentia & consensu D. Priorum uel maioris partis ipsorum, qui autem contrafecerit in prædictis in xxv. lib. deñ. uice qualibet puniatur.

Quod potestas castrorum possint imponere pœnam secundum formam præsentium statutorum. Cap. LXXXVIII.

SI POTESTATES castrorũ comitatus uel districtus Spoleti pcesserint cõtra aliquẽ super aliquo maleficio uel excessu, cuius non esset certa pœna in statutis dicti castri possint occasione ipsius maleficii uel excessus pœnam imponere, quæ in statutis & decretis ciuitatis Spoleti super tali maleficio uel excessu reperiretur expressa. Et ualeat & teneat, ac si per statuta dicti castri pœna in condemnatione contenta declarata esset.

Quod D. Priores faciant soluere elemosynas in statuto contentas. Cap. LXXXVIIII.

ELEMOSINIS redimuntur peccata & placatur deus erga peccatores propter largitionem ipsarũ, ideo sint uigiles & attenti. D. Priores populi, ut elemosynę quæ religiosis monasteriis & aliis piis locis solui debent debitis & ordinatis tẽporibus persoluant ad quod teneantur uinculo iuramenti & pœna. xxv. lib. deñ. pro quolibet qui neglexerit elemosynas antedictas per camerarium cõmunis solui facere.

Quod soluatur census qui debetur cõmuni Spoleti in festo Sanctæ Mariæ de Augusto, & quo ordine recipiatur. Cap. XC.

CASTRA & uniuersitates comitatus & districtus Spoleti teneantur in festo sanctæ Mariæ de Augusto apportare censum quem soluere tenentur Communi Spoleti, & omne id

quod eiusdem census occasione soluere tenentur,& ipsum censum persoluere per sindicum ad hoc deputatũ specialiter ad pœñ.mille lib.deñ.pro uniuersitate qualibet siue castro Si aũt aliqua uniuersitas uel castrum uellet aliter dictum censum soluere, non recipiatur,sed contra eos & quemlibet eorum procedatur ad exactionem dictæ pœnæ,& si quis dictum censum per reperit,dicto sindicatu non habito in.c.lib.deñ.uice qualibet condemnetur,&Notarius cameræ teneatur uinculo iuramẽti,& pœñ.xxv.lib deñ.sindicatus prædictos & census solutos scribere & ponere ad registrum cõmunis,& in ipso publicare prædictos.

Quod quando aperitur Cassa grossa Gabellæ intersint tres de Bullectis: Cap. XCI.

QVOTIESCVNq; aperitur Cassa grossa Gabellæ intersint tres super bullectis uel duo ex eis.Et pecunia quæ inde extraheretur non possit expendi absq; ipsorum uoluntate & consensu.Si autem aliter aperiretur,uel expenderetur contrafaciens in centũ lib.deñ. uice qualibet condemnetur & ipsam expendens cõmuni Spoleti restituat,ac si ipsam nullatenus expendisset.

Quod Priores populi & capitanei artium possint offerre & liberare in certis festiuitatibus. Cap. XCII.

DISCIPLINA siue misericordia destituitur,siue una siue altera teneatur ideo prædicti statutarii disciplinam temperantes misericordia statuerunt q; ad honorem & reuerentiam omnipotentis dei,cuius proprium semper est parcere & misereri,detentos in carceribus cõmunis Spoleti duobus annis cõtinue pro aliquo maleficio non existentes soluendo eorum condemnationem cum de ipso maleficio uel excessu debite sint puniti & corpus suppleuerit, quod eorum defecit marsupio D.Priores populi & capitanei artium ciuitatis Spoleti uel eorũ duæ partes possint & eis liceat relaxare absq; aliqua solutione facienda pro condemnationibus pro quibus in carceribus detenti fuerint offerẽdos Beatæ Mariæ semper uirgini in eius festo de mense Augusti uel die ueneris sancti uel Natiuitatis Dñi ut melius & decentius eis uidebitur conuenire,& facta oblatione prædictorũ,uel alterius eorum.Notarius Cameræ teneatur authoritate p̃sentis statuti cassare,circũducere, & Cancellare sentẽtias & cõdẽnationes, vigore quarum in carceribus detinebantur ipsi ob'ati,Ponẽdo in margine cõdemnationis,q; ideo cassa fuit quia condemnatus fuit oblatus,eo quia stetit in carceribus pro dicta condemnatione duobus annis.

Quod officiales forenses cõmunis Spoleti teneantur ire in certis festiuitatibus ad ecclesias infrascriptas. Cap. XCIII.

ADMISSARVM solẽnia teneantur D.Potestas,iudex appellationum i Assessor.D. Priorum & alii officiales forenses ciuitatis Spoleti cum Tubis Sonantibus accedere ad festiuitates quaslibet infrascriptas S.Beati Simonis,& etiam Beati Francisci ad locũ Fratrũ Minorũ,Vbi Corpus Beati Simonis est sepultum,Beati Nicolai & Beati Augustini ad locum Fratrum Heremitarum Sancti Augustini,& beatorũ Dominici,atq; Petri Martyris,ad locum Fratrum p̃dicatorum,Beati Concordii ad eiusdẽ ecclesiam extra Spoletũ,Beati Ioannis olim archiepiscopi Spoletini ad ipsius ecclesiam,Beati Lucæ Euangelistæ ad locum Seruorum Sanctæ Mariæ.

De elemosynis

De elemosynis facieñ Heremitis & fraterculis de Monteluco & Hospitali Sanctæ Crucis. Cap. XCIIII.

HEREMITIS seu fraterculis de monteluco, teneatur & debeat Camerarius cõis Spoleti in festo Beatæ Mariæ de mense Augusti Pro eorum indumẽtis dare quinquaginta lib. deñ. Hospitali S Crucis detur Banderia quæ dat cõmuni Spoleti per cõmunitatem Abbatiæ Florentioli & duo Cærei Ceræ ponderis. x. lib in festo Sanctæ Crucis ad quas teneatur & ad solueñ cogi possit Camerarius antedictus prout supra de aliis elemosynis per ipsum solueñ aliis religiosis omnibus est expressum.

Quod. D. Priores non uadant ad Nuptias nec ad funera mortuorum. Cap. XCV.

QVAMVIS supra sit expresse prohibitum ne Dñi Priores populi exeant palatium ad eorum habitationem deputatum sine certis causis, quia tamen spãlis prohibitio magis afficit, hac præsenti lege sancimus ꝙ nullus ex. D. Prioris antedictis eat uel accedat ad aliquas nuptias neq; ad funera mortuorum uinculo iuramenti, & pœna x. lib deñ pro quolibet quotiens contrafecerint in prædictis nisi persona quæ nuptias contraheret uel celebraret seu defuncta esset usq; in tertium gradum consanguinitatis uel affinitatis inclusiue attineret alicui prædictorum quo casu ipse attinens tantum possit ire cum uno socio ex ipsis. D. Prioribus antedictis.

Quod iudices & Notarii Spoletañ. Sindicentur, Cap. XCVI.

IVDICES & Notarii Spoletañ ad ciuilia deputati degestis cõmissis & omissis per eos eo tempore & modo per sindicatorẽ potestatis sindicentur. Quo sindicari debent iudices & Notarii potestatis, Et eadem pœna de cõmissis puniantur qua puniendi sunt iudices & Notarii potestatis secundum formam statutorum.

Quod relicta facta cõmuni debeant assignari per Notarios, Cap. XCVII.

PROVIDERVNT insuper & ordinauerunt ꝙ omnes & singuli Notarii qui rogati fuerint & scripserint aliqua testamenta codicillos uel ultimas uoluntates, in quibus appareret ꝙ aliqua persona legauerit aliquid uel iusserit fieri Cõmuni Spoleti, uel in eis continerentur aliqua legata facta dicto cõmuni, ꝙ dicti Notarii uel eorum successores uel habentes libros dictorum notariorum teneantur dicta testamenta codicillos & ultimas uoluntates relicta & legata apportare producere & dimittere corã Prioribus populi infra mensem a die bandimenti præsentis decreti, & apportãtes seu producentes huiusmodi testamenta, Codicillos & libros in quibus prædicta continerent habeant quatuor deñ. pro qualibet lib. eorũ quæ continerentur in dictis testamentis & Codicillis & in casu prædicto Priores populi qui pro tẽpore fuerint absq; tribus officialibus de bullectis teneantur ea die qua fuerint apportata facere tali apportanti apodissam sub pœñ. x. lib. deñ. pro quolibet & Camerarius cõmunis teneatur soluere habita dicta bulleda sub dicta pœna si uero dicti Notarii & successores eorum uel possessores dictorum librorum fuerint negligentes in produceñ & exhibẽdo dictos libros infra dictum tempus cuilibet contrafacienti centum lib. deñ per. D. Potestatem de facto auferantur cuius pœnæ dimidium applicetur potestati reliquum uero cõmuni Spoleti, & ꝙ Dñs potestas super prædictis plenum habeat arbitrium inuestigandi & ueritatẽ inquireñ & contra facientes de facto puniendi pœna prædicta Nec de his quæ pro exactione prædictorum fecerit sindicari debeat aliquo in contrarium loqueñ non obstañ.

De officio massariorum cõmunis & ipsorum electione ac imbuxulatione. Cap. LXXXXVIII.

MASSARIORVM cõmunis anno tantum duret officium, & duo tantum ciues pro quolibet anno eligantur & imbuxulentur per habentes authoritatem in ipso bussulo & ante finem eorum officii per decem dies uná cum Magistratu Dominorum Priorum de buxulo extrahantur & in principio eorũ officii in manibus Dñorum Priorum corporaliter manu tactis scripturis iurare debeant legaliter & bona fide eorum officium exercere sine aliqua fraude, dolo seu machinatione Et authoritatem habeant inquirendi & procedendi contra omnes & singulos occupantes & apprehendentes uias publicas ciuitatis & comitatus Spoleti, & si quid inuenerint occupatum & appræhensum debeant in pristinum statum facere reponi & reduci & occupatores & apprehensores huiusmodi, & quẽlibet ipsorũ possint pro eorum arbitrio summarie absq; prolatione alicuius sententiæ usq; in quãtitatem.xx.lib.deñ.punire applicañ pro medietate communi Spoleti pro alia medietate massariis prædictis dummodo contra eos ad aliquam executionem realem seu personalem non procedant sine expressa uoluntate & consensu Magnifi.Dñorum Priorum pro tempore existentium uel maioris partis ipsorum de qua licentia apparere debeat manu cancellarii Dñorum Priorum alś dicta executio sit nulla & massarii ipsi incidant in pœná pro quolibet & qualibet uice.xxv.lib. deñ.Cameræ communis Spoleti applicañ ipso facto. Et eandem potestaté atq; authoritatem habeant super pontibus, aquis aqueductibus, fontibus, & aquarum cursibus ciuitatis & comitatus Spoleti in omnibus & per omnia prout supra & similibus modis & formis procedere debeant & teneantur.

De officio Duorum Notariorum super archiuio & conseruatione iurium cõmunitatis Spoleti. Cap. LXXXXVIIII.

DECET & ualde utile esse uidetur q; aliqui sint in ciuitate qui particulariter curam gerant pro conseruatione & manutentione iurium cõmunitatis Spoleti, ideoq; statuerunt & reformauerunt q; in renouatione buxuli facienda per habentes authoritatem in dicto buxulo imbuxulentur notarii ciuitatis prout ciuibus de buxulo uidebitur quorum officium per annum duret & finito anno alii extrahantur qui notarii extracti habeant & habere debeant curam & regimen omnium librorum iurium instrumẽtorum, & monumentorum quorũcũq; ipsius cõmunitatis Spoleti: qui libri, iura, monumẽta instrumenta sint & esse debeant reclausa in aliquo loco secreto & clauso, ita & taliter q; nullus alius accedere possit sine scitu & uoluntate ipsorum notariorum qui notarii primo loco extracti seu electi teneantur & debeant de omnibus libris istrumentis, scripturis, & monumentis ipsius ciuitatis Spoleti facere unum repertoriũ seu summá taliter, ut ex ipsius inspectione breui tempore uideri possint in casibus occurrentibus futuris temporibus iura quæ in ipso archiuio reperiunť. Salariũ uero ipsorum notariorum archiuii sit & esse debeat florenorum duorum pro quolibet & quolibet anno.

FINIS. LIBRI PRIMI.

❧ INCIPIT LIBER ❧

SECVNDVS CONTINENS IN SE

maleficia & dãna data & iurisditionem Potestatis & eius officialium & cuiuslibet positi ad ius reddendum super eis.

De iurisditione Dñi Potestatis & iudicis maleficiorum. Cap. I.

MPVNITAS scelerum fideles exanimat & armat audaciã contra bonos, ideo publicæ utilitatis existit, ne maleficia remaneant impunita, & quos diuinus timor a malo non reuocat, Temporalis saltem cohibeat disciplina. Verum quia nihil prodesset iura condere, nisi ministri iustitiæ haberent, qui malis hominibus ciuitatem purgarent, & maleficia secundum legem debitam cohercerent. Per supradictos Dños statutarios est hac præsenti lege prouisum, q̃ Dñs potestas ciuitatis Spoleti, & iudex maleficiorum, qui erunt per tempora, & quilibet eorum habeant, & habere intelligantur in ciuitate Spoleti, & eius comitatu, & districtu merum & mistum imperium, & omnem iurisditionem, & q̃ tam ipse potestas q̃ iudex maleficiorum possint de omnibus & singulis maleficiis, quæ in ciuitate comitatu & teritorio siue districtu Spoletano cõmitterentur tempore sui regiminis, & de retro cõmissis per sex mẽses, & etiam de homicidio robbaria. proditione, falsitate arsura & furtis retro cõmissis infra duos annos, & pcedere & cognoscere per accusationem denuntiationem & inquisitionem, esto q̃ non præcesserit infamia aliqua de maleficio de quo inquireretur, quæ esset in actis redacta & de his & super his dictus Dñs Potestas, & iudex. & uterq; ipsorum possint, & debeant cognoscere procedere ac pronunciare diebus quibuslibet tam iuridicis q̃ feriatis etiam ad honorem dei inductis omnibusq; aliis iuris solẽnitatibus prætermissis, seruata dumtaxat in se super prædictis & circa ea censura & forma statutorũ cõis Spoleti, & prædictus Dñs Potestas & iudex maleficiorũ & uterq; ipsorum dicta maleficia pœnis debitis cohercere, ac punire teneantur iuxta tenorẽ, & formam probationũ super ipsis causis maleficiorum factoꝝ considerata in ipsis probationibus substantialitate seu essentialitate ipsorum maleficiorũ obiectoꝝ, ipsorũq; probatione, non autem forma uel qualitate quacunq; circa ipsorum maleficiorum seu pœnarum de ipsis imponendarũ aggrauatione in ipsis accusationibus denuntiationibus uel inquisitionibus apposita uel adiecta qua non probata nihilominus de ipso maleficio iuxta probationis factæ mensuram pœna debita imponatur pactis pacis remanentibus semper saluis:

De notificatione accusationum Dñis Prioribus facienda. Cap. II.

NOTIFICENTVR per Dominum Potestatem seu per iudicem maleficiorũ eiusdẽ Dñis Prioribus populi omnes inquisitiones, quæ formarentur per ipsos, uel alterũ ipsorum, contra quoscunq; de quibuscunq; maleficiis, accusationibus & denutiationibus exhibitis coram ipsis, uel altero ipsorum infra tertiam diem a die formatæ inquisitionis denuntiationis exhibitæ uel accusẽ & ipsarum copiam de uerbo ad uerbum transmittant prout, & sicut iacent in quaterno sine nominibus tamen testium exceptis accusationibus denuntiationibus, & inquisitionibus, quæ fierent super dãnis datis, ad quoꝝ notificationẽ & ipsorum copiã transmittẽdam prædicti minime teneantur, Dñi uero Priores faciant dictas copias bene & diligenter in quodam libro de ipsis faciendo per ordinem registrari, & quibuslibet quindecim diebus ipsas examinent, & pro iniuriatis mittant & circa prædicta obseruent quod supra in prima parte in capitulo quod a pluribus queritur, seriosius est expressum. Si autem potestas & eius iudex maleficiorum dictas copias dimiserint mittere ut est dictum in cẽtũ lib. deñ. cõdemnentur.

De citationibus & exbandimentis in maleficiis faciendis, & ipsorum ordine atq; forma: Cap. III.

CITATIONES super causis maleficiorum fiant & fieri debeant hoc modo uidelicet quilibet accusatus denuntiatus uel inquisitus cōtra quē ꝓcederet de aliquo maleficio de quo pœna ueniret aliqua imponenda per formā statutoꝝ uel iuris duabus uicibus & diuersis diebus & per baiulos dicti cōis personal'r uel saltē ad domū suæ salicæ habitationis aliquo de sua familia maiore quatuordecim annis uel aliquo de suis uicinis ætatis ꝓdictæ audiente citet' & requirat' ꝙ ueniat corā dicto dño potestate uel iudice maleficiorū ad se excusandum ab accusa denuntiatione uel inquisitione quæ fieret cōtra ipsum infra secundā diē si talis reus habitauerit in ciuitate Spoleti, & intra tertiā diē si in comitatu a die factæ citationis in antea cōputandā ipsa die citationis minime cōputata. & dicta prima citatio possit fieri tantum uerbo absq; alia cedula & cōmissione, & per bayulū. Secūda uero citatio fieri debeat per bayulū cū cedula inscriptis cōtinente totā seriē & qualitatē maleficii siue maleficiorum cuius uel quorum occasione ꝓcederet' cōtra talē citādū, & dicta cedula sit subscripta manu notarii in cuius actis erit ꝓcessus sup quo emanat citatio in hac forma ego talis exprimēdo nomen ꝓpriū notarii dñi potestatis & iudicis dictæ cedulæ missæ, & talē cedulā cōtinentē dictū maleficiū, & ut supra dicit' subscriptā dimittat ad domū dicti citati alicui de sua familia uel saltē apud unum de suis cōuicinis uel personal'r sibi tradat uel ad hostiū domus ꝓpriæ habitationis affigeri dimittat, & si aliter fierent dictæ citationes uel ipsaꝝ aliqua nō ualeant ipso iure Preterq; in illis qui fecissent citari aliquē extra iurisditionē ciuitatis Spoleti uel qui declinassēt iurisditionē cōis Spoleti in quibus casibus cedulæ nō dimittantur. sed obseruet' cap'm sequens & cap'm. lxiiii. infra eodē libro quo casu secunda citatio fiat eo modo quo prima. Si uero talis accusatus denuntiatus uel inquisitus tunc tēporis non habitauerit in ciuitate seu districtu Spoleti, & habitaret & morā traheret in aliqua ciuitate castro uel comitatu & districtu alicui' ciuitatis uel castri cōtiguis comitatui & districtui Spoletano notificet' per litteras & bayulū dicti cōis per potestatē uel iudicē maleficioꝝ rectori uel officiali ciuitatis uel castri, ubi talis citandus habitaret uel ubi domiciliū haberet causa ꝓpter quā ꝓceditur cōtra eū. Et si per modū inquisitionis denuntiationis uel accusæ cum termino aliquoꝝ dierū arbitrio potestatis uel iudicis assignando in quē possit dictus inquisitus denūtiatus uel accusatus cōsiderata loci distantia uenire & cōparere ad se excusandū & defendendū a tali inquisitione denūtia uel accusa. Sed si talis inquisitus denuntiatus uel accusatus nō habitaret uel domiciliū haberet in aliqua ciuitate castro uel loco cōtiguis comitatui & districtui Spoletano tunc fiat citatio sono Tubæ præmisso per unum ex bānitoribus dicti cōis publicæ & alta uoce ad bancū iuris ubi iura reddunt' per ipsum dñm potestatē & iudicē maleficioꝝ de tali inquisito denūtiato uel accusato cū termino octo dierum eidē in ipsa citatione assignando intra quē uenire possit ad se excusandū ab ipsa tali inquisitione denuntia uel accusa. Quod si talis citatus uel requisitus in quolibet casuū ꝓdictoꝝ infra terminū ipsarū citationū uel requisitionū nō cōparuerit tunc ipsis terminis elapsis exbāniatur publice & alta uoce sono Tubæ præmisso per unū exbannitoribus dicti cōis cuius banni in effectu hec sit forma, quoniā talis de tali loco citatus ex parte Dñi Potestatis uel iudicis malef. cioꝝ ꝙ ueniret corā eo ad se excusandū & defendendū ab accusa inquisitione uel denūtia de eo facta infra citationū terminos uel aliquē eorū seu infra notificationē termini nō cōparuerit, Icirco dñs potestas siue iudex maleficioꝝ facit eū exbanniri de ciuitate & comitatu & districtu Spoleti in tantā quantitatē pecuniæ in ea uidelicet quæ ipso maleficio imponēda ueniret per formā alicuius capituli statutoꝝ uel in persona seu membro, si ex dicto maleficio pœna personalis uel mēbri resultaret, & si plus uel minus exprimeretur in ipso banno q̄ esse deberet secundū formā statutoꝝ nō per hoc uitiet'. Sed ipsum bannū intelligat' datū in debita quantitate, in quo bāno remaneat si intra tertiā diem a die dati bani Si talis reus habitauerit in ciuitate burgis uel subburgis Spoleti, & si in eius comitatu intra q̄ntā diem, & in octauā diē si in ciuitate uel comitatu & districtu ꝓdictis nō habitauerit corā tali potestate seu iudice maleficioꝝ nō cōparuerit, tali inquisitioni denuntiæ uel accusæ respōsurus, & suis pariturus mādatis, ipsa die dicti talis exbānimēti in dictis terminis uel ipsoꝝ aliquo minime cōputata. Elapsis uero tam terminis dictarum citationū seu notificationis prædictæ, q̄ etiam termino dicti bannimenti

nimenti talis reus si non cōparuerit ex nunc uigore & authoritate præsentis capituli statutoꝝ pro contumace habeatur atq; reputetur & censeatur legitime conuictus de omnibus & singulis in ipsa inquisitione denuntiatione uel accusa cōtentis. Et perinde dictus potestas siue iudex maleficiorum contra eum ad sententiam & condemnationem procedere possit & debeat, ac si ipse reus contumax de omnibus & singulis in ipsis inquisitione accusatione uel denuntiatione cōtemptis esset legitime conuictus & testibus & probationibus legitime superatus. Saue si in termino alicuius prædictaꝝ citationum uel banni compareret aliquis pro ipso reo coram ipso domino potestate uel iudice maleficiorum allegans causam absentiæ ipsius rei tunc talis excusatio audiatur pro ut eidē dn̄o Potestati uel iudici maleficiorū, uidebitur cōuenire inspecta tamen qualitate maleficii & conditione talis rei Preterea in omnibus citationibus notificationibus & exbannimētis præceptis & ambasiatis factis per bayulū & bānitores cōis Spoleti in causis & super causis huiusmodi, & in aliis quibuscunq; & ex cōmissione uel mādato dictorum dn̄i Potestatis, & iudicis maleficioꝝ uel alterius eoꝝ uel sine cōmissione ubi liceret sine cōmissione citare & generalr̄ de oībus & super oībus quæ ad ipsoꝝ spectant officiū stetur & credatur relationibus eorundē. Si uero reus in termino alicuius dictarū citationū notificationū seu banni uelante sentētiā cōparuerit corā ipso dn̄o Potestate uel iudice maleficioꝝ qualibet die etiā feriata ad honorē dei eius cōparitio admittatur. & postꝙ ipsi accusationi denuntiationi uel inquisitioni responderit, & idoneos fideiussores dederit relapset, & detineri non possit uel grauari occasione alicuius causæ uel denuntiationis uel cōdēnationis uel debiti præcedentium ipsam excusationē nisi de tali maleficio ageretur in ꝓcessu super quo se excusauit de quo principaliter uel secundario uel in defectū alicuius pœnæ pecuniariæ nō solutæ pœna aliqua personalis ipsi reo imponenda ueniret per formā alicuius capl̄i statutoꝝ, Ipsi aūt reo post eius responsionē assignetur terminus decem dierū ad oēs & singulas suas defensiones & ꝓbationes faciendas & totidem accusatori ad suā accusam probandā qui terminus habeat & sit peremptorius infra quem recipiant testes & ꝓbationes utriusq; partis tam super accusationē ꝙ super inquisitione & denūtiatione & articulis defensionis, & ipsis testibus receptis statim post dictum terminū publicentur & partibus ad ipsam publicationē requisitis. & post publicationem testium partibus quinq; dierū terminus assignetur ad accipiendū copiā, & opponendum contra testes, & dicta & totū processum retro factū ad ꝓbandū & probatū habendū per oēm ꝓbationis modū & dicti termini tam primus ꝙ secundus habeantur pro datis & assignatis, ac si per dn̄m Potestatē & iudicem maleficioꝝ dati essent & arctari nō possint nisi reus maleficiū fuerit sponte cōfessus & dixerit se omni defensione carere. Notarius uero maleficiorū copiā actoꝝ omniū & scripturarū super maleficiis illa die uel sequenti qua ab eo peteretur dare teneatur postulanti & quousq; eidē petenti copiā nō dederit eidem nō currat terminus & ex quo eidem data fuerit copia nil addi uel minui possit in his de quibus data fuerit copia dicta & si adderetur non detur fides additis in eisdē & parti nō noceat ullo modo. teneantur aūt dicti dn̄s potestas & iudex maleficiorū omnes & singulas causas maleficioꝝ inquisitionis denūtiationis uel accusationis infra triginta dies cōputādos a die excusationis ubi reus comparuerit & a die primæ citationis ubi extiterit cōtumax per sententiā cōdēnatoriā uel absolutoriā terminare ꝙ si non fecerint in quinquaginta libras deū Pro quolibet processu nō terminato uice qualibet condēnetur, & nihilominus ipsos processus, & quemlibet ipsoꝝ terminet ad dictam pœnā infra octo dies post dies triginta prædictos immediate sequentes saluo ꝙ ultimo mēse sui regiminis dn̄s Potestas uel iudex maleficioꝝ nō ferāt nec ferre possint sententias absolutorias in dictis causis maleficioꝝ nec testes ad offensam receptos qui maleficium super quo sunt recepti non probant legitime publicare, & in prædictis non currat eis terminus supradictus.

De pœna facientis aliquem citari indebite extra iurisditionem ciuitatis Spoleti. Cap: IIII.

EXTRA curiam & iurisditionē ciuitatis Spoleti aliquē uel aliquos facientes indebite citari uel uocari ciuiliter uel criminaliter in principali causa uel appellatione dn̄s potestas ciuitatis prædictæ, & iudex maleficiorum uinculo præstiti iuramenti, & pœna centū lib. deñ. pro qualibet uice teneat, & debeat quoties fuerit requisitus ad petitionē talis citati & cuiuslis

bet cõquerentis cogere & cõpellere modis omnibus quibus poteſt illum qui eum uel eos citari fecerit & requiri, ut deſiſtat omnino a tali moleſtia contra eum & eundem in centũ libras deñ. puniat & cõdemnet ſi eſt ſuæ iuriſditioni ſubiectus. Si autem nõ ſubiectus exiſtit cogat eius patrem uel eius fratrẽ uel fratres ſi hẽt aliquẽ ex pdictis, ſi uero nõ habet aliquẽ ex pdictis cogat eius primiores cõſanguineos ad ſoluendũ ipſam cõdẽnationẽ cuius dimidia ſit cõis Spoleti, reſiduum uero ſit talis citati uel requiſiti prædicti, & ꝙ dñs poteſtas ad petitionem talis ſic citati uel moleſtati debeat & teneatur ei' cũ defendere & defendi facere expenſis omnibus cõis prædicti nõ obſtante aliquo capitulo ſtatuti dicti cõmunis incontrarium loquente, & ſi dictus dñs Poteſtas fuerit negligens in prædictis perdat de ſuo ſalario centũ libras deñ & teneatur prædictus dñs Poteſtas proponere in conſilio populi dicti cõmunis primo menſe ſui regiminis ſi ſuper hoc eſt aliquid addendum, & ſi aliquis non ſubiectus dicto cõmuni contrafaciens in prædictis habet aliqua bona ſita in ciuitate uel comitatu Spoleti teneatur poteſtas & iudex maleficiorum & quilibet ipſorum qui ſuper hoc fuerit requiſitus facere præcipi detentoribus ipſoꝝ bonorum ne ipſa bona ulterius teneant uel laborent pro tali contrafaciente ſub pœna centũ librarum quam incurrat, ſi poſt dictum mandatum detinuerit ipſa uel laborauerit.

Quod ſententiæ criminales ferantur in cõſilio populi. Cap. V.

SENTENTIAS omnes maleficiorum tam condemnatorias ꝙ abſolutorias poteſtas & iudex maleficiorum & iudex appellationum teneantur & debeant uinculo iuramenti & pœna centum libraꝝ deñ. pro quolibet & qualibet uice ferre in conſilio populi bannimento præmiſſo, ꝙ quicunq; habet facere in eorũ curiis occaſione alicuius maleficii uel exceſſus, Veniat in dicto conſilio ſententias auditurus, & facto dicto bannimento poſſint ipſæ ſententiæ ferri, & alia citatio non requiratur ad ipſam ſententiam audiendam. Sed dictum banuum habeatur perinde ac ſi perſona contra quam feretur ſententia fuiſſet perſonaliter legitime & peremptorie citata ad dictam ſententiam audiendam. prædicti autem officiales & ipſorum quilibet ſententias ferendas per ipſos faciant per notarium qui de ipſis regatus extiterit ante ipſaꝝ prolationem publicare & de ipſis cõfici duos libros chartæ pecudinæ quorum unus ſtatim in dicto conſilio, ubi dictæ ſententiæ legentur notario cameræ aſſignet, & alter remaneat penes eos ut de ipſis ſententiis copiam faciãt cuilibet poſtulanti quam dare teneatur quilibet requiſitus ea die uel ſequenti ad pœnam xxv. lib deñ. & donec copia fuerit exhibita ex quo petita fuerit, ad appellandum petenti prædicto terminus non labatur.

De pœnis mitigandis propter pacem. Cap. VI.

PACE facta cum iniuriato uel eius procuratore legitimo, uel ipſo mortuo cũ propinquioribus conſanguineis eiuſdem de maleficio de quo proceditur per publicum inſtrumentum per malefactorem contra quem proceditur. ſi ipſam pacem in publicam formam redactam produxerit infra decem dies poſt ipſius excuſationẽ immediate ſequẽtes in dimidia pœna pecuniæ in qua aľs puniretur, ſi ipſam pacem non feciſſet condemnetur. & talis malefactor producens inſtrumẽtum prædictæ pacis habeatur pro confeſſo de omnibus maleficiis in ipſo pacis inſtrumento contentis, & de illis tantum ſpecificatis in eo, proſit eidem pax producta, non tñ maledicis dei uel alicuius ſanctorum uel iurantibus per corpus ipſius & ſimilia, proſit pax aliqua ſolutio uel confeſſio quæ fieret.

De quarta parte pœnæ mitiganda propter cõfeſſionem. Cap. VII.

CONFESSVS maleficium tempore quo ſe pmo excuſauerit ab inquiſitione accuſa uel denuntia puniatur in quarta parte minus pœnæ, quæ eidem debet imponi pro illo maleficio non confeſſo, cum mitius ſit agendum cum ſponte confeſſo ꝙ cum teſtibus ſuperato. Poſtꝙ autem ſe excuſauerit denuntiatus & accuſatus uel inquiſitus confitendo uel negando maleficium non admittatur deinde ad ſe de nouo excuſandum ſuper eodem maleficio, ad hoc ne detur materia deierandi.

De quarta

De quarta parte pœnæ mitiganda ꝑpter solutionem infra terminū. Cap ·VIII.

SOLVENTI Camerario cōmunis cōdemnationem factā de ipso de aliquo maleficio infra decem dies post latam sententiam a die latę sententiæ cōputandos diminuatur quarta pars quantitatis in condemnatione contentæ.

De his qui excipiuntur a pœnis. Cap VIIII.

DE offensionibus & delictis quibuscunq; cōmissis & cōmittendis imposterum inter ascendentes & descendentes cuiuscūq; gradus existant inter fratres, & alios collaterales usq; in tertium gradum inclusiue secundum ius canonicum computandum inter maritum & uxorē inter affines in primo genere affinitatis usq; in secundum gradum inclusiuæ secundum ius canonicum computandum inter magistrum & discipulum. inter amasium & amasiam, inter minores xii. annis, uel inter aliquos qui sint & morentur in eadem familia uel si quis offenderet iocularem, uel meretricem publice meretricantem, uel minorem quatuordecim annis, uel si minor duodecim annis offenderit maiorem duodecim annis, non possit potestas iudex maleficiorum uel alius officialis procedere cognoscere uel punire. Sed prædictæ offensiones sint omnino & totaliter impunes inter personas prædictas nisi fieret uoluntaria accusatio per talem offensum, uel patrem ipsius a qua tamen accusatione possit impune accusator desistere usq; ad sententiam, & ipso desistente non possit ulterius super ipsa accusa procedi, sed eo casu officialis de tali maleficio cognoscens pronuntiet super ipsa accusa non esse ulterius procedendum Si uero ipsis accusis non renuntiaretur possit & debeat de maleficiis commissis inter personas prædictas in ipsis accusis deductis pœna imponi arbitrio iudicantis, dūmodo ipse iudicans pœnam non excedat in statuto contentam, sed eam minuat eius arbitrio & uoluntate, consideratis qualitate ipsius facti & conditionibus personarum. Et prædicta nō intelligantur in maleficiis & excessibus infrascriptis, ac etiam cōmissis inter personas præfatas super quibus & de quibus dicti dn̄s potestas & iudex maleficiorum & ipsorum uterq; per inquisitionem denuntiā uel accusam possint procedere & cognoscere, & ipsis malefactoribus pœnam imponere suo arbitrio inspecta qualitate facti, & conditionibus personarum dūmodo non excedat pœnā de ipso maleficio in statuto contentam uidelicet pro homicidio membro amputato siue debilitato percussione facta cū sanguinis effusione cum cultello spata mazaferrata, & aliis generibus armorum ferreis. & talibus processibus factis de supradictis maleficiis non possit renuntiari, & si fieret nihilominus super ipsis procedatur, ac si facta non foret declarato in prædictis ꝙ ubi supra loquitur de minoribus non intelligatur de minoribus decē annis de quorum rixis & maleficiis commissis per eos. nulla pœna resultet nec possit procedi contra ipsos per aliquem officialem. Insuper quicunq; currens equum tempore nundinarum quæ fierent in ciuitate Spoleti in loco seu locis ad dictas nundinas deputatis. Si dicto tēpore offenderit aliquem cum dicto equo si clamauerit alta uoce ter guarda guarda guarda seu leua leua leua ad pœnam nullatenus teneatur al's subiaceat pœnæ, ac si talem offensum cum equo propriis manibus offendisset Et si dicto casu euenerit ꝙ offensus moriatur pœna. quingentarū librarū talis offendens puniatur nisi talis offendens ex proposito & data opera offendisset, quo casu subiaceat pœnis in statuto contentis.

De questionibus siue tormentis & quo casu & ordine quis possit tormentari. Cap. X.

TORMENTORVM asperitas nec correctionem nec salutem inducit. Et licet in maleficiis perquirendis inuestigandis & reperiendis interdum sit iustum adhiberi tormenta, non tamen passim & indifferenter est questio adhibenda. Nullus torqueri possit nisi pro ꝓditione coniuratione conspiratione tractatu seu turbatione status pacifici ciuitatis uel comitatus Spoleti uel alicuius castri fortellitii uel rocchæ eidem ciuitati subiectorum, & nisi pro robbaria, furto, homicidio, falsitate, priuato carcere, raptu uirginum, & quarumlibet honestarum mulierum uiolatione, incendiis uel uastis dolose perpetratis, pro fractura carcerum cōis

Spoleti, seu monasteriorum uel aliarum sanctarum domorũ, pro sanguinolentis uulneribus siue percussionibus, ꝓ membri incisione uel debilitatione & insultu facto ad domũ habitationis alicuius noctis tempore, in quibus casibus & quolibet ipsorum cum non sit in ipso causæ initio a quæstionibus inchoandum & præcedere debeant inditia legitima, & probatio famæ publicæ, & testium prædicta probantiũ attestationes & dicta debeant publican quoq; & quaꝝ copia detur ipsi reo, & terminus ad apponendum contra ipsa & probandũ quicquid uult contra testes, & dicta, & demũ ad allegandum, & fiat pronuntia super dictis inditiis an ueniat torquẽdus, liceat tñ appellare. Quod si potestas & iudex maleficiorũ uel quiuis alius suus officialis & familians cõtra dictam formam aliquem tormentauerit aliquo genere tormentorum in centum lib. uice qualibet condemnetur Et nihilominus confessio & dictum tormentari non teneat ipso iure, & etiam sententia & processus quæ & qui ex tali dicto & confessione seqnerentur. & ad probandũ ꝙ talis fuerit tortus & cõfessio & eius dictum per uim tormentorum extorta & extortum sufficiat ꝓbatio famæ quinq; testium qui sint bonæ opinionis & famæ & nõ attineant tali tormentato usq; in tertium gradum consanguinitatis uel affinitatis inclusiue. Et iudex appellationum dicta probatione recepta ex suo officio uel ad petitionem cuiuscunq; teneatur & debeat quicquid inuenerit actitatum uigore dictæ torturæ per potestatem iudicẽ maleficiorum & suos officiales pronuntiare & declarare nullum esse, & cassari & cancellari de libris & actis dicti dñi potestatis. Et nihilominus per inquisitionem denunriationem & accusationem possit & teneatur procedere cõtra ipsum dñm potestatem & cõtra eius officiales quoscunq; tormentantes aliquẽ contra formam præsentis capituli statutorum omni solennitate & ordine iuris omissis & prætermissis & repertos culpabiles puniat & condemnet ut superius est expressum & condemnationem quam fecerit faciat exigi & per camerarium cõmunis in potestatis salario cõputari. Et quia plerunq; accidit ꝙ reus in prima sua comparatione datis fideiussoribus relaxatur contra quem demum probarentur inditia & fama publica & ꝑpter quæ merito esset torquendus & se in iudicio nõ repræsentaret uoluerũt & ordinauerunt prænominati Dñi statutarii ꝙ ipse reus citetur ꝙ comparere debeat infra secundam diem ipsa die citationis non computata coram dño potestate uel iudice maleficiorum ad cõfitendum maleficium de quo proceditur contra eum uel ad subeundum torturam cum cõtra ipsum legitima inditia sint probata quo termino elapso si reus nõ cõparuerit habeatur de omnibus & singulis maleficiis de quibus declaratum fuerit ipsum tormentandũ pro conuicto & possit tanq̃ conuictus legitime condemnari.

De modo examinandi testes super causis criminalibus. Cap. XI.

TESTES per iudicem maleficiorum in quacunq; causa Criminali fideliter & diligenter examinentur & eorum dicta pure & simpliciter & extense prout ipsi testes uerba protulerint per notarios maleficioꝝ scribi faciant qui quidem notarii nõ scribant sub hac forma eorum dicta talis testis dixit uera esse quæ in dicta inquisitione denuntia uel accusa uel aliquo articulo continentᷣ, & semper de his super quibus testificatus fuerit se aliquid scire interrogetᷣ ipse testis per ipsum iudicẽ de causa scientiæ, ꝗ si secus fecerit dictus iudex seu notarius in. xxv. lib. uice qualibet condemnetur & dictum talis testis nõ ualeat ipso iure & parti lesæ teneatur damnũ integraliter reficere, & caueat sibi dictus iudex ꝙ in ipsis causis criminalibus testes nõ publicet infra illos decem dies, qui reo assignantur ad suam defensionem ad dictam pœnam.

Quod mulieres & maiores. xiiii. anuis testificari possint in causis criminalibus. Cap. XII.

MVLIERES & maiores xiiii. annis testificari possint in causis maleficiorum & ipsarum & eorum in dictis causis ualeat testimonium sexus uel minoris ætatis exceptione aliqua non obstante, & iudex maleficiorum ipsas mulieres si super aliquo processu deberent se excusare de quo datis fideiussoribus non uenirent detinendæ uel testimonium perhibere examinet in decenti loco & honesto & ualeat & teneat, ac si in loco iuridico se excusassent, & testimonium perhibuissent & iurassent.

Quod filii

Quod filii familias & minores. xxv. annis possint in causis criminalibus interesse absque curatoris consensu uel paterno. Cap. XIII.

FILII familias & maiores. xiiii. annis de oibus & singulis maleficiis & excessibus quae commissa esse dicerentur per eos possint se excusare negare & confiteri & super causis maleficiorum in iudicio interesse & dns potestas & iudex maleficiorum possint contra tales procedere sine consensu & patris authoritate uel curatoris eorum, & tales processus & sententiae quae inde sequerentur & appellationes, defensiones iurium productiones, & pbationes quascunque fecerint, ualeant & teneant non obstante defectu aetatis, & consensus paterni, uel curatoris eorum.

De mulcta imponenda per dominum potestatem iudicem appellationum & eorum officiales. Cap. XIIII.

MVLCTARE possint dni Potestas iudex appellationum & ipsorum uterque eis non obtêperantes & inobedientes in suo officio usque in qtitatê x. lib. iudices d. nos. datorû & milites potestatis & eorum quilibet usque in quantitatem centû solidorum, notarii autem alicuius ipsorum, & quilibet eorum usque in quantitatem uiginti solidorum prout eis uidebitur cô siderata in praedictis qualitate inobedientiae & personae inobedientis & ipsas mulctas a quolibet inobediente & qualibet uice usque in quâtitates praedictas possint de facto exigere absque formatione processus uel promulgatione sententiae aliis capitulis maiores poenas imponêtibus semper saluis & maiorem poenam possint imponere. Si per dños Priores populi tali inobediê ti declarabitur imponenda.

De poena testium non comparentium ad perhibendum testimonium in causis ciuilibus & criminalibus. Cap. XV.

QVIcunque fuerit uocatus ad perhibendum testimonium in criminali uel ciuili causa si nô uenerit in termino sibi dato condemnetur usque in centum solidos den. inspecta qualitate negotii. Et nihilominus per officialem coram quo & cuius mâdato fuerit requisitus realiter & personalr cogatur ad testimonium perhibendum saluo q si pro teste fuerit eius absentia allegata & probata, testi praedicto absenti terminus infra quem uenire possit assignetur, & interim non currat terminus producenti.

Quod iudex maleficiorum possit in fauorem cômunis iura producere & allegare. Cap. XVI.

IVDEX maleficiorum Dñi Potestatis & cômunis Spoleti possit teneatur & debeat uinculo praestiti iuramenti & poena uiginti quinque lib den. ex suo officio & nemine prosequente super omnibus & singulis causis, & processibus criminalibus coram ipso uel Dño Potestate uertentibus, uel a quibus esset appellatum ad iudicem appellationum probationes quascûque inducere & fieri facere pro parte & in fauorem dicti cômunis tam per testes q per instrumenta, & per quemlibet alium modum legitimum probationes & statuta & iura quelibet in fauorem ipsius cômunis facientia proponere & allegare ad hoc ut maleficia in lucem deueniant, & poenis debitis puniantur.

Quod de similibus ad similia in maleficiis procedatur. Cap. XVII.

VBI certa poena pro maleficio de quo procederetur non imponitur a statuto Dominus Potestas cum côsilio sui iudicis maleficiorû in ponendo ipsam poenâ possit pcedere de

similibus ad similia & assimiliatio pœnæ quæ fieret per ipsum cum consilio sui iudicis antedicti ualeat teneat, & habeatur perinde ac si in statuto reperiretur expressa.

Qualiter pœnæ delinquentibus duplicentur. Cap. XVIII.

Pœnæ & banna pecuniaria quæ ueniunt imponenda secundum formam statutorum alicui uel aliquibus pro maleficio uel maleficiis si quod committeretur uel committerentur duplicentur illi & illis qui ipsum uel ipsa commiserint post sonũ Campanæ quæ pulsatur & pulsari debet de sero usq; ad pulsationẽ campanæ diei. Et eodem modo duplicentur, si dicta maleficia committerentur in platea fori & in loco ubi dicitur piaza in palatio populi & in claustro ipsius palatii & in domibus Dñi Potestatis iudicis appellationum & cuiuslibet alterius officialis forensis, Platea fori intelligatur esse ab arcu ecclesiæ sancti Isaac usq; ad triuium sancti Ioãnis in quo modo est apoteca hæredum Ioannis Baptistæ Ser Scipionis, & apoteca domini Sebastiani Sillani & apoteca hæredum Ioannis Ieoncilli, & domus Iacobi Ieoncilli, & duplicẽtur pœnæ a dicto triuio usq; ad schalas palatii dominorum Priorum inclusiue. Item duplicentur pœnæ in strata ante macellũ uetus inter domos hæredũ dñi Sensii uari & dñi Marci de crassis usq; ad uiam quæ uadit uersus pergulatum. Item a platea fori usq; ad arcem per stratã quæ uadit uersus palatium dñorum Priorũ & uersus plateã ecclesiæ sancti Simonis, & in platea sanctæ Mariæ maioris de Spoleto usq; ad schalas palatii & ad portellã, & in triuio seu uia qua itur ad pusterulam usq; ad portam sancti Gregorii de Spoleto, & in die sabbati in die festi sanctæ Mariæ de mense Augusti, & martii & die præcedenti & sequenti dicta facta in diebus festiuitatis natiuitatis dñi nostri Iesu Christi pascalis resurrectionis eiusdem ueneris sancti in qua fuit Crucifixus dñs noster IESVS CHRISTVS, & etiam in quacunq; ecclesia ciuitatis & comitatus Spoleti, & tempore quo durabunt nundinæ in ciuitate Spoleti tam de mense Augusti q̃ aliis temporibus & in diebus festiuitatum sancti Pontiani & sancti Petri martyris. Et quicũq; cõmiserit aliquod maleficium de nocte in aliquo dictorum locorum puniatur & condemnetur in duplum eius q̃ cõdemnari deberet si ipsum commisisset de die uel alio loco. Et etiã puniatur pœna dupli quicunq; offenderet aliquem quando starent congregati pro aliqua zita uel sponsa uel pro aliquo mortuo in quacunq; parte ciuitatis & comitatus Spoleti, & etiam in eundo & redeundo ad Zitam uel sponsam, & a Zita uel sponsa & ad mortuum & a mortuo & quindecim diebus ultimis officii domini Potestatis, hoc tamẽ intellecto semper q̃ ubicũq; aliquod statutum dicti cõmunis loquitur de aliqua pœna pro aliquo maleficio imponenda duplicanda triplicanda quatruplicanda intelligatur q̃ semel tantum possit duplicari triplicari uel quatruplicari, & non pluries uel ex pluribus causis dũmodo hoc locum non habeat in illis casibus uel eorum aliquo in quibus uel quo uigore uel fictione alicuius capituli statutorũ pœna dupli tripli uel quatrupli habetur loco simpli. Quæ duplicatio pœnæ delinquentium non habeat locum in illis qui cõmitterent maleficium & haberẽt in dictis locis domum propriam uel cõductam, quam tempore cõmissi maleficii habitarent uel in dictis locis haberent prope per unam perticam apotecam.

De pœna blasphemantis deum & sanctos & similia. Cap. XIX.

QVONIAM est grauius æternam q̃ temporalem ledere maiestatem, ideo hac præsenti lege specialiter est prouisum, q̃ blasphemans uel maledicens Deum uel beatam Virginem Mariam cum in tantum scelus prosilire nequiuerit in centum libras denariorum, Si uero aliquem alium sanctum uel sanctam blasphemauerit in .xxv. lib. denariorum. uice qualibet condemnetur, & si prædictus blasphemans uel maledicens Deum, uel Beatam Mariam uirginem dictas centum libras non soluerit infra decem dies a die latæ sententiæ numerandos tribus diebus sabbati in berleria sedere debeat a mane usq; in sero. Et nihilominus publice fustigetur per Ciuitatem Spoleti, & Burgos eius ipsis tribus diebus sabbati,

cum cauda asinina quam deferat in ore suo. Alius uero blasphemās alios sanctos uel sanctas dei uel ipsorum & ipsarum aliquem uel aliquam si dictam pœnā uigintiquinq; lib deñ non soluerit in termino supradicto una die sabbati in berleria sedeat a mane usq; ad serum & fu/stigetur ipsa die per ipsam ciuitatem & burgos, & prædictos blasphemantes & quēlibet ipso/rum possit quilibet accusare & denuntiare & teneatur nomen accusatoris in secreto si uoluerit & medietatem accusator uel denuntiator habeat dicti banni, & sibi credatur cum uno teste de auditu, uel quatuor de fama ꝓbantibus contra talem denuntiatum uel accusatum. Nullusq; præsumat dicere per sconfictū uel scorticatum deum uel Christum, & his similia pœna decem lib deñ. pro qualibet uice seu per corpus uel sanguinem siue budella siue aliquod membrum dei uel matris eius ad pœnam uiginti sol'. deñ: pro qualibet uice, & has pœnas & quamlibet ipsarum dñs Potestas, & iudex maleficiorum de facto exigere absq; aliquo processu uel senten tia possit sine diminutione aliqua occasione pacis cōfessionis siue solutionis quæ fieret in ter/mino & cuilibet sit licitum accusare & dimidiam partem banni habeat accusator. Et nihilomi nus dñs Potestas uinculo iuramenti & pœna. xxv. lib. deñ quolibet mense teneatur inquire/re contra prædictos blasphemantes uel iurantes, & bannum facere publice per ciuitatem Spo leti q; nullus blasphemet uel iuret ad pœnam superius declaratā, & cōmissio & relatio huius bannimenti redigatur in actis.

De pœna negantis officium parentelam mortem uel aliam rem de quibus infra fit mentio. Cap. XX.

NEGANS in quacunq; causa questione uel lite aliquem fuisse uel esse alicuius patrem, uel matrem, auum, auiam, filium filiam, nepotem, neptem, seu eidem superiori uel infe/riori gradu per lineam ascendentem siue descendētem coniunctum siue fratrem sororem, uel in alio ulteriori gradu ex linea transuersali ex quocunq; parente usq; in tertium eidem inclu/siue coniunctum, siue uirum & uxorem siue rectorē & officiales ciuitatis Spoleti siue notarium de ciuitate uel comitatu Spoleti siue capitaneum alicuius artis ciuitatis prædictæ siue publicū bayulum uel præconem cōmunis Spoleti siue episcopum Priorem uel abbatem uel rectorem alicuius ecclesiæ ciuitatis & comitatus Spoleti, siue aliquē esse mortuum uel uenire. Si de præ/dictis constiterit uel aliquo prædictorum saltem per publicam uocē & famam in. xxv. lib deñ. uice qualibet cōdēnetur cuius banni dimidiam habeat ille contra quē facta fuerit negatio su/pradicta nisi ea die uel sequenti reuocet in eodem iudicio quod negauit, cōfitendo iam expres/se negatum, & prædicta omnia locum habeant siue ad interrogationē iudicis, Siue ad respon dendum positioni, siue excipiendo quoquomodo sic fuisse uel esse directe uel indirecte negetᷓ aliquid de prædictis.

De pœna non probantis quam porrexerit accusam. Cap. XXI.

ACCVSANS uel denuntians aliquem, uel aliquos de aliquo homicidio, robbaria, fal/sitate, uel de aliquo maleficio cuius occasione pœna personalis, uel abscissio membri pu re uel sub conditione imponitur per formam statutoꝝ. Si ipsam accusam non probauerit cō/fessione rei uel reorum contumacia qua secundum formam statutorum dicti reus uel rei ha/beantur pro conuictis, uel aliis legitimis probationibus uel saltē inditiis & fama per quæ esset declaratum tales reos uel reum debere & posse poni ad torturam, pro quolibet ipsorum accu/satorum uel denuntiatorum, & uice qualibet in uiginti quinq; libris denarioꝝ condemnetur Et nihilominus retineatur in carceribus communis tot diebus quot detenti extiterint unus uel plures denuntiati, uel accusati, & qui a dictis denuntiis, uel accusis uenirēt absoluendi. Si ue/ro de maleficiis uel de maleficio, de quibus, & de quo imponereᷓ pœna. cc. lib. deñ & ab inde supra in decē libras denarioꝝ uice qualibet cōdēneᷓ & pro quolibet accusato uel denuntiato si modo prædicto non ꝓbauerit. & si accusauerit uel denuntiauerit de maleficio, de quo pœna ueniret imponēda a quinquaginta libris supra usq; ad ducentas, pro accusato quolibet uel de

nuntiatio si nõ probauerit dicto modo in quatraginta solidos uice qualibet cõdemnet.Nulla autẽ accusatio uel denuntia recipiatur ab aliquo nisi inscriptis appareat nomen talis accusatoris uel denuntiatoris in tali ꝓcessu & idonee satisdederit & promiserit accusam uel denuntiationẽ per eum exhibitam secundum formã huius statuti,probare,& ad pœnam in ipso contentã &,si alr fieret accusatio & denuntiatio nõ ualeat ipso iure.Et in quolibet casuum prædictorũ,& in absolutione quæ fieret de ipsis accusatis uel denuntiatis fiat cõdẽnatio dictoꝝ accusantium uel denuntiantiũ in quantitatibus supradictis,& nullus officialis forensis uel eius familiaris possit aliquẽ accusare uel denũtiare,nisi de armis Ludis damnisdatis & aliis sibi in hoc uolumine statutorum permissis,& si contra fieret nõ ualeat processus.Et prædicta omnia & singula non intelligantur in his qui denuntiare habeant maleficia & damna data occasione officii eorundem.

De pœna nobilis offendentis aliquem popularem in persona uel rebus. Cap. XXII.

NOBILES & magnates non audeant nec præsumant aliquem popularẽ ciuitatis comitatus uel districtus Spoleti offendere in persona uel rebus,& qui contrariũ fecerit offendens uel offendi faciens talem popularẽ in triplum eius quantitatis quam soluere deberet per formã statuti cõmunis Spoleti popularis offendens popularem,& simile maleficiũ committens teneatur soluere,& in dicto tripli quod loco simpli,& pro simplo tantũ habeatur pro dicto maleficio uel maleficiis in personam popularis commisso uel commissis uice qualibet condemnetur,& ne in posterum qui sint & habeantur pro magnatibus &nobilibus dubitetur & in dubium reuocetur.Nobiles & magnates sint & esse intelligantur omnes milites comites barones,capitanei filii & nepotes eorundem,& cuiuslibet ipsorum & alii ab eisdem & ipsoꝝ quolibet descendentes tantum per lineam masculinam legitimi uel inlegitimi,& ad probationẽ ꝙ aliquis sit nobilis uel magnas filius seu nepos alicuius nobilis uel magnatis seu ex ipsis per rectam lineã masculinã descendens sufficiat ꝓbatio quatuor testiũ de publica fama quæ ꝓbatio sit & hẽat in ꝑdictis sufficiẽs & legitima,ac si ꝓbatũ iuridicis uel legitimis modis esset.

De quarto pluri soluendo per condemnatum si infra decem dies non soluerit, Cap. XXIII.

CONDEMNATVS quicunq; si cõdẽnationẽ pecuniariã de se factam nõ soluerit infra decem dies post dictam cõdẽnationẽ immediate sequentes ipsa die datæ condẽnationis minime cõputata cogatur ad soluẽdum quartum plus condemnationis præfatæ tam ipse ꝙ fide iussor eiusdem non obstante,ꝙ in ipsa condemnatione de dicto quarto pluri nulla fuerit facta mentio,& hoc quartũ plus condemnationis præfatæ tantum cõmunis cedat ad utile,& de ipso quartopluri nihil percipiat denuntians uel accusans,dummodo prædicta locum nõ habeant in sententiis condemnatoriis,in quibus continetur,ꝙ si ipsi condemnati non soluerint, fiat contra eos executio personalis,quo casu non currat dictum quartum,etsi a dicta condemnatione appellaretur & ipsam contingeret confirmari tacite uel expresse in causa appellationis,nihilominus dictum quartum plus soluere teneatur Quod si pro parte esset confirmata,& quo ad partem,quæ remaneret confirmata dicti decem dies computentur a die confirmationis prædictæ,& nulla condemnatio cassetur,uel cancelletur nisi recepto dicto quarto pluri una cum quantitate in dicta condemnatione contenta post elapsum dictorum decem dierum terminum supradictum.

De pœna commitentis homicidium. Cap. XXIIII.

HORRENDAE & inhumanitatis detestandæq; seuitiæ eoꝝ qui mortẽ sitiunt aliorum furorem & noxium appetitũ compescere affectantes,statuerunt & ordinauerunt domini statutarii prædicti,ꝙ quicunq; de ciuitate comitatu & districtu Spoleti uel aliunde interfecerit aliquem,uel aliquã si fuerit masculus capite puniatur,Si mulier comburatur,ita ꝙ in casu quolibet eorum

libet eorum quilibet moriatur, & prædicta uendicent sibi locum si malefactor huiusmodi fuerit in fortia cōmunis Si autem in fortia cōmunis non fuerit procedatur contra eum ad condemnationem personalem uidelicet q̃ si quo tempore peruenerit in fortia cōmunis si fuerit masculus caput a spatulis ei amputetur, & si mulier in igne comburatur, ita q̃ penitus moriat & nihilominus omnia bona talis malefactoris confiscentur & confiscata ueniant in cōmuni prædicto authoritate præsentis capituli statuti, reseruata legitima bonorum suorum filiis, & nepotibus masculis siue fœminis descendentibus uni uel pluribus si ipsum uel ipsos habuerit malefactor prædictus Si quis uero cōmiserit homicidium non ex proposito uel uolūtarie nec fuerit inlata culpa in trecentis libris denariorum cōdemnetur, & in maiori quātitate arbitrio domini potestatis, considerata qualitate, & casu homicidii commissi & si dictum bannum soluere non potuerit detineatur in carceribus eo tempore quo placuerit ipsi dño potestati seu iudici maleficiorum, dummodo talis detentio sit ad minus duorum annorum & non minus. Et si minor sexdecim annis homicidium commiserit usq̃ in ætatem decem annorum ut in proximo præcedenti casu exprimitur condemnetur, a decem uero annis infra ad pœnam aliquam nullatenus teneatur.

De pœna committentis homicidium uel aliquod maleficium extra comitatum Spoleti in personam alicuius. Cap. XXV.

COMMITTENS homicidium uel aliquod aliud maleficium in personā alicuius Spoletani extra comitatum & districtum dictæ ciuitatis Spoleti puniatur in omnibus & per omnia ac si homicidium & aliud maleficium fuisset cōmissum in ciuitate uel comitatu prædictis præuentione aliqua non obstante.

Quod occisor non succedat occiso. Cap. XXVI.

OCCIDENS uel occidi faciens aliquem non possit nec debeat ad talis occisi successionem ex testamento uel ab intestato uenire nec de ipsius hereditate unq̃ aliquid possit percipere uel habere, sed ab ipsa successione, & quibuscunq̃ relictis uel legatis factis per occisum, omniq̃ ipsius commodo perpetuo sit exclusus.

Quod decapitato occisore hæredes occisi pacem faciant cum hæredibus occisoris. Cap. XXVII.

FACTA executione personæ occisoris per cōmune Spoleti, uel officiales ipsius teneatur & debeat dñs potestas uinculo iuramenti & pœna centū lib. deñ oēs & singulos utriusq̃ partis inter quos cōmuni opinione hominum ciuitatis uel comitatus Spoleti essent inimicitię causa dicti homicidii commissi uel esse possent in futurū compellere oībus remediis oportunis realiter & personal͞r prout eis uidebitur conuenire ad paciscendum adinuicem cum capitulis omnibus tempore pacis expedientibus conuenientibus & quomodolibet oportunis.

De pœna facientis tumultum tractatum uel coniurationem contra statum pacificum cōmunis Spoleti. Cap. XXVIII.

SI quis suadente diabolo in hoc scelus incurrerit, q̃ quietem publicā & statum pacificū & popularem ciuitatis Spoleti, & ipsius status subuersionē fecerit tractatū, cōiurationē conspirationē ligam rumorē aut gentiū cōgregationē publice uel occulte, aut palatiū Dñi Potestatis dñorum Priorum uel aliud fortellitiū ciuitatis uel comitatus Spoleti, inuaserit uel occupauerit animo & proposito turbandi & subuertendi statū pacificū ciuitatis & comitatus prædicti & præsentē statū & iurisditionē, ac baliam populi eius consilii Dñorum Priorum populi antedicti bonis ipsius omnibus publicatis & applicatis ipsi cōi Spoleti furcis laqueo suspendatur & ipsius filii & descendentes nullum habere possint in posterum officium in cōmuni nec in ciuitate Spoleti eius burgis et subburgis habitare uel intrare.

De pœna facientis uindictam contra consanguineum sui offensoris. Cap. XXVIIII.

OFFENSVS ab aliquo post ipsam offensam non præsumat alterū q̄ offensorem ad sui uindictam offendere. & qui contrafecerit in quatruplum eius pœnæ quæ alias regulariter de dicto maleficio per formam alicuius capituli statutorum imponeretur, cōdemnetur hoc idem intelligatur de omnibus coniunctis famulis & sequacibus dicti offensi, & de omnibus aliis qui dicta occasione alium q̄ principalem offensorem offenderint uel offendi fecerint. Pro principali autem offensore habeatur ne dum qui suis manibus offendisset alium sed ille cuius mandato offensio facta erit, & quilibet alius qui offensorem ad offensam faciendā associauerit, & eidem offendenti præbuit auxilium consilium & fauorem. & ipso principali offensore mortuo eius filius masculus siue masculi superstes siue superstites remanentes.

Quod faciens fieri aliquod maleficium uel præstans auxilium consilium & fauorē ad ipsum cōmittendū puniatur ea pœna qua principalis. Cap. XXX.

QVI cunq; fecerit uel fieri fecerit aliquod maleficium uel ad aliquod maleficium committendum præstiterit auxilium consilium fauorem uel patrocinium puniatur in omnibus & per omnia tanta & tali pœna qua puniretur & puniendus ueniret tale maleficium committens, & si plures auxilium uel fauorem præstiterint quilibet puniatur dicto modo, nō tñ possit nisi unā pœna eadē persona cōmittens & cōmitti faciens condemnari. Et si præstās auxilium haberet pacem cum offenso ultra dictam pœnam puniatur pacis ruptæ pœna.

De pœna nominantis aliquam partem uel sectam. Cap. XXXI.

NOMINANTES aliquam partem seu sectam uel se immiscens alicui parti seu sectæ directe uel indirecte in decem libras denariorum uice qualibet condēnetur quas Dñs Potestas exigat de facto sine strepitu & figura iudicii.

Quod Dñs Teneatur pro maleficio cōmisso ab eius famulo. Cap. XXXII.

FAMVLVS alicuius nobilis, uel magnatis dicto uel facto si cōmiserit aliquod maleficium, & se non præsentauerit coram dño potestate, & sua curia suis pariturus mandatis; teneatur dñs talis famuli, & cogatur pro ipso maleficio ad soluendum pœnam, ad quam tenetur famulus eius prædictus, sine aliquo processu, uel condemnatione contra dominū dicti famuli facienda. & si pœna fuerit personalis, cogatur talis dñs soluere in cōmune quingentas libras deñ sine aliqua diminutione, & ad probandū de familiaritate & famulatu sufficiat probatio publicæ famæ per quoq; testes qui super hoc recipiantur summarie & de plano & ipsa probatio habeatur pro plena sufficienti & legitima probatione.

De pœna facientis insultum contra aliquem cum armis uel sine. Cap. XXXIII.

INSVLTVM faciens contra aliquem ad domum propriam uel cōductam habitationis insultati, uel ad possessionem suam, uel prope loca prædicta, per unam perticam, si cum armis in quinquaginta libris denariorum, si sine in .xxv. libris denariorum uice qualibet condēnetur. Si uero alibi cum armis in .xii. libris cū dimidia, & si sine armis in sex libris denariorū uice qualibet condemnetur. Et si dictus insultus fiat contra aliquos in simul stantes, pro uno insultu ac si esset factus uni habeatur. Insuper si in ipso insultu maius maleficium concurrerit cum insultu de maiori maleficio puniantur, & insultus in ipso maiori maleficio cōfundatur.

De pœna

De pœna ducentis forensem aliquem seu exbannitum cõmunis Spoleti ad aliquod maleficium committendum. Cap. XXXIIII.

DVCENS forensem aliquem seu exbannitum cõis Spoleti pro maleficio cõdẽnatũ ad aliquod maleficiũ cõmittendũ, uel maleficium aliquod cõmitti faciens peraliquẽ ex prædictis, si forensem duxerit, uel ipsum maleficiũ cõmitti fecerit, ea pœna qua puniendus ueniret ipse forensis, puniat. Et si exbannitũ & cõdẽnatũ duxerit, uel per ipsum fecerit cõmitti aliquod maleficiũ ultra pœnã in statuto cõtentã remaneat ipse ducens, uel cõmitti faciẽs maleficiũ codẽnatus & exbannitus cõis p̃dicti put erat ipse exbannitus & cõdẽnatus cõis p̃dicti.

De pœna ciuis offendentis forensem uel forensis forensem. Cap. XXXV.

CIVIS uel comitatensis ciuitatis & comitatus Spoleti offendens aliquẽ forensem soluat dimidiam partẽ cõdẽnationis pecuniariæ, quã solueret si ciuem uel comitatensem offendisset. Et si occiderit forensem in quingẽtis libris deñ. cõdẽnet̃ quas si nõ soluerit infra terminũ assignatũ eidẽ caput a spatulis amputet̃, & in quolibet casuũ p̃dictoꝝ plus uel min⁹ scdm qd appareret in statutis loci, uñ esset talis forẽsis offensus, ac si ipse Spoletanũ offendisset, si de ipsis statutis potestati uel iudici malefi:ioꝝ añ sñiam per aliquã partiũ fuerit facta fides, uel infra terminũ cõpetentẽ, ad prædicta arbitrio Dñi potestatis uel iudicis maleficioꝝ assignatũ. Forensis uero occidens aliquẽ Spoletanũ bonis ipsius oĩbus publicatis & applicatis cõi Vltimo supplicio iudicãtis arbitrio puniatur. de aliis uero offensionibus puniat̃ in quatruplo eius pœnæ qua de hmõi offensa puniret̃ Spoletanus offendens aliquẽ Spoletanum. Et si forensis forensem offenderit puniatur in quolibet casu put eiuis puniret̃ si ciuem offendisset Et p̃dicta nõ uendicent sibi locũ in forensibus qui in ciuitate uel comitatu Spoleti steterunt uel habitauerunt per bienniũ qui quo ad offensas quas recipissent habeant̃ & sint ciues, & q̃ districtuales subditi & cõfœderati, & existentes sub gubernio gubernatoris Spoleti similiter nõ habeãt pro forensibus.

De pœna facientis uel expendentis falsam monetã. Cap. XXXVI.

FACIENS uel fieri faciens falsam monetã in ciuitate comitatu & districtu Spoleti igne cõburat̃, ita q̃ penitus moriat̃, & destruat̃ domus ubi dicta moneta fabricata fuerit, & bona talis si fuerit contumax publicentur & cõfiscata sint cõi Spoleti. Si quis uero totondent rasent uel minuerit aliquã monetã, uel ipsam monetã falsam sciẽter expederit in centum libris deñ. uice qualibet cõdẽnet̃, quas si soluere nõ potuerit uel noluerit infra terminũ ei in condẽnatione assignatũ manus ei dextera a bracchio amputet̃, & potestas in principio sui regiminis faciat requiri cãpsores & mercatores dictæ ciuitatis & per ipsos præstito iuramẽto perquiret ab eis si sciunt aliquẽ monetã falsam facientẽ uel ipsam tondẽtẽ, radentẽ, minuentẽ uel scienter expendentẽ, & cõtra quos inuenerit suspectos dicto ipsorũ p̃cedat, & inquirat secundũ formã statutorũ, & ipsis mercatoribus & campsoribus mãdet & præcipiat, q̃ perforent ipsam monetam falsam quæ ad ipsoꝝ uel alicuius eoꝝ manus peruenerit, ita q̃ ab omnibus cognoscatur.

De pœna facientis falsum instrumentũ uel testimoniũ. Cap. XXXVII.

FALSVM instrumentũ faciens uel testimoniũ falsum p̃ferẽs in trecentis libris deñ uice qualibet cõdẽnet̃ quã pœnã si nõ soluerit infra terminũ ei datũ manus dextera sibi a brachio amputet̃ & cũ mitra in capite per ciuitatẽ Spoleti fustiget̃ & perpetuo sit infamis & oĩ officio notariæ priuatus, & si in fortiã cõis nõ uenerit nihilominus in dictis pœnis cõdemnet̃ & eadẽ pœna puniat̃ qui falsum instrumẽtũ scienter p̃duxerit uel qui falsum testimoniũ uel instrumẽtũ fieri fecerit uel qui induxerit in aliqua causa cõtrouersia uel questione falsos testes & falsum testem, & dicto uel dictis ipsoꝝ post aperturã ipsoꝝ testiũ uti uoluerit & ipsam questionẽ & litẽ amittat & perdat, & teneatur dñs Potestas uinculo iuramẽti facere iurari capitaneos iudicum notarioꝝ, & ab eis perquirat si sciunt aliquod instrumẽtũ falsum uel suspectũ

uel aliquem notarium falsum uel de falsitate suspectũ, & si inuenerit per dicta ipsoꝝ uel maioris partis ipsorũ saltẽ per famã aliquẽ esse suspectũ uel falsum procedat cõtra ipsum & cogat eũ ad cõfitendũ & ꝓbatio dictoꝝ capitaneoꝝ uel maioris partis ipsoꝝ in hoc casu pro legitimis inditiis & fama habeat quæ sufficiat ad torturam absq; aliqua alia examinatione.

De legitima cõseruanda filiis in cõfiscatione bonorũ, & ꝙ omnia bona cõdẽnati sint obligata cõi ꝓ quantitate in cõdemnatione deducta. Cap. XXXVIII.

IN CONFISCATIONE publicatione & applicatione bonoꝝ occasione cuiuscunq; maleficii facienda secũdũ formã statutoꝝ cõis Spoleti semper intelligat excepta & reseruata filiis & aliis descendentibus legitima eis debita iure naturæ, & siue de ipsa legitima in cõdẽnatione fiat mentio siue nõ ipsa legitima dictis descendentibus reseruet, & ipsam ius habeant petẽdi & exigẽdi, ac si esset mortuus ille cuius bona extiterint publicata insuper bona quorũlibet cõdemnatoꝝ sint & esse intelligant a die maleficii cõmissi de quo fuerint aliqui uel aliquis condemnati uel cõdemnatus ypotecata & obligata cõmuni usq; in quantitatem in ipsis condemnationibus concurrentem.

De pœna cõmittentis furtũ uel robbariã in publicũ uel occultũ Cap. XXXIX.

FVRTVM si quis cõmiserit de quinq; solidis uel abinde infra uel de re ualente quinq; solidos uel infra in .x. lib. deñ uice qualibet cõdemnet. Si aũt furtũ cõmiserit de uiginti sol. deñ uel infra usq; in quinq; solidos uel de re ualente dictam quantitatẽ in .xxv. lib. deñ puniat Si uero cõmiserit furtũ de xl. solidis deñ uel de re ualente quadraginta solidos deñ usq; in uiginti solidos deñ in libris quinquaginta deñ uice qualibet cõdemnetur. Si aũt fuerit furat⁹ .x. lib deñ, & abinde infra usq; in .xl. solidos deñ uel rem ualentẽ decem libras uel abinde infra usq; in .xl. solidos denarioꝝ uice qualibet cõdemnetur in centũ libris deñ, a decem libris uero supra usq; ad quinquaginta inducentis libris, a quinquaginta uero libris usq; in centum in libris ccc. a centum uero libris supra ultra dictam pœnam puniatur secũdũ formam iuris cõis, dum tamen pro uno furto nõ possit quis cõdemnari ad mortem uel ad membri abscissionem. Et si in aliquo casu prædictoꝝ non soluerit dictam cõdẽnationẽ quæ fieret de ipso fustiget, uel aliter castigetur arbitrio dñi Potestatis, & in oĩbus casibus supradictis damnũ duplicatũ emẽdet patienti Derobbans autem aliquẽ aliquibus in persona uel rebus in strata publica uel alibi ubicunq; secundum ꝙ supradictũ est de ualore rerum furatarũ & quantitatibus furatis ita in suis casibus condemnetur induplũ. Possint autem publici fures & latrones si de ipsis constiterit ultra duo furta uel duas robbarias cõmissas ultimo puniri supplicio, ita ꝙ omnibus transeat in exemplum, & nõ possit aliquis suspendi in alio loco ꝙ̃ in furcis muratis supra ecclesiam sanctorum apostolorum uersus Ticinum & uiam.

De pœna percutientis aliquem cum armis. Cap. XL.

PERCVTIENS uel uulnerans aliquem ciuem uel comitatensem Spoletanũ si ei absciderit uel amputauerit membrum seu nasum uel oculũ extraxerit uel alio modo cæcauerit in libris quatrigentis denarioꝝ puniatur pro quolibet tali membro, & si ambas manus uel ambos pedos amputauerit siue absciderit uel ambos oculos ei extraxerit in mille libris denariorũ puniatur. & si auriculam uel aliquem digitum manus ei amputauerit, puniatur pœna infrascripta, uidelicet pro pollice seu digito grosso absciso uel amputato inducentis libris denariorũ puniatur, & pro quolibet alio digito in centum quinquaginta libris denariorum, & pro qualibet auricula abscissa uel amputata in libris ducentis denarioꝝ puniatur, & in quolibet dictorũ

casuum

casuum dictæ pœnæ medietas sit iniuriati, & alia medietas sit cõmunis Spoleti quam si solue re non poterit infra decem dies a die factæ condemnationis & non scientiæ numerandos, ipsa die factæ condemnationis minime computata simile membrum seu membra simili a siue simi lis auricula siue nasus, siue similis digitus debeat uel debeãt amputari extrahi uel cæcari, & sic in eodem in quo deliquit puniatur. Si uero aliquem digitum pedis ei absciderit uel amputaue rit p quolibet tali digito in libris septuaginta deñ puniatur, Si uero alio modo q̃ per amputa tionem siue detruncationem membri aliquid ei inutile fecerit in trecentis libris deñ pro quo/ libet membro sic inutili facto uel debilitato condemnetur. Si autem totaliter ipsum non debi litauerit siue inutile fecerit, sed in aliquo tantum in centum quinquaginta libris denariorum puniatur pro quolibet membro sic debilitato. Si uero aliquem digitũ eius manus aliter q̃ per amputationem, uel detruncationem prorsus inutilem fecerit pro quolibet tali digito in centũ libris denarioꝝ puniatur. Si uero nõ totaliter sed in aliquo tantum ipsum digitum debilitaue/ rit in sexaginta libris denarioꝝ pro quolibet tali digito totaliter debilitato puniatur. Si uero digitum pedis aliter q̃ per amputationem seu abscissionem inutilem fecerit uel debilitauerit totaliter uel non totaliter puniatur in dimidia dicta pœna, in qua puniretur secundum formã præmissam, si aliquem digitum manus totaliter debilitasset seu inutile fecisset. Et si aliquod membrum dissoluerit siue spallam ancam uel costam uel aliud his simile in libris centum de/ nariorum pro ipsorum quolibet puniatur, & si quis cum spata spontone trasferreo stocchetto lancea maza ferrea securi falcione cultello bidente uangha zappa, uel cum alio simili instru/ mento ferreo, siue cum lapide uel bastone ligneo uel alia simili re percusserit aliquem a spa/ tulis supra & propterea sanguis exierit in centum quinquaginta libris denarioꝝ uice qualibet condemnetur, & si sanguis non exierit in libris septuaginta quinq̧ denariorum puniatur, & si propter talem percussionẽ factã sine sanguine in terrã pcussus ceciderit eo casu in centũ libris denarioꝝ talis percutiens puniatur. Si uero ex percussione facta in capite cum aliquo dictorũ armoꝝ siue instrumentorum uel eis similium coccia capitis fracta fuerit siue fissa, seu si ex per/ cussione facta in facie cum aliquo eorum manifestum signum seu cicatrix in dicta facie sit per petuo remansura puniatur dictus malefactor in quolibet dictorum duorum casuum pro quali bet tali percussione seu uulnere in trecentis libris denariorũ quam pœnã si infra decem dies a die latæ sententiæ computandos ipsa die latæ sententiæ minime computata idẽ malefactor non soluerit cum effectu ei manus cum qua talem percussionem fecit seu uulnus intulit ampu tetur, ita q̧ a bracchio separetur. Si uero in spatulis & abinde infra aliquẽ percusserit & ꝓpte/ rea sanguis exiuerit in libris centum denarioꝝ puniatur. Et si sanguis non exiuerit in libris quinquaginta condẽnetur, & si ꝓpter talẽ percussionẽ sine sanguine pcussus in terram cecide/ rit in libris septuaginta quinq̧ deñ pcutiẽs puniat᷑. Si aũt cũ cippello cãna corrigia uirga uel alia re consimili aliquis aliquem percusserit a spatulis supra & propterea sanguis exiuerit in quinquaginta libris denarioꝝ puniatur, & si sanguis non exiuerit in uiginti quinq̧ libris deñ puniatur, & si in spatulis & ab inde infra & sanguis exiuerit in .xxv. lib denarioꝝ condemnet᷑, & si sanguis non exiuerit in dimidia dictæ pœnæ puniatur, & pro quibuscunq̧ percussionibus in uno membro nõ possit puniri ultra pœnam quæ resultaret si dictum membrum mutilasset, & eodem modo pro mutilatione siue debilitatione plurium digitorum eius manus uel pedis non possit pœna imponi ultra illam quæ ueniret imponenda si manus uel pes fuisset mutila/ tus uel mutilata debilitatus uel debilitata.

De pœna percutientis aliquem cum manu uel pede. Cap̃. XLI.

MANV uacua aliquem percutiens si a spatulis supra & sanguis exiuerit in quinquaginta libris denarioꝝ puniatur, & si sanguis non exiuerit in uiginti quinq̧ libris denariorum. Si uero in spatulis & abinde infra & propterea sanguis exiuerit in uigintiquinq̧ libris denario/ rum puniatur, & si sanguis non exiuerit in decem libris denariorũ puniatur. Si uero cœperit aliquem per capillos, & non tamen eum in terram cadere fecerit puniatur in uiginti quinq̧ li/ bris denariorum, & si propter talẽ capturam talis captus caderet in terrã puniatur talis malefa

ctor pro tali captura in libris quadraginta, & si postq̄ ceciderit in terram eum per terram tra/ sinauerit talis malefactor pro dictis omnibus puniatur in libris quinquaginta denariorum. Si quis autem manu plena contra aliquem iniuriose adminauerit uel lapidem uel aliquid simile proiecerit & eum non percusserit in decem libris denariorum condemnetur, sed si manu uacua quis contra aliquem adminauerit irato animo & eum non percusserit in centum solidos dena riorum condemnetur. Item quicunq; ceperit aliquem per personam siue spinserit, & ob dictā capturam siue spinam non ceciderit puniatur pro ipsis & de ipsis omnibus in. x. libris dena/ riorum. Si uero ob dictam capturam siue spinctam ceciderit puniatur pro ipsis & de ipsis om/ bus in. xxv. libris denariorum, Si uero ex dicta captura uel casura sanguis exiuerit de capite talis cadentis & coccia capitis fracta fuerit de ipsis & pro ipsis omnibus in centum libris dena riorum puniatur, & si coccia non fuerit fracta & sanguis non exiuerit a spatulis supra propter dictam capturam de his & pro his omnibus in libris quinquaginta denariorum puniatur. Si autem ex dicta casura sanguis de naso uel alia parte corporis a spatulis infra exiuerit inclusi/ ue in uigintiquinq; libris denariorum puniatur. Et siquis alicui dentem fregerit uel cadere fe/ cerit in uiginti libris denariorum puniatur. Quicunq; autem calce percusserit uel pede aliquē si sanguis exiuerit uel non exiuerit & ceciderit in terram uel non ceciderit & coccia capitis fue rit fracta uel non fracta & ipsum cadentem postea extrasinauerit uel nō extrasinauerit in quo/ libet casuum prædictorum in omnibus & per omnia ac si manu commisisset puniatur.

De pœna offendentis aliquem in exercitu caualcata in consilio uel arengha. Cap. XLII.

TEMPORE quo fit exercitus uel caualcata consilium uel arengha nullus præsumat aliquem in dictis exercitu uel caualcata consilio uel arengha uel aliquo ipsorum offen/ dere, & si contrafecerit puniatur in duplo illius pœnæ pecuniariæ, quæ ass ex dicto maleficio secundum formam alicuius capituli statutorum ei imponenda ueniret. Et nihilominus si do/ mino Potestati & dominis Prioribus uel duabus partibus ex eis uidebitur conuenire possit in membri amputatione uel alia personali pœna puniri.

Qualiter quis possit se & alium defendere, & cuilibet liceat capere homicidam & inferentem aliquod uulnus sanguinolentum, ac etiam se ulcisci inconti nenti & de pœna non succurentis clamanti. Cap. XLIII.

CVILIBET liceat tam se, q̄ et aliū defendere cōtra offendentē seu offendere uolentē, & ipsi resistere ne offendat, & si tali occasione talem offendentē uel offendere uolentem offenderit nulla pœna puniatur Dum tamen talis defensio uel resistentia, quæ dicta occasio/ ne fierent, fiant cum moderamine inculpatæ tutelæ, & possit quilibet in ciuitate uel comitatu Spoleti sine pœna capere, & in fortiam cōmunis Spoleti ducere quemlibet, qui cōmisisset ali/ quod homicidium, seu intulisset alicui aliquam percussionem cum sanguinis effusione in ciui/ tate & comitatu Spoleti, & si dicta occasione talis capiens, aliquam percussionem inferret cō/ tra dictum homicidam uel malefactorem nullam pœnam patiatur, dummodo ex tali percus sione mors membri mutilatio, uel debilitatio nō sequatur, & q̄ quilibet offensus possit sine pœna se in ipso instanti non diuertendo ad alios extraneos actus ulcisci: siue uindicare non excedendo modum uindictæ, quem si excesserit puniatur de eo tantum quod ultra commiserit Quilibet etiam teneatur, q̄ celerius potest succurrere ad clamantem, seu postulantem succur/ sum, & ne ipse; offendatur totis uiribus adiuuare, contrafaciens uero nisi iusta de causa fue rit impeditus in. xxv. libris denariorum condemnetur, quarum dimidiam habeat accusator, &

cuilibet

cuilibet sit licitum accusare, & credatur sibi cum sacramento de nouo prestando cum dicto unius testis fidedigni.

De pœna offendentis potestatem iudicem appellationum & alios officiales & eorum familiares Ciuitatis Spoleti & de pœna officialium offendentium ciues uel comitatenses. Cap. XLIIII.

OFFENDENS Dominum Potestatem iudices, milites, Notarios, domicellos, & familiares ipsius uel aliquem ipsorum, & potestas iudices milites & alii officiales & familiares ipsorum, uel aliquis eorum offendentes aliquem ciuem uel comitatensem ciuitatis Spoleti in duplo eius pœnæ, quæ alias ueniret imponenda si ciuis ciuem offendisset uice qualibet cōdemnetur: & de his omnibus & singulis cognoscat condemnet & puniat Dominus Iudex appellationum, cui authoritate præsentis statuti in prædictis & circa prædicta censeatur & sit attributa iurisditio, & potestas: & si dictus dñs Iudex appellationum, Dominus assessor Dominorum Priorum, cancellarius eorum, notarius & familiares dominorum Priorum, uel aliquis ipsorum offenderit aliquem ciuem uel comitatensem Spoletanum uel aliquis ciuis, uel comitatensis Spoletanus offenderit aliquem ipsorum condemnetur in dicta pœna dupli, ut in alio casu superius est expressum: & de prædictis cognoscat condemnet & puniat dominus Potestas uel suus Iudex maleficiorum, & si inter prædictos officiales & familiares domini Potestatis, & iudicis appellationum uel inter ipsos dominum Potestatem, & iudicem interuenerit aliqua offensa cognoscat, & puniat de prædictis qui adhæc fuerit deputatus per dominos Priores populi, uel sindicatores tempore sindicatus talium officialium & familiarium qui ipsas offensas commisissent, & semper de omnibus & singulis offensis quæ fierent & committerentur inter ipsos officiales & familiares uel eorum aliquos dicta pœna dupli imponatur & habeatur in quolibet casu pro expressa, sit tamen licitum cuilibet officiali & familiari ipsorum capere malefactores, & alios spectantes ad ipsorum officiū, & si resisteretur eis uiolenter ipsos percutere & offendere, dummodo ex his mors uel sanguinis effusio non sequatur.

De pœna offendentis potestatem uel officiales alicuius castri. Cap. XLV.

POTESTATES castrorum & notarios & familiares ipsorum & ipsorum quemlibet, quecunq; de castris & locis ubi aliquis ipsorum erit potestas notarius uel familiaris offenderit puniatur pœna dupli eius qua puniretur si ciuem uel alium Spoletanum offendisset, & si ex dicta offensa acciderit q; percussus moreretur, talis offendens, & occidens ultimo supplicio puniatur, & omnia sua bona confiscentur, & in heredes occisi ueniant confiscata, & prædicta intelligantur de potestatibus & notariis eligendis per commune Spoleti in prædictis castris uel Vicariis potestatum ipsorum secundum formam statuti legitime constitutis & familiaribus talium & non in aliis.

De pœna cognoscentis aliquam mulierem carnaliter. Cap. XLVI.

COGNOSCENS carnaliter aliquam mulierem nuptam uel inuptam uiduā uel monialem bonæ cōditionis uitæ & famæ per uim & uiolentiam in pœnā iunscōmun s uice qualibet & qualibet talium mulierum condemnetur. Si uoluntarie cognouerit aliquam prædictarum in ducentis quinquaginta libris deñ uice qualibet condemnetur, & in centum libris denariorū mulier quæ sic uoluntarie permiserit se cognosci, Saluo q; si in casibus prædictis mulierem uoluntarie uel per uim cognitam post maleficium cōmissum infra quindecim dies post processum initiatum contra talem malefactorē acceperit legitime in uxorem, in casu quo matrimonium inter eos legitime esse possit de uoluntate patris ipsius mulieris, si patrem habuerit, uel fratris carnalis, patre non superstite, uel alterius proximioris consanguinei masculini tantum ad aliquam pœnam ipse malefactor uel mulier nullatenus teneantur, & quia in prædictis casibus difficilis est probatio sufficiat ad probationem quorumlibet talium maleficio-

fama publica quinq; testium fidedignorũ. & habeatur pro plena, & legitima probatione. De dictis autem maleficiis non possit per inquisitionem denuntiationem uel accusationem procedi, nisi accusatio fieret per ipsam mulierem uel consanguineum ipsius usq; in tertium gradũ inclusiue, quorum quilibet de predictis maleficiis possit accusare, & sit legitimus accusator, & tertiam partem banni supradicti talis accusator percipiat.

De pœna committentis Peccatum contra naturam. Cap. XLVII.

QVONIAM omnium delictorum carnalium contra naturam flagitium pessimum reputatur & maiori pœna plectendum. nam quod scelerius committitur seuerius uindicatur. Ideo prouide hac lege & statuto disponitur & solenniter ordinatur, q; quicunq; maior sexdecim annis uitium Sodomiæ cõmiserit aliquem uel aliquam extraordinarie polluendo, ignis incendio comburatur, ita q; penitus moriatur. Si uero fuerit maior duodecim & minor sexdecim annis qui talem delictum commiserit nudus per ciuitatem & burgos fustigetur & in quinquaginta libris denariorum uice qualibet condemnetur. Et si aliquis prædictorum maior sexdecim annis super processu, qui fieret contra ipsum de dicto maleficio, fuerit contumax cõdemnetur in personali pœna prædicta & omnia sua bona deueniant in communi, & si talis culpatus de tali maleficio diceret se non subiectum iurisditioni potestatis uel communis Spoleti possit impune offendi in ære & persona, & talis offendens ad pœnam minime teneatur, & in ciuilibus & criminalibus minime audiatur. Probatio autem publice famæ sit sufficiens ad hoc ut malefactor prædictus possit subici questioni.

De pœna portantis arma. Cap. XLVIII.

ARMA aliqua uel aliquod genus armorum offendibilium nullus deferat uel portare præsumat in Ciuitate uel Burgis Ciuitatis Spoleti uel intus fortillitia uillarum & castrorũ Spoleti. Et qui contrafecerit in decem libris denariorum puniatur, & potestas teneatur uinculo iuramenti & ad pœnam uigintiquinq; librarum quolibet die mittere militem seu sotium & unum ex notariis, per Ciuitatem & Burgos, pro portantibus dicta arma, & repertos culpabiles in pœnis prædictis puniat & condemnet. & de inuentione armorum seu alicuius generis armorum stetur, & credatur relationi unius uel duorũ ex ipsis famulis uel familiaribus ipsius Dñi potestatis cum iuramento de nouo præstando in præsentia partis & iudicis ad bancum, si pars ad hæc citata interesse uoluerit, aliàs sufficiat relatio tantum iudici facta & talis probatio pro plena & legitima probatione habeatur contra quam nihil dici possit obiici uel opponi. Quicunq; autẽ aufugerit ante militem seu familiares Dñi potestatis, uocato ante per aliquẽ ipsarum uel in ipsa fuga q; non fugiat per nomen propriũ, cognomen, uel agnomen. uel ota ueftite de tali panno qui defers tales uestes noli fugere, uel qui inuestigari uel inquiri de armis non permiserit se a familiaribus dñi potestatis, habeatur pro confesso de omnibus armis, quæ communiter deferunt homines bene armati, & tanq; confessus de dictis armis possit, & ualeat condemnari, & de his casibus stetur & credatur relationi familiæ dicti dñi Potestatis ut superius dictum est. Saluo tamen q; in eundo & redeundo a ciuitate fortillitiis & castris, tunc in dictis ciuitate fortillitiis, & castris impune liceat arma portare.

De pœna rumpentis carcerem cõmunis Cap XLVIIII.

RVMPENS seu frangens carcerem seu captiuitatem cõmunis Spoleti, siue ruptoribus uel fractoribus ipsius carceris dans seu præstans auxilium consilium uel fauorẽ puniatur eadem pœna in quam ueniebat puniendus ipse captiuus & in duplo pluri Et si in fortiam cõmunis non uenerit, uel non erit condemnationis tempore omnia bona ipsius confiscentur & confiscata ueniant in communi si pœna erat ultimi supplicii. Et quicunq; dimiserit seu dimitti fecerit aliquem captiuum, qui esset in carcere communis pro maleficio siue maleficiis cõdemnetur in ea pœna quã soluere teneretur, talis captus & detentus, Et nihilominus ipse captiuus remaneat in ea pœna, qua erat obligatus, & si aliquis ꝑ debito aufugerit de dictis carceribus

custos

custos carceris illi ad cuius petitionem tenebatur omne ipsius interesse reficere teneatur, si cul pa custodis hoc euenerit. Si autem in casibus prædictis quis rumperet carcerem, in quo detine retur pro causa ciuili, tunc taliter rumpens aut frangens uel frangenti, & rumpenti auxilium præstans in pœnam ducentarum librarum & ad reficiendum interesse parti cōdēmnet.

De pœna non soluentis collectas & non facientis alias factiones. Cap. L.

COLLECTAS impositas, & imponendas per commune ciuitatis Spoleti quilibet sol uat, & alias factiones reales & personales faciat, quas facere tenet, & debet ipsi cōmuni Spoleti, & qui contrafecerit non soluendo, uel non faciens ipsas factiones, uel aliquam ipsarum in terminis ad ipsas soluendum, & faciendum deputatis, post lapsum ipsorum terminorum per potestatem, & alios officiales ciuitatis prædictæ in ciuilibus uel criminalibus nullatenus au diatur ydonee soluerit & satisfecerit, quæ occasione prædicta soluere & facere teneretur, & in terim nullum habeat uel habere possit officium in communi uel beneficium, & quilibet hanc exceptionem possit opponere contra eum in iudicio & extra iudicium. Potestas uero uinculo iuramenti, quoscunq; sciuerit non soluentes collectas, uel non facientes alias factiones com muni Spoleti, remediis cogat omnibus oportunis, ut soluant integre & ipsi communi faciāt, quod tenentur.

De pœna facientis aliquod opus prophanum diebus festis. Cap. LI.

DIES omnes Dominicos, Natiuitatem Domini Pascha Resurrectionis, Epiphaniam, festum omnium Sanctorum, Ascensionem Domini omnem festum, Beatæ Mariæ Vir ginis, Euangelistarum & Apostolorum duodecim, festos diem Beati Michaelis Archangeli, Veneris sancti, & omnes dies Veneris de mense Martii, Festos diem Beatorum martyrum Gre gorii maioris, sancti Baractalis & sanctæ Abundantiæ, omnes debeant uenerari, & nullus au deat dictis diebus uel ipsorum aliquo facere aliquod opus pphanū in ciuitate uel comitatu Spo leti, nec deferat nec deferri faciat aliquam salmam cum iumēto, nec trahat trahem cum bobus uel cum alia bestia, uel cum hominibus, nec prestet bestiam, seu cōmodet ad prædicta, uel ali quod prædictorum fieri faciat ad pœnam quadraginta solidorum denariorum, pro qualibet uice qua contrafecerit in prædictis, & quilibet possit denuntiare, & accusare, & habeat dimidiā partem banni denuntiator siue accusator, cui cum iuramento de nouo prestando stetur, & cre datur, & dictum ipsius habeatur pro plena probatione, Teneatur autem Dn̄s Potestas quoli bet die Dominico & aliis diebus festis supradictis mittere familiam suā cum uno ex Notariis ad portas ciuitatis Spoleti ad discutiendum pro prædictis, & faciat iurare gabellarios portar rum, qui denuntient contrafacientes & eidem pœnæ subiaceant officiales forenses eorum fa muli, & ipsorum quilibet, qui salmas aliquas deferri facerent diebus festis antedictis, & uin culo iuramenti nemini ipsorum aliquis det licentiam contra prædicta aliqualiter ueniendi, Saluo q̄ prædicta non uendicent sibi locum in apportantibus, herbas paleas, olera, & poma cum bestiis & sine bestiis & in facientibus hærbas pro ipsis bestiis.

De pœna proicientis de domo uel Turri lapidem ignem ferrum uel quadrellum. Cap. LII.

PROICIENS uel proici faciens de domo uel Turri lapides, ignē ferrū, quatrellum, uel quæcunq; arma tempore alicuius pugnæ uel rumoris inducentis libris denariorum uice qualibet cōdemnetur & si dicta domus uel Turris, de qua uel de quibus dicto tempore proice rentur prædicta, uel aliquod prædictorum erit altitudinis Triginta pedum, uel abinde supra redocat ad uiginti pedes, & nō ultra, & pdicta non habeant locū quando de prædictis locis proicerentur pdicta cōtra tumultuantē, & turbantes statum pacificū ciuitatis pdictæ. Si uero aliter cōtra aliquē, qs proiecerit de dictis locis, uel aliquo ipsorum lapidē ignē, quatrellū, ferrū, uel q̄cūq; arma soluat p q̄libet uice. v. lib. den̄ si ex dictis rebus ptectis aliqs nō fuerit offensus

& si fuisset offensus duplum eius pœnæ, quam soluisset & soluere debuisset talis offensor, si maleficium commissum in alio loco existens cõmisisset soluere teneatur, & hoc duplum in loco simpli habeatur. Quicunq; uero fuerit insultatus ad domum suæ habitationis possit se defendere proiiciendo quicquid uoluerit de ipsa domo talis insultati, & ipsius uicini possint eum iuuare sine pœna & banno.

De pœna reuelantis caualcatam uel credentiam cõis Spoleti iuratã. Cap. LIII.

CAVALCATAM faciendã per cõmune Spoleti faciens fieri uel reuellans uel proditionem committens contra ipsum commune per gulam laqueo suspendatur, & ipsius bona applicentur & deueniant in cõmuni. Et simili pœnæ subiaceat quicunq; officialium forensium, uel ciuium ciuitatis prædictæ, uel ipsorum familiarium talia perpetraret. Si quis uero credentiam iuratam cõmuuis Spoleti patefecerit, uel reuelauerit in centum libris denariorum uice qualibet condemnetur, & in Palatio communis, uel populi depingatur in loco publico & manifesto, cum descriptione litterarum continentium nomen illius talis reuelantis, & quod reuelauerit credentiam communis, & similis pictura fiat de proditoribus communis, & reuelantibus caualcatam & talium quilibet non possit habere aliquod officium imposterum in cõmuni. & perpetuo sit infamis.

De pœna balistantis uel proicientis lapidem super tectum uel fenestras ecclesiæ Sanctæ Mariæ & aliarum ecclesiarum. Cap. LIIII.

BALISTARE seu proicere pilas, uel lapides, uel alias res in fenestras siue ad fenestras, siue intecta, ecclesiæ sanctæ Mariæ uel aliarum ecclesiarum seu domorum quorumcunq; nullus audeat uel presumat, & si contrafecerit in centum solidis denariorum uice qualibet condemnetur, & quilibet possit accusare & credatur sibi prestito iuramento cum uno teste de uisu, & habeat dimidiam partem banni.

De pœna receptantis exbannitos, & q; exbanniti possint impune offendi. Cap. LV.

BANNITVM uel condemnatum in pœnam ultimi supplicii cõmunis Spoleti, quicũq; receptauerit in centum libris denariorum uice qualibet cõdemnetur, & eisdem pœnis puniatur qui dederit eis auxilium consilium, & fauorem uel eorum aliquẽ assotiauerit, & de prædictis tales quilibet possit accusare, & teneatur nomen eius in secretum & sibi credatur cum dicto unius testis & habeat medietatem banni, banniti uero in pœnam ultimi supplicii possint impune offendi a quocunq; usq; ad mortem inclusiue.

De pœna stantium in locis rebellibus & uenientium in aliquam caualcatam contra commune Spoleti. & q; possint impune offendi. Cap. LVI.

STANTES in castris seu locis in quibus cõmune Spoleti habeat aliquam iurisditionem rebellibus ipsi cõmuni Spoleti uel aliquo ipsorum locorum, & uenientes in exercitum uel caualcatam in territorio cõmunis Spoleti contra ipsum cõmune. Et taliũ quilibet cõdemnetur in ære & persona, uel in ære tantum inspecta negotii qualitate & conditione personarum arbitrio D.ñi Potestatis, & quemlibet talium quilibet possit offendere & offendi facere realiter & personaliter usq; ad mortem & membri amputationem inclusiue absq; pœna

De pœna hominum Villarum non trahentium ad rumorem occasione exbanniti uel maleficii. Cap. LVII.

SI OCCASIONE alicuius exbanniti uel maleficii esset rumor in aliqua uilla, uel castro, Ciuitatis Spoleti, teneantur homines illius Villæ, uel castri trahere ad rumorem, & procurare

& procurare bona fide absq; fraude pro posse ꝙ talis exbannitus uel malefactor capiatur, & potestati assignetur, & qui fuerint negligentes homines castri prædicti, uel uillæ in faciēdo prædicta uel aliquod prædictorum, si tale castrum, uel uilla habuerit quinquaginta foculares, & ab inde supra in centum libris denariorum tale castrum uel uilla puniatur, & si habuerit á quinquaginta, usq; ad uiginti quinq; foculares puniatur tale castrū uel uilla in quinquaginta libris denariorum, & si a uiginti quinq; focularibus infra in uiginti quinq; libris denariorum uice qualibet cōdemnetur. Et nihilominus quilibet homo ipsius castri uel uillæ, qui esset in dicto castro uel uilla, & non traheret ad rumorem in decem libris denariorum cōdemnetur. Teneantur autem prædicti & quilibet ipsorum sub dictis pœnis insequi malefactores, & exbannitos usq; ad castrum uel domum, in quo malefactor uel exbannitus intraret si esset comitatus Spoleti, & possint præcipere hominibus castri uel uillæ ubi dictus malefactor, & exbannitus esset, & receptaretur, seu intraret ꝙ debeant ipsum eis tradere & assignare quod si non fecerint ad eandem pœnā teneantur ad quam ipse malefactor teneretur pro maleficio quod commiserit, uel ipse exbannitus, si esset exbānitus in pecunia, aliter in centum libris denariorum tale castrum uel uilla condemnetur. & quælibet singularis persona cui dictum præceptū fieret in uiginti quinq; libris denariorum uice qualibet condemnetur. Quicunq; uero ceperit aliquem malefactorem uel exbannitum, & eo die, uel sequenti nō duxerit in fortiam cōmunis Spoleti in ducentis libris denariorum uice qualibet condemnetur, & potestas ciuitatis Spoleti teneat, infra quindecim dies in principio sui regiminis notificare & præcipere castris & uillis ciuitatis Spoleti, ꝙ malefactores & exbannitos capiant, & superius omnia contenta obseruent, & ꝙ præsentis capituli sumant copiam, ut ignorantiam de prædictis non ualeant allegare.

De fideiussoribus recipiendis ab accusato uel inquisito & de licentia eidem concedenda.

Cap. LVIII.

A QVOLIBET accusato denuntiato uel inquisito dn̄s Potestas iudex maleficiorū & quilibet alius officialis cōmunis Spoleti coram quo aliquis malefactor se excusaret, recipiat bonos & idoneos fideiussores de soluendo talem condemnationem quæ fieret de tali qui se excusaret occasione processus denuntiationis inquisitionis uel accusæ a qua se excusat & ex quo uoluerit dare fideiussores idoneos nō possit in carceribus uel alio certo loco aliqualiter detineri uel eidem præcipi ꝙ non discedat de certo loco uel moretur in ipso, nisi contra ipsum procederetur pro maleficio pro quo pure uel sub conditione pœna aliqua personalis imponenda ueniret quo casu detineri possit & debeat & non fideiussoribus relaxari donec apparebit ipsum a dicto maleficio de quo proceditur esse innocentem, insuper cum citatis ad iudicium aditus liber esse debeat comparendi, teneatur & debeat dominus potestas, uel iudex maleficiorum uel alius officialis corā quo deberet inquisitus denūtiatus uel accusatus aliquis comparere ad se excusandum uel testimonium aliquod perhibēdum cuilibet tali inquisito denuntiato uel accusato & ad testimonium uocato dare licentiam ueniendi ad se excusandum, & testimonium perhibendum pro ea die qua fuerit citatus & redeundi pro una die postq̄ fuerit excusatus & testimonium tulerit & fuerit relaxatus, nō obstante aliquo maleficio exbannimento condemnatione seu debito seu alia quacunq; causa & durante tali licentia non possit capi carcerari uel alia causa grauari nisi maleficium de quo proceditur contra eum esset adeo graue ꝙ personalis pœna imponenda ueniret, & non ualeat nec debeat fideiussoribus relaxari, quo casu pro ipso tantum maleficio teneatur, & si contra aliquem procederetur de personalibus delictis seu maleficiis & uoluerit ab aliquo se excusare, & super aliis existere cōtumax detur ei similis licentia ꝙ possit uenire, ad se excusañ de quo se uoluerit excusare, saluo ꝙ pdicta nō uendicent sibi locum in aliquo rebelle seu proditore cōis Spoleti, cui uel quibus per potestatem uel alium officialem licentia dari non possit, & si daretur non ualeat ipso iure.

De pœna ementis uel donantis possessioné litigiosam a non possidente tempore uenditionis uel donationis. Cap. LVIIII.

REM litigiosam in ciuitate uel comitatu Spoleti sitam de qua esset questio corã quocũq; iudice mota per citationem & libelli oblationem uel rem aliquam sitam in locis prædictis in cuius possessionem non esset uendens uel donans tempore uenditionis uel donationis nullus emat seu uendat uel donet seu donationem acceptet, & qui contrafecerit in centum libris deñ uice qualibet condemnetur, & ipsa uenditio uel donatio non ualeat, & sit nulla.

De pœna euntium post tertium sonum campanæ. Cap. LX.

POST tertium sonum campanæ, quæ de sero pulsatur p custodia ciuitatis Spoleti & ad campanam diei, nullus uadat per ciuitatem uel burgos Spoleti. & qui inuentus fuerit per familiam potestatis uel officialem custodiæ uel per custodes ciuitatis contra facere in quadraginta solidos denariorum uice qualibet condemnetur, & quicunq; fugerit ante familiam prædictorum officialium, uel custodis habeatur pro cõfesso de omnibus armis. Qui autem sic fuerit inuentus det fideiussores idoneos de se repræsentando mane sequenti coram dño potestate uel suis officialibus & de soluendo condemnationem, si qua apparet facta de ipso occasione quacũq; & quæ fieret de eo occasione inuentionis prædictæ, & si prædicta faciet ad palatiũ non ducatur Saluo q; si aliquis fuerit inuentus cum armis ducantur ad palatium potestatis, & si fuerit forensis cum prædictis armis inuentus cum lumine uel sine lumine non relaxetur nisi pœna soluta & bannimento de mane facto, si aliquis aliquid uellet dicere de ipso uel contra ipsum exceptis personis euntibus pro medicis uel medicinis pro aliquibus conuiuiis faciendis pro presbyteris seu capellanis pro rebus necessariis circa funus defuncti, ad notificandũ defunctum, molendinariis qui uadunt cum bestiis, fornaribus euntibus ad furnum, & ab ipso redeuntibus cum pane uel causa faciendi ipsum coqui, Macellariis quibus liceat ab eorum domibus ire ad macellum & inde domum redire, Speciariis, Lanaiolis, & quibuscunq; Artificibus qui ab apotecis ipsorum redirent domum propriæ habitationis, & ab ipsa domo ad apotecam recta uia, & omnibus euntibus pro aliqua necessaria causa, & personis inuentis prope ipsorum domũ propriam uel conductam per tres domos numerandas a quacũq; parte fuerit utilius pro inuento cum lumine uel sine, dummodo numeretur ab ea parte a qua ad dictam domum cõmode iri possit. Qui omnes & ipsorũ quilibet ad pœnã aliquã minime teneãtur, dum tamen ipsorum quilibet lumen deferat, & inuentus non sit aliqua arma portare.

De inquisitione facienda cõtra iniuriantes pauperes hospitaliũ. Cap. LXI.

VBicunq; sunt iudices sunt singulariter pauperibus & miserabilibus personis in sua iustitia releuandis oppressionibus debitores, ideo teneatur & debeat iudex maleficiorum uinculo iuramenti & pœna. xxv. librarum denarioꝶ quolibet mense mittere unũ ex notariis maleficioꝶ ad hospitale sancti Stephani de stella & inquirat de omnibus iniuriis uel dicto uel facto cõmissis cõtra pauperes & expositos dicti hospitalis, & idem faciat de aliis hospitalibus, & prout inuenerit ipse notarius referat ipsi iudici ut procedi possit per eum contra cõmittentes, & facientes iniurias pauperibus antedictis.

De pœna extrahentium bladum porcos castrones, & alia uictualia extra teritoriũ Spoleti, & confines infrascriptos. Cap. LXII.

GRANVM, hordeum, fabam, & quodcunq; aliud bladum, uel legumen, panes, uel farinam, cuiuscunq; generationis existat, nullus præsumat extrahere nec extrahi facere extra cõfines infrascriptos uidelicet ultra domos quæ olim fuerunt domini Caroli Dñi manentis sitas in uilla petrognani adiectis domibus directe ad molendinum quod est in pede beroyti,

& extra dictum molendinum directe usq; ad sanctum Cipryanum directe supra usq; ad cacumen uillæ cozarum de campello, & a domibus prædictis Dni Caroli usq; ad montem martanũ ad terzerium plebis & a sancta Maria de strictura extra & monte franco infra a castagnacupa extra & baptiseria extra Porcos, & castrones mustum boues, pullos oua, & aliquas bestias siue uictualia uel aliquid de prædictis soluta uel non soluta gabella pro eis absq; licentia sub pœna amissionis bestiarũ cum quibus deferret ipsas res & sine, & ipsarum rerũ & xxv. libraȝ quotiens contrafecerit, & liceat cuilibet denuntiare, & accusare & credatur sacramento accusatoris, & denuntiatoris cum uno teste de quo banno & bestiarum & rerũ amissarum dimidiam habeat accusator & dictam licentiam. D. Priores dare possint de bobus & bestiis bouinis quibuscunq; tam forensibus quam de comitatu, & quibuscunq; aliis bestiis forensium quæ uenissent extra comitatum Spoleti, & deberent extrahi de ipso comitatu & districtu, de aliis bestiis siue uictualibus aliquam licentiam dare non possit aliquis officialis uel alius ad pœnã. xxv. lib. deñ. pro qualibet licentia. Et nihilominus ipsa licentia nõ ualeat ipso iure. Exceptis equis & bestiis equinis, & asininis, quas possit quilibet extrahere absq; pœna sine aliqua apodissa, soluta tamen gabella de illis de quibus solui debet secundum ordinamenta gabellæ. Teneaẽ autem quilibet capiens aliquem deferentem aliquas res prohibitas ducere in fortiam cõis die captionis uel sequenti cum omnibus rebus quibus inuentus fuerit tempore captionis, & ipsas res camerario cõmunis assignet ad supradictam pœnã. Et sit licitum cuilibet talem capere & ducere sine pœna Et potestas qui fuerit pro tempore primo mense sui regiminis notificet Sindicis uillarum contenta in hoc capitulo ut ignorantiam non ualeant allegare.

De pœna declinantis iurisditionem cõmunis & facientis citari cõmune Spoleti, uel aliquos eius officiales extra curiam cõmunis prædicti. Cap. LXIII.

QVI cunq; super aliquo processu inquisitionis denuntiationis, uel accusæ opposuerit, uel allegauerit, uel aliquas litteras impetrauerit, ꝑpter quod indirecte, uel directe uelit indebite & iniuste declinare & declinare uideatur iurisditionẽ dñi Potestatis, seu alterius officialis cõmunis Spoleti, uel facientis euocari uel citari uel aliter quouis modo molestãs uel inquietans potestatẽ uel quemlibet aliũ officialem ciuitatis Spoleti, forensem, siue ciuem prætextu sui officii, uel alia de causa eorum officio durante & postea toto tempore ipsorum sindicatus sit & esse intelligatur ex nunc extra protectionẽ cõmunis Spoleti, & in centum libris deñ uice qualibet condemnetur quos & quẽlibet ipsorũ arbitrio & uoluntate dñi Potestatis, possit ipse dñs Potestas summarie, & de plano & de facto cogere realiter & personalr pro solutione prædicta, & quicquid fecerit ipse dñs Potestas uel fieri fecerit per suos officiales contra dictum indebite & iniuste declinantem suam iuriditionem & cõis Spoleti, uel alterius officialis dicti cõis sit ipune. Ita q; de ꝑdictis non possint sindicari molestari uel inquietari tempore syndicatus uel ante. & si inquietarẽtur uel molestarẽtur defendãtur & indemnes conseruẽtur expensis cõmunis Spoleti. Saluo q; hoc capitulũ nõ uendicet sibi locũ in illis personis, quæ declararẽtur per dños Priores populi & capitaneos artium, uel duas partes ex eis non posse conueniri coram iudice seculari & sub iurisditione cõmunis Spoleti constringi.

De pœna super apprehendentis uel occupantis de bonis cõmunis uel alterius singularis personæ. Cap. LXIIII.

SVPER apprehendens uel occupans de bonis stabilibus cõmunis uel singularis personæ in. xxv. libris denariorum uice qualibet condemnetur, & quilibet officialis ad petitionem cuiuscunq; de prædictis inquirat & super apprehensa restitui faciat, & occupata de plano sine strepitu & figura iudicii.

De pœna dicentis alicui uerba iniuriosa. Cap. LXV.

QVI cunq; dixerit alicui reuagliosum homicidam, furem latronē sodomitam patarenū, uel his similia in decem libris deñ uice qualibet cōdēnet', pro aliis uero uerbis iniuriosis uidelicet, martinis fili, puttanæ, uel meretricis, spurie, Ribbaldo, rubbadore, & his similia in centū solidis denarioꝝ uice qualibet condemnetur.

De pœna reimproperantis alicui aliquas iniurias. Cap. LXVI.

REIMPROPERANS recordans dicens uel reputans aliquas iniurias uel offensas mortē maleficia uel delicta cōmissa, & perpetrata hactenus in ciuitate, uel comitatu Spoleti in personis uel rebus quorūcūq; Spoletinoꝝ, uel quæ cōmitterent' imposterū de qbus pax facta fuisset generalis uel specialis, in centū libris deñ uice qualibet cōdēnet'. Et si fuerit mulier nupta teneat' maritus ipsam quantitatē de sua dote soluere, ad quā soluendā realr & personalr cogi possit, & si dictā pœnā soluere nō Potuerit uel noluerit infra terminū assignādū, una die sabbati ponat' in berleria, & sedeat tota die, & alia die sabbati, quæ seque' a platea fori usq; ad portā sancti Gregorii fustigetur. Si aūt de pdictis iniuriis & maleficiis pdictis esset facta pax, talis sic reputās dicēs reimproperans uel recordās imedietate dictæ pœnæ uice qualibet cōdēnetur, & simili modo si fuerit mulier maritata, maritus eius de sua dote soluere cōpellatur Et de pdictis uerbis iniuriosis dictis & recordatis quilibet possit accusare. & habeat dimidiā partē banni, & teneat' ei credentia, & ei credatur cum sacramēto de nouo pstido, & dicto unius testis, & potestas bannin faciat hoc caplm statuti, & ad probandū dictas iniurias mortē uel offensas sufficiat probatio quatuor testium de publica fama.

De pœna incottimantis Bladum in ciuitate Spoleti uel comitatu eiusdem. Cap. LXVII.

IN ciuitate Spoleti comitatu uel districtus nullus præsumat ex cā mercantiæ uel ex a'ia aliqua causa emere uel emi facere incoptumare uel in coptumari facere uel incanauare, uel in canauari facere aliquod granū uel bladū ueniens ad ciuitatē Spoleti, & quicunq; cōtrafecerit in quinquaginta libris deñ uice qualibet condemnet', & granū uel Bladū in coptumatū emptū uel incanauatū perdat, & fit cōis Spoleti, & quilibet possit accusare cōtrafacientē, & ei cū sacramento de nouo pstando credat', & dicto unius testis fidedigni, & meditatē dicti banni habeat accusator saluo q; quilibet pro suo uictu possit usq; in unā salmā emere habita de hoc licentia, & apodissa a Dnis Prioribus populi, & iuramento per ipsum præstito, q; illud bladū uelit pro sua familia & eius uictu.

De pœna Nobilis occupantis aliquā possessionē alicuius popularis. Cap. LXVIII.

AD PETITIONEM cuiuslibet popularis cōquerētis de aliquo nobili uel magnate quem diceret aliquā possessionē occupasse seu occupari fecisse, & ipsam occupatā detinere, teneat' & debeat dñs potestas uinculo iuramenti, & pœna ducentaꝝ lib. deñ. talē popularem reponere & immittere & imissum manutenere in possessione dictæ rei & sufficiat ad prædicta duoꝝ testiū pbatio receptoꝝ de facto, sine strepitu & figura iudicii arbitrio ipsius dñi potestatis & dict' nobilis de occupatione talis possessiōis puniat' scdm ordinē & formā statutoꝝ.

De pœna inuadentis tenutam uel possessionē alicuius. Cap. LXVIIII.

INVADENS auferens seu occupans tenutā alicui datā per curiam Spoletanā puniatur in. xxv. lib deñ. Et nihilominus tenutā & possessionē restituat, & dāna & expensas reficiat & nullus debitor reintret possessionē datam & adiudicatā creditori ex secūdo decreto, & si cōtrafecerit in quinquaginta libris deñ. uice qualibet cōdēnet'. Et eidē pœnæ subiaceat ille qui occupauerit uel inuaserit tenutā uel possessionē alicuius rei per aliquē possessæ quoquo mō.

De pœna

De pœna assotiantis aliquem ad capiendum uel apprehendendum tenutam uel possessionem alicuius ecclesiæ uel alterius. Cap. LXX.

NVLLVS uadat ad apprehendendum, uel intrandum possessionē uel tenutā alicuius ecclesiæ siue alterius cum comitiua sex hominū uel abinde supra absq; licentia speciali duorum Priorū populi, uel duarū partiū ipsorum & semper licentiā habeat de prædictis iudicis cō petentis ad pœnam quingentarum librarum denariorū, in qu bus tam cōtrafaciens q̄ ipsum assotians uice qualibet pro quolibet condemnetur.

De pœna subtrahentis bladum de barcha uel meta aliena. Cap. LXXI.

QVI subtraxerit uel acceperit granū de meta, uel barcha aliena in quinquaginta libris denariorum, Si de campo uel aliunde in xxv. libris denariorum uice qualibet condemnetur, & in quolibet dictorum casuum damnum emendet duplicatum.

De pœna intrantis possessionem alicuius post prohibitionem sibi factam. Cap. LXXII.

POSSESSIONEM aliquam alicuius postq̄ fuerit sibi prohibitum per dominum possessionis. seu per bayulum alicuius officialis cōmunis Spoleti, quicunq; intrauerit uel eius bestiæ intrauerint in centum solidis denariorum uice qualibet cōdemnetur, cuius banni medietas sit cōis, & alia dñi rei, seu possessionis accusantis eundem cui cū iuramento de nouo præstando, & dicto unius testis de uisu credatur Et si quis de aliqua Villa comitatus Spoleti dederit damnum in possessionem alicuius, postq̄ ad petitionem possessoris, fuerit mandatū sindico de uilla, q̄ nullus de dicta Villa det damnū in dicta possessione in simili pœna, & prout superius dicitur, condemnetur Et si præfatæ personæ uel eius bestiæ damnum dederint emendent damnum in duplum patienti.

De pœna remouentis terminos alienos. Cap. LXXIII.

REMOVENS uel aliter mutans terminos immissos pro cōfinibus alicuius possessionis in centū libris denā condemnetur, quas potestas teneatur auferre, & exigere absq; prolatione sententiæ, seu processu exinde formando, sed solū sufficiat, q̄ ad petitionem petentis potestas m ttat partiserium, qui perquirat, & inuestiget ueritatem de terminis mutatis, & secundum quod referet cum publica uoce, & fama, ita culpabilis habeatur, qui esset de dicta remotione, & cōmutatione culpatus, & habeatur pro ꝓbatione legitima dicta relatio, quæ fiet de terminis uno uel pluribus commutatis, & probatio famæ publicæ quæ esset contra aliquem commutantem.

De pœna frangentis domum uel hostia alicuius domus. Cap. LXXIIII.

FRANGENS aliquam domū uel hostia alicuius domus in Ciuitate & destrictu Spoleti uel comitatu in centum libris denā uice qualibet condemnetur, & hoc locū nō habeat in bayulis, & aliis qui prædicta facerent mandato alicuius officialis, pro exequutionibus collectarum, uel aliarum rerum.

De pœna transeuntis per loca prohibita inuitis custodibus. Cap. LXXV.

INVITIS custodibus nocturnis, uel diurnis si quis iuerit per loca prohibita per eos eiusq; officiales, uel etiam per ipsos custodes puniatur usq; in quinquaginta libris denariorū arbitrio dñi Potestatis, & credatur iuramento custodum tam de prohibitione, q̄ de transitu, qui fieret contra uoluntatem eorum.

De modo tenendo in corruptis & lamentitiis Defunctorum. Cap. LXXVI.

TEMPORE corrupti uel lamentitii quæ fierent de aliquo defuncto uel defuncta uel postea, quandocunque nullus masculus siue fœmina audeat, uel præsumat extra domum dicti defuncti, uel defunctæ sibi dilaniare faciem siue uestes, uel se decapillare, uel capite non coperto siue non uelato stare siue uociferare, & clamare ad pœnā decem librarum denariorū pro quolibet, & qualibet uice, & Mulier aliqua non audeat, uel præsumat tam in domo dicti defuncti. uel defunctæ q extra reputare uel reputari facere, nec ultra sex mulieres uadant ad aliquod Monasterium ad faciendum dolentiam de defuncto Et ibi non faciant aliquem elamorem reputitium uel decapillationem ad pœnam uiginti quinque librarum denariorum pro ipsarum qualibet quotiens contrafecerit. Et si in dicto reputitio diceret uel exprimeret aliquas iniurias uel offensas factas & commissas inter ciues quoscunque uel comitatenses ciuitatis Spoleti puniatur secundum formam statuti positi sub Rubrica de pœna reimproperantis & quilibet possit accusare & denuntiare quoscunque & quascunque contrafacientes in prædictis uel aliquo prædictorum, & medietatem habeat dicti banni, & credatur denuntiatori uel accusatori, cū dicto unius testis. & nomen denūtiantis uel accusantis (Si uoluerit) teneatur in secreto. Teneatur autem dñs Potestas uinculo iuramenti, & pœna uiginti quinque librarum denariorum mittere ad ipsam domum, uel prope ipsam unum ex notariis suis ad inquirendum inuestigandū & uidendum si aliquis contrafecerit in hoc statuto contentis, & relationi dicti Notarii stetur & credatur cum iuramento de nouo præstādo quando relationem faciet dño Potestati, & quos per relationem dicti Notarii uel aliter inuenerit culpabiles de prædictis cogat ad soluendum dictam pœnam de facto, & summarie absque aliquo processu & condemnatione ferenda, & q de omni eo quod hac de causa peruenire fecerit in communi recipiat tertiam partem. Et si in prædictis potestas fuerit negligens uel remissus, procedatur contra eum tempore syndicatus.

De pœna facientis adunantiam pro aliquo nouo sacerdote debente dicere missam & pro muliere uolente ingredi monasterium. Cap. LXXVII.

PRO SACERDOTE aliquo uel clerico qui uellet & deberet missam uel euangelium cantare, uel pro aliqua, quæ deberet monasterium uel carcerem intrare nullus faciat aliquam adunantiam hominum uel mulierum, nec mittat uel portet uel deferat aliquam faculā de cera uel offerat aliquam aliam rem ad pœnam decem librarum denariorum pro quolibet & qualibet uice exceptis conuicinis, & consanguineis ipsius debentis intrare monasterium, uel carcerem usque in tertium gradum qui tantum possint ipsam mulierem intrantem monasterium uel carcerem associare.

De pœna facientis manciam seu munus nuptæ uel nouæ sponsæ. Cap. LXXVIII.

NVPTIARVM tempore aliquis non præsumat ad conuiuium accedere nec aliquam manciam facere, siue munus ad domū mulieris nuptæ siue mariti, uel ipsi nuptæ uel marito uel alteri pro eis præter attinentes ipsorum usque in tertium gradum, & quicunque contrafecerit in decem libris denariorum uice qualibet condemnetur, & quilibet possit accusare, & dimidiam partem banni habeat accusator & sibi cum dicto unius testis fidedigni credatur, & si contra delinquentes prædictos uel aliquem prædictorum & alios in proximo præcedēti capitulo & sequenti contentos potestas per inquisitionem processerit, & aliquos uel aliquem culpabilem inuenerit medietatem pœnæ eius quod deuenire fecerit in communi habeat & percipiat dominus potestas prædictus.

De pœna retinentis porcos in ciuitate Spoleti. Cap. LXXVIIII.

PORCVM aliquem uel scrofam nullus possit habere uel retinere in ciuitate Spoleti nisi ipsum tenuerit in domo ligatū uel sic reclausum, q de domo nō exeat, & qui contrafecerit in centum

in centum solidis denariorum uice qualibet cōdemnetur, & quilibet possit accusare, & habeat dimidiam partem banni, & potestas mittat quolibet mense unum ex suis notariis ad inquiren dum de prædictis, & repertos culpabiles puniat, & condemnet, sub uirtute præstiti iuramenti & porcus seu scrofa possint a quolibet impune occidi & auferri.

De pœna ludentum ad ludum prohibitum & mutuantiū in ludis. Cap. LXXX.

AD LVDVM taxillorum lupinorum, & monticillorum, uel piolorum uel quintanaæ in qno aliquid uincatur uel perdatur nullus in ciuitate uel comitatu Spoleti ludat, & qui contra fecerit in decem libris denariorum uice qualibet puniatur, & in uiginti quinq; libris de narioru puniatur ille in cuius domo fieret dictus ludus, nisi in eius domo esset tempore dicti ludi taberna, quo casu ad dictam pœnam teneatur Tabernarius, & non ipse excepto a prædi ctis ludis ludo tabularum & calculorum siue scachorum cum Taxillis uel sine ad quorū quēli bet possit quilibet ludere sine pœna & qui contrafecerit ludens ad ludum prædictum in centū solidis denariorum uice qualibet condemnetur. Nullus autem ad quemlibet ipsorum ludorū alicui mutuet cum pignore uel sine, & si contrafecerit mutuatio non ualeat ipso iure, & cui fie ret dictum mutuum ad ipsum restituendum, & reddendū nullatenus teneatur, & pignora quæ in dicto ludo pignorasset possit recipere sine aliqua solutione, & pœna, & etiam qui mutuasset super dictis pignoribus teneatur ipsa restituere illi cuius sunt, absq; aliqua solutione, & nihilo minus accipiens aliquod pignus uel mutuans ad dictum ludum. Et Notarius qui conficeret in strumentum, uel contractum alicuius mutui uel aliquem alium contractum factum sub spe mu tui dicti ludi & ipsorum quilibet in uiginti quinq; libris denariorum uice qualibet condemne tur, & talis contractus non ualeat ipso iure. & quilibet possit tales contra facientes, & ipsorū quemlibet accusare, & credatur suo dicto cum dicto unius testis, & medietatem banni habeat accusator & eius nomen teneatur secretum. Teneatur autem dominus Potestas uinculo iura menti, & pœna centum librarum denariorum de suo salario facere inquisitionem diligentem contra facientes prædicta uel aliquod prædictorum, & mittere quolibet die unum ex suis nota riis per ciuitatem ad inueniendum ludentes, & facientes contra præsens capitulum statutorū, & relationi ipsius notarii uel duorum famulorum ex ipsius familia cum iuramento de nouo præstando credatur, & stetur, & pro probatione legitima habeatur.

De pœna petentis debitum iam solutum. Cap. LXXXI.

PETENS debitum iam solutum in duplo quantitatis petitæ condemnetur, cuius banni & condemnationis medietas sit communis, & alia eius contra quem solutum debitum pe tebatur Talem petentem in iudicio accusantis, & nihilominus cogatur sic petens quietatione de petitis facere debitori, & sic instrumentum quod appareret reddere cancellatum, a prædictis autem sint excepti heredes cessionarii, & successores aliquorum qui cum habeāt iustā causam ignorantiæ ad pœnam prædictam minime teneantur, sed cedens ius remissum, & quietatum ad dictam pœnam teneatur quemadmodum si per se peteret ius quod cessit.

De pœna occupantis uias communis. Cap. LXXXII.

STRATAE publicæ communis non occupentur per aliquos. Et nullus in dictis stratis te neat aliquam bancam uel bancas extra muros domorum circunstantiū dictæ stratæ ultra medium pedem perticæ communis Spoleti, nec ipsam uiam teneat occupatam muris lignis, uel aliis ingommoramentis, & nullus possit aliqnid habere appensum uel extensum supra di ctas stratas in decem pedes perticæ mensurando per altum, saluis ambulis retrofactis & q. ha bentibus domos ab utraq; parte uiæ liceat supra dictam uiam habere annauenia, alta tamen a, uia dictis decem pedibus, & qui contrafecerit in. xxv. libris denariorum condemnetur, & insuper Dñs Potestas infra quindecim dies post aperturam præsentis capituli statuti banniri faciat publice per ciuitatem prædictam, & in dicto bānimento terminis decem dierum cuilibet assignetur infra quem possit dictas bancas, & ingomeramentū, & quicquid haberet appensum

super dictis stratis remouere, & post elapsum terminum dicti banni uinculo iuramēti, & pœna uiginti quinq; librarum denariorum dictus dñs potestas mittat aliquem ex suis officialibus ad perquirendum pro contrafacientibus in prædictis, & repertos culpabiles secundum præsens capitulum puniat & condemnet.

De pœna aucupantis ad columbas Cap. LXXXIII.

AD COLVMBOS uel columbas nullus aucupetur uel debeat aucupari cum indicibus uel alio ingenio aucupandi uel quocunq; modo & instrumēto ipsas interficere, Qui autem contrafecent in uiginti quinq; libris denariorū uice qualibet & pro qualibet columba condemnetur, & quilibet habens columbariam in ciuitate comitatu & districtu Spoleti, talem aucupantem capientē uel occidentem possit & ualeat accusare, & de columbis, quas assereret sibi captas stetur solum suo iuramento, & q; aliquis aucupatus fuerit sibi cum uno teste credat. Et etiam sufficiat pbatio publicæ uocis & famæ per quatuor testes, & etiam credatur uni testi de uisu & habeatur pro plena & legitima probatione. & talis aucupans in duplum emendet dānum. quod intulit patienti. Syndici uero uillarum denuntient infra tres dies domino Potestati aucupantes in uillis eorum ad columbos, uel columbas prædictas als ad emendationē damni columbarum domino teneantur, & si sindici requisiti nō denuntiauerint incidant in pœnā decem librarum, & si domino potestati, & aliis officialibus constaret per inditia quæ eis legititima uiderentur possit, & teneatur dictos malefactores torquere usq; ad legitimam inditiorū purgationē, & qui fuerint contumaces ad comparendū & purgandū inditia prædicta habeantur procōfessis, & legitime testibus superatis, qui nullo tamen beneficio confessionis gaudeant & q; nullus audeat aucupari ad columbos seu columbas seu ad alias aues iuxta aliquod colūbarium per. xl. pertieas ad mensuram Spoletanam sub dicta pœna, & q; nullus aduocatus uel procurator ad defensionē dictorum aucupantiū possit nec debeat comparere nec aliquis pro eo uerba facere sub pœna. x. lib. deñ pro quolibet comparente, & qualibet uice de facto a cōtrafaciente auferenda & si comparuerit non admittatur nec audiatur ab aliquo officiali sub dicta pœna, & liceat cuilibet accusare, & habeat quartā partē & accusans teneatur secretus & prædicta locum habeāt cōtra omnes personas quæ exonerauerint archabusiū, uel alia instrumenta iuxta columbaria periactum lapidis uersus aliquod columbarium,

De pœna tricecullorum seu Pizicarolorum uendentium Panē in platea fori, & in coptimantium in die fori. Cap. LXXXIIII.

PIZICARIOLVS uel tricecolus seu salsamentarius uel aliquis eorum, uel ipsorū, uel alicuius eorum famulus filius nepos uel alius pro eis in diebus sabbati ante horam nonarum in ciuitate comitatu uel districtu Spoleti non emat uel incoptimet caseum, oua, hædos, pullos, pippiones, uel alias res siue animalia siluestria, uel domestica, olera, poma, agrumina, & his similia nec macellarius emat per se uel alium hædos siue ciappos, in ciuitate uel extra in die sabbati ante nonas ad pœnam centum solidorum denariorum pro quolibet & quotiens contrafecerit, & quilibet possit contrafacientes accusare, & denuntiare, & habeat dimidiā partem banni, & eius dicto cum teste credatur, & eidem pœnæ subiaceat quilibet qui dictis diebus ante horam nonæ prædictam aliquid incoptimaret uel emeret causa reuendendi.

De pœna uicturalis portantis Bariles muffatos, & non sigillatos. Cap. LXXXV.

VINDEMIARVM tempore quilibet uicturalis uel carregians mustum per ciuitatem uel comitatum Spoleti teneatur & debeat habere, & portare bariles sigillatos ad sigillū communis quod in ipsis barilibus debeat apponi anno quolibet, & sint ad minus capaces triū broccharum non muffati uel alterius mali saporis, uel odoris infecti, qui autem contrafecerit in prædictis, uel aliquo prædictorum in centum solidis denariorū uice qualibet condemnetur, & nihilominus omne damnum, quod pateretur aliquis ex dictis barilibus muffatis uel infectis

emendare

emẽdare debeat duplicatum, & officiales gabellarum tempore antedicto rimari faciant pro prædictis.

De pœna facientis putredinem uel fuzuram ppe ecclesiam. Cap. LXXXVI.

TVRPITVDINEM uel fuzuram faciens prope aliquam ecclesiam per decem pedes uel in ipsa ecclesia uel eius cimiterio in uiginti solidis denarioꝝ uice qualibet condemnetur & officialis super uiis ponat unum hominem pro qualibet parrochia qui denuntiet contra facientes cuius dicto credatur & habeat dimidiam partem banni.

De pœna impedientis uel rumpentis aquæductum aquæ. Cap. LXXXVII.

IMpediens uel rumpens aquæductum cõmunis ita ꝙ aqua exeat uel impediatur ne labatur per ipsum uel alicuius fontis ciuitatis uel comitatus Spoleti in libris centum denarioꝝ puniatur & ipsum aquæductum faciat suis expensis reaptare. & eandem pœnam incurrat qui deriuauerit dictam aquam, & possit quilibet cõtra facientem accusare & habeat medietatẽ banni & eius iuramento credatur cum uno teste.

De pœna deriuantis aquam de sua possessione ad aliam & extrahentis de suo cursu. Cap. LXXXVIII.

DERIVANS aquam quæ labitur uel exit de sua possessione uel a'ſs exiret tempore pluuiæ in possessionem alicuius sui conuicini uel ipsam extrahens de cursu antiquo, in præiudicium alicuius uel ipsum cursum nõ tenens liberũ & remundatũ, ita ꝙ nõ faciat impedimentũ adiacentibus in decẽ libris deñ pro tali maleficio cõdemnetur, & omnẽ nouitatẽ debeat remouere ad petitionẽ cuiuslibet iuridice uel legitime cõquerẽtis & sibi dãnũ quod intulit emẽdare.

De pœna deuastantis rostam, uel clusimen aquæ. Cap. LXXXVIIII.

NVLLVS deuastet seu damnũ inferat in rosta uel clusimine aliquo facto uel ordinato pro defensione alicuius possessionis ab aqua uel ꝑ aqua ducenda ad molendina uel alio' ad pœnam centum solidoꝝ denarioꝝ in quibus contrafaciens uice qualibet condemnetur & damnum in duplo emendet cuilibet patienti.

De pœna facientis fornacem intra muros ciuitatis Spoleti. Cap. LXXXX.

FORNACEM aliquã nullus faciat ad pœnam centum solidoꝝ denarioꝝ intra muros ciuitatis Spoleti, & remouere teneatur quã fecisset seu faceret in futurũ & cuilibet sit licitũ accusare, & habeat dimidiam partem banni & eidem cum iuramento credatur.

De pœna proiicientis turpitudinem supra casalenum alicuius uel uiam uel plateam. Cap. LXXXXI.

SVPER casaleno uel solo uel re alterius nullus proiciat aliquã turpitudinẽ uel immunditiã uel rem aliam ab alto uel a terra, siue super eo aliquod uersatorium seu necessariũ faciat uel teneat contra uoluntatẽ illius dñi cuius esset dicta res uel casalenum, nisi dicta seruitus eidem competeret iusto titulo, quem titulum ꝓbare possit instrumento seu testibus, & qui cõtra fecerit in centum solidis denarioꝝ uice qualibet condemnetur, & suis expensis ipsam turpitudinem uel rem aliam eleuet de loco ubi proiecit. Insuper nullus proiciat, uel faciat proici aliquam turpitudinem in uiis publicis, nec in aliquo fonte, nec iuxta ipsum per quatuor perticas ad pœnam quatraginta solidorum denariorum pro quolibet & qualibet uice, nec proiciat aliquis aliquã suzzuram de aliquo loco uel de alto in uiis seu aliqua uia uel aquam usq; ad tertiũ sonum campanæ quæ de sero pulsatur pro custodia ciuitatis, & qui proiecerit aliquam aquam de alto post dictum tertium sonum campanæ debeat primo tribus uicibus uociferare & clamare uarda, uarda, uarda alias in quolibet casuum prædictorum incurrat dictam pœnam, & Potestas uinculo iuramenti in qualibet contrata unum custodem faciat ad denuntiandum qui contrafecerit in prædictis, & eius dicto detur plena fides. Molitores autem oliuarum & ipsorum

quilibet curet sollicite cum effectu q̃ aliqua turpitudo uel aliqua immunditia molendini in uiam publicam non labatur, & ipsorum nullus habere possit aliquam cannellã ad secchiam nisi uno digito largam & actatam ad sensum camerarii communis ad pœnam decem librarum denariorum cuilibet contrafacienti & uice qualibet auferendam.

De pœna murantis iuxta uiam publicam uel uicinalem sine licentia uiarii. Cap. LXXXXII.

IVXTA uiam publicam, uel uicinalem in ciuitate Spoleti uel eius comitatu per quatuor miliaria prope ipsam ciuitatem nullus muret uel murari faciat nisi ipsa uia prius fuerit terminata & signata per officialem super uiis deputatũ ad pœnam decem librarum denariorum, & destructionis dicti operis & officialis super uiis infra secundam diẽ postq̃ fuerit requisitus teneatur ire ad terminandam ipsam uiam alias a termino in antea liceat requirenti ædificare & officialis prædictus incurrat dictam pœnam.

De pœna facientis ingõmoramentũ super portis ciuitatis uel ppe. Cap. LXXXXIII.

FACIENS uel fieri faciens uel tenens aliquod ingommoramentum supra portas ciuitatis Spoleti uel prope ipsas intus & extra per quinquaginta pedes a terra usq̃ ad altum quotiens contra fecerit in decem libris denariorum puniatur & ingõmoramentum debeat eleuare ad uoluntatem cuiuslibet officialis ciuitatis prædictæ.

De pœna opponentis se bayulo. Cap. LXXXXIIII.

OPPONENS se bayulo birretum rubeum deferenti & non permittens se pignorari ab ipso, uel eidem reaccipiens pignus contra eius uoluntatem in quatraginta solidis denariorum puniatur uice qualibet, & in quolibet horum casuum stetur bayulo & eius relationi atq̃ dicto, & si aliquam offensam eidem bayulo fecerit in persona in duplo pœnæ contentæ in statuto de ipso maleficio, quod commiserit in personam dicti bayuli condemnetur.

De pœna alienantis aliqua bona immobilia cõmuni Spoleti non subiecto. Cap. LXXXXV.

ALIENARE domũ uel alia bona imobilia in comitatu uel districtu Spoleti, sita alicui non subiecto iurisditioni communis Spoleti nullus præsumat quoquo titulo, & si fuerit castrum contrafaciens in mille libris denariorum. Singularis uero persona in ducentis libris denariorum uice qualibet cõdemnetur. Potestas uero primo mense sui regiminis faciat uenire personaliter coram eo Dominos de Arrono, de roccha accharini de Polino de baptiseria & de castrolacus, & cuiuslibet alterius castri siue fortellitii, quod cõmune Spoleti habet in confinibus uel prope confinia ciuitatis & districtus Spoleti, & a quolibet ipsorum recipiat iuramentũ promissionem & idoneam cautionem cum fideiussoribus per dominos Priores populi approbãdis de non alienando aliquam rem immobilem sitam in ipso comitatu & districtu Spoleti alicui non subiecto ipsi cõmuni ad pœnam mille librarum denariorum, in quibus quilibet contrafaciens uice qualibet condemnetur. Et nihilominus contractus uel alienatio, qui uel quæ fieret de aliqua ipsarum rerum non ualeat nec teneat, sed ipso iure ipsa res alienata sit, & esse intelligatur communis Spoleti, & ipsa ipsi communi pertineat pleno iure, & quilibet possit cõtrafacientes de omnibus contentis in hoc capitulo uel aliquo de contentis in eo accusare & denuntiare, ad cuius denuntiationem & accusationem potestas procedat, ad pœnam centum librarum denariorum de suo salario soluendarũ, & prædicta non intelligantur in uendente uel alienante prædicta bona uel aliquod prædictorũ cum licentia consilii populi ciuitatis Spoleti.

De pœna mattonariorum non facientium mattones in forma & de loco ubi fiant. Cap. LXXXXVI.

MATTONES fieri debeant longitudinis duorum summissorum grossitudinis trium digitorum & amplitudinis unius summissi pro quolibet, & quilibet cuppus fiat longitudinis unius

nis unius pedis ad pedem perticæ & amplitudinis dimidii pedis a parte ampliori dictorum cup porum,& formas prodictis Mattonibus & cuppis faciendas habeāt ipsi mattonarii & quilibet ipsorum sigillatas sigillo communis,cum quibus faciant mattones & cuppos,& non cum aliis Qui uero in prædictis uel aliquo prædictorum contrafecerit in decem libris denariorum uice qualibet condemnetur(excepto q̄ si aliqua persona a dictis mattonariis peteret maioris uel mi noris mensuræ uel formæ sibi mattones seu cuppos fieri dicti mattonarii facere possint sine pœ na ad sensum & uoluntatem cuiuscunq; petentis.)Et simili pœnæ subiaceat quilibet uendens miliare cupporum ultra libras uiginti & miliare mattonorum ultra duodecim libras. Et quilibet possit contrafacientes accusare & denuntiare in prædictis uel aliquo prædictorū & denuntiatori & accusatori credatur cū ipsius iuramento,& cū dicto unius testis bonæ famæ & habeat dimidiam partē banni,& potestas teneatur in principio sui regiminis facere iurare dictos mattonarios contenta in hoc capitulo obseruare.Et dictus potestas & Vicarius ciuitatis Spoleti teneanť & debeāt sub uinculo prestiti iuramenti,& sub pœna.xxv.lib.deñ de suo salario auferē da singulis mensibus contra nō seruantes dictū capitulū formari facere generalem inquisitionem & inuentos culpabiles in quacūq; parte dicti capituli in pœnam in dicto capitulo cōdem nare,atq; punire.Et nihilominus teneantur Vicarius & potestas prædicti singulis mē̄sibus unū ex notariis suis mittere ad fornacem mattonariorum prædictorum & solenniter perscrutare si per dictos mattonarios seruantur omnia & singula in præsenti capitulo comprehensa,& non seruantes secundū formam dictorum statutorum facere condemnari sub dicta pœna.

De Pœna inhibentis alicui ne laboret possessionem alicuius & probitas laborantis. Cap. LXXXXVII.

INHIBENS uel alicui contradicens q̄ nō laboret de possessionibus alicuius ciuis uel comitatensis uel alterius stantis ad mandata cōmunis Spoleti,in quinquaginta libris denariorū uice qualibet condemnetur,& simili pœnæ subiaceat qui laborauerit aliquā possessionem prohibitam laborari per formam alicuius capituli statuti uel ordinamenti facti & faciendi per cōmune Spoleti,& de prædictis quilibet possit accusare,& sibi credatur cū uno teste bonæ famæ,& etiam credatur dicto alicuius laboratoris qui suo iuramento diceret sibi inhibitum fore per aliquem ne possessionem laboret ulterius.

De Pretio accipiendo per cimatores pannorum & de pœna accipientis ultra debitum pretium. Cap. LXXXXVIII.

CIMATORES pannorū & ipsorū quilibet teneantur & debeāt ad petitionē cuiuscūq; petentis cimare pannos,& pro ipsis pannis quos cimabunt accipient salariū infrascriptū uidelicet pro quolibet bracchio panni lagi Alti denarios uiginti quatuor. Pro quolibet uero brachio p̄ ini stricti denarios duodecim,Qui uero cōtrafecerit in quatraginta solidis denariorū uice qualibet puniatur,cuius banni dimidiam habeat accusator,& quilibet possit accusare & tali accusatori cum iuramento credatur & potestas uinculo iuramenti & pœna uiginti quinq; librarum deñ infra quindecim dies in principio sui regiminis faciat dictos cimatores Ciuitatis & comitatus Spoleti coadunari coram se uel aliquo ex suis officialibus & iurare q̄ obseruabunt omnia quæ in hoc præsenti capitulo sunt inserta.

Quod in candelis & cæreis mittantur papiri de bombace & de pœna contrafacientis. Cap. LXXXXIX.

SPECIARIVS & quilibet alius ciuitatis Spoleti in candelis cæreis uel aliis facibus cære siue aliquo de prædictis immittat papiros de bombice tantū & nō de accia,& nullus uendat aliquā cæram ab octo diebus ante festum sanctæ Mariæ de Augusto usq; ad ipsum festū inclusiue nisi pro illo pretio & quantitate quod & quæ declarabitur per dños Priores populi qui erūt p̄ tēpore,& qui contrafecerit in centū solidis denariorū uice qualibet condemnet́.Et Potestas inquirere debeat de prædictis,& quilibet possit accusare & sibi credatur prestito iuramento.& habeat dimidiam partem banni.

De pœna euntis in officium extra ciuitatem & non reportantis instrumentum absolutionis. Cap. C.

ELECTVS ad aliquod officium extra ciuitatem & districtum Spoleti Potestariæ Capitaneatus, iudicatus notariatus seu alio nomine nũcupetur si dictum officium acceptauerit & exercitauerit debeat instrumentum absolutionis sui officii quod exercuerit deferre, & ipsum in publicam formã dñis Prioribus populi exhibere infra quinq; dies postq̃ redierit a suo officio, & qui contrafecerit in quingentis libris denariorum & plus & minus arbitrio Potestatis considerata qualitate officii quod talis perceperit condemnetur.

De pœna edificantis in monte de arrono. Cap. CI.

ÆDIFICANS in monte Arroni siue in pertinentiis Arroni & castri lacus uel fluminis naris ex illa parte uersus castrũ luchi, uel in monte Saletti uel in possessionibus cõmunis Spoleti, uel in prædictis uel aliquo prædictorum locorum aliquam domum uel cappanam in centum libris denariorum uice qualibet condemnetur, & ædificatum debeat remouere quod fecisset, Saluis personis illis quibus esset concessum per cõmune Spoleti, q̃ possent in dictis locis uel aliquo ipsorum locorum ædificare, quæ possint in illo loco tantum & eo modo & ordine quo eis concessum est ædificare, & non aliter ad pœnam supradictam.

De pœna lauantis pannos uel facientes suzzuram in Pusterla uel aliis fontibus ciuitatis & comitatus Spoleti. Cap. CII.

LAVANTES Pannos in pusterula uel Vazzatorio uel aliquo fonte ciuitatis uel comitatus Spoleti seu in piscaria uel in aqua quæ exit de fonte Piscariæ & uadit ad Vazzatorium uel in ipso Vazzatorio, & tota Platea Piscariæ & Vazzatorii uel aliquem caldarellum calcinatum uel aliud uas immundum immittens uel lauans aliquod genus olerum uel aliam immunditiam seu turpitudinem immittens uel faciens in dictis locis uel aliquo prædictorum uel prope aliquod ex eis per unam perticam in quatraginta solidis denariorum uice qualibet condemnetur.

Quod nullus præsumat apportare carnes mortacinas & infectas intra ciuitatem Spoleti causa uendendi. Cap. CIII.

CARNES mortacinas uel granellosas nullus causa uendẽdi deferat nec uendat intra ciuitatem & portas nouas dictæ ciuitatis & qui contrafecerit in decem libris denariorũ uice qualibet puniatur & eidem pœnæ subiaceat qui extra portas prædictas uenderet aliter q̃ pro mortacinis infirmis uel granellosis.

Quando & qualiter uendantur carnes siccæ. Cap. CIIII.

LARDONEM seu carnes siccas nullus uendat non sigillatas, quæ essent porci masculi cum cæra rubea & scrofæ cũ cera uiridi. Nec alicuius scrofæ uel uerri seu porci non sanati quisq̃ uendat pro porcinis & legitimis ad pœnã centũ sol. denẽ p quolibet & qualibet uice, & dictæ pœnæ subiaceat quicũq; uenderet aliquas carnes uel lardonẽ põderis duodecim librarũ & ab inde infra cũ aliquo pondere q̃ cum bilancibus & ponderibus adiustatis & sigillatis sigillo cõis put & sicut supra de macellariis est expressum, & quilibet possit contrafacientẽ accusare & credatur accusatori cum uno teste de uisu & habeat medietatem banni.

De pœna proicientis animal mortuum intra ciuitatem Spoleti uel eius burgos & macerantis linum uel canabim in dictis locis. Cap. CV.

ANIMAL mortuum proiciens seu macerans linum uel canabim intra ciuitatem Spoleti uel eius burgos in centum solidis denariorum uice qualibet condemnetur & quilibet possit accusare contrafacientem & habeat dimidiam partem banni.

Vbi & quo ordine pisces uendantur in ciuitate Spoleti. Cap. CVI.

PISCES generis cuiuscunq; recentes qui portabuntur ad ciuitatem Spoleti causa uendendi recta uia portentur, & exonerentur in platea fori, & ibi uendantur & uendi debeant per

deferentes eosdem & nõ per alios habitantes in ciuitate Spoleti ullo modo sub pœna decẽ li/ brarũ pro quolibet cõtrafaciẽte & qualibet uice, & postq̃ in dicta platea fuerint apportati de ipsa de die nisi uenditi fuerint nõ extrahantur, & si aliquis portans pisces causa uendẽdi ipsos nõ portauerit & exonerauerit in dicta platea tantum uel alibi uenderet ipsos pisces seu de die non uenditos extraheret de dicta platea, & quicunq; de die retineret in domo propria uel con ducta dictos pisces contra formam præsentis capituli statutorum in decem libris denariorum uice qualibet condemnetur de facto & sine strepitu & figura iudicii per potestatem auferendis & quilibet possit contra facientem accusare & denuntiare, & habeat mediã partẽ banni, & sibi cum iuramento credatur, & cum dicto unius testis. Qui quidẽ pisces postq̃ exonerati fuerint in dicta platea, ut dictum est uendantur, & uendi debeant illo die quo exonerati fuerint ibi, uel sequenti die usq; ad sonum campanæ guardiæ, & si uenditi nõ fuerint ut prædicitur acci piantur & pauperibus tribuantur Marsianis piscibus dumtaxat exceptis, in quibus nõ uendi/ cent sibi locum, sed uendantur & uendi possint illo die quo exonerati fuerint ibi & alio die se/ quenti, & toto etiam alio die immediate sequẽti usq; ad sonũ campanæ guardiæ. & si in dictis terminis pisces uenditi non fuerint seruetur modus in omnibus supradictus Et si aliquis porta ret dictos pisces ad ciuitatem Spoleti, & ipsos non uenderet uel uendere nollet. Possit tamen soluta gabella libere retrahere de ciuitate prædicta, & alio ad uendendum portare pro libito uoluntatis suæ.

De pœna ementis pisces causa uendendi in ciuitate Spoleti. Cap. CVII.

NVLLVS Macellarius neq; aliqua alia persona per se suum filium famulum uel aliũ emat aliquos pisces causa uendendi in ciuitate uel comitatu Spoleti nec cũ aliquo forẽse ineat nec societatem faciat ad uendendum pisces in ciuitate prædicta. Qui autem contrafe/ cerit in decem libris denariorum uice qualibet condemnetur, & contrafacientem possit quili/ bet accusare & habeat dimidiam partem banni, & sibi credatur præstito iuramento cum uno te ste de uisu & eius nomen teneatur secretum.

De pœna facientis congregationem in ciuitate uel comitatu uel districtu Spoleti. Cap. CVIII.

NVLLVS nobilis uel popularis ciuis seu comitatensis uel districtualis præsumat facere aliquam congregationem gentium in ciuitate uel districtu Spoleti ultra numerũ decem, nec cum ipsis simul coadunatis ire per aliquam partem ciuitatis uel comitatus armatis uel nõ armatis uel uadat extra comitatum Spoleti in seruitium uel deseruitium alicuius nisi cum licẽ tia dñorũ Priorũ ad bussulas & palluctas per ipsos uel duas partes ex eis obtenta, & in publicã formam redacta, uel nisi prædicta fierent occasione aliquorum sponsaliũ seu matrimonii con trahendi seu causa funeris alicuius. Qui autem contrafecerit in centum libris denariorum ui/ ce qualibet condemnetur, & simili pœnæ subiaceat qui tali congregationi interesset uel accede ret cum eadem exceptis a prædictis capitaneis artium, & aliis quibus licet secundum formam statuti aliquos congregare.

De pœna non obseruantium pacem. Cap. CVIIII.

CONGRVVM extat ut quod promittitur operibus compleatur, ideo omnes adinuicẽ paciscentes, & qui paciscentur imposterum de aliquibus iniuriis seu offensis, & qui uigore alicuius pacis factæ uel faciendæ ad ipsam obseruandam est aliqualiter obligatus siue de ipsa pace appareat publicum instrumentum siue nõ teneatur ipsam pacem effectualiter obseruare. Qui uero cõtrariũ fecerit in quingentis libris denñ ultra pœnã cõtentã in statuto pro maleficio quod committeretur, & in cõtractu pacis contentam uice qualibet cõdemnet, & pro proditore & tanq̃ pditor in palatio populi depingat in loco publico & euidenti cũ subscriptione litterarũ continentium nomen ipsius & quomodo pacem rupit, & hoc locum habeat in præsenti præte rito & futuro, & eisdem pœnis subiaceant rumpentes treuguas & fides datas.

De pœna dantis aliquid alicui officiali contra formam statuti. Cap. CX.

DANS aliquid illicite alicui officiali contra formam statuti uel eorum familiari ea pœna qua puniendus ueniret ille cui daret aliquid uel reciperet uice qualibet condemnetur saluo q; si tempore syndicatus talis officialis uel familiaris cui prædicta donaret uel concederet uel antea quandocunq; datum per ipsum officiali uel familiari prædictis probauerit syndicatori ipsius officialis uel dñis Prioribus populi anteq; de dicto dato per ipsum dantem & accepto per ipsum officialem constaret in iudicio ad pœnam aliquam minime teneatur.

De pœna facientis uel reperantis aliquod fortillitium in comitatu & districtu Spoleti. Cap. CXI.

NVLLVS audeat uel præsumat ædificare uel reparare uel emere Roccham castrum uel aliud fortillitiū in comitatu uel districtu Spoleti absq; expressa licētia dominoꝝ Prioꝝ, & consilii populi uel duarum partium eorundem sub pœna quingentarum librarum denariorum.& tale fortilitiū aliter edificatum reparatum uel emptum debeat dirui & deuastari.

De Pœna comitatensium uenientium ad ciuitatem tempore rumoris uel suspitionis absq; licentia dominoꝝ Priorum. Cap. CXII.

NON præsumat aliquis comitatensis uel districtualis Spoleti trahere ad ciuitatem Spoleti ad petitionem alicuius tempore rumoris uel suspitionis absq; speciali licentia & mandato dñoꝝ Priorū populi uel duarum partium eorundem ad pœnam quingentarum librarū denariorum pro quolibet contrafaciente quam si soluere non poterit pes sibi totaliter amputetur,& syndici uillarum & castrorum teneantur tales denuntiare dño Potestati prout tenent alios malefactores aliás uilla uel castrum pœna quingentarum librarum denariorū uice qualibet puniatur,& hoc capitulum in principio regiminis cuiuslibet potestatis publice banniat.

De pœna officialiū tenentiū aliquem in Palatio ultra tres dies. Cap. CXIII.

NON possit dñs Potestas seu alius officialis communis Spoleti aliquem coactum in Palatio uel alibi præterq; in carceribus communis Spoleti detinere pro aliquo maleficio uel testimonio perhibendo uel alia quacunq; de causa ultra tres dies absq; licentia speciali dominoꝝ Prioꝝ populi ad bussulas & palluctas per duas partes ipsoꝝ obtenta de qua apparere debeat publicū instrumentū per cancellariū cōmunis scriptū pœna quingentarū librarum denarioꝝ,in quibus quilibet contrafaciens sindicatus tempore condemnetur.

De pœna exeuntis de contrata in qua habitet tempore rumoris. Cap. CXIIII.

RVMORIS tempore si quis esset in ciuitate Spoleti nullus præsumat exire seu recedere de contrata in qua habitat nec impedire dicto uel facto aliquē cui liceat trahere ad rumorem ad pœnā quingentarū lib.deñ,in quibus cōtrafaciēs quilibet cōdēnet quā pœnā si soluere nō poterit pes sibi amputet,& a crure totaliter separet.Saluo q; si tempore dicti rumoris fieret publicum bannimentum uel aliud mandatum per dños Priores populi q; quis debeat ad certū locū trahere talis trahens uel uadens ad pœnā aliquā nullatenus teneat.Et hoc locum nō habeat iniuratis populi quibus liceat secundū eoꝝ iuramentū trahere ad rumorem.

De pœna conciantium coria nisi in locis deputatis. Cap. CXV.

QVIA putredo coriorū bestiarū in concimis ipsoꝝ corioꝝ & calzolarioꝝ ubi conciantur & raduntur ipsa coria pleruq; obest sanitati hominū,& quia aliqua calcinaria esse cōsueuere in ciuitate Spoleti seu burghis quæ putrediñe dabant uicinis ipsoꝝ calcinariorum, & omnibus transeuntibus iuxta ipsa, & quia calcinaria quæ fuerunt & sunt iuxta piscariam communis & iuxta muros ipsius communis sunt tot q; omnibus Calzolariis de Spoleto sufficiunt, ipsa calcinaria prope domos aliquas habitatiuas non sunt, statuerunt,

& ordinauerunt

& ordinauerũt q̃ nulla persona audeat uel præsumat in ipsa ciuitate uel burghis ipsius radere uel pilare coria aliqua uel pelles sed solum extra ciuitatem & burghos, nec etiam possit calcinare alibi q̃ in calcinariis supradictis sub pœna & ad pœnam quinquaginta librarũ denariorum pro quolibet & qualibet uice, & quilibet possit contrafacientem accusare & q̃ potestas uinculo iuramenti teneatur de prædictis facere diligentem inquisitionem quolibet mense.

De pœna uulnerantis uel occidentis bestias alienas. Cap. CXVI.

EQVVM siue ronzenum quicunq; occiderit, contra uoluntatem domini cuius fuerit, in quinquaginta libris denariorum uice qualibet cõdemnetur, & nihilominus damnũ passo emendare teneatur integraliter. Si uero bestiam bouinam uel asininam iniuriose aliquis interemerit in decem libris denariorum condemnetur, & damnum & interesse resarciat domino cuius fuerit. Si uero aliam bestiam aliquis iniuriose occiderit in centum solidis denariorũ uice qualibet condemnetur, & damnum emendet patienti. Si autem uulnerauerit iniuriose aliquã prædictarum bestiarum in medietate dictæ pœnæ uice qualibet condemnetur, & ad interesse domino teneatur.

Quod condemnatis in carceribus pro quolibet die excomputentur duo soldi de cõdemnatione. Cap. CXVII.

QVicunq; condemnatus communis Spoleti pro aliquo maleficio uel maleficiis in aliqua pecuniæ quantitate occasione condemnationis prædictæ in carceribus dicti communis fuerit detentus uel carceratus uoluerunt statutarii supradicti q̃ excomputentur tali condemnato duo solidi denariorum pro quolibet die quo sic in carceribus detinebitur, dũmodo custos carcerum dicti communis eundem carceratum extra carceres dicti communis non retineat siue stare aut inde exire permittat. Et si contrafecerit pœnam decem librarum denariorũ ipso facto custos incurrat. Et cuilibet liceat eum accusare, & cum iuramento credatur, & uno teste, ita tamen q̃ si aliquis sic detentus in carceribus, pro aliqua condemnatione pecuniaria esset accatastatus in catasto communis a uiginti quinq; libris supra tunc per curiam potestatis siue alium officialem iurisditionem habentem fiat exequutio condemnationis in bonis eius usq; ad ualentiam suorum bonorum, & in residuo dictæ condemnationis fiat excomputatio duorum solidorum pro quolibet die quo carceratus steterit. Si autem accatastatus esset a uiginti quinq; libris infra habeat locum prouisio huius capituli de excomputatione absq; exactione facienda in bonis suis sic accatastatis.

Quod artifices non præstantes artem eorum puniantur. Cap. CXVIII.

QVOD oẽs & singuli artifices dictæ ciuitatis & eiusdẽ comitatus & districtus qui soliti sunt artẽ aliquã facere uel exercere, & oẽs & singulæ personæ solite exercere aliqua seruitia uel ministeria continue temporibus debitis teneantur & debeant eorum artem officium exercitium uel ministerium facere & operari, & unicuiq; personæ petenti copiam suæ artis & ministerii facere, & nemini officium suæ artis & ministerium uel exercitum denegare, & si dicti artifices contrafecerint pro quolibet, & qualibet uice in decem libris denariorum puniantur auferendis de facto per potestatem, & quemlibet eius officialem ad petitionem cuiuscunq; conquerentis & stetur dicto querelantis cum iuramento, & probatione unius testis de ueritate, & cassentur de matricula artis in qua scripti essent. Et priuentur beneficiis & commoditatibus dictæ artis, & pro casso & priuato ex nunc habeantur, & intelligantur ipso facto &

q capitaneus illius arsis teneat infra quindecim dies a die qua sibi notū fuerit q talis artifex contrafaceret uel contrafecisset ipsum de matricula abolere & eleuare sub pœna decē lib. deñ si cōtrafecerit. Si uero dictæ aliæ personæ solite præstare exercitia uel ministeria supradicta illa operari noluerint & alicui personæ petenti subuenire recusarent pro uice qualibet pœná uigintiquinq; librar deñ incurrant de facto p potestatē auferēdā & ad pstationē dicti ministerii cōpellatur ad petitionē cuiuscunq; petentis, & in quolibet dictor casuū uidelicet q artifices dictas eorū artes nō exerceant, & q suæ artificiū artis negent petentibus, & prædicti alii eorū ministeriū nō exerceant uel recusent, ut dictū est sufficiat dictum illius personæ quæ prædicta uel aliquod prædictor aliquo modo sibi fieri peteretur cū suo iuramento, & pbatione unius testis de ueritate & habeatur pro plena & legitima in quolibet dictor casuū. Item cum multæ querelæ fiant per ciues Spoletanos, & comitatēses de superfluis grauaminibus eis illatis per dictos artifices, & alias personas & dicta exercitia & ministeria prestantes in eo maxime quod dicitur. quod ita ultra debitum, & solita prætia accipiunt pro ipsorum artificiis, & ministeriis quod homines dictæ ciuitatis & comitatus substinere nō possunt, statuere ideo q oēs & singuli artifices dictæ ciuitatis comitat⁹ & districtus. & aliæ psonæ sua exercitia & ministeria pstātes, & facientes p dictis artificiis operibus & ministeriis ac exercitiis, in quolibet casu tantū quātū accipiebāt & accipere soliti erāt a Klendis Martii pxime ultra & antea accipiāt & nō plus ullo modo, & qui contrafecerit uice qualibet centum solidorū denarior pœnā incurrat quæ solui debeat in pecunia numerata, & sine aliqua excōputatione apodissarū de facto per potestatem uel alterum officialē, & quilibet ualeat esse accusator & habeat medietatē dicti banni & in prædictis & quolibet prædictor, & quantū consueuit accipi ante dictas chalendas Martii per huiusmodi artifices & ministeria facientes, de opere uel ministerio, de quo tractaretur uel accusaretur aliquis prædictorū sufficiat dictū accusantis uel indebite soluentis pro prædictis uel aliquo prædictor, ut dictū est cum eor uel alterius eorum iuramento. & pbatione unius testis & habeatur pro plena & legitima probatione in quolibet casuum prædictorum.

Contra incendiarios, & ignem mittentes in domo. Cap. CXIX.

INCENDIARIOS qui omnia crimina enormia nituntur cōmittere pœna debita puniendos uoluerunt prædicti dñi statutarii ordinantes q quicunq; ignē immiserit in aliquam domū habitatā personaliter uel per aliquam personā, & tunc eam cōbusserit uel si per eū non steterit quo minus ipsam cōbussisset igne cōcremetur, ita q moriatur. Si uero casu fortuito, qui etiam quādoq; prudentibus accidit, incendim oriri cōtigerit, & propterea domus habitata cōbusta fuerit in quinquaginta libris denarior uice qualibet cōdemnet, & plus arbitrio potestatis cōsiderata iuxta sui cōscientiā cōditione personæ, & qualitate & euentu casus pdicti Si uero ex proposito domū inhabitatā aliquis igne cōbusserit in quingentis libris denarior uice qualibet cōdemnet quas si nō soluerit infra decē dies a die latæ sententiæ numerandos manus dextra sibi a bracchio amputet. Si uero casu euenerit in uigintiquinq; libris denarior, & plus arbitrio potestatis cōsiderata qualitate delicti & personæ. Si aūt ex proposito cappannā, tempore quo psonalr habitat, aliquis igne arserit uel ignē imiserit, & per eū nō steterit quo minus cōbusta fuisset in quingentis libris denarior uice qualibet cōdemnet quas si nō soluerit infra decem dies a die latæ sententiæ numerandos manus dextra sibi a bracchio amputet. Si casu aliquis prædicta cōmiserit in cappanna habitata in uiginti quinq; libris denarior cōdemnet Si uero in nō habitata in decem libris denarior, & plus infrascriptis duobus casibus arbitrio potestatis cōsiderata qualitate delicti, & personæ. Si uero paleariū mapale siue quid simile ex proposito in alterius iniuriā aliquis igne cōbusserit in uiginti quinq; libris denarior uice qualibet cōdemnet. Si casu in centū solidis denarior cōdēnet, & in quolibet supradictor casuū cōmittens pdicta maleficia teneat damnū passo omne damnū, & interesse integre resarcire. Si uero aliquis aliquā metā seu barcā grani studiose cōbusserit uel ignem immiserit si de die in ducentū libris, si autem de nocte in quatringentis puniatur & damnū nihilominus emendet patienti, ut supra, & in quolibet casuum prædictor pœna duplicetur de nocte

Qualiter

Qualiter damna furta incendia uasta data & facta in uillis, & castris Spoleti, Si non inueniuntur malefactores debeant emendari. Cap. CXX.

DAMNA furta incendia & uasta quæ darentur, & fierent in uillis, & castris comitatus & districtus Spoleti emendentur per uillam uel castrũ ubi possessio in qua damnũ datũ esset est posita siue sita. uidelicet Si malefactor hmõi nõ potent inueniri talis q sit de iurisditione cõis Spoleti, & qui se præsentare possit cum effectu pro ipso damno dato coram curia cõis Spoleti, uel esset ciuis Spoletanus, uel comitatẽsis soluẽdo, & effectualiter cogi possit ad soluẽdum, & satisfaciẽdũ de ipso damno dato. Si uero dãnũ furtũ uastũ uel incendiũ uel aliquod ipsorum esset datum extra fortillitiũ uel castrũ, & excederet summã decem librarum deñ, tunc superaddantur ad emẽdationẽ dicti damni tres uillæ siue castra proximiores siue proximiora illi loco seu possessioni ubi damnũ datũ esse reperiretur, & si in aliqua dictarũ uillarum habitaret aliquis ciuis Spoletanus ad emendationem dictorum damnorum, & quorũcũq aliorum teneatur prout alii comitatenses & districtuales & habitatores uillarũ dictarũ uel castrorum, dũmodo hoc intelligatur de damnis datis tẽpore quo talis ciuis habitauerit in comitatu. Si uero sindicus alicuius uillæ uel castri diceret possessionẽ in qua damnũ diceretur esse datũ nõ esse sitam in sua uilla uel castro tunc mittatur p sindico castri uel uillæ, in quo uel qua dictus sindicus assereret dictam possessionẽ esse & ipsis ambobus assignetur terminus octo dierũ ad faciendũ declarari in cuius uilla uel castro est dicta possessio, & nihilominus quilibet officialis coram quo esset dicta contentio cogat ipsos sindicos castrorũ, & uillarũ ad ducendũ secum partiseriũ ad mensurandum & mensurã ponendũ a loco in quo damnũ datum fuit directe ad primas domos, ipsarũ uillarum uel castrorũ, & illa quæ diceretur per partiseriũ proximior illi loco ad emendationẽ prædicti teneatur, & postq̃ constiterit in qua uilla uel castro sit sita dicta possessio si negaret per homines ipsius uillæ uel castri damnũ datũ esse tũc dñs Potestas, & quilibet alius officialis coram quo fieret dicta negatio cognoscat de ipso damno dato & eius æstimatione summarie de plano sine strepitu & figura iudicii absq libelli oblatione, & salarii solutione, & ipsam questionem expediat infra quindecim dies postq̃ cõstiterit, in qua uilla uel castro sit dicta possessio in qua damnũ datũ esse diceretur, & dictus pcessus fiat solũ contra dictũ sindicũ uillæ uel castri ubi erit sita dicta possessio, & sententia ferenda cõtra ipsum pariat præiudicium, & etiã prosit dictis uillis proximioribus quæ ad cõtributionẽ dictorum damnorum datorum tenerent, quẽadmodũ illi uillæ uel castro cuius sindicus fuerit in iudicio contra quẽ ferret ipsa sententia, & ad probandũ dictũ damnũ fore datũ. ubicũq ageretur de damno dato possint testificari uallarii laboratores, & omnes de familia damnum passi, & eius consanguinei, & affines, & etiam ad denuntiandũ de quolibet damno dato admittatur dñs uel quasi dñs usufructuarius possessor siue emphiteota laborator custos uel cõductor talis rei & eis, & cuilibet ipsorum credatur sicut dño possessionis. Si uero de malefactore appareret, & esset talis qui subiectus eẽt curiæ Spoletanæ, & se præsentaret uel præsentaretur per homines dictæ uillæ uel castri infra octo dies post ipsum damnum datũ coram potestate, & sua curia uel esset ciuis Spoletanus uel comitatensis, & esset soluendo, & effectualiter cogi possit ad soluendũ & satisfaciendũ de dicto damno dato dicta uilla uel castrũ ad pœnã aliquã nullatenus teneatur, In quolibet uero damno dato siue ciuilr agatur siue criminaliter possit officialis super damnis datis deputatus pcedere punire & cõdẽnare ad denuntiationẽ uel accusationẽ cuiuslibet personæ legitimæ de plano sũmarie, & sine strepitu, & figura iudicii absq libelli oblatione, & litis contestatione, & sufficiat una citatio in damnis datis in quolibet casu, & peremptoria habeat & similr in uno libello possit agi ciuilr & criminaliter, & reus per eandẽ sententiã possit cõdemnari tam ad pœnã applicandã cõi, q̃ etiã damnũ passo aliqua lege in cõtrariũ loquente nõ obstante. Et hoc quod dictũ est nõ uendicet sibi locũ in equis iumentis, & in aliis quibuscunq animalibus de nocte dimissis si percuterent uel macagnarentur uel occiderent uel in eis de nocte aliquod damnũ daretur siue malefactor inueniri possit siue nõ. Sed damnũ patiens agat tantũ modo contra malefactorem si potest reperiri, & uilla uel castrum ad emendationem damni eidem nullatenus teneatur.

Qualiter & qũo solui debeãt æstimationes dãnorum datorum & bannorum. Cap. CXXI.

ÆSTIMATIONES & pœnæ omnium damnorum datorum quæ soluendæ ueniunt per uniuersitatẽ aliquam siue uillam, si damna data fuerint cõmissa per bestias seu cum

bestiis emendentur & soluantur per homines uillæ qui habent & tenent bestias illius speciei cuius sunt bestiæ uel bestia quæ damnū intulerant pro dictarū numero bestiarū. Et si damnum fuerit datū personaliter soluatur secundū numerū personarū. Alia uero banna & condēnationes quæ soluendæ erunt per aliquam uniuersitatem exigantur & soluantur per catastū, & summā bonorū hominū dictæ uillæ uel castri pro dimidia, & pro alia fiat solutio per capita hominum masculorū maiorū decē & octo annis dictæ uillæ uel castri, & ad oēs pœnas & emēdas, teneantur uasalli quemadmodū homines liberi comitatus Spoleti.

Quod pater & maior de domo teneatur pro damno dato per familiam. Cap. CXXII.

PATER familias & quilibet maior in familia teneatur soluere pœnā, & emendationem damnoꝝ datorum pro omnibus, & singulis qui fuerunt in eius familia dantibus aliquod dānū personalr uel cū bestiis. Quemadmodum si ipse personaliter & cum bestiis commisisset.

Quod in damno dato credatur dn̄o usq; in certam quantitatem. Cap. CXXIII.

DOMINO possessionis & cuilibet damnum passo credatur tam de damno dato ꝙ de eius æstimatione ubi aliud nō esset expressum cum iuramento de nouo præstando usq; in decem solidos denarioꝝ, & cū uno teste usq; in centū solidos denarioꝝ, & si dānū fuerit æstimationis centum solidorū, & supra probetur legitime per duos testes.

Quod nullus possit esse procurator in damnis datis. Cap. CXXIIII.

PROCVRATOR in agendo uel defendendo pro uillis castris uel specialibus personis seu defensor in dānis datis nullus possit esse saluo ꝙ bayuli seu sindici uillarum, & castroꝝ qui sint de ipsoꝝ uillis & castris tantū possint & debeant admitti in agendo & defendēdo, accusando, & malefactores dando & denuntiando in damnis datis, & in prædictis sint personæ legitimæ, & ꝑ personis legitimis habeant. Exceptis mulieribus pupillis mentecaptis uel legitime impeditis, & ciuibus Spoletanis, quibus & cuilibet ipsorū sit licitum procuratorē tutorem curatorē actorē uel sindicum in causis damnoꝝ datoꝝ constituere, & per se, & prædictos agere & defendere in dictis causis. Si quis uero cōtrafecerit in prædictis uel aliquo prædictoꝝ in decem libris denariorum uice qualibet condemnetur. Et quod fieret per procuratorem uel sindicum uel alium alterius nomine non teneat ipso iure.

De pœna facientis aliquem citari pro damno dato. & non comparentis in termino. Cap. CXXV.

FACIENS aliquē citari pro dāno dato, si nō comparuerit in termino citationis factæ de ipso citato uice qualibet ipsi citato cōparenti in decē solidis denarioꝝ cōdemnetᷣ de facto & sine aliquo ꝓcessu faciēdo, & si ulterius ipsum citari fecerit super eodē, & non cōparuerit ulterius cōtra ipsum nō possit aliqd dicere uel petere dicta occasione nisi solutis dictis decē solidis.

Quod Sindici uillarū nō possint denuntiare homines alterius uillæ. Cap. CXXVI.

SYNDICI & uallarii uillarū & castroꝝ nō possint bestias uel malefactorē alterius Villæ accusare uel denuntiare in damnis datis, nec laboratores possessionis in qua damnū esset datū nisi cū uno teste probauerint per aliquē prædictoꝝ damnū de quo ipsi denuntiauerit esse datū, & cū iuramento ipsorū de nouo præstando. Ipsi uero sindici uallarii, & quilibet ipsorum teneantᷣ ad petitionē damni passi dare malefactorē de quolibet damno dato, & si nō dederint postꝗ̄ de hoc fuerint requisiti a damnum passo infra octo dies uilla uel castrum teneatur ad emendationem dicti damni in duplum eius quod continetur in capitulo statuti de tali damno

dato

dato loquente, si debent dictum damnum emendare per singularem personam.

De pœna damnum dantis cum bestiis. Cap. CXXVII.

SI bestiæ alicuius damnum dederint in horto uinea, & uitibus uel croco soluat cõi ille cuius sunt bestiæ, laborator siue socius penes quẽ sũt dictæ bestiæ ꝑ qualibet capra hircho scrofa Porco iumento Boue Vaccha, & Asino, & pro qualibet uice (decẽ solidos denarioꝝ.) Si uero in campo seminato prato custodito sæpe silua uel saliceto pro quolibet & qualibet uice quinq; solidos denarioꝝ & ꝑ qualibet alia bestia dãnũ dante in ꝑdictis locis uel aliquo ipsoꝝ ꝑ qualibet uice duodecim deñ, & ꝑ q̃libet gallina ansere anates, uel alio pullo dãnũ dante in uinea & aliis uitibus dum sunt uuæ in eis horto croco uel campo seminato pro qualibet uice sex denarios, & cuilibet sit licitum ipsos porcos, pullos, gallinas, anates. & anseres, & capras inuentas in dictis locis uel aliquo ipsoꝝ occidere sine pœna dũmõ animal restituatur dño ea die qua mortuũ fuerit uel sequẽti, & credat᷑ iuramento damnũ passi in quolibet casuũ ꝑdictoꝝ tã de dãno dato q̃ꝫ de æstimatiõe usq; in decẽ solidos, q̃ꝫ ẽt de morte ipsoꝝ aialiũ tẽpore damni dati. Sit licitũ cuilibet patienti dãnũ ducere bestias sibi damnũ dantes sine pœna, & ipsas bestias retinere donec de damno quod sibi dedissent fuerit sibi plenarie satisfactũ dũmodo dño taliũ bestiarũ ꝑsa die nuntiet bestias quas pro ipsius damno tenebit (Nisi ille cuius sũt bestiæ laborator siue socius custos seu pastor dictarũ bestiarũ uoluerit dare pignus sufficiens ꝑ ipso damno,) & ei & cuilibet ipsorũ accipere res quas secũ deferebat, & tenere eas donec erit ei de damno sibi illato plenarie satisfactũ, & si quis dictas bestias reacceperit uel ipsas ducenti seu ducere uolenti impedimentũ præstiterit in centũ solidis denariorũ uice qualibet cõdemnetur, quorũ centũ solidorũ dimidia sit cõmunis, & alia sit ducentis ipsas bestias seu dicentis se impeditũ dum ipsas bestias ducebat uel ducere uolebat, & de inuentione & reacceptatione & impedimento, quod diceret sibi in prædictis uel circa ꝑdicta illatũ, & q̃ꝫ res acceperit dum daret damnũ stetur & credat᷑ iuramento illius cui dictæ bestiæ fuerint reacceptæ seu impedimẽtũ illatũ, uel res acceperit, & habeatur pro plena, & legitima ꝓbatione, & semper in quolibet casu in duplum damnum emendetur ipsum patienti.

De pœna damnum dantis in uinea. Cap. CXXVIII.

INTRANS uineam alicuius tẽpore quo sunt uuę in ea si de die in centũ solidis deñ Si de noctæ in. x x v. libris deñ. uice qualibet cõdemnet᷑, & semper damnũ in duplũ emendet patienti. Alio uero tẽpore in medietatẽ dictæ pœnæ cõdẽnet᷑, & dãnũ debeat emendare, & super talibus dãnis datis, accusationibus, denuntiationibus, & inquisitionibus faciendis de ipsis stetur & credat᷑ iuramẽto dñi uineæ uel eius filii nepotis carnalis seu neptis usufructuarii uel possessoris siue emphitheotæ uel cõductoris, seu eius laboratoris, seu alterius de ipsorũ familia, & cuiuslibet secreti custodis uallarii seu sindici absq; alia ꝓbatione tam de damno dato, q̃ꝫ etiam de æstimatione ipsius damni usq; in centũ solidos denariorũ, & talr damnũ dantes, & ipsorũ quẽlibet possint oẽs supranominati, & ipsorũ quilibet in uineis ubi reperiret᷑ aliquem intrasse capere, & expoliare rebus secũ deferentes uel deferentẽ, & ipsas res tenere usq; ad satisfactionẽ cõdignã dãni sibi dati, & ipsum ligare & in fortiã cõis ducere sine pœna, & quilibet possit accusare quemcunq; dãnũ dantẽ in aliqua uinea de die uel de nocte, & sibi credatur. & stetur iuramẽto de nouo præstãdo. & dicto unius testis & habeat dimidiã partẽ bãni. Potestas uero & eius officiales possint & debeant cõtra cõmittẽtes prædicta uel aliquod prædictoꝝ, & cõtra quoscunq; dãnũ dantes in uineis, hortis, fructibus. & aliis rebus per accusationẽ denuntiationẽ & inquisitionẽ ꝓcedere, & ipsos & quẽlibet ipsorũ punire & cõdẽnare in pœnis superius declaratis, & inferius declarandis, & teneatur ipse dñs Potestas uinculo iuramenti, & pœna centũ libraꝝ deñ. mittere de nocte unũ ex Notariis suis cum illa familia quã dare uoluerint dñi Priores populi extra ciuitatẽ & rimari facere cõtra cõmittentes prædicta dãna uel aliqua ipsorum adminus semel in ebdomada de mense Iulii Augusti Septembris, & Octobris, & semel ad minus quolibet alio mense, & si dictus Notarius qui iuerit ad rimandũ pro prædictis aliquos seu aliquẽ inuenerit damnũ dare in aliqua uinea horto meta uel fructibus pendẽ-

tibus teneatur,& debeat mane sequenti ipsum ligatū ducere recta uia ad Palatium Potestatis, & pœnam ei auferre,& ipsam exigere absq; prolatione alicuius sententiæ uel pcessus extra de formādi,& ad manus camerarii cōis faciat deuenire,& ipsius pœnæ medietas sit cōis,& alia sit dñi Potestatis uel ipsius Notarii. Caueat tamen dictus Notarius ne de custode fiat lupus & q; famuli quos secum ducit damnum non inferant in possessione alicuius.

De pœna damnum dantis in horto campo seminato prato custodito uitibus oliuis,& alii fructibus. Cap. CXXIX.

DAMNVM inferentes alicui colligendo oliuas,pira,nuces,Amigdalas,ficus,persica,fabas,cicera,uuas uel alios fructus,uel aliquē ipsoꝶ,uel aliquod dānū dans in aliquo horto si de nocte in.x.libris deñ.Si uero de die colligeret oliuas in centū solidis denarioꝶ si alios fructus colligere in quatraginta solidis deñ.uice qualibet cōdēnet,& simili pœnæ subiaceat qui amigdalas ante chalendas Augusti,fabas,uel cicera ante chalēdas Iunii,uuas ante mediū mensem Septembris,retinuerit ad uendēdū absq; licētia officialis super dānis datis.Si uero intrauerit de die hortū & in ipso dānū dederit colligēdo aliquid in quatraginta solidis deñ.uice qualibet cōdēnet,& si dānū nō dederit in uiginti solidis deñ solū p introitu cōdēnet.Si uero intrauerit campū seminatū si in ipso campo dānū dederit aliter q̄ calpistando in quinq; solidis deñ.uice qualibet cōdēnet,Et simili pœnæ subiaceat qui dānū dederit in prato custodito,& si uia esset fracta uel uasta,ita q; per ipsam nō posset cōmode iri Possit quilibet per campum transire sine pœna,& in casu quolibet prædictoꝶ possit quilibet accusare,& tertiā partē bāni hēat.Et si s.mō accusatori credat.& dānū emēdet patiēti,put in superiori caplo est expssum.

De pœna dantis damnum in sepibus alienis. Cap. CXXX.

SEPEM alienam incidens,spatans,uel de ipsa ligna colligens,uel per ipsam intrans in uiginti solidis denariorum uice qualibet condemnetur.

De pœna colligentis fructus etiam suos uel uuas de nocte. Cap. CXXXI.

QVicunq; collegerit fructus etiā pprios uel uuas de nocte,uel inuentus fuerit ipsos uel ipsas de nocte deferre in centum solidis denarioꝶ uice qualibet condemnetur & quilibet possit accusar.,& credatur dicto accusatoris,& habeat dimidiam partem banni.

De pœna deferentis uuas. Cap. CXXXII.

DEFERENS de die aliquas uuas ante bandimentū factū de uindemiis faciendis ad ciuitatē Spoleti uel per comitatū ipsius,si de alienis,& inuentus nō fuerit dānū dare in uinea uel pergulis alicuius pro quolibet racemo in decem solidis denarioꝶ uice qualibet cōdemnetur,si de ppriis ultra quatuor racemos p quolibet racemo quinq; solidis denarioꝶ uice qualibet cōdēnet,& tali deferenti tātū quatuor racemos siue inde infra credat iuramēto q; de sua ppria uinea uel cōducta uel pgulis deferat,& qlibet possit accusare,& hēat dimidiā pte bāni.

De pœna incidentis arborē domesticam uel siluestrem Cap. CXXXIII.

INCIDENS uel deuastans aliquam arborem domesticam in ciuitate Spoleti uel burghis ipsius in quinquaginta libris denariorum uice qualibet condemnetur q; si deramauerit uel aliter deuastauerit non faciens ipsam arborem omnino inutilem uel si inciderit arborē modicæ conditionis,& fructus in medietate dictæ pœnæ,& plus & minus arbitrio Potestatis puniatur Si uero in circuitu comitatu uel districtu Spoleti aliquā arborem domesticam inciderit uel deuastauerit in decem libris denarioꝶ pro qualibet arbore & uice qualibet cōdemnetur,& si dictam arborem deramauerit in medietate dictæ pœnæ condemnetur,& inter arbores fructiferas intelligantur castaneæ,& quercus etiam existentes in siluis,& pœna duplicetur de nocte & applicetur pro medietate dñis Prioribus ciuitatis Spoleti,& p alia medietate accusatori cui credatur cū iuramento,& dicto unius testis fidedigni Si uero inciderit arborē siluestrē alibi q̄ in silua in quadraginta solidis denarioꝶ,& si deramauerit in uiginti solidis denariorum uice qualibet condemnetur,& si in silua inciderit aliqua ligna & damnū dederit in ipsa in uiginti solidis denariorū uice qualibet condemnetur Si autem aliquis dederit damnum cum animalibus bouinis seu caprinis in siluis nouiter incisis uel post incisionem infra decem & octo menses in

ses in quinquaginta solidis denariorum uice qualibet condemnetur, & pro quolibet animali bouino uel caprino, & si aliquis manualiter colligeret castaneas in possessione alicuius syluata, & laboratiua percutiendo, & in crispando in arbore ultra alias pœnas statutarias incidat in pœnam uiginti solidorum pro qualibet arbore, & qualibet uice applicanda ut supra, & damnũ emendet duplicatum patiẽti in quolibet casu, & credatur accusatori cũ uno teste fidedigno.

De pœna retinentis capras in certis locis prohibitis. Cap. CXXXIIII.

CAPRAS uel hircos unã uel plures nullus psumat hẽre in ciuitate uel comitatu Spole i intra cõfines infrascriptos, & a dictis cõfinib' citra usq; Spoletũ uidelicet a molẽdino be royti a põte tatarenæ a turri filiorum dñi Albrici de padacio a sãcto Seuero ab ucianello a san o Gregorio de bregnano, a uilla curdigliani, a uilla sancti Ioannis i panaria, a uilla yciani, a u l la meggiani, a sancto Iacobo Tissini largi a pænnis sancti Victoris, a ciciano uocato a matre giuano, a uilla cerri, a roccha manardessa ab arcu Siluignani, a castro campelli, & Pissignani per directum a quolibet dictorum locorũ, & qui cõtrafecerit in prædictis pro qualibet capra, & quolibet die qua ipsas retinuerit in decẽ sol denariorum cõdẽnet. Et nihilominus sit licitu cuilibet inueniẽti aliquã caprã sibi dãnũ dantẽ intra dictos cõfines eã sine pœna interficere. Possit aũt qui uellet lactare aliquẽ puerum lacte caprino uel ipsum dare alicui infirmo unã caprã ten e re cũ licẽtia dñi Potestatis quæ sit sigillata suo sigillo uel manu alicuius notarii sui subscripta, & pstito iuramẽto per illũ cui dicta licẽtia cõcederet, q dictã caprã uelit tenere aliq ex dictis causis & nõ alia, & si aliter dicta licẽtia daret nõ ualeat, & quilibet macellarius possit tenere ui ã caprã placãdo hædos & dãdo lac ĩfirmis, & quot uoluerit de mẽse Septẽbris Octobris, & Nouẽbris macellandi cã dũmõ qlibet ipsorum faciat ipsas & quãlibet ipsarum custodiri, q dãnũ non inferat alicui aliãs duplũ pœnæ cõtẽtæ in statuto quotiẽs dãnũ fecerit capra, retinẽs cõdẽnet.

De pœna facientium fossatũ seu foueam prope terminos. Cap. CXXXV.

FOSSATVM aliquod faciẽs iuxta terminos uel terminũ ĩmissum seu ĩmissos inter possessionẽ suã, & alteri' siue inter possessionẽ aliorum per unũ pedẽ in quatraginta solidis denariorum uice qualibet cõdẽnet, & sit nõ possit aliqs plantare arbores iuxta senaitas uel terminos per duos pedes sub pœna decem librarum & arborum amissionis.

De pœna incidentis ligna in monteluco. Cap. CXXXVI.

LEVANS uel incidẽs in quadã sylua posita in mõteluco a domo quæ fuit franciæ iannis usq; ad carcerem fratris Leonardi, sicut recte pcedit usq; ad aqueductũ uel mittẽs bestias ad pasculandũ in ipsa in pœnã decẽ librarum uice qualibet cõdẽnet, & qlibet possit accusare, & habeat dimidiã partẽ banni, & teneat sibi credẽtia & suo iuramẽto credat, & nulla mulier siue pinzoca possit redire ad habitãdũ in carceribus burgi sanctæ Mariæ de monte luco uel ab aqueductu aquæ uallechiæ supra ad pœnam decem librarũ denariorum.

Quod domus uel cappanna quæ est in cõfinibus uillarum intelligatur esse de propinquiori uilla. Cap. CXXXVII.

DOMVS aliqua uel capanna quæ habitaret si citra in cõfinibus aliquarũ uillarũ. sit & esse intelligat de illa uilla cui ppinquior erit mẽsurãdo ipsam domũ uel cappannã a possessione in qua esset datum damnum ad ipsas proximiores domos ipsarum uillarum, & teneatur subire onera, & factiones in uilla sibi proximiori

Quod ubicunq; sunt uel habitant duo uel tres foculares teneantur emendare damna quæ fierent in eorum contrata. Cap. CXXXVIII.

VBicunq; sunt uel habitant duo uel tres foculares extra muros ciuitatis in circuitu Spoleti teneant emendare dãnũ, quod fieret in eorum cõtrata put quælibet uilla tenet, & nullus possit se excusare pro eo q sit ciuis Spoletanus, & in quacũq; contrata essent quatuor foculares uel abinde supra ut Aliæ uillæ sindicũ, & oĩa quæcũq; facere teneant nõ obstante q sint ciues Spoletani, & sint accatastati in dicta ciuitate Spoleti,

Quod uilla ubi est minor numerus quatuor focularium addatur. & pro addita habeatur proximiori uillæ habenti ultra quatuor foculares. Cap. CXXXVIIII.

ITEM statuimus & ordinamus q si aliqua uilla esset in comitatu Spoleti q nõ hẽret q̃tuor foculares hitantes p maiori pte anni in ipsa uilla talis uilla adiũcta sit & itelliga maiori uillæ ppinqori, & ipsam unionẽ hoĩem utriusq; uillæ teneant & debeant facere p publicũ instrũ, & de ipa unione p ipsũ instrm facere fidẽ ptãti seu uicario dictæ ciuitatis sub pœna decẽ

librarum denariorum pro quolibet foculari dictarum uillarum quæ pœna per dictū potestatem seu uicarium de facto eis auferatur, & nihilominus prædicta facere teneantur, & ad prædicta compellantur per dictum dnm Potestatem seu eius uicarium remediis oportunis, & uillæ sic unitæ habeantur, & sint pro una eademq; uilla in omnibus, & per omnia.

Quod ciues per habitationē in comitatu nō teneantur ad factionē uillæ. Cap. CXL.

CIVES Spoletani, & eorum familiæ quorum parētes sunt uel hactenus fuerunt ciues Spoletani, & habitatores ipsius ciuitatis possint & eis liceat habitare in comitatu cum familia & bestiis prout eis placuerit, & non obstante prædicta habitatione facta uel facienda ad factiones aliquas uillæ nullatenus teneatur statuto aliquo non obstante.

Quod homines de comitatu fructus teneantur & debeant guardare, & custodire. Cap. CXLI.

HABITANTES in districtu & comitatu Spoleti teneantur, & debeant guardare & custodire uillas, & castra, & passus uillarum & castrorum, ac fideliter bona fide, ita & taliter q; combustiones domorum uel damna data aliarum rerum non fiant nec fieri possint in præiudiciū hominū ciuitatis comitatus, & districtus Spoleti ad pœnā auferēdā arbitrio potestatis. & nihilominus uniuersitas uilla uel castrum, & homines ipsarum uniuersitatum uillarum & castrorum teneantur ad emendationem totius damni nisi malefactorem denuntiarent talem qui possit commode conueniri in ciuitate Spoleti, & se coram curia effectualiter præsentare.

De pœna auferentis linum uel canepam. Cap. CXLII.

AVFERENS linum uel canepam alicui si de die in centum solidis, si de nocte in decē libris denā uice qualibet condemnetur. & damnum emendet duplicatum.

De confinibus uillæ egii. Cap. CXXXXIII.

VOLVERVNT insuper ordinantes q; confinia uillæ egii sint a crucichia mortuorum usq; ad ægium, & intus uillam prædictam a strata qua itur uersus plancianum usq; ad fontem siccum intus uersus ægium.

De pœna retinentis ultra quatuor capras in uilla yciani. Cap. CXXXXIIII.

VLTRA quatuor capras profoculari in Villa yciani comitatus Spoleti nullus retinere possit uel habere ad pœnā in statuto supra posito de pœna retinentis capras declaratam & cōtentā, usq; autem in quatuor capras p quolibet foculari retinere possit ibidē sine pœna.

De damnis datis quæ fierent in uilla morri. Cap. CXXXXV.

CVM in uilla morri comitatus Spoleti possessoribus suarū terrarū eorumq; laboratoribus damna q̄ plurima inferant, & habitatores in ea quia ciues asserant se nō obligatos ad denuntiandū malefactores dānoꝝ pdictoꝝ igit̃ præfati dñi statutarii statuerūt & ordinauerūt, q; attribuat̃ dicta uilla Morri uillæ sancti Clerici usq; & secūdū q; trahit uia per collē uillæ busani uersus dictā uillā sancti Clerici, & alia pars secūdū q; trahit uia ab ecclesia sanctæ Mariæ morri ad picturā heredū garitii uersus uillā Busani attribuat̃ dictæ uillæ Busani reliqua uero pars dictæ uillæ morri secundū q; trahit uia prædicta ad picturā pdictā uersus uillā cellis attribuatur, & detur dictæ uillæ cellis, & q; dictæ tres Villæ, & earū sindici uel massarii p partibus prædictis sibi attributis teneant̃ & obligati sint denuntiare malefactores dānoꝝ quæ fierēt in dicta uilla Morri, & ad emendationē eorūdē dānū passis prout & sicut quælibet uilla tenet̃ & obligata est in dānis datis in eius territorio in denuntiando & soluendo emendationē & æstimationē dictoꝝ dānoꝝ dānū passis per formā statutoꝝ cōis Spoleti, & q; ciues ibidē habitantes teneantur ad denuntiandū, & emendationē dictorū dānoꝝ datorū, & ad soluendū pœnā pro damnis datis aliquo statuto in contrarium faciente non obstante.

De officio

De officio iudicis gabellarum, & aliorũ officialium in dãnis datis. Cap: CXLVI.

ITEM q nullus officialis potestatis Spoleti possit nec debeat exercere nisi officiũ suum ad quod deputatus, & descriptus est prout manu cancellarii cõmunitatis in libro reformationum apparebit sub pœna decẽ librarũ pro quolibet & qualibet uice. Itẽ q iudex gabellarũ, & officialis dãnorũ datorũ aut alii nõ possint nec debeant facere executionẽ cõtra cõdẽnatos seu cõdemnãdos in dãnis datis nisi ad instãtiã actoris & exequutio quæ fieret nõ ualeat, & officialis illã faciens incurrat ipso facto pœnã decẽ librarũ deñ. Itẽ q liber præcessoris iudicis gabellæ semper remaneat in palatio dñorũ Priorũ, ubi sunt alii libri aliorũ precessorũ. Ita q nõ possit in eo aliquid addi uel minui neq aliquis extractus cõdẽnatorũ in dãnis datis de ipso libro extrahi nisi ad instantiã actorũ. Item q iudex gabellarũ seu alius officialis non possit grauare aliquẽ cõdẽnatũ pro dãno dato nisi semel tantũ auferendo pignus sufficiens cõsignãdũ creditori seu actori ad cuius instantiã fit grauamen sub pœna suprascripta quæ cõsignatio describatur iuxta cõdemnationẽ. Item q pro exequutionibus per eos faciendis quõcũq nõ possint habere nisi illud tantũ quod a reformationibus in statutis ciuitatis Spoleti annotatũ & taxatũ est sub dicta pœna. Item pro cassaturis cõdẽnationũ in dãnis datis prædictis nõ possint ipsi officiales aliquid percipere nisi prout determinatũ est per formã statutorũ & ordinamẽtorũ cõis Spoleti sub eadẽ pœna qua supra. Item q iudex gabellarũ prædictus seu alii officiales nõ possint pro cõdẽnationibus latis seu ferendis in dãnis datis cõtra aliquã uillam seu sindicũ alicuius uillæ grauare nisi sindicũ tãtũ ipsius uillæ pro unico tantum pignore, & hoc quando uilla transcendat quatuor focularium numerũ.

De officio aduocati & procuratoris in damnis datis. Cap. CXLVII.

ITEM q aduocatus & procurator cõis ex debito eorũ officii & sub pœna priuationis salarii eorũ, teneantur, & obligati sint singulis diebus Dominicis sedere apud tribunal salæ magnæ Palatii populi dñorũ Priorum ad minus per horam uespertinam, & audire omnes & singulos conquerentes de iniustitiis quæ eis fierent per Potestatem Spoletinum, & eius officiales & procurare ac sollicitare punitionẽ talium officialiũ ac releuationẽ & restaurationẽ iniuste conquerentium prout eis oportunum & iustum uidebitur.

De officio Notarii maleficiorum. Cap. CXLVIII.

ITEM q officialis maleficiorum præfati potestatis nõ possit pro eius labore seu scripturarũ mercede aliquid percipere uel habere ab aliquo nisi prout ex forma statutorum communis Spoleti & capitulorum præfati potestatis disponitur.

De officio cancellarii ciuitatis Spoleti in damnis datis. Cap. CXXXXVIIII.

ITEM q Cancellarius cõmunitatis Spoleti pro cassatura cuiuslibet petitionis nõ possit percipere uel habere nisi tantum unum solidum, & nõ plus esto q in qualibet petitione essent plures condemnati. Item q præfatus cancellarius quando aliquis uellet uidere aliquã petitionem in libro processuum præfati iudicis gabellarum teneatur illam ostendere gratis & sine aliquo pretio, & etiam iudici gabellarum uolenti illam prosequi uel exequi. Si uero uellent ab ipso cancellario aliquam copiã de eis possit accipere pro qualibet facie unum solidũ tantum.

LIBRI SECVNDI FINIS.

IN DEI NOMINE AMEN. INCIPIT LIBRR TERTIVS SVPER CIVILIBVS CAVSIS ET DEPENDENTIBVS AB EISDEM ET PRIMO.

De citationibus faciendis in Ciuilibus causis. Cap. I.

REQVENS & assidua querela q̃ plurimū præsentium statutariorū auditū pulsauit, ut exceptionū & cauillationum subterfugia per quæ causæ principalis cognitio plerūq; perimitur cum laboribus grauibus impedit̃ & superfluis dilatatur expensis de medio amputarentur & succiderent̃ in posterū, ideo statutarii præfati qui uoluntarios labores appetūt, ut quies aliis præparet̃ iurgantium controuersias affectantes celeri sententia terminari, cū æquitati cōueniat, & rigori ut unicuiq; amotis litigiorū anfractibus quod suum est sūmarie reddatur, Cū eo tamen moderamine ut saltē ueritas rei quæ petitur nō sit dubia, & certa possit proferri sentētia super ea. Ex quoniā citatio litis censetur exordium & quodāmodo fundamentū, Ideo est prouisum quod iudex causarū ciuilium ad petitionem cuiuslibet postulantis per aliquem ex bavulis cōmunis Spoleti personalr̃ uel ad domum faciat reum citari ad minus una die pro altera in qua citatione exprimatur quod cōpareat hora reddēdi iuris solita petenti de iustitia responsurus Qui si fuerit personalr̃ inuentus, & in termino assignato nō comparuerit, tunc habeatur pro contumace, & cōtra eum absq; aliqua citatione de ipso facienda, ut inferius subnectetur procedi possit. Si uero personalr̃ nō fuerit inuētus, sed ad domū citatus extiterit, Iterum requirat̃ elapso die primi termini expensis ipsius rei quē si personalr̃ Bayulus nō inuenerit tam primā quā secundā citationem Domi suæ solitæ habitationis alicui maiori quatuordecim annis in ipsa habitāti notificet alta uoce, & si in ipsa Domo citationis tempore aliquis maior quatuordecim annis nō adesset p̃dictas citationes alicui p̃rimiori uicino ipsius citati antedictæ ætatis Bayulus debeat notificare, qui citatus bis ad domū si in terminis citationū de ipso factaꝝ uel aliquo ipsarū nō cōparuerit ipso actore comparente, & rei contumaciā incusante habeatur & sit contumax ac si peremptorie, & personalr̃ requisitus fuisset, & p̃dicta uendicent sibi locū si in terminis dictarū citationū nullus cōparuerit qui rei sic citati alleget absentiā uel aliud legitimū rei impedimentū ꝓponat, quæ si allegarentur, recepto iuramento quod malitiose nō ꝓponitur uel allegatur & actore p̃nte uel citato iudex assignet suo arbitrio terminū cōpetentē intra quē possit ipse reus coram ipso iudice comparere. Et si in dicto termino effectualr̃ ipse reus nō ueniret remaneat cōtumax, ut est dictum & ulterius de absentia uel alio impedimēto ꝓpositis in quauis parte iudicii dictæ causæ non possit aliquis obiicere, ꝓponere uel ꝓbare. Si uero talis citandus esset uagabundus, & in ciuitate comitatu uel districtu Spoleti nō habitaret, & solitus fuerit habitare in ciuitate tūc debeat citari per unū ex p̃couibus uel Bayulis cōmunis Spoleti sono tube p̃misso, uel alta & intelligibili uoce in loco ubi solitus fuerat habitare, quod si solitus fuerat habitare in comitatu uel districtu, tunc possit & debeat citari in loco consuetæ habitationis per unū ex Bavulis dicti cōmunis alioquin si in ciuitate comitatu uel districtu eo anno talis reus habitare nō fuerat solitus, sufficiat ad bancū iuris dicti cōmunis sono tubæ præmisso uel alta & intelligibili uoce per aliquē præconē seu aliquem Bavulū dicti cōmunis eum citari, Ita tamen quod in quolibet casuū prædictorū dictæ citationes fiant saltē bis diuersis diebus cum interuallo duoꝝ dierū inter unam citationē & alterā, & quæ superius dicta sunt intelligant̃ in citationibus faciendis ante litē cō

testatam & in principio litis. In aliis uero actis causæ quæ sequentur semper sufficiat unica citatio facta personaliter uel ad domum ubi solitus erat habitare uel ad bancum iuris ut superius est distinctum, & tam in reo locum habeat, q̃ etiam in actore.

Qualiter procedatur contra reum contumacem. Cap. II.

REO quidē ut supra citato & cōtumace, & actore in termino citatiōis uel citationū factæ & factarū de ipso cōparente, & eius cōtumaciā incusante, possit ipse actor qñcūq; uoluerit infra decē dies utiles post dictā cōtumaciā petere cōtra ipsum reū cōtumacē procedi, & tūc exhibita per ipsum petitione in scriptis uel uerbo in actis redacta Siquidē egerit personali detur & assignetur sibi tenuta dupli mobiliū, & tripli imobiliū rerū talis debitoris pstito ante per ipsū actorē iuramento quod nō animo calūniæ petit cōtra debitorē, & in pnunciatione tenute decē dierū tali reo absenti in ipsius absentia terminus assignetur ad recolligēdū dictā tenutā absq; aliqua alia citatione facienda de ipso reo, & talis terminus die qua dabitur uel sequenti notificetur eidē personaliter uel ad domū per tubā, uel alta uoce ad locū cōsuetæ habitationis uel ad bancū iuris cuilibet in suo casu ut in primo capło superius cōtinetur. Quod si reus in termino dictorum decē dierū cōparuerit & idonee ipsi actori satisdederit de iudicio sisti & iudicatū soluendo, ac eidē refecerit oēs expensas per actorē in dicta causa factas dictam tenutā recuperet, & ex integro in dicta cā pcedatur remanente peremptoria citatione uigore cuius fuerit pcessum ad dationem tenutæ in eo statu quo fuit die factæ citationis pdictæ. Si uero in dicto decē dierū termino reus nō cōparuerit satisdaturus & satisfacturus expensas ut supra dictū est, & actor fidē fecerit in dicto termino iudici per publicū instrumentū uel per apocā manu ppria debitoris scriptam trino teste subscriptā, uel per testes de debito & quātitate petita, quā quidē possit eidē facere sūmarie absq; aliqua citatione facienda de reo, tunc iterū fiat citatio de ipso cū termino quinq; dierū currentiū intra quē dictā tenutā recolligat & actori satisfaciat de quantitate petita & expensis Et si creditori satisfecerit de ipsa quantitate & expensis fiat ipsi quietatio per actorē de prædictis & res datæ in tenutam actori ad ipsum reū redeant pleno iure alıs si fides facta non fuerit de quantitate petita nō obstante assignatiōe termini decē dierū possit reus intra mēsem dictam tenutā recuperare put sibi intra dictos decē dies liceret. Si aūt in dicto termino quinq; dierū nō cōparuerit, tunc ipsa tenuta uendi possit de licentia tantū dicti iudicis præmissis tribus bannimentis diuersis diebus faciendis de uēditione ipsius tenutæ in quibus terminis plus offerenti uendatur. si offeretur quod uidebitur iustum & cōueniens precium iudici, alıs eidem creditori in solutū detur pro quantitate debita & tertio pluri & expensis secundū æstimationē faciendā de dicta tenuta cum iuramento per duos ex uicinis rei stabilis Si de ipsa re dicta tenuta fuerit assignata alıs si fuerit mobilis per duos bonos homines electos ad prædicta per iudicem coram quo dicta causa & tenutæ adiudicatio postulatur, quæ æstimatio & iuramentū præstādū super ipsa in actis causæ inseratur Cæterū si cōtra cōtumacem secūda uice post extromissionem siue reuocationē primæ tenutæ fuerit data tenuta eo casu ipse reus recuperare non possit dicto mō nisi postq̃ ipsa causa fuerit cognita & finita. Si uero egerit reali in rei petitæ possessionem actor imittatur ex primo decreto facta ut supra notificatione tali reo cōtumaci ipsius tenute assignatæ. & dato sibi termino quindecim dierū in assignatiōe ipsius tenutæ infra quos possit dictus reus dictā tenutā recuperare satisfacto prius de expensis actori & satisdato idonee secūdū formam iuris intra quem terminū si nō cōparuerit facta fide iudici per instrumentū seu apocā uel per testes de re petita ut supra in actione personali est expressum ipsi actori ex secūdo decreto dicta tenuta per iudicem assignetur quotiens per dictū actorē post lapsum dicti termini petetur, alıs dicta fide nō facta modo præmisso nō obstante termino supradicto liceat eidem possessionem recuperare intra duos mēses quēadmodū posset & sibi liceret intra quindecim dies supradictos, cæterū si cōtra contumacē in reali fuerit data tenuta post extromissiōnē primæ, eo casu nō possit ipsam recuperare dicto termino uel modo, nisi postq̃ dicta causa fuerit cognita, & per sententia in fauorem dicti rei terminata. Et omnes termini prædicti intelligantur, & sint currentes.

De modo

De modo & ordine tenendo in causis ciuilibus non excedentibus quindecim flo℞ Reo comparente. Cap. III.

COMPARENTE Reo in iudicio in termino citationis factæ de ipso, & oblata petitione cōtra ipsum si quantitatē cōtinuerit flo℞ quindecim uel ab inde infra, si a maiori quātitate nō dependeat uel annualē præstationē nō cōtineat, uel maiori quātitati seu rei preiudiciū nō generet, uel res in ea cōtenta quindecim floreno℞ æstimationē nō excederet, legitimatis personis actoris & rei, ipsi petitioni si erit de facto ꝓprio dicti rei ꝑmisso, uel stipulato p eū ipsius habita copia, uel eidē lecta, & exposita in uulgari per notariū dictæ causæ teneat̄ ipse reus ante quā recedat a bancha ridere ipsā cōfitendo uel negādo, uel in parte cōfitēdo, & in partē negādo, & si cōfessus fuerit ei statim fiat præceptū quod intra decē dies currētes ad plus actori soluat uel restituat quod fuerit cōfessus dūmō nō excedat sūmā quindecim flo℞, quod si nō fecerit realr & personalr cogi possit ad soluendū, absq; aliqua alia citatione de reo faciēda uel ad restituendū, secundū mandatū sibi factū creditori uel actori, & nihilominus in .x. lib. deñ. si petierit actor uel creditor, pro mādato spreto cōdemnet̄. Et hoc locū habeat in quolibet cōfitente in totū uel in parte rē petitā. Et si reus cōparuerit & negauerit in totū uel partē, tūc in dicta causa ꝓcedat̄ sūmarie de plano sine strepitu & figura iudicii ac sola facti ueritate inspecta, reiectis quibuscūq; exceptionibus & oppositionibus & quomodocūq; placuerit iudici corā quo questio uentilabit̄, ita quod ipsam expediat intra decē dies utiles, a die responsionis factæ petitioni per reū cōputādos absq; libelli oblatione litis cōtestatione iuramēto calūniæ sententia in scriptis ferēda Et oi iuris substantialitate & solēnitate omissis & prætermissis, & a sententia uel præcepto exinde ferēdo, ex quo apparebit per instrm̄, uel per apocā manu ꝓpria debitoris scriptā & trino teste subscriptā, uel per testes, uel per cōfessionē rei rem petitā fieri debere actori, & a quolibet alio articulo emergēti uel incidenti in dicta causa nō possit appellari, proclamari uel de nullitate opponi agi uel excipi, nec etiā sapiens uel cōsilium sapientis peti, nec officium iudicis implorari, nec etiam supplicari. Et si quid de ꝑdictis fieret nō ualeat ipso iure nō cōstāte iure cōmuni uel cōstitutione aliqua in cōtrariū quod uoluerūt statuentes sibi locum uendicare usq; ad quantitatē .xxv lib ab inde uero supra usq; ad quātitatē .lxxv. lib. inclusiue liceat appellare semel tantū & si contingat primam sententiam confirmari tunc uendicet sibi locum præsens statutum in omnibus & per omnia, & qui contra fecerit in prædictis uel aliquo prædicto℞, & iudex qui appellationi deferret uel petitioni cōsilii talis sapientis seu ipsam appellationē exceptionē nullitatis, uel actorem seu petitionē sapientis admitteret, uel ipsam quæstionē prædicto tempore nō expediret in .xxv. lib deñ. uice qualibet cōdemnet̄, & ad dictā pœnam teneatur procurator uel alius qui alterius nomine cōtra fecerit in aliquo prædicto℞.

Quod questiones & causæ ciuiles intra sex menses currentes terminentur, & de mō excipiendi & super exceptionibus procedendi. Cap. IIII.

LIBELLO seu petitione exhibita in iudicio per actorē si Reus opposuerit cōtra ipsam aliquas exceptiones præter infrascriptas, iudex coram quo fiet ipsarū oppositio admittat eas si & inquantū de iure tenet̄ & debet & alr nō reseruatis iuribus ipsa℞ exceptionū & ea℞ uirtute efficacia & ꝓbatione post litē cōtestatā, & ita se habeat diligenter dictus iudex quod nisi manifeste appareret ineptitudo libelli seu petitionis litē super ipso infra quintam diē a die exhibitionis libelli uel petitionis exclusiue faciat cōtestari ubi ueniret cōtestanda si causa fuerit talis in qua de iure lis debeat cōtestari alr faciet ipsi petitioni uel libello respondere & nulla exceptio dilatoria uel peremptoria uel alteri⁹ generis īpediat uel retardet litis cōtestationē siue responsionē faciendā super petitione nisi cōtra personam opponeret̄ quæquidē infra dictos .v. dies discuti debeat & probari, uel nisi opponeret̄ rei iudicate uel solutionis exceptio, quam intra præfatū terminū debeat & possit ꝓbari per instrm̄ publicū tantū uel partis confessionē, & deinde terminus utriq; parti assignet̄ decē dierū utiliū & peremptorie post litē cōtestatam uel responsionē factam petitioni siue libello inantea numerando℞ ipsa die minime cōputata ad ꝓbandū in ipsa causa de ipso℞ iure. Qui terminus ēt si nō fuerit assignatus per iudicē authoritate & fictione præsentis statuti habeat̄ ꝓ dato & assignato tam actori quam reo, & non possit

minui neq; progari per secūdā dilationē per iudicē dandā, nisi de uolūtate ipsa; amba; partiū, exceptis causis reuocationū & extromissionū tenutæ, & aliis in quibus pōt sūmarie pcedi de iure uel ex forma statutorū, in quibus arbitrio iudicis terminus assignet dūmō excedere nō possit terminū supradictū, Et sisi mō quilibet iudex oēs & singulas exceptiones & replicatiōes corā se oppositas admittat sub hac cōditiōe & forma uidelicet si & inquātū recipi debeant & admitti & alr nō. Et talis iudex ita se habeat diligēter quod causas ciuiles & quālibet ipsa; ubi maius tēpus pfixū nō sit intra sex mēses cōtinuos faciat per sniam terminari, nisi de consensu amba; partiū fuerit terminus progatus, uel steterit per utrāq; partē, & si negligēs fuerit in.l. lib. deñ. uice qualibet cōdemnetur. Et talis instantia iudicii non ppterea pereat usq; ad triennium, a die litis cōtestationis numerandum.

Quod recusans ius iurandum a parte delatū habeatur p cōfesso. Cap. V.

PETENS aliquā rē in iudicio cuiuscūq; cōditiōis & ualoris existat & iuramētū deferens super re petita reo suscipiat in se reus dictū iuramentū sibi delatū uel ipsum referat actori alr's habeat p cōfesso de oibus super quibus eidē iuramētū deferr. Et ac si esset per sniam cōdenat⁹ possit & ualeat fieri executio cōtra ipsū. Quod si actor iuramentū quod sibi deferr super re quā petiit uel deferret eidē per ipsum reū nō subiret a cōtentis in sua petitione, & super qb⁹ delatū uel relatū fuerit sibi iuramētū sit & habeat reus absolutus, ac si p diffinitiuā sniam fuisset absolutus a pdictis. Sit tantū saluū actori nō obstante dicto iurameto reprobare iuramētū delatū ipsi reo & pstitū per eundē infra quintā diē post iuramentū pstitū pbando rē petitā sibi per qua delatū & pstitū fuit iuramētū sibi debitā per instrm uel per apocā manu ppria debitoris scriptā & trino teste subscriptā, uel testes uel alium modū legitimū pbatiōis. Et hoc pbato sūmarie de plano absq; alia pbatione litis cōtestatione, uel alia substantialitate uel ordine iuris cōdenet dictus Reus ad dandū & restituēdū ipsi actori rem petitā, & nihilominus in lib.l. deñ. quia iurauit quod nō debuit cōdemnet Et ecōtra possit reus de actore, & idē in oibus obseruetur, & a tali cōdēnatione uel absolutione & pcessu super pdictis facto nō possit nec ualeat appellari, uel de nullitate agi uel opponi, nec supplicari, aut iudicis officiū implorari, & si qd in cōtrariū actū uel impetratū fuerit nō ualeat ipso iure ad fauorem & cōmodū cōtrarium facientis uel attentantis Et in quolibet casu uictus uictori in expressis legitimis cōdemnetur.

De salario seu capitibus solidorū soluendorum in ciuilibus. Cap. VI.

SALARIVM Cameræ seu capita solidorū soluēdo; in primis causis ciuilibus corā ordinario possint & debeant quandocūq; ante sniam seu relaxationē litterarū executorialiū solui camerario aplico per quēcūq; & qd solutio huiusmodi ualeat & teneat, cōtrariis nō obstantibus qbuscūq;. Salarium aūt sit pro qualibet libra quantitatis petitæ uel æstimationis rei petitę sex deñ. Quod salariū quantacūq; sit quantitas quæ petitur non possit excedere bononenos uigintiquatuor in principali causa uel appellationis.

Quod hñs patrem hoc pponat ante litem cōtestatam & q; ualeat iudiciū habitum cum filiofamilias uel alio maiore. Cap. VII.

FILIVS familias cōuentus in iudicio añ litis cōtestationem ubi lis cōtestabir uel añ actū qui seqr ipsam litis cōtestationē ubi lis nō cōtestarer alleget uel pponat se patrē hēre uel a suo aduersario proponat, alioqn ualeat pcessus factus & snia lata cōtra talem. Et si allegaret uel pponeret talis exceptio añ litē cōtestatam uel actū qui ex sui natura ipsam sequir compellatur pater ad cōsentiendum ipsi iudici & pcessui. Et q̄uis cōsentiat tñ nō cogat ad soluendum nec fiat executio in bonis eius. Et nihilominus ualeat iudiciuū si pater expresse uel tacite recusauerit cōsentire. Insuper maiores. xviii. annis per se & pcuratores ab eis cōstitutos, & ut pcuratores alterius possint in iudicio stare & ipsum in agendo & defendendo exercere absq; consensu curatoris uel patris, Et ualeat iudicium factum cum eis pleno iure.

De feriis in causis ciuilibus. Cap. VIII.

CVM iudicialis ordo diebus debeat cōquiescere feriatis, ideo per supradictos dños statutarios est hac lege prouisum, quod ad honorē & reuerentiā oipotentis dei, & Beatæ Mariæ uirginis matris eius & oium sancto; & sancta; cælestis curiæ dies infrascripti qui sequnr sint & esse debeant in oibus causis ciuilibus feriati, & de iudicio; terminis detrahanr, nisi aliud ex forma alicuius statuti caueret uidelicet oēs dies Dñicales, Natiuitatis Dñi. N. Iesu Christi, cū octo pcedētibus & octo sequētib⁹, Epiphaniæ, sancti Pontiani, sancti Antonii, sanctæ Abundātiæ sancti

tiæ sancti Sebastiani, Præsentationis Virginis festiuitatis oium sanctoꝝ Apłoꝝ & Euãgelistarũ, Dies cinens cũ duobus pcedẽtibus oẽs dies Veneris mẽsis Martii, sancti Iosephi, Annũtiationis Virginis cũ uno pcedẽti, Resurrectionis dñi nostri Iesu Christi cũ septẽ pcedẽtibus & septẽ sequẽtibus, Sancti Petri Martyris, Sanctæ Crucis de mense Maii, Sancti Angeli de mense Septẽbris, dierũ Rogationũ triũ, Ascẽsionis dñi dierũ Penthecostes cũ duobus sequẽtibus corporis Christi cũ die pcedẽti Sancti Antonii de Padua Natiuitatis Ioãnis Baptistæ, Visitationis uirgis, san. Mariæ Mannæ auri salutis sub die. x i i i. Iulii, san. Mariæ Magdalenę sctoꝝ Iacobi & Christophori, sanctæ Annæ, sancti Petri ad uincula, sanctæ Mariæ de niue, sancti Lautẽtii, Assumptionis Virginis cũ uno pcedẽti & uno sequẽti, sancti Rocchi, Cõsecrationis ecclæ Spoletine, Natiuitatis Virginis, sancti Hieronymi sancti Francisci, scti Barattalis, Festiuitatis oium sctoꝝ Cõmemoratiõis mortuorũ scti Martini, Dedicationis apłorũ, scti Ioãnis archiepi Spoletini Purificationis Virginis sanctæ Chaterinæ, scti Nicolai, scti Ambrosii, Cõceptionis Virginis, sanctæ Luciæ, Dierũ qbus ibitur in exercitũ ex mãdato. S. D. N. Papæ seu decreto cõis Spoleti, Dierũ iudicũ infirmitatis uel absentiæ, oium Dierũ Sabbati ꝓpter mercati occupationes, & totius mensis Iulii ꝓpter messes, & totius mensis Octobris ꝓpter uindemias, Dierum cõgregationis seu Celebrationis cõsilii uel generalis arenghæ omnium dierum extractionum dñoꝝ Prioꝝ & dieꝝ eorũ introhitus. Statuãtes insuper quod per magnificos. D. Priores ppli, uel per aliquẽ ciuiũ cetũ, quẽ numerũ. Vocãt ẽt per cõsiliũ uel arẽghã Creatũ nullo mõ possint aliquæ indici feriæ, ẽt unius diei nisi per cõsiliũ gñale fuerit pordinatũ, & si secus fieri cõtingat ipsis indictis feriis nõ obstãtibus iudices ad ius reddẽdũ positi debeãt ius in illis reddere. Et quicqd in illis diebus factũ, gestũ uel terminatũ in iudicio fuerit ualeat omni iure. Quibus quidẽ feriis ut supra pordinatis nõ possit. In aliquibus renuntiari etiã si iuramentum fuerit per renuntiantem appositũ. Quo casu talis renuntiatio præsumat simulata nõ obstante iuramento.

Qualiter & quando testes, instrumenta, & articuli pducantur & recipiantur & examinentur. Cap. VIIII.

LICEAT utriq parti post publicationẽ testiũ, siue ante usq ad sñiam pducere instrumenta, Curent ẽt iudices cõis Spoleti ad ciuilia deputati & ipsoꝝ qlibet testes p se ipsos examinare, uel ita agere ut alicui uel aliqb⁹ experto & expertis notariis de ciuitate uel comitatu Spoletiipsis partibus uel ipsaꝝ alteri nõ suspecto siue suspectis ipsoꝝ testiũ examinatio cõmittat quotiescũq per ipsas partes siue p aliqua ipsaꝝ id fuerit postulatũ, & si talis iudex cõtrafecerit in. x. lib. deñ. uice qualibet cõdẽnet. Et nihilominus totũ damnũ reficiat parti lesæ, & quod Notarii curiæ dicta & attestatiões testiũ, & quaslibet negationes cõfessiones & rñsiones factas super positionibus qbuscũq siue interogationibus diligẽter ac fidelr scribere teneant. Et ipsas attestationes, & dicta nemini ppalare añ quã per iudicẽ fuerint publicata. Et quod qñ uisũ fuerit iudici & expedierit ire debeãt dicti Notarii ad examinãdũ in comitatu testes de ipso comitatu pductos expẽsis pducẽtis in cibo potu & eqtatura & oibus oportunis, & qd testes q in causis ciuilib⁹ pducunt debeãt iurare infra terminũ datũ partib⁹ ad pbãdũ nisi steterit p iudicẽ, uel ei⁹ Notariũ curiæ ãndictũ. Quo casu sufficiat pducẽti quod cũ instãtia iudicẽ uel notariũ cui examẽ fuerit cõmissũ reqsierit. Et quãuis infra ipsum terminũ pbationis testes nõ fuerint examinati Nihilominus testes examinent postea nisi aliud sit ordinatũ per formã alterius statuti uidelicet quod infra certũ terminũ aliqd debeat pbari. Quo casu fiat examinatio ipsoꝝ testiũ in termino quo fieri debet pbatio & nõ ultra ipsum terminũ, dũmõ infra terminũ pbõnis iurauerint. Quo casu ualeãt ipsorũ attestationes, ac si infra terminũ pbõnis examinati fuissent, Ita tñ q dicta examinatio fiat intra terminũ assignatũ ad faciẽdũ eos deponere, si qs fuerit ad id per iudicẽ ipsius causæ assignat⁹ & quod dicta testiũ in quacũq cã ciuili ẽt si corã arbitris siue arbitratorib⁹ essent pducti pure & simplr put ipsi testes dicta ptulerint scribi debeãt per notariũ deputatũ ad ipsas attestatiões scribẽdũ qui notarii nõ debeãt ponere illã clausulã usitatam. uidelicet quod dixit uera esse quæ in dicto articulo cõtinentur uel silia uerba, sed semper testis interoget de cã sciẽtiæ sup testificatis p eũ in quolibet casu in quo expediẽs fuerit. Et si secus fecerit & cã fuerit ciuilis dictũ talis testis ipso iure sit nullũ, sed examinari debeat ex itegro expẽsis primi examinatoris nõ obstante publicatiõe ipsaꝝ attestationũ seu quod termin⁹ pbationis, ac ẽt depõnis ipsorũ testiũ fuisset elapsus, & qd testes nũq examinent secũdũ interogatoriũ assignatũ ab aliqua partiũ nisi primo ipm interogatoriũ fuerit correptũ a iudice coram

iudicem forensem eligere aliumq; officialem in ciuitate Spoleti, cui nisi de uoluntate expressa partiũ pũctus aliquis nullatenus cõmittat. Et si cõmissio fieret nõ ualeat nec teneat ipso iure, & quicqd ex eo quolibet sequeret, & tali foresi cõmittat dictũ punctũ oibus obseruatis quæ superi⁹ sunt expressa Saluo ꝙ notarius causæ eidẽ notificare cõmissionem teneat. Teneat aũt iudex qui cõmiserit pũctũ cõsulẽdũ, & eius in officio successor die qua receperit cõsiliũ uel sequẽti pñtib⁹ partibus uel citatis secũdũ ipsius cõsilii formã pnuntiare, & in oibus idẽ seq. Et a tali pnuntia nullus ualeat appellare, nec petere ulterius cõsilium sapientis. Et idem obseruet si cõsultor postꝗ acceptauerit uel saltẽ nõ renuerit tẽpore notificatiõis pdict, uel saltẽ acta receperit & cõsiliũ ifra plibatũ terminũ neglexerit exhibere. Salariũ insup cõsultoris sup aliquo dubio in causa incidẽti uel emergẽti uiginti solidos nõ excedat, & si cõmitteret super pũcto causæ decisiue excedere nõ possit quatoꝛ lib. deñ. Saluo ꝙ si cõmitteret forensi possit iudex maius salariũ ordinare tam pconsultore ꝙ pro nuntio ad ipsum cõsultorẽ transmittẽdo cũ cõsilio & cõsensu Capitanei iudicũ si a parte quæ salarium soluere deberet peteretur.

De expensis restituendis per uictum uictori. Cap. XXI

VICTVS in oibus & singulis causis litibus, & qõnibus ciuilibus extraordinariis uel summariis quæ uerterent corã quocũq; iudice & officiali cõis Spoleti cõdemnet uictori in ueris & legitimis expensis factis in tali cã lite qõne & in quacũq; parte iudicii nõ obstante iuramẽto calũniæ in ipsa lite causa & qõne, ac ẽt quod ipsæ expensæ nõ fuerint petitæ per uictorẽ, & quicũq; ad petitionẽ alicuius uocatus corã iudice & cõtumax fuerit die termini nõ audiatur nisi prius expensas restituerit alteri parti factas in dicta cõtumacia & occasione ipsius cõtumaciæ, Saluo ꝙ si cõtumax petierit copiã eoꝝ quæ dicunt facta in eius cõtumacia iudex corã quo fuerint facta pdicta eorũ sibi faciat copiã exhiberi, & terminus assignet eidẽ ad apponendum cõtra ipsa. In quo termino si nihil opposuerit per quod cõtumax nõ appareat expẽsas pdictas reficiat, & alias occurrẽtes in oppositione cõtra cõtumacẽ si quas fecerit pars aduersa, & post cõdẽnationẽ expensaꝝ intra tres dies postꝗ fuerint taxatæ quarũ taxationẽ teneat & debeat iudex facere die cõdemnationis expensarũ uel sequẽti pstito iuramento per uictorẽ secũdũ formam iuris super ipsis cogat uictus ipsas expensas realr & personalr uictori satisfacere cũ effectu nõ obstante aliqua appellatione quæ fieret a cõdemnatione pdicta. Et si dicto tpe nõ taxarent edem nõ possint taxari in futuꝝ, nec taxatio quæ fieret ualeat ipso iure. Iudex uero appellationũ nõ admittat appellationẽ quæ fieret a snia uel pcepto, ubi uictus cõdemnatus esset in expensis uel a cõdemnatione ipsarũ expensaꝝ, nec aliquam petitionem uel oppositionem nullitatis quæ fieret cõtra pcessum sniam uel cõdemnationẽ expensaꝝ uel ab earũ taxatione nisi prius talis appellans & de nullitate agens uel opponẽs expensas ipsi uictori restituat, & si contrafactũ fuerit, pcessus qui fieret super ipsa appellatione uel nullitate nõ ualeat ipso iure. Teneatur tamen dictus uictor si in causa appellationis uel nullitatis succumberet ipsas expensas restituere unã cum aliis causæ antedictæ.

Qui dare tutores, curatores & actores possint & authoritatem super emancipationibus, & aliis actibus interponere. Cap. XXII.

POTESTAS Ciuitatis Spoleti & eius iudex ciuiliũ, & quilibet alius iudex ad ciuilia deputatus possit & debeat quotiens expediens fuerit dare tutores & curatores tam generales quam speciales, & etiam actores & eisdem administrationẽ decernere, ac decretũ & authoritatem super ipsis interponere, nec nõ super alienationibus rerum minorũ pdigorũ, mentecaptorum & furiosorum & eorum & super eorum cõtractibus & distractibus, ac super emancipationibus & aliis, & super aliis omnibus & singulis actibus & causis oportunis. Et quilibet de dictis iudicibus quotiens opus fuerit, & inde fuerit requisitus ire personaliter debeat ad quancunq; ecclesiam ciuitatis Spoleti pro prædictis & quolibet prædictorum explicandis. Possint etiam prædicta omnia & singula fieri per iudicem & Notarium Ciuitatis & comitatus

Spoleti habentes in prædictis authoritatem, & iurisditionum per formam ipsorum priuilegii & ualeant a quocunq; prædictorum facta tam diebus iuridicis q̄ feriatis etiam ad honorem dei introductis tam per formam iuris q̄ per formam statutorum, & in quibuscunq; locis dictæ ciuitatis & comitatus eiusdem.

De diuisionibus rerum cōmunium & de iudiciis diuisoriis. Cap. XXIII.

TENEATVR potestas & quilibet iudex q inde fuerit requisit⁹ breuit̄ sūmarie & de plano & sine strepitu & figura iudicii cognoscere de oib⁹ diuisionib⁹ & iudiciis diuisoriis, & ipsam litē & qōnē intra unū mensem cōtinuū a die porrectæ petitionis cōputandū p suā sniam diffinire & ipsam diuisionē fieri facere cū effectu nisi iusta & legitima obstaret exceptio ad quā diuisionē faciēdā hoc ordine pcedat̄. uidelicet quod ad petitionē puocātis ipse ptās siue iudex corā quo talis qō uerteret̄ citari faciat ptē puocatā, & p utrāq; ptē faciant eligi unū puidū uirū uel plures ex amicis cōib⁹ q ipsam diuisionē faciant æque & iuste. Et si aliqua ipsarū partiū talē uel tales diuisorē uel diuisores negligeret seu cōtēneret cogat ipsam partē oib⁹ iuris remediis oportunis ad ipsam electionē faciēdā, & si oino esset cōtumax in. x. lib deñ. puniat̄. Et nihilominus ad dictā diuisionē pcedat̄ per unū uel plures eligendū uel eligēdos ad faciēdū ipsam diuisionē per potestatē uel iudicē coram quo esset ipsa qō, & facta dicta diuisione qlibet pars teneat̄ ptē sibi assignatam uel obueniētē eidē recipere & acceptare, & si nō acceptaret puniat̄ in x. lib. deñ. Et nihilominus remaneat firma diuisio quæ fieret. Cæterū si qs hēret rē cōmunē cū aliquo & iuxta ipsam rē cōem haberet aliquā rē ppriā debeat hr̄e ptē illius rei cōis iuxta rem ppriā habita semp rōne melioramēti & restauramēti ut exigeret q̄titas dictæ rei. Si qs uero suo & alteri⁹ noie rem aliquam emerit uel alio mō acqsiuerit nō possit, a dicto suo cōsorte ad aliquā eius diuisionem cōpelli nisi primo satisfaciat ei de oī eo & toto quod eius noie soluisset in ipā re empta uel acquisita seu ipsius occasione. Questiones uero diuisorie de qbuscūq; bonis exortæ uel quæ orirent̄ inter fratres seu nepotes carnales seu alr̄ cōiūctos usq; in tertium gradū cōsanguinitatis inclusiuæ breuiter sūmanæ & de plano, & sine strepitu & figura iudicii cognoscant̄ & diuidant̄ per duos bonos uiros utriusq; partis cōsanguineos per ipsos eligēdos quam electionem fieri faciat potestas uel alius iudex ad hoc requisitus & si aliqs recusaret eligere p parte sua cōdemnet̄ in. x. lib. deñ. & potestas uel iudex pdictus eligat unū uel plures ex dictis cōsanguineis loco sui, & tales electi ipsam diuisionem facere teneant̄ ifra. x dies postq̄ fuerit electio de ipsis facta ad pœnam. x. lib. deñ. p quolibet contrafaciente. Et nihilominus elapsis dictis decē dieb⁹ possint psonalr̄ cogi & cōpelli & in palatio detineri usq; quo fecerint dictā diuisionem. Si qs uero puocatus fuerit ad diuisionē alicuius rei & fraudulenter siue temere negauerit talem puotatonē in re ipsa cōmunionē habere. Et deinde puocans de cōmunione pbauerit puniat̄ negans cōmunionem in. xxv. lib. deñ. pro sua negatione pdicta.

De quæstionibus inter cōiunctos compromittendis. Cap. XXIIII.

SI aliqua questio lis discordia, siue scretiū esset inter aliquos cōiunctos siue attinentes inter se usq; in tertiū gradū cōsanguinitatis uel affinitatis inclusiue, potestas & quilibet alius positus ad ius reddendū, teneat̄ & debeat quotiens ab aliqua parte fuerit requisitus infra. x dies utiles a die inceptæ litis seu causæ per citationem inter ipsos attinētes (alr̄s post dictū terminū nisi petitū fuerit in dicto termino nullaten⁹ ipsorū aliqs cogi possit ad cōpromittēdū) sub uinculo pstiti iuramenti, & ad pœnam centū lib deñ cogare oibus iuris remediis oportunis attinentes & cōiunctos pdictos ad cōpromittendū ipsam litē scretiū, cōtrouersiam uel questionē de iure uel de facto in unum attinentē eis usq; in tertiū gradū inclusiue uel duos sic attinentes quorū qlibet eligat unū. Et ad dandū fideiussiores idoneos qd obseruabūt quod laudatū fuerit per dñm arbitrū seu arbitros arbitratores, & de ipso cōpromissio fiat publicū instrm̄ cum adiectione pœnæ iuramenti interpositiōe, & cum renuntiationibus & clausulis oib⁹ oportunis, & ēt cōsuetis put ipsi potestati uel alteri officiali coram quo fieret cōpromissum uidebit̄ cōuenire. Dicti aūt arbitri sic electi unus uel plures uel ipsorū aliqs nō possint ipsum cōpromissum renuntiare ad pœnam centum lib. deñ. pro quolibet recusante auferendam per potestatem summarie & de facto absq; alio processu & condemnatione facienda. Et nihilominus possit eos & quemlibet ipsorum realiter & personalr̄ cogere ad ipsum compromissum acceptandum ut sibi uidebitur conuenire. Ipsi uero arbitri unus uel plures ipsum cōpromissum infra quindecim dies a, Die facti compromissi & acceptati computandos per sententiam debeant Terminare, alr̄s expiret

alias expiret compromissum & dicti arbitri in x.lib.deñ.pro quolibet condemnentur, nisi de cōmuni cōsensu partium fuerit ultima uel penultima die ipsorū qndecim dierū pro aliis qnt decim diebus terminus prorogatus & ultra primū terminū uel secūdū prorogatū nō possit alr quā supra dicit prorogari, Et si in instrō cōpromissi de maiori tēpore diceret uel prorogatio fieret ante penultimā uel diē ultimā pdictā nō ualeat ipso iure, & cōpromissū expiret, & nihilomin' ut dictū est fiat de nouo cōpromissū in alios cōsanguineos q pdictos & in pcedēdo possint de iure & de facto cognoscere examinare & uidere iura cōpromittētiū alte & basse, & de iure uni' partis tollere & dare alteri in magna uel parua qtitate put eis uidebit & placebit, & pdicta oia & singula esse intelligant specificata & declarata in instrō cōpromissi, ac si in ipso essent specificata & declarata de uerbo ad uerbū, & snīæ laudo uel dicto talium arbitrorum stet ac si partes pdictæ in cōpromisso cōtentæ per pactū adinuicē cōtēta in cōpromisso legitime ac sollr pmisissent Et ab ipso nō possit p aliquā partiū ad pœnā cētū lib.deñ.in qb' cōdēnent ultra pœnā in cōpromisso cōtentam appellari pclamari supplicari. & de nullitate agi uel opponi uel peti quolibet reduci ad arbitriū boni uiri, uel iudicis officiū implorari ullo mō. Et quæ pdicta sūt de tēpore cōpromissi locū habeāt in cōpromissis iam factis pēdentib' uidelicet post bannimētū factū de pñti statuto, q ptās teneat facere infra octo dies post aperturā pñtis statuti & currere incipiat tps āndictū, & perinde sit ac si cōpromissū factū fuisset tpe bānimēti. Et quotiēs inter cōiunctos pdictos uerteret aliqua ciuilis quæstio uel cā teneat dictus ptās, & qlibet ad iustitiā positus de ipsa cognoscēs eam terminare & expedire sūmarie & de plano sine strepitu & figura iudicii, & ad requisitionē cuiuslibet petētis teneat ptās uinculo iuramēti & pœna.xxy.lib.deñ.cogere realr & personalr oēs pdictos cōiūctos & quēlibet ipsorū, & uirū & uxorem inter quos aliqua discordia oriret ad faciendū inter se pacē per publica instrumenta faciēda sup dicta pace ita quod bene de iure ualeat. Saluo q hoc nō habeat locū in exbannitis cōis Spoleti. Sancitū est etiā quod in quocūq capso statutorum ciuitatis Spoleti reperietur facta mentio graduum consanguinitatis uel affinitatis talium graduum computatio fieri debeat secundum iuris canonici dispositionem, & non alr ullo modo.

Quod Maritus lucretur quartam partē dotis uxoris suæ sine filiis uno uel pluribus defunctæ, & uxor tantūdem lucretur de bonis mariti sine filiis, ex ea defuncti, dum tamen id centum lib deñ.non excedat. Cap. XXV.

MARITVS lucret quartā partē dotis uxoris suæ a quocūq fuerit data uel pmissa sine filiis uno uel pluribus ex eo habitis defunctæ quocūq decesserit postq eā deduxit, in domū suā ppriā uel cōductā, uel postq ipse accesserit ad habitandū cū ea & matrimoniū consūmauerit absq aliqua deductione funeraliū suæ uxoris, quod locū habeat in nuptiis hactenus, & in posterū nuptui tradēdis, & uxor tantūdē lucret de bonis mariti sine filiis uno uel pluribus ex ea habitis decedentis qtū sit quarta pars dotis uxoris pdictæ dummō dicta quarta pars per ipsam uxorē cōsequēda centū libras deñ nō excedat, sed centū dū taxat librarū qtitatē p dicta quarta pdicta talis uxor habere debeat. Statuerūt insuper quod quicquid per Maritū uxori, uel per uxorem Marito quouis relicti titulo legatū esset in dictam quartam omnino debeat cōputari, nisi de uoluntate cōtraria legantis ex suo constaret testamento.

Qualiter Mulieres possint contrahere & testari. Cap. XXVI.

MVLIER aliqua nō possit cōtrahere uel distrahere, aut aliquā donationē causa mortis uel inter uiuos seu testamentū, codicillos uel aliam ultimam uoluntatē facere in ciuitate uel comitatu Spoleti seu alibi sine pñtia uiri sui & patris & filiorū maiorū quatuordecim annis si omnes pdictos habeat & habitent in ciuitate Spoleti uel eius comitatu, quod si aliquis pdictorū deficeret morte uel absentia, uel quia ipsos nō haberet, loco taliū deficientiū morte absentia, uel quia alr nō hēret pdictos ipsa mulier, sint & esse debeant psentes duo primiores consanguinei ex paterna linea usq in tertiū gradū inclusiuæ si eos haberet alr unus ex eis Et si nō hēret saltē unū ex dicta linea sint & esse debeāt duo primiores ex linea materna, uel un' si duo nō supsūt usq in tertiū gradū ut pdicit inclusiuæ. Et si alr fecerit nō ualeat neq teneat

iurifditionis ab aliquo mercatore de ciuitate uel comitatu occafione mercantiæ aliquam pecu/niarũ q̃titatẽ diceret fe debere recipere de qua appareret inftrũ uel nõ & mercator de ciuitate uel comitatu Spoleti diceret fe uelle ftare de folutiõe dicti debiti libro apotecæ mercatoris prædicti forenfis, Ipfe mercator forenfis talẽ fuũ librũ teneat̃ oftendere, quo cafu mercator Spo/letanus ftare debeat ipfi libro. Inter alios uero & nõ p̄ eis ex libris fiue fcripturis mercatorũ, & campforũ ciuitatis Spoleti fiat plena, p̄batio, & ipfis habeatur plena fides ufq; in quãtitatem quinquaginta lib. deñ Dũmodo campfor uel mercator fuo iuramẽto afferat ita effe, & etiã di/cta talis fcriptura iuramẽto cõfulũ fiue Capitaneoꝝ mercatorũ, & cãpforũ debeat approbari. Et mercatores & cãpfores teneant̃ & debeãt ad petitionẽ cuiuflibet petẽtis oftẽdere libros ra/tionũ in quibus cõtinent̃ data & recepta per eos feu ab eis, & dare copiã illis ad quos pertinet fcriptura cõtenta in eorũ codicibus fiue libris, & nõ oftendere unũ librũ pro altero, fed illum & illos in quibus & quo data & recepta per eos uel eũ illius anni feu tẽporis de quo petens pe tierit copiã fibi fieri & poteftas, & quilibet qui p̄effet ad ius reddẽdũ teneatur & debeat fub uir/tute p̄ftiti iuramenti & ad pœnã centũ lib. deñ. p̄rife & cũ effectu ad requifitionẽ cuiuflibet pe/tentis cogere & cõftrignere tales mercatores & cãpfores feu ipfoꝝ hæredes realr̃ & perfonalr̃ ad oftendendũ & producendũ ueros libros & codices Rationũ ipfoꝝ mercatorũ uel campfo/rum & faciat dari copiã de ipfis fcripturis cuilibet petẽti ad quẽ fpectat, & de ipfis quæ appa/rent in ipfis fcripturis habuiffe & recepiffe teneat̃ & debeat facere præceptũ de foluendo & re/ftituendo creditori tanq̃ fi ex publico inftrumẽto legitime cõfecto appareret, & cõftringat eos & quemlibet eoꝝ ad reftituendũ prout cõftringi debẽt debitores ad petitionẽ creditoꝝ ex for ma publici inftrumẽti Et fi aliquis mercator uel campfor uel eius hæredes negarent fe habere librũ quẽ ab eo exhiberi petierit in pofterũ tali fuo libro in fui fauorẽ nulla fides det̃ in aliqua quãtitate, Et nihilominus habeant̃ ipfi cõfules feu capitanei mercatorũ uel campfoꝝ, & fi ipfi uel maior pars ipfoꝝ dixerint eftimauerint uel crediderint illũ talẽ mercatorem uel campfo/rem uel eius hæredes habere dictũ librũ cogat̃ poftea dictus talis mercator uel campfor uel eius hæredes realr̃ & perfonalr̃ arbitrio officialis corã quo peteret̃ ab aliquo exhiberi ad exhi/bendũ dictũ librũ, & prædicta locũ habeant in præteritis p̄ntibus & futuris Et prædicta uendi cent fibi locũ dũmõ intra decẽ annos mercator creditor femel adminus creditũ fuum coram iudice petierit aliter dicto tempore elapfo remaneat in difpofitione iuris cõmunis.

De queftionibus quæ uerterentur inter mercatores cõpromittẽdis Cap̄. XXXI.

AD petitionẽ cuiuflibet litigantis qui peteret teneat̃ poteftas, & quilibet iudex coram quo queftio uerteret̃ mercatores fotios uel alios feu quofcunq; alios artifices cuiufcũq; artis, & cuiufcũq; cõditionis exiftant inter quos fuerit uel effet fcretum lis queftio feu cõtrouerfia oc cafione mercantiæ uel artis uel hæredes ipforũ feu alicuius ex eis cogere realr̃ & perfonalr̃ ad cõpromittendũ de iure & de facto dictam queftionẽ fcretiũ litẽ uel cõtrouerfiam, & depend̃ẽ tia & emergentia ab eifdem in eoꝝ confules uel capitaneos dũmodo hoc petat̃ intra decẽ dies cõtinuos a die primæ citationis factæ fuper tali caufa, lite, feu cõtrouerfia. In eorũ arbitros uel amicabiles cõpofitores qui prædicta cognofcant & diffiniant amicabilr̃ & de plano fine ftrepi tu & figura iudicii quibuflibet diebus & locis alte & baffe prout eis uidebitur & poftq̃ fic electi fuerint cogant̃ realr̃ & perfonalr̃ ad recipiendũ dictũ compromiffum. Et poftq; ipfum recepe rint fi nõ cõcordauerint intra octo dies de diffinitione dictæ litis, & controuerfiæ tunc partes intra tertiam diem eligant tertiũ & fi partes nõ concordarent de tertio tũc ipfi arbitri & arbitra tores intra alios tres dies eligant tertium, alioquin cõfules fiue capitanei mercatoꝝ & campfo rum & aliarũ artiũ uel ipforum maior pars eligant tertium. Tertius uero fic electus ad dictum compromiffum recipiendum cogatur ut de aliis dictum eft fupra & illam authoritatem & ba/liam habeat q̃ habebant primi arbitratores & quicquid laudatum fuerit & cognitũ uel præ/ceptum & diffinitũ fuerit per ipfos uel maiorem partẽ ipforum arbitratorum quelibet partium teneatur integraliter obferuare & eorum præceptis obedire & contra prædicta uel aliquod prædictorum non poffit aliud dici uel opponi feu de nullitate agi, uel excipi, uel peti quod

reducaẽ ad arbitrium boni uiri. Et quilibet positus ad ius reddendũ ad petitionẽ obseruantis ipsum laudũ,& debentis aliquid recipere rõne ipsius debeat ipsũ obseruãtẽ.& petentẽ mittere in possessionẽ bonoꝝ partis nõ obseruantis, Quod si infra mẽsem pars nõ obseruãs nõ obedi uerit hiis qui arbitrati sunt,tũc missus in possessionẽ possit illa bona in solutũ retinere,& alias alienare,& eoꝝ bonorũ sit uerus dñs & possessor,& alienatio quæ fieret ab ipso inobediẽte de dictis bonis in tenutã datis,uel quorũ possessionẽ pars obseruãs fuerit ingressa post discordiã causam uel li ẽ nõ ualeat ipso iure,& ꝓsumaẽ in fraudẽ facta & fictitia,& si ante fuisset facta alienatio dictorũ bonorũ,& in ipsoꝝ possessionẽ remãserit alienãs eodẽ mõ nõ ualeat,& ficti tia ꝓsumaẽ.Inter ipsos uero sotios mercatores uel eorum hæredes fides eorum quæ teneren tur ad inuicem per librummercantiæ taliũ sotiorũ,ac si esset publicũ instrumentum,& ita pos sit per ipsam scripturã dicti libri unus alterũ cõuenire queãdmodũ posset per publicũ instrũ, & ut finis sit litiũ dicti arbitratores teneanẽ,& debeãt ad pœnã centũ lib.deñ ꝓ quolibet quã de facto & absq; aliquo ꝓcessu faciat ptãs peruenire ad man⁹ camerarii cõis Spoleti intra .xv. dies postq̃ fuerint requisiti ab aliqua parte ipsam qõnẽ diffinire,& ptãs & qlibet posit⁹ ad ius reddendũ faciat omnia supradicta integraľr obseruari absq; aliquo ꝓcessu inde faciẽdo sũma rie de plano sine strepitu & figura iudicii,& ab oĩ eo quod per ipsum fieret dicta de causa nõ possĩt appellari,& de nullitate agi uel opponi,nec ad iudiciũ boni uiri recurri,nec supplicari uel iudicis officium implorari ullo modo.

De contractibus fictitie factis. Cap. XXXII.

QVicũq; de ciuitate uel comitatu Spoleti fecerit aliquã alienationẽ cuiuscũq; rei sub quo cunq; noie aut titulo etiã cũ iuramẽto & postea ipsam rẽ alienatã possederit & fructus perceperit,saltẽ per tres annos cõtinuos post ipsam alienationẽ immediate sequẽtes,talis alie natio & cõtractus fictitius dolosus & simulatus censeaẽ & sit,nõ obstante iuramento,nisi ta lis alienator ipsam rem alienatam precario siue titulo cõductionis aut quouis alio titulo post ipsum cõtractũ alienationis tenuerit aut possederit noie eius cui ipsam rem alienauerit dumõ de prædictis præcario,cõductione & aliis de quibus supra ꝓxime dicitur uel altero eorundem cõstet per aliud publicum instrumentũ quã per instrumentum alienationis prædictæ.

Quæ forma sit seruanda in alienationibus & contractibus minorũ. Cap. XXXIII.

VT minoꝝ facilitati modis oĩbus cõuenientibus,& expedientibus succuratur ne in eorum cõtractibus & negotiis leuiter dãnificari ualeant siue lædi sicut in plerisq; factũ esse com perimus statuimus,& hac ꝓsenti municipali lege sancimus & firmamus quod donationes uen ditiones & alienationes remissiones cessiones & qetationes quarũcũq; rerũ actionũ & iurium sub quacunq; forma cõtractuũ uel uerborũ a puberibus seu adultis factæ sine iuramẽto corpo raľr ꝓstito,& ẽt sine cõscientia duoꝝ uel triũ ꝓximioꝝ cõsanguineoꝝ si assistant uel saltẽ affi nium si cõsanguinei nõ assistant & sine decreto cõpetẽtis iudicis,& insinuatione facienda in actis cũ quibuscunq; uniuersitatibus collegiis & cõitatibus & quibuscunq; personis speciali bus fieri nõ ualeãt nec aliquatenus celebrari.Et si factæ uel celebratæ fuerint nõ seruatis solẽ nitatibus supradictis præsumanẽ & fingantur dolose extortæ & nullam obtineant firmitatem, & nihilominus cõtrahens cum minore cõtra formã superius annotatã iudicis arbitrio puniaẽ.

De instrumentis pactis conuentionibus laudis & testamentis exe cutioni mandandis Cap. XXXIIII.

PETENS aliquod pactũ cõuentionẽ,ꝓmissionẽ,cõfessionem laudũ sententiam uel ꝓce ptũ,testamentũ,codicillũ legatũ uel aliũ cõtractũ,cuiuscũq; cõditionis existat de quibus uel ipsoꝝ aliquo apparebit publicũ instrũ uel ꝓthocollũ nõ uitiatũ,nõ cãcellatũ,nõ aboleiũ nec in aliqua parte sui suspectũ executioni mandari contra illũ uel illos qui ex dictis instrumẽ tis uel cõtractibus uel ipsoꝝ aliquo fuerint obligati etiã si nõ sint principales cõtrahẽtes,stipu lantes,testantes uel ꝓmittentes factis legitimationibus personarũ ubi expediat iudex corã quo facta fuerit dicta petitio,quæ tamen uerbo fieri possit absq; alia petitione in scriptis porrigẽda

præcipiat

pcipiat ipsis debitorib⁹ q̃ itra tres dies satisfaciat sic petēti de q̃titate & re cōtenta in publico istrō uel ptocullo quod petit executiōi mādari, uel interim opponāt cōtra ipm istrm uel ptocollū exceptionē sonis falsitatis, getatiōis uel usurarū uel aliā q uideat iudici admittēda quas & quālibet pdictarū possint tm opponere & nō alias & si ipsarū aliq̄ fuerit opposita teneat opponēs ido nee satisdare dū opponet quod ipsam pbabit ad pœnā .x. lib. deñ p qlibet exceptiōe sic opposita alr ei⁹ oppositio nullaten audiat & sit perinde, ac si facta nō foret in termino assignato. Et post dictā satisdationē pbet ipsam uel ipsas intra octo dies a die oppōnis in antea numerādos p oēm modū pbādi quo uti uoluerit in pbādo alr si nihil opposuerit in dicto termino triū dierū, uel si opposuerit & nō satisdederit, uel si satisdederit & nō pbauerit pceptū supradictū remaneat in sui roboris firmitate, & hēat ac si diffinitiue, & oī iuris ordine seruato fuisset in dicta cā pnūciatū, & tāq̄ diffinitiua snia lata legitime hēat & executiōi mandet realr & psonalr in bonis taliū debitoꝝ ad uolūtatem creditoris pdicti, & p dicto debito possit capi cōstrigni & carcerari qlibet dieb⁹ feriatis pter exceptos in caplo sequēti locis & tēporib⁹ usq; ad satisfactionē q̃titatis, & rei petitæ mādari executioni & expensarū legitime factarū. Et quod si talis debitor nō cōparuerit citat⁹ legitime secūdū formā in statuto cōtētā, & elapso termino citatiōis uel citationū uigore quaꝝ extiterit cōtumax ponat in bāno in q̃titate & re cōtenta in instrō petito executiōi mādari cū termino triū dierū si habitauerit in ciuitate Spoleti, & qnq; dierū si habitauerit in comitatu intra quē possit uenire ad suā purgandū cōtumaciā añdictā, & si uenerit & refectis expēsis idoneam pstiterit cautionē pcedat ad assignationē termini triū dierū, & demū ut superi⁹ est narratū in oib⁹ & per oia pcedat Si uero nō uenerit tūc ad executionē pcedat cōtra eū secūdū q̃ pcedēdū esset cōtra illū cui factū esset pceptū, & nihil opposuisset in termino, & in oib⁹ & per oia ut supra dictū est, Et a tali pcessu pcepto & oib⁹ inde sequētib⁹ uel dependētib⁹ nō possit appellari uel reclamari seu supplicari de nullitate agi uel opponi uel iudicis officiū iplorari aliqua rōne uel cā, & si fieret nō ualeat ipso iure. Et officialis admittēs talē appellationē petitionē uel oppōnē in .xxv. lib. uice qualibet cōdemnet & sisi pœnæ subiaceat q appellaret reclamaret ageret uel opponeret cōtra pdicta uel aliquod pdictorū, & q̃ dicta sūt superi⁹ de instrīs publicis in oibus & per oia locū sibi habeant uēdicare in apoca manu ppria debitoris scripta, & trino teste subscripta absq; eo quod alr fuerit recognita.

De debitoribus cogendis & qn carcerari possint, & qn non. Cap. XXXIIII.

QVI LIBET debitor tam principalis q̃ fideiussor postq̃ apparuerit legitime ipm esse debitorē possit & debeat ad petitionē creditoris psonalr capi cōstrigni & detineri usq; ad integram satisfactionē debiti & expēsarū creditori faciēdam. Quod fieri nullo mō possit in festo Natiuitatis, In festo Resurrectiōis Dñi N. Iesu Christi, & in festo sanctæ Mariæ de Augusto, & in iiii. dieb⁹ sequeñ dictꝯ festos dies, & si cōtra fieret talis captura in aliquo dictoꝝ dierū facta nō ualeat ipso iure, & talis debitor debeat relaxari, & in statū pristinū reduci. Et nihilominus tā officialis q eūdē capi & detineri fecerit q̃ is ad cui⁹ petitiōn capt⁹ fuerit in .xxv. lib. p quolibet puniat

Quod cōtra exbānimēta snias uel pcessus nō possit opponi exceptio nō soluti salarii. Ca XXXV.

CONTRA exbannimētū sniam uel pcessū nō possit opponi exceptio nō soluti salarii siue gabellæ camerario cōis Spol. siue in capsa gabellæ si in ipso exbanimēto snia uel pcessu fiat mētio qūo salariū sit solutū, & talis exceptio nullaten⁹ admittat, & hec tantūmō hēat locū in exbānimētis sentētiis & pcessib⁹ a die aperturā pñtis statuti retrofactis, & nō in posterū faciēdis qb⁹ & cuilibet ipsorū, & ēt cuicūq; agēti qlibet possit opponere exceptionē nō solutę gabellæ de re seu q̃titate p qua agit si gabella excedat q̃titatē .x. sol. deñ uel ab inde supra. Quā pbare possit opponēs per apodissam camerarii cameræ gabellæ sigillatā sigillo dictæ cameræ cōtinētē qualr dictus talis cōtra quem opposuit debitor sit gabellæ in q̃titate pdicta, & potestas & quilibet alius iudex talem cōtra quem fuerit opposita dicta exceptio, & nō pbata nō audiat nisi dicta gabella soluta integre sub uirtute pstiti iuramenti quotiens cōtra fecerit in aliquo prædictorum.

De suspitione iudicum, Capi XXXVI.

SI actor corā uno ex iudicib⁹ ciuilib⁹ Spoletanis ad ciuilia deputato querimoniā pposuerit aut aliquē fecerit euocari reus possit simplicib⁹ uerbis tā iudicē corā quo fuerit euocat⁹ uel qrimonia facta corā ipo suspectū dicere uel hēre intra tertiā diē a die citatiōis de ipso factæ psonalr uel ad domū & aliū nō suspectū die qua suspectauerit teneat primū eligere quem si actor uoluerit habere suspectū possit ipse actor aliū eligere corā quo si reus recusauerit causari resumat causam primus iudex non obstante quod a reo extiterit suspectatus, & idem obseruetur in notariis Spoletanis ad ciuilia deputatis qui suspectantur ad scribendum in causia.

De termino dando hæredi ad faciendũ inuentariũ. Cap. XXXVII.

CITATVS corã curia Spoletana ſi dixerit ſe uelle eſſe hæredẽ cũ bñficio inuẽtarii cũ cõtra eũ tanq̃ hæredẽ agat᷑ alicui⁹, ꝓſtito iuramẽto per ipſum quod nullũ de hæreditate ꝑdicta fecerit inuentariũ. Et a die aditionis hæreditatis nõ ſit duoꝝ menſiũ ſpatiũ elapſum eidem aſſignet᷑ terminus q̃ndecim dierũ ad faciẽdũ inuẽtariũ ſupradictũ, & a dicto termino. in antea uel al's in caſibus ꝑdictis ubi ſibi nõ debet termin⁹ ad cõficiẽdũ inuẽtariũ aſſignari poſſit cõueniri, & cõtra eũ ꝓcedi tanq̃ cõtra hæredẽ exceptiõe uel allegatiõe inuẽtarii nõ facti nõ obſtãte.

Quod fiat ſũmariũ ius pupillis hoſpitalibus & pſonis Miſerabilib⁹. Cap. XXXVIII.

HOSPITALIS noui de ſtella ꝓcuratori & cuilibet ꝓ ipſo agẽti dñs Poteſtas ciuitatis Spoleti & quilibet ad iuſtitiã cõſtitutus ſũmariũ ius reddat & faciat & tã mares q̃ fœminas qui tenerent᷑ ad aliqua relicta uel legata ipſi hoſpitali, & occupatores quorũcunq; bonoꝝ relictorũ, & quæ relinquent᷑ in poſterũ ſeu alio titulo ptinẽtiũ ipſi hoſpitali cogat & cõpellat ſũmarie ſine ſtrepitu & figura iudicii & abſq; aliquo ꝓceſſu ad dãdũ & ſoluẽdũ reſtituẽdũ & relaxandũ libere hoſpitali ꝑdicto ipſa legata & relicta & alia quacũq; bona ad ipſum ptinẽtiæ mobilia & imobilia cuiuſcũq; cõditiõis exiſtãt Inſuper de oibus & ſingulis bonis ipſius hoſpitalis legatis uenditis donatis uel alio iure ſiue titulo ipſi pertinẽtibus nõ ſoluat᷑ aliqua collecta uel gabella nec aliqs officialis cõis Spoleti cogat uel cõpellat real'r uel pſonal'r aliquos laboratores coptimarios cõductores uel poſſeſſores ipſorũ bonorũ ad ſoluendũ ꝓ ipſis aliquam collectã uel gabellã uel ad factionẽ aliquã ꝓ eiſdẽ faciendũ uinculo iuramenti & pœna .c. e. librarũ deñ quotiẽs cõtrafecerit in aliquo ꝑdictorũ. Quæ oĩa in oibus & per oĩa in hoſpitale ſanctæ Crucis quod hoſpitale cõis Spoleti ab oibus noĩat᷑ & nuncupat᷑, & eius bonis ac illorũ laboratoribus cõductoribus, coptimariis & poſſeſſoribus ꝑciſe locum habeant.

Quod fiat ius ſũmariũ pupillis orphanis & miſerabilibus perſonis. Cap. XXXIX.

IN pupillorũ orphanorũ, hoſpitaliũ, & quarũcũq; miſerabiliũ pſonarũ cauſis poteſtas & quilibet alius iudex poſitus ad ius reddendũ ꝓcedere poſſit & debeat ſummarie ſimpl'r & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicii ac ſola facti ueritate inſpecta, aliquo capl'o ſtatutorũ in cõtrariũ nõ obſtante, & quæ ſint taliuſmodi perſonæ arbitrio iudicis corã quo cã hmõi uerteret᷑ declaret᷑, & eius declarationi plena fides debeat adhiberi & demõſtrari.

Quod habentibus bona accataſtrata non ſoluentibus pro ipſis collectas non reddatur ius. Cap. XXXX.

HABENS bona accataſtrata in cõi Spoleti, ſi de ipſis & pro ipſis nõ ſoluerit datiuas & collectas & alias factiones nõ fecerit quæ ſoluẽdæ & faciẽdæ ſunt ipſi cõi, in ciuilib⁹ & criminalibus cauſis nullatenus audiat᷑ & officialis qui cõtrafecerit audiẽdo aliquẽ de ꝑdictis, ex quo ſibi cõſtiterit dictas collectas uel factiones nõ ſoluiſſe uel feciſſe in centũ lib deñ. uice qualibet cõdẽnet᷑, & qui patrociniũ alicui præſtiterit quod debita cõi collecta & cõſueta ſolui, non ſoluat᷑ in. x. lib. deñ uice qualibet cõdemnet᷑. Et quotiens eſſet cõtentio inter aliquos de ſol'one collectæ uidelicet, quis ipſorũ ipſam ſoluere teneat᷑ quilibet collectam de qua erit queſtio camerario cõmunis perſoluat, Quam demum reſtituat ei qui de iure ſoluere nõ deberet, & aliam ad introitum cõmunis mittere teneatur.

De fideiuſſoribus, indemnibus cõſeruandis. Cap. XXXXI.

FIDEIVBENS uel ſe pro aliquo cõſtituẽs, uel pro aliqua perſona ſe obligans uel qui fideiuſſit, uel ſe debitorẽ cõſtituit uel ſe obligauit tẽporibus retroactis ſi ſatisfecerit uel condemnatus fuerit uel aliter dicta de cauſa moleſtatus, uel petierit ſe liberari a dicta promiſſione teneat᷑ & debeat ille pro quo ſe obligauerit fideiuſſit uel ſe principalẽ cõſtituit & eius hæredes ipſum talem ſe obligãtem & ipſius hæredes conſeruare indemnes, & etiam ſine damno, & ab omni iudicio releuare & de dicta obligatione extrahere & liberare, & ſi ille qui ſe pro aliquo ſe obligauerit uel obligauerit, uel eius hæredes ipſa de cauſa fuerit citatus & modo aliquo moleſtatus ille pro quo ſe obligauit, uel ipſius hæredes debeat ipſum fideiuſſorem & ſuos hæredes defendere & defenſionem in ſe ſuſcipere ſine aliqua requiſitione: & ſuper prædictis cõpellatur a iudice poſito ad ius reddendũ in ære & perſona ſũmarie & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicii & ſine ſolutione ſalarii, abſq; libelli oblatione & ordine iuris ſeruato uel nõ ſeruato, & de dãnis quæ quis ſubſtineret occaſione talis obligationis credat᷑ & ſtet᷑ iuramẽto de nouo præſtando talis obligati uel eius hæredis. Inſuper quicũq; obligauit ſe ꝓ cõi Spole

si tanq̄ fideiussor cōseruet' indēnis per ipsum cōe siue fuerit sibi pmissum de cōseruādo indēnē siue nō & si appareret quod aliqs ut sindicus cōis pmiserit aliquē indēnē cōseruare a dicta obligatione & fideiussione siue appareat de mandato siue nō habeat' perinde ac si fuisset ad illū actū speciaľr cōstitutus & potestas uinculo iuramēti & pœna centū lib. deñ. prædicta oīa & singula quandocūq; peteretur faciat integraliter obseruare & contenta in hoc capitulo locum habeant in præteritis præsentibus & futuris.

Quod nullus recipiat iura cessa ab aliquo forense. Cap. XLII.

NVLLVS de ciuitate uel comitatu Spoleti possit recipere iura & actiones alicuius debiti uel pecuniariæ quantitatis ab aliquo forense cōtra ciuem uel cōmitatensem Spoletanū, & si cōtrafecerit talis cessio & iuriū ac actionū receptio ministerio pōtis statuti præsumat' dolo sa fictitia & simulata, nō obstante quod in ea fuerit appositū iuramētū quo nō obstāte nō ualeat nec teneat ipso iure, & amplius nullus officialis cōis Spoleti habēti talia iura cessa ius reddat aliquod super ipsis. Quod si secus fecerit, quod factū fuerit nullius roboris uel momenti sit & esse censeatur.

De salario percipiendo per Notarios de eorum scripturis, Cap. XLIII.

PRO scripturis & labore scripturarū Notarii ciuitatis & comitatus Spoleti recipiant illud Salariū quod est in eorū matricula declaratū, & nō ultra ad pœnā centū sol. deñ. In qua cōtra faciens uice qualibet puniat', & de hoc stetur & credat' iuramento denunciantis & accusantis & habeat dimidiā partē banni, & si pponeret' aliqua questio uel querimonia cōtra aliquē notariū qui uellet excedere salariū ordinatū pro aliquibus scripturis quas fecisset Potestas teneat', & debeat uinculo iuramēti & quilibet eius iudex audire benigne talē cōquerentē & salariū cōgruū declarare cū cōsilio capitaneoꝝ iudicū seu collegii de Spoleto, & cogere ipsum notariū ad restituendū ipsam scripturā pro dicto salario declarato.

Quod protocolla Notariorum præmortuoꝝ committantur alicui Notario in matricula Notariorum scripto. Cap. XLIIII.

PROTOCOLLA Notarioꝝ pmortuoꝝ cōmittant' alicui fideli & legali Notario ciuitatis & comitatus Spoleti in matricula Notarioꝝ scripto cū cōsilio capitaneoꝝ iudicum & notarioꝝ dictæ ciuitatis si defunctus alicui nō delegasset ptocolla pdicta, quæ possit in ultima uoluntate cuicūq; notario descripto in dicta matricula relinquere & legare, & notarius qui esset ipeditus scribere sua ptocolla possit ēt alii notario in ipsa matricula posito delegare. Notarius uero cui cōcessa fuerint dicta ptocolla ex ipsis possit instrm̄ extrahere in formā publicā. & nullus alius Notarius possit de ptocollis pdictis tam pmortuoꝝ q̄ uiuentium extrahere aliquod publicū instrm̄ nisi facta sibi cōmissiōe pdicta, & cū authoritate iudicis cōpetētis ad pœnā uigintiquinq; lib. deñ. quotiēs cōtra fecerit, nisi notarius qui scripserit ptocollū esset absens a ciuitate & comitatu Spoleti quo casu possit exhinde extrahere instrm̄ iudicis tñ authoritate. Si uero in ptocollis notarioꝝ pmortuoꝝ nō esset locus appositus, ubi instrm̄ uel ptocollū factū fuisset uel stipulatū uel in publicatione nō apposuisset nomē patris uel se nō noiasset de ciuitate uel districtu Spoleti uel in fine seu principio libri taliū ptocolloꝝ nō apposuisset publicū sua manu uel repenrēt' aliquæ schedulæ suapp̄ria manu scriptæ in ipsis libris imissæ in q̄bus uel ipsaꝝ aliqua essent āni Dn̄i testes & dies. Si tales schedulæ & libri nō publicati approbabūt' per Capitaneos iudicū & notarioꝝ esto quod alr̄ nō sint publicatæ & publicati, Det' dictis ptocollis & scripturis oībus & singulis plena fides, & ipsis stet' ac si essent publica & legitima instrumēta, & pcessus iam factipendētes & qui fierent in posterū uigore taliū ptocolloꝝ uel scripturarū ualeāt & teneant dictis defectibus uel ipsorū aliquo nō obstātib' Et pdicta oia & singula locū habeāt in pn̄tibus pteritis & futuris. Teneant' aūt notarii ciuitatis & comitatus Spoleti & ipsorū quilibet uinculo iuramēti & pœna uiginti quinq; lib deñ. quotiēs contrafecerint ante q̄ stipulent' cōtractus uel rogati sint de aliquo instrumēto ipsum in substantia scribere secundū uolūtatē cōtrahentiū & postea ipsis cōtrahētibus legere & uulgarizare ad ipsoꝝ intelligentiā seriose & in ptocollis apponāt nomen loci ubi talis cōtractus uel instrm̄ fuerit celebratus uel celebratū, & ex quo inceperit mittere aliquod ptocollū ad quaternū statim uel in fine ptocolli uel saltē in fine quaterni publicationē faciat sua manu in eodē ponēdo nomen suū pprium & eius patris & quomodo est de ciuitate Spoleti uel comitatu ad hoc ut in posterum de persona conficientis instrumentum non ualeat exhitari.

De facientibus debitũ extra districtũ Spoleti ex quo dãnificet̃ Aliqs Spoletanus. Cap. X L V.

QVI cunq; fecerit aliquod debitũ in aliquibus locis siue loco extra districtũ uel comitatũ Spoleti cuius occasione aliquis ciuis uel comitatensis Spoletanus dãnũ aliquod pateretur & appareat quod ille qui debitũ tale cõtraxerit nõ possit se tueri exceptione debita quo minus teneatur ad dictũ debitũ. Cogat̃ per potestatẽ ciuitatis & comitatus Spoleti real̃r & personal̃r ad emendationẽ dicti damni faciendam damnum passo summarie de plano sine strepitu & figura iudicii.

Quod cõtractus factus per detentũ in carceribus nõ ualeat. Cap. X L V I.

DETENTVS in cõpedibus uel carceribus uel al̃s in palatio alicuius officialis cõis Spoleti nõ possit facere aliquẽ cõtractũ obligationis uel liberationis cũ aliquo nisi fieret corã potestate uel iudice appellationũ uel eorũ mandato corã uno ex officialibus ipsorũ, Et si aliter fieret nõ ualeat ipso iure nec ex eo reddatur alicui ius per aliquẽ officialẽ cõmunis Spoleti. Et hoc locum habeat in præteritis præsentibus & futuris.

De promissione facienda præstatoribus Ronzinorum & de æstimatione ipsorum. Cap. X L V I I.

VOLENS locare equos mulos uel Ronzenos ad uecturã teneat̃ & debeat ipsos equos mulos & Ronzenos & eorũ quẽlibet facere æstimati per æstimatores ponẽdos per Dños Priores populi intra mensem post introitũ potestatis ad pœnã .x. lib. deñ. pro quolibet contrafaciente & ꝑ quolibet equo Ronzeno & mulo qui nõ esset dicto tempore æstimatus. Et de tali æstimatione manu Notarii cameræ debeat apparere. Et nihilominus ducẽs dictum equum Ronzenũ uel mulũ nõ æstimatũ si casus eueniret mortis deteriorationis uel periculi seu lesionis dicti æqui Ronzeni uel muli ad æstimationẽ aliquã persoluendã seu faciendã nullatenus teneat̃ nõ obstante aliquo instrumẽto sub quacũq; forma uerboꝝ facto de dicto equo Ronzeno uel mulo & occasione alicuius ipsoꝝ locatori, & potestas in principio sui regiminis hoc capitulũ faciat publice banniri per ciuitatẽ Spoleti, & dñi Priores populi qui tunc erunt in officio eligãt duos æstimatores intra quindecim dies post introitũ dñi potestatis & faciant electionẽ dictoꝝ æstimatorũ. Insuper si aliqua ꝓmissio alicuius quantitatis facta fuerit uel fieret in futurũ inter aliquos de Spoleto occasione uecturæ alicuius bestiæ sub quacũq; forma uerborũ appareret mutui depositi, emptionis uel alterius cuiuscũq; cõditionis instrumentũ, Si de tali ꝓmissione nõ fuerit mota questio intra annum a die ꝓmissionis cõputandũ teneatur & debeat dñs Potestas ad reqsitionẽ cuiuscũq; petẽtis facere talẽ ꝓmissionẽ cassari & irritari. Et nihilominus authoritate pñtis statuti cassa sit & irrita & nullius ualoris efficaciæ uel momenti & ad ꝓbandũ dictã ꝓmissionẽ factã occasione uecturæ sufficiat si ꝓbet̃ quod ille cui facta fuit ꝓmissio tũc temporis haberet Ronzenũ ad uecturã uel die ꝓcedenti uel præcedẽtibus intra quindecim dies, Et quicũq; pro aliqua bestia quã dat ad uecturã reciperet aliquã ꝓmissionẽ sub aliqua fictione uel aliqua forma uerborũ q̃ locationis & cõductionis dictæ bestiæ uel ꝑ ipsa bestia reciperet ultra quinq; sol. ꝑ qualibet die in decẽ lib. deñ. uice qualibet cõdẽnet̃, & de simulatione & fictione dicti cõtractus stetur ꝓbationi ꝑdictæ. Si uero dicta bestia fuerit eodẽ mõ quo supra dicit̃ æstimata, mortua deteriorata uel alio periculo perdita culpa accipientis tũc dñs potestas talẽ accipiẽtẽ bestiã ad uecturã cõpellat satisfacere cõductori de ipsa æstimatiõe & uectura intra decẽ dies ad petitionẽ locatoris ꝑdicti sũmarie & de plano sine strepitu & figura iudicii.

De relictis ad pias cãs, eccl̃iæ sanctæ Mariæ per Notarios assignãdis. Cap. X L V I I I.

RELICTA omnia & singula legata in opere & pro opere beatæ Mariæ Virginis Maioris ecclesiæ Spoletanæ facta & quæ fient in posterũ quilibet Notarius ciuis & comitatẽsis Spoleti teneat̃ & debeat pœna .x. lib. deñ. ꝑ quolibet & qualibet uice intra octo dies post mortem testatoris imediate sequẽtes operariis dictæ ecclesiæ assignare, Et dñs Potestas uinculo iuramenti, & ad petitionẽ operarioꝝ dictæ ecclesiæ uel alterius ipsorũ cogat & cõstringat real̃r & personal̃r hæredes & bonoꝝ possessores defuncti ad soluẽdũ & solui faciẽdũ ꝑdicta relicta & legata dictis operariis ꝑ opere & in opere dictæ ecclesiæ sine strepitu & figura iudicii, & absq; salarii solutione & litis cõtestatione. Et si ꝑdicti hæredes fuerint minores decẽ & octo annis cogant̃ tutores uel curatores eorũ & in bonis ipsoꝝ minorũ fiat executio ad uolũtatẽ dictorũ operariorũ, Et idẽ teneat̃ facere & obseruare dictus dñs Potestas in quibuscũq; aliis legatis & relictis factis ad pias causas ad petitionẽ & requisitionẽ cuiuscũq; petentis

Quod quicũq;

Quod quicũq; habet arborẽ uel sepẽ pendentem supra possessionem alicuius debeat eleuare. Cap. XLVIIII.

ARBOREM uel sepẽ quæ penderet supra possessionẽ alicuius ille cuius fuerit dicta ar/bor.uel sepis teneat̃ eleuare ad petitionẽ illius supra cuius possessionẽ penderet intra q̃n decim dies postq̃ fuerit requisitus tantũ quantũ penderet de ipsa arbore uel sepe supra posses/sionẽ p̃dictã:quod si nõ fecerit puniat̃ per notariũ dãnorũ datorũ in centũ sol.deñ. Et nihilo/minus ille cuius fuerit dicta possessio ubi supra p̃deret,ipsam sepẽ & arborẽ possit incidere & eleuare tantũ quãtũ supra eius possessionẽ pendeat,ut est dictũ sine aliqua pœna,& idẽ intel/ligat̃ de sepibus & arboribus pendentibus supra uias publicas uel uicinales,quæ impedimẽtũ aliquod præstarent transeuntibus per easdem,& officialis super damnis datis prædicta faciat per quemlibet obseruari pœna decem librarum deñ.

De nunciatione noui operis. Cap. L.

SI nunciatum fuerit alicui nouum opus nõ obstante nunciatione prædicta sit licitũ in opere p̃cedere & edificare datis primo fideiussionibus,uel fideiussione per illũ cui fuerit nunciatũ de opere destruẽdo si p̃batũ fuerit iniuste edificasse,quas fideiussiões uel fideiussionẽ quilibet posit⁹ ad ius reddẽdũ teneat̃ intra tertiã diẽ postq̃ petitũ fuerit recipere,& ipsis receptis licen tiã edificãdi cõcedere postulanti.Qui uero nunciauerit alicui nouũ opus iniuste.uel qui iniu/ste appareret edificasse in decẽ lib.deñ.p̃ quolibet cõdẽnet̃.Et nihilomin⁹ quod iniuste edifi/cauerit destruat,& in statum pristinum reducat & ponat.

Qualr cõsors possit murare in muro cõi,& domus cõis claudatur inter eos. Cap. LI.

LICEAT cuilibet habenti murũ cõem,siue parietẽ absq; licẽtia alicuius eius cõsortis mu/rare,& edificare in ipso muro & pariete & postq̃ sic edificauerit,uel murauerit si eius con/sors,uel cõsocius uellet ponere in ipso muro uel pariete aliquod edificiũ,uel imittere ligna,uel aliã utilitatẽ hẽre teneat̃ & debeat prius expẽsas restituere cũ effectu alteri cõsorti,qui murari, & edificari fecerit dictũ murũ.uidelicet partẽ sibi cõtingẽtẽ secũdũ declarationẽ,& æstimatio/nẽ factã tẽpore facti muri seu alteri⁹ edificii,uel postea faciendã ad ipsius murãtis,uel edifican tis petitionẽ per aliquẽ magistrũ uel partiseriũ,uel aliã idoneã p̃sonã ponẽdã arbitrio dñi Po testatis,uel alterius officialis cõis Spoleti,& facta dicta æstimatiõe soluat cõsorti,uel cõsorcio partẽ expensarũ sibi cõtingentẽ de dictis expensis ubi esset in actu habẽdi aliquã utilitatem de ipso muro & edificio facto intra terminũ assignatũ ad faciendũ satisfactionẽ p̃dictã. Alias si nõ esset in actu percipiendi aliquã utilitatẽ de dicto muro & edificio teneat̃,& debeat dare bo/nam,& idoneã fideiussionẽ per publicũ instrm̃ de restituẽdo illi,qui fieri fecit dictũ murũ p̃tẽ expensarũ in ipso muro sibi cõtingentẽ q̃ñcũq; uoluerit super ipso muro edificiũ aliquod face re uel ligna imittere uel aliã utilitatẽ habere p̃ rata parte tantũ quã ingõmorare uellet,uel ex ea aliquã utilitatẽ percipere secũdũ quod caperet p̃ rata æstimationis p̃dictæ p̃ qua tantũ satis facere teneat̃ Quod si dictã cautionẽ,uel satisfactionẽ utrũq; in suo casu intra terminum ad hoc sibi statutũ per aliquẽ ex officialib⁹ cõis Spoleti facere recusaret in uiginti quinq; lib.deñ. cõdemnet̃.Et nihilomin⁹ faciat quod tenet̃.Insuper in ipso muro cõi nullus faciat fenestram nec rupturã,nisi de uoluntate sui cõsortis,per quam ledat̃ pars muri cõsortis p̃dicti ad pœnã supradictam.Vbi uero inter domos uicinorũ uel cõsortiũ nõ esset paries uel clusimen tenat̃,& debeat potestas,& quilibet officialis cõis Spoleti,qui super hoc extiterit requisit⁹ ad petitionẽ alicui⁹ cõsortis seu uicini cogere.& cõstringere dictos uicinos & cõsortes de plano,& de facto sũmarie ad faciendũ expensis cõibus dictum clusimen tam de assibus,q̃ etiam de muro put ex pediens fuerit,& pœna cuilibet cõtrafacienti usq; in q̃titatẽ.x.lib.deñ.quam de facto sine p̃/cessu,& platione sniæ possit a cõtrafaciente exigere,& ad manus camerarii cõis faciatpuenire.

Quod uenditor teneat̃ rem uenditam emptori defendere. Cap. LII.

VENDITOR quilibet teneat̃ & debeat oĩbus suis sumptibus & expensis q̃ñcũq; moue ret̃ questio alicui emptori de re empta,dictam rem uenditam eidem emptori defendere statim post factam notificationem de dicta lite & cõtrouersia quæ moueret̃,& potestas tenat̃ emptori ut indemnis cõseruetur fauorem iuridicũ exhibere,& pacta quæcũq; inita inter empto rem,& uenditorem super defensione rei uenditæ faciat summarie,& sine strepitu & figura iudicii inuiolabiliter obseruari.

In quo casu condemnatus in persona uel membro possit appellare si non comparuerit primo. Cap. LIII.

CONDEMNATVS in persona uel mutilatione membrorum pure uel sub conditione a Potestate, iudice maleficiorũ uel alio officiale alicuius castri districtus Spoleti non possit seu sibi liceat appellare seu de nullitate agere a dicta cõdemnatione uel banno cõtra ipsum lato nisi primo se psentauerit,& cõstrinserit corã iudice appellationũ,& cõstrictus steterit in eo loco, in quo ipsi iudici placuerit ad hoc ut si in causa appellationis succũbat secundũ formã dictæ sententiæ a qua appellauerit fieri possit executio cõtra ipsum. Qui uero cõdemnatus fuerit in aliqua pecuniarũ qtitate si cõtumax fuerit corã officiale qui ipsum cõdemnauit Et fideiussores nõ dederit corã ipso tempore quo se excusauit a processu cuius uigore extitit cõdẽnatus appellare nõ possit a dicta cõdẽnatione nec de nullitate agere nisi primo qtitatẽ in ipsa cõdẽnatione cõtentã,& quartũ plus dederit ipsi iudici appellationũ,p cõi recipiẽti & stipulãti fideiussoresq; idoneos de soluendo si in ipsa causa succubuerit,quod si in aliquo prædictorum iudex appellationum non seruata forma prædicta appellationem receperit,uel super ea processerit, in quingentis lib.deñ.uice qualibet condemnetur.

Quod iudex appellationum debeat sententias Criminales ferre in consilio populi. Cap. LIIII.

IVDEX appellationũ quascunq; sententias Criminales super pcessibus de quibus cognouerit per appellationẽ uel al's principal'r ubi per formã statuti quod de ipsis possit cognoscere permitteret quoquomodo teneat̃ & debeat ferre in palatio populi antedicti pœna uigintiquinq; lib.deñ. in quibus quotiens cõtrafecerit sindicatus tempore cõdẽnet̃.& sñiam quã al'r tulerit absolutoria annullatoria uel reuocatoria alicuius cõdemnationis a qua esset appellatũ uel super pcessu super quo cognouisset non ualeat neq; teneat ipso iure.

De responsione non facienda appellanti. Cap. XV.

POSITVS ad ius reddendũ quicũq; sit in ciuitate comitatu uel districtu Spoleti nõ possit nec debeat respondere appellanti a pcessibus ipsius uel sñia dicendo quod nõ credit appellãtem grauasse uel grauatum esse uel quod sit paratus reuocare uel similia uerba dicendo, sed quomodolibet appellãtem coram capitaneo uel iudice appellationum dimittat prosequi libere causam suam. Qui uero contrafecerit respondens,ut supra prædicitur appellanti in decem lib.uice qualibet condemnetur.

Quod si per Capitaneũ seu iudicẽ appellationũ cassaretur aliqua sententia Criminalis propter acta non scripta manu Notarii competẽtis,puniat̃ infrascripta pœna qui condemnationem protulit. Cap. LVI.

SI PER Dñm Capitaneũ uel iudicẽ appellationũ infringeret̃ aliqua sñia Criminalis uel cassaret̃ uel annullaret̃ ex eo quod prima acta ipsius causæ fuissent scripta per aliũ Notarium quã per Notariũ dñi Potestatis uel officialis qui sñiam tulerit. Ipse qui tulit sñiam,& notarius scribens ipsa acta teneatur quãtitatẽ cõdẽnationis illius camerario cõis so'uere integre cũ effectu. In qua qtitate per ipsum iudicẽ appellationis in ea sñia in qua dicta occasione cassaretur annullaretur uel infringeret̃ cõdẽnatio absq; alio pcessu exinde faciẽdo cõdemnetur.

Quod quilibet coniunctus possit appellare pro coniuncto,detento uel absente, uel aliter impedito. Cap. LVII.

CONIVNCTVS alicui coacto & detento,absenti uel aliter legitime impedito usq; in tertiũ gradum cõsanguinitatis uel primũ affinitatis inclusiue possit,& sibi liceat pro tali sibi cõiuncto si in ciuilibus uel Criminalis quomodolibet grauaret̃ in eo casu,in quo ipsi principali

cipali liceret appellare & de nullitate agere atq; reclamare, & quicquid fecerit super ipsa appellatione, & nullitatis petitione ualeat & teneat, ac si per ipsum attinentē ut supra coactum, detentum absentē uel aīr legitime impeditum factū foret, dummodo ad omnia & singula talis coniunctus appellans uel de nullitate agens teneatur ad quæ teneretur ille pro quo appellat uigore alicuius capituli statuti.

Quod nullus officialis possit impedire officiū iudicis appellationū. Cap. LVIII.

NON debeat impedire seu aliquaľr perturbare aliquis officialis ciuitatis Spoleti uel eius comitatus officiū iudicis appellationū Sed statuta loquentia de suo officio, & ad officiū dicti iudicis spectantia teneatur & debeat obseruare sub uirtute præstiti iuramēti & pœna centum lib. deñ. in quibus quotiens contrafecerit condemnetur.

Quod Baiuli debeāt deponere pignora qū uadūt per comitatum. Cap. LVIIII.

BAIVLI & famuli officialium seu alter eorū qñ uadunt per comitatū mandato alicuius officialis pignora quæ acceperint alicui deponant penes ꝓximū conuicinum illius cuius sunt pignora accepta, Et nō recipiant aliud rōne ipsorū pignorū uel itineris seu pignorationis a sindico uel alio præter quā ab eo cuius sunt dicta pignora, in casu in quo teneatur Baiulo soluere secundū formā statutorū. Saluo q̄ si acciperent pignora pro aliqua tenuta in seruitiū cōis Spoleti non dimittant penes ꝓximū uicinū, Sed ipsa pignora die qua redeunt ad ciuitatem camerario cōmunis assignent uel illi pro quo ipsa pignora acceperunt ad pœnam decem lib. deñ. pro quolibet & uice qualibet in qua extiterit contrafactum.

De cōfessionibus & ꝓmissionibus factis ui uel metu de dotibus Mulierū. Cap. LX.

QVIA non decet ea quæ ui uel metu sunt facta debere subsistere, ideo est ꝓuisum quod omnes & singulæ ꝓmissiones cōfessiones & ultimæ uolūtates dotiū alicuius mulieris quæ factæ apparerēt ui uel metu alicuius ꝓmittentis cōfitētis uel in ultima uoluntate legantis dotē aliquā sint irritæ nullæ atq; cassæ & nullius efficaciæ uel momenti, & quod sint huiusmodi ꝓbari possit & debeat per publicā uocē & famam maioris partis hoīum contratæ unde sunt ipsi cōtrahentes uel testantes si alia ꝓbatio legitima nō adesset, & talis ꝓbatio pro legitima habeatur. Et hoc locum habeat in præteritis præsentibus & futuris.

Quod nulla Mulier dotata a Patre Matre auo &c. Non succedat ab intestato dotanti superstite Masculo Cap. LXI.

NVLLA Mulier dotata, a Patre Matre Auo uel Auia seu Fratre uel quocūq; alio possit succedere ab intestato dotanti superstite dotāti Masculo in eodē gradu seu aliquo masculo qui pariter ad successionem ueniret ab intestato prædicto dotanti.

Forma qualr ꝓcedať in causis appellationū tam añ snīam quā post. Cap. LXII.

SANCIMVS ac præsenti lege municipali perpetuo ualitura quod quilibet appellans ab aliquo grauamine interlocutoria uel præcepto ante sententiæ tempus uel post & quocunq; alio actu ꝑter quā a mera diffinitiua snīa in iudicio uel extra in criminali causa uel ciuili, a quibuscunq; potestatibus officialibus cōmunitatibus uel aliis iurisditionē uel notionē habentibus uel prætendētibus seu, a iudicibus & officialibus Rectoris prouinciæ tam generalibus quā præsidalibus uel arbitris & arbitratoribus, & de nullitate agens uel petens reductionē ad arbitriū boni uiri aut restitutionem in integrū coram rectore uel suis iudicibus seu ad eos uel eorum curiam infra octo dies a die interpositæ appellatiōis uel factæ cōtraditionis, aut petitæ reductionis ad arbitriū boni uiri uel restitutionis in integrū cōputandos appellationē & cām ipsam ꝓsequi teneatur faciendo citari partē appellatā quod in termino citationis debeat comparere &

in dicto termino & infra dictũ terminum ipse appellans seu de nullitate agens se debeat psentare. In causis uero appellationum seu puocationũ seu nullitatũ aut reductioñ ad boni uiri arbitriũ & restitutiõis in integrũ a diffinitiua sententia ad rectorẽ seu suã curiã deuolutis seu quomodolibet interiectis appellãs & cãm agens infra uiginti dies cõtinuos a die appellationis interpositẽ cõtinue cõputãdos appellationis & nullitatis cãm psequi teneatur faciẽdo citari aduersarium siue partem & se in dicto citationis termino uel in ipsum terminũ psentando. In oibus aũt appellationibus & causis supradictis possit pcedi absq libello litis cõtestatione iuramẽto de calũnia ex aliis solẽnitatibus & ordinibus iudicio℞ & substãtialibus: sed solũ facta psentatione ubi opus est legitime personæ, & deinde terminus detur decẽ dierũ uel maior uel minor arbitrio iudicis utriq parti ad iustificãdũ & impugnãdũ & pbãdũ tam per testes q̃ per instrumenta uel per quẽcũq aliũ modũ qui eis cõpeteret de iure & habendũ pbatũ & elapso dicto termino detur terminus ad accipiẽdũ copiã de pductis & pductis & pbatis si qua pducta siue pbata sint. Et ad opponẽdũ & pbandũ & pbatũ habendum cõtra ea utriq parti, quo termino elapso detur terminus utriq parti ad allegandũ & demũ eo elapso iudex cãm q̃to citius põt per sententiã debeat terminare. Hoc tñ pro expeditione & abbreuiatione litiũ uolumus & ordinamus quod in oibus causis supradictis appellans de nullitate agens & petens reductionẽ ad arbitriũ boni uiri seu restitutionẽ in integrũ aduersario cõparente uel nõ cõparente sic se habeat diligenter quod infra tẽpora fatalia inferius designanda cãm per sententiã faciat terminare, uidelicet si causa est ciuilis ab interlocutoria uel ab alio grauamine uel actu quam a diffinitiua sentẽtia infra duos menses si est ciuilis & a diffinitiua infra tres. Si uero cã criminalis fuerit & ab interlocutoria siue diffinitiua infra mensem si grauamen fuerit illatũ uel sñia lata in loco ubi rectoris curia residet. Et si in alio loco causa infra duos menses debeat expediri quæ tẽpora fatalia incipiant a die appellationis uel querelæ nullitatis siue petitionis reductionis ad arbitriũ boni uiri uel petitionis restitutionis in integrũ & dictis temporibus fatalibus elapsis causa intelligatur omnino deserta ẽt sine alia pnuntiatione, iudex tamen possit ab inde in posterum pnuntiare & declarare desertam & cõdẽnare deserentẽ in expẽsis. hoc addito ad pdicta quod quilibet appellans causam iniquitatis & nullitatis in appellatione sua deducere & intentare possit & debeat, ac ẽt teneatur, & quod simul & semel agitari debeat utriusq iudiciũ & per iudicẽ terminari. Et ẽt simul cũ appellatione & nullitate possit intẽtari & deduci restitutio in integrũ & petitio reductionis ad arbitriũ boni uiri ubi cõpetit aduersus actũ, a quo appellatur uel restitutio in integrũ uel reductio ad arbitriũ boni uiri petitur & singuli termini qui per nostras sanctiones in appellationũ causis existũt ordinati quantũ ad ea℞ pgressum siue quantũ ad eorũ finẽ siue quo ad modũ & ordinẽ pcedẽdi in causis nullitatũ & reductionũ ad arbitriũ boni uiri & restitutionis in integrũ sint & esse intelligantur sic cõstituti, ita quod eis elapsis agendi de nullitate & ois reclamationis puocationis & reductionis ad arbitriũ boni uiri & restitutionis in integrũ & appellandi aditus sit & esse debeat psentis statuti authoritate præclusus & per hoc statutũ quo ad principiũ seu tempus dicendi nullũ uel petẽdi restitutionẽ in integrũ uel reductionem ad arbitriũ boni uiri uolumus piudiciũ generari, nec aliquid innouari.

Qualiter restitui possint dotes, & persolui legata. Cap. LXIII.

QVOD in omnibus & singulis casibus restitutionũ dotiũ, Et in quibus peteretur restitutio alicuius dotis restituendæ & solutionis legato℞, codicillo℞, & ultima℞ uolũtatũ. illi qui dictas dotes & ea℞ restitutiones seu legata & ultimas uolũtates peterent teneantur & debeant recipere in solutũ de bonis & rebus eo℞ cõtra quos huius restitutio & solutio peteretur de ipso℞ possessionibus eisdẽ accatastratis in catastris cõis Spoleti scilicet de possessiõibus quas elegerit ille qui soluere teneretur tantũ quãtũ ascendit seu ascẽderet ipsa dos uel pars dotis quæ restitui peteretur legatũ codicillũ seu ultima uolũtas testantis secundũ estimationẽ repertã in libro & catastro illius qui ad hanc dotẽ obligatus esset seu dicta legata & codicillos reliquisset & ipsas res pro estimatis recipere usq ad quantitatẽ cõcurrentẽ cũ dote uel parte dotis petẽda uel legato & codicillis pdictis. Et quod potestas & quilibet officialis dicti cõis debenti hãc dotem, & relicta restituere uel eo℞ hæredes ptextu alicuius instrumenti dotalis uigore cuius pecunia deberetur nõ possit nec debeat cogere uel cogi facere ad soluendũ pecunia℞ quantitatem in

huiusmodi

huiusmodi instrumēto cōtentā, nisi dūtaxat ad soluēdū & restituendū eā in bonis & reb⁹ imo bilibus allibratis ipsis debitoribus in catastro cōis Spoleti secūdū æstimationē rectam repertā in dicto catastro pro æstimatione usq; in q̄titatē cōcurrentē cū quātitate cōtēta in dicto instru mento uel ea seu eius parte quæ restitui seu solui peteret & aľr petentes nō audiant nec intelli gant ullo mō sub pœna & ad pœnā quingentarū lib deñ. eis uel alteri eorū cōtrafacienti aus ferenda per eoꝝ sindicatores & quilibet ualeat esse accusator & habeat tertiam partē dicti bān ni aliquibus generalibus uel specialibus in cōtrariū loquētibus nō obstantibus, & p̄dicta locū habeant in p̄teritis p̄ntibus & futuris. Saluo q̄ p̄dicta locū nō sibi uendicēt in his quibus esset lata sententia, & in his in quibus fuisset eā iam decisa super huiusmodi restitutionibus & solu tionibus faciendis.

Notarii Rogati de aliquibus testamentis seu codicillis, in quibus pro cōmuni aliqd contineat debeant p̄ducere & dimittere coram prioribus. Cap̄. LXIIII.

PROVIDERVNT insup & ordinauerūt & reformauerūt q̄ oēs & singuli notarii qui rogati fuerint scribere seu scripserint aliqua testamēta, codicillos, uel ultimas uolūtates in q̄bus cōtineat q̄ aliq̄ p̄sona legauerit seu dimiserit aliqd dari uel fieri cōi Spoleti, in q̄bus cō tinerent aliqua legata facta dicto cōi, q̄ dicti Notarii, uel eorū successores, uel habentes libros & rogationes dictoꝝ Notariorū, teneant, & debeant dicta testamēta, codicillos, & ultimas uo luntates relicta & legata apportare, p̄ducere & dimittere, uel apportari p̄duci & dimitti facere corā Prioribus populi infra mensem a die bannimēti p̄sentis ordinamēti, & apportātes, p̄du cētes, & dimittētes huiusmodi testamēta relicta, codicillos, & libros, in quibus p̄dicta cōtinēt habeant & habere debeant quatuor denarios pro qualibet libra eorū quæ cōtinent in dictis te stamētis, codicillis & legatis, & in casu p̄dicto Priores populi qui p̄ tempore fuerint absq; tri bus officialibus de bullecta teneant eadē die qua fuerint apportati facere tali apportanti apo dissam sub pœna decē lib. deñ. pro quolibet, & camerarius cōis teneat soluere habita dicta bul lecta sub dicta pœna, & si dicti Notarii, & successores eoꝝ uel possessores dictorū libroꝝ negli gentes fuerint quominus apportēt p̄ducant & dimittant per se uel aliū intra dictū tēpus ciuili ter cōtrafacienti centum libr. deñ. per dñm Potestatē auferant, cuius pœnæ medietas sit ipso facto ipsius potestatis, alia uero cōi Spoleti applicet, & q̄ dictus potestas super hiis habeat plenū, & liberū arbitriū inuestigādi, inquirēdi, & ueritatē perquirēdi, & cōtrafaciētes punien di de facto pœna prædicta, & q̄ de hiis, quæ pro executione prædictorum fecerit sindicari nō possit aliquo in contrarium loquente non obstante.

Quod fidei cōmissarii in testamentis, uel codicillis nō possint satisfacere legata nisi sint præsentes filii uel fratres carnales testantium. Cap̄. LXV.

CVM multi fidei cōmissarii electi fuerint in testamentis uel codicillis ad exequenda multa legata relicta per uarios, & diuersos testatores, ex quibus legantibus remanserūt filii, fra tres, & aliæ cōiunctæ personæ dictiq; fidei cōmissarii plurimū retardent intentiones dictoꝝ te stantiū exequi & eas facere & adimplere omittunt & sic uolūtates dictorū testantiū minime ad implent, q̄ multū iura aborrent prædicti dñi statutarii ideo p̄uiderunt, ordinauerūt, & refor mauerunt q̄ in satisfactionibus dictorū legatoꝝ debeant esse p̄sentes filii uel fratres carnales dictorū testantiū si fuerint in ætate legitima, alias alii proximiores in gradu, si prædicti etiā in ætate legitima fuerint. & q̄ dicti fidei cōmissarii ad dicta relicta soluēda requirere debeant p̄ dictos scilicet filios uel fratres in ætate legitima existentes uel alios proximiores in gradu di ctis fratribus uel filiis in ætate legitima nō existentibus ut dictū est, & eis nō requisitis, uel alte ro eorū ut supra specificatū est ipsa relicta soluere nō possint, nec debeant ullo mō sub pœna centū librarū deñ. & hoc ordinamentū uolumus habere plenissimā firmitatē, nō obstante ali quo alio speciali, uel generali in cōtrariū loquēte. Si uero cōtigerit fidei cōmissarios relictos in aliqua ultima uolūtate mori, uel mortuos esse in totum, uel in partē q̄ tunc loco deficientium Priores populi, qui pro tempore fuerint teneant & debeant alios loco deficientium eligere, & tales sic electi authoritate præsentis capituli habeant illam authoritatem, quam habebant illi

mortui in totum uel in partẽ in tali ultima uolũtate, & in casu uel casibus ꝑdictis ante electio nẽ factã ut dictũ est nõ possit aliquid solui. Quod si secus fieret uideat de suo ꝓprio erogasse.

De preciis accipiendis per Notarios de testamentis. Cap. LXVI.

ITEM cum multa testamẽta fuerint facta maxime his tẽporibus per ciues, & comitatenses Spoletanos, & alias personas ꝓ quibus nisi limitarent quãtitates accipiẽdæ per notarios de ꝑdictis illi ad quos spectarẽt dicta testamenta nimiũ grauarent expensis, prouiderũt & reformauerũt ꝙ pro quolibet testamẽto, & restitutione testamẽti in publicã formam ascendeñ ad sũmã mille librarũ deñ. & ab inde supra per notarios ipsa cõficientes, & scribẽtes uel eorũ successores, uel librorũ possessores, uel alias personas ex dicta causa accipere debeant duos florenos tantũ. A mille libris deñ, infra usq; ad quingentas, tres libras deñ tantũ. A quingẽtis libris infra usq; ad ducentas libras, triginta solidos. A ducẽtis libris uero infra uiginti solidos, & nõ ultra ullo mõ. Quæ quidẽ testamenta per dictos Notarios, uel illos qui dicta testamẽta haberent a notariorũ ꝑmortuorũ hæredibus petẽtibus ad quos spectãt intra quindecim dies a die petitionis factæ restitui in publicã formã debeant facta tantũ solutione ꝑdicta uel ipsius cõsignatione idonea sub pœna centũ lib deñ. ꝓ quolibet cõtrafaciẽte in quolibet casuũ ꝑdictorũ auferenda per potestatẽ dictæ ciuitatis, uel alterũ eius officialẽ, & quilibet ualeat esse accusator & habeat medietatẽ banni, nõ obstante aliqua lege uel statuto dicti cõis ꝓ ꝑdictis maius salariũ cõcedente uel aliter loquẽte in ꝑdictis. Quæ quidẽ testamẽta scripturæ ultimarũ uolũtatũ, & oĩa ꝓtocolla notariorũ ꝑmortuorũ uel qui morirent in futurũ authoritate pñtis capti publicãda & transcribenda sint cõmissa, & ꝓ cõmissis habeant notario cui succederent dicta ꝓtocolla ex testamento uel ab intestato, uel iure legati facti per talẽ Notariũ ꝑmortuũ, uel qui moriretur, & si ꝑdictus qui dicto Notario ꝑmortuo, uel qui moriret successisset uel succederet nõ esset Notarius, & cõscriptus in notariorũ matricula ꝙ tũc talia ꝓtocolla intelligant cõmissa publicanda & transcribenda, & ꝓ cõmissis habeant uni ex notariis in dicta matricula conscriptis, quẽ hæres, uel hæredes dicti Notarii ꝑmortui, uel qui moriret elegerit uel tradere uoluerit publicanda & transcribenda cuius salarii supradicti medietas sit dictorũ hæredũ Notarii ꝑmortui, & alia medietas transcribẽtis, & publicantis notarii, quæ quidẽ ꝓtocolla dicti hæredes, & quælibet persona penes quã essent teneant tradere dicto Notario sic electo ut possit ea publicare intra supradictũ tempus sub pœna ꝑdicta. Possit aũt quilibet Notarius ciuis Spoletinus trãscribere & publicare modo & ordine supradictis.

Quod Notarius scribat cõtractũ anteq̃ se de ipso roget. Cap. LXVII.

ORDINAVERVNT & statuerunt ꝙ quilibet Notarius ciuitatis comitatus & districtus Spoleti teneat & debeat omnẽ cõtractũ, omnẽq; dispositionẽ tã inter uiuos celebratam, q̃ ultimarũ uolũtatũ primitus, & anteq̃ dispositionẽ uel cõtractũ roget, scribere saltẽ in quodã libro siue bastardello suarũ rogationũ intitulato & ponere substãtialia talis dispositionis. siue contractus, siquis contrafecerit puniat in decẽ libris denariorũ de facto per potestatẽ auferẽdis, & quilibet ualeat esse accusator, & habeat medietatem banni.

Quod relicta & donationes factæ alicui collegio seu cõuenticulæ secularium non ualeant. Cap. LXVIII.

CVM omnis cõgregatio collegiũ hominũ quorũcũq; & cõuẽticula nisi a iure fuerit approbata sit inlicitũ & inlicita reputãda. Igitur ꝑdicti unanimiter statuentes nemine discordãte ordinauerunt ꝙ si aliquid esset a sex mensibus citra quocũq; relicti titulo translatum uel relinqueret, uel donaret, uel trãsferret quomodolibet in futurũ a cẽtũ solidis supra uel rei, siue rerũ ualentium a centũ solidis supra alicui cõgregationi, collegio uel cõuenticulæ quorũcũq; hominũ laicorũ quæ cõgregatio, collegiũ, siue cõuenticula a iure nõ esset approbata ꝙ tale relictum legatũ, siue donatio uel ex quocũq; titulo translatio nõ ualeat ipso iure, & nullus iudex uel positus ad ius reddendũ ꝑdictos de dicta cõgregatione, collegio uel conuenticula uel eorũ

sindicos uel

sindicos uel pcuratores uel aliquē pdictoꝝ,uel eorū nomine audiat,uel ius reddat in pdictis uel aliquo pdictoꝝ,sed dicta relicta,& res donatæ,uel quocūq; titulo in dictā cōgregationem collegiū uel cōuenticulā translata deueniant ad uenietes ab intestato pdictis relinquētibus do nantibus uel trāsmittētibus in pdicta collegia,& cōgregationes uel cōuenticulas supradictas; & si ad eludendā hanc ,puisionē salubrē pdicti de dictis cōgregationibus collegiis,& cōuenticu lis eorū sindici,uel ,pcuratores,uel aliquis eorū noie facerent aliquē uel aliquos euocare extra curiā cōis Spoleti p relictis donationibus,uel rebus,quæ quocūq; titulo dicerent trāslatæ in cō gregationes collegiū,uel cōuenticulas antedictas q; cogant pdicti de dictis cōgregatiōib' col legiis uel cōuenticulis per potestatē,& eius officialē,qui a quocunq; super hoc fuerint requisiti realiter & personalr renunciare citationibus antedictis,ita & talr cū effectu q; dicti citati extra curiā dicti cōis nullatenus molestent,& nihilominus pœnā centū lib.de facto auferat suprat dictis cōgregationibus,collegiis,siue cōuenticulis supradictis sub pœna.c c.lib.deñ.Auferen darū a potestate si in pdictis fuerit negligēs uel remissus.

De scripturis Notarioꝝ pmortuorū bancæ siue causarū ciuiliū. Cap. LXVIIII.

CVM in scripturis siue abbreuiaturis tam actorū q̄ ēt aliāꝝ rogitoꝝ Notariorū pmortuo rū multa substātialia deficiant,& maxime in citationibus & cōtumaciis,& quia secūdū cōsuetudinē dum qs cōtumax est corā curia p cōtumacia in citatione siue ante citationē ponit & poni cōsueuit hac littera.uidelicet 9 ordinauerunt q; talibus scripturis deficientibus sub stantialitatib' huiusmodi,& cōtumaciis cū dicto 9 repertis tñ solēnitatib' factis,& scriptis plenaria fides adhibeat aliquibus solēnitatibus huiusmodi,& aliis deficientibus non obstan tibus & ualeant,& teneant pleno iure.

Qualiter ciues debentes aliquid habere a forensibus,& hominibus castrorum nostro rum possint ipsos cōstringi facere. Cap. LXX.

QVONIAM in qualibet magna & bona ciuitate de cōsuetudine habet q; ciues ipsius in iustitia confoueantur,quod dignum censet,& cōgruū,& q; qñ ciues ipsi a forēsib' necnō ab hoib' castroꝝ ciuitatis eiusdē pecuniaꝝ q̄titates,& alias certas,res recipere tenent, & ,ppter ferocitatē & asperitatē taliū hoium dictoꝝ castroꝝ qñ cōtra eos ageret p dicto debi to nō possit capi tenuta de bonis eoꝝ,& si caperet nulla tali creditori resultaret utilitas,& ēt ,ppter eoꝝ acerbā,& prauā seueritatē nō curāt si fiāt de hmōi debitis cōtra eos pcessus.Ideo sta tuerūt & ordinauerūt q; ad petitionē ciuis cuiuslibet Spoletani dictos tales forēses,nec nō di ctos tales uel talē de castro seu castris qbuslibet de Spoleto,qui qūolibet obligati eēnt uel esset dicto tali ciui Spoletano uel eius hæredib' dñs Potestas Spoletanus & qlibet alius ad ius red dendū positus sub uirtute pstiti iuramēti,& pœna ducētaꝝ libraꝝ deñ teneat & debeat cogere & cōstringere in psona & reb' put dicto tali creditori,uel eius hæredib' melius uidebit,& pla cebit sūmarie & de plano sine strepitu & figura iudicii absq; libelli oblatione litis cōtestatione salarii sosone,& oī alia iuris solēnitate & substātialitate obmissis ad id obseruādū & faciendū quod tenent,uel obligati essent uel tenet uel obligatus eēt hmōi debitor seu debitores obliga ti per se,uel specialr per sindicū dictoꝝ castroꝝ uel castri,seu uniuersitatis ipsoꝝ dūmō de de bitis hmōi cōstet per publicum instrumentum uel alias legitime,& facto legitimo processu cō tra talem uel tales debitores.

De modo procedendi contra hæredes defuncti pro debito. Cap. LXXI.

SI QVIS asserens se esse creditorē alicuius defunctæ psonæ uel cōtra hæredē alicuius age re uoluerit ad sibi debitū pcedat hoc ordine uidelicet q; mādato iudicis de cā cognoscentis faciat per bannitorē cōis Spoleti ad domū olim habitationis talis defunctæ psonæ si fuerit in ciuitate sono tubæ pmisso publice,& alta uoce citari hæredes dictæ talis defunctæ psonæ,& si quis uelit p hæredibus rñdere q; ad petitionē talis citari faciētis cōpareat corā iudice intra ter minū triū dierū tūc pxime futuroꝝ ad rñdendū de iure actori pdicto.Si uero in comitatu fiat citatio per baiulū uel bannitorē sine tuba.Quā citationē dictus baiulus,uel bannitor notificet sindico dicti loci si adesset uel uicinis citati psonalr uel domi habitatiōis,& si aliqs in dicto ter mino nō cōparuerit mō pdicto accusata cōtumacia per actorē fiat citatio per nuncium cōis de saltem duobus usq; in tertiū gradū cōsanguineis talis defunctæ personæ psonalr,uel domi eo rū solitæ habitationis q; intra terminū triū dierū tūc pxime futuroꝝ cōpareāt coram iudice ad rñdēdū de iure tali actori si ipsi cōsanguinei sua crediderint interesse.Si aūt nesciret aliqs sic cō

ſanguineus talis defunctæ perſonæ de cuius ſciẽtia uel ignorantia ſtetur iuramẽto actoris ſibi delato per iudicẽ tũc fiat dicta citatio eodẽ mõ quo prima Quibus pactis, & nemine legitime cõparante, & cõtumacia incuſata fiat proclama per pconẽ cõis ante ſolitũ banchũ iuris ſono tubæ præmiſſo ſi eſt aliqua perſona, quæ uelit eſſe hæres uel rñdere ꝑ hærede talis perſonæ defunctæ uel defendere bona olim ſua intra terminũ triũ dierũ cõpareat corã iudice ad rñdendũ tali actori de iure, & dicto termino elapſo, & nemine cõparẽte legitime, & cõtumacia incuſata ad petitionẽ actoris intra decẽ dies utiles ſubſequẽtes iudex exhibita petitione per actorẽ inſcriptis, uel uerbo in actis redacta ꝓcedat ad ĩmiſſionẽ in poſſeſſionẽ ex primo decreto bonorum olim dictæ perſonæ defunctæ ꝓ quãtitate ſeu re petita, ſi egerit perſonali dupli mobiliũ, & tripli immobiliũ pſtito iuramẽto ꝙ nõ animo calũniæ petit, & in ꝓnũciatione dictæ tenutæ unius menſis terminus aſſignet dicto hæredi, uel hæredibus ẽt abſentib⁹, & ignotis abſq; aliqua alia citatione facienda ad recolligendũ ipſam tenutã, & ſi aliqs intra terminũ dicti mẽſis cõparuerit, & idonee actori ſatiſdederit de iudicio ſiſti, & iudicatũ ſoluẽdo, & eidẽ refecerit oẽs expẽſas in dicta cã factas dictã tenutã recuperet, & ex integro in dicta cã ꝓcedat remanẽte peremptoria citatione uigore cuius data fuit tenuta in eo ſtatu quo erat die factæ citationis. Si uero aliqs in dicto termino unius menſis legitime ut ſupra dictũ eſt nõ cõparuerit, & actor fidẽ fecerit iudici de debito per publicũ inſtrm̃, uel per teſtes (quã quidẽ iudex ſũmarie, & de plano recipiat abſq; aliqua citatione) tũc ꝓcedat ad petitionẽ actoris ad uẽditorẽ dictæ tenutæ pmiſſis tribus bandimẽtis diuerſis dieb⁹ factis de ipſa tenuta. In quibus terminis plus offerẽti uendat ſi offeret quod iuſtũ ptiũ uidebit iudici, & ſi uendi nõ poterit in dictis terminis creditori in ſolutũ det pro quãtitate debiti, & tertio pluri ꝑ expenſis ſecũdũ æſtimationẽ faciendã de dicta tenuta cũ iuramẽto per duos ex cõuicinis rei ſtabilis, ſeu immobilis, & ſi fuerit mobilis per duos bonos homines electos per iudicẽ Quæ æſtimatio in actis cauſæ inſerat. Si uero creditor de debito fidẽ nõ fecerit ſupradictã tũc det terminus decem dierũ elapſo mẽſe ad recolligẽdũ tenutam mõ ſupradicto. Quo termino elapſo ꝓcedat ut ſuperius cõtinet. Quæ tenuta in utroq; caſu nõ niſi ſemel poſſit recuperari niſi cã cognita & diffinita in fauorem rei. Si uero egerit reali in caplo ſtatuti poſito ſub Rubrica qualr ꝓcedat cõtra reũ cõtumacẽ per omnia ꝓcedatur.

Qualiter omnia bona Mulieris tempore cõtracti matrimonii intelligantur data in dotem ſi dos ſpecificata non fuerit. Cap. LXXII.

ITEM ſtatuimus & ordinamus ꝙ ſi dos mulieris uiro dotatæ determinata nõ eſſet ꝙ præſentis legis fictiõe intelligantur omnia bona & iura ipſius Mulieris quæ tẽpore cõtracti matrimonii ipſa haberet eſſe data in eius dotem & de ipſis bonis iudicetur tanꝗ de uera & ſpecifica dote nulla facta extrinſeca probatione.

Qualr tutores teneant reddere rationẽ adminiſtrationis, & reliqua. Cap. LXXIII.

ITEM affectantes ꝙ iura ciuilia quæ in fauorẽ pupilloꝝ, & minorũ quoꝝ tutores retroactis tẽporibus extitiſſent augmentent. Statuerũt ꝙ oẽs & ſinguli, qui tutores retroactis tẽporib⁹ extitiſſent, & eoꝝ & cuilibet ipſorũ hæredes teneant, & debeãt ad petitionẽ eoꝝ q fuiſſent minores, & in pupillari ætate cõſtituti, & cuiuſlibet ipſorũ, ſeu eorum & cuiuſlibet eoꝝ hæredũ de geſtis, & adminiſtratis per ipſos tutores uel eoꝝ aliquẽ ipſis dudũ pupillis, & eoꝝ & cuiuſlibet ipſoꝝ hæredib⁹ plenariã reddere rõnẽ, & reliqua ipſis quoꝝ tutores fuerũt, & hæredib⁹ ipſoꝝ, & cuiuſlibet eoꝝ reſtituere, & ſi qua bona ſtabilia tũc ipſoꝝ pupilloꝝ, uel alteri⁹ eoꝝ dicti tutores, uel alter ipſoꝝ uel hæredes eoꝝ occupaſſent & occupata tenerẽt quæ reperirent in inuẽtario facto per tutores ipſos de bonis ipſoꝝ pupilloꝝ. uel alicui⁹ eorũ uolumus ꝙ ipſa bona ſtabilia reuertant ad ipſos tũc pupillos & hæredes eorũ quo inuẽtario uiſo per officialẽ cõis Spoleti corã quo ageret nõ uitiato nec ſuſpecto dicti officiales, & quilibet ipſoꝝ dẽt, & dare teneãtur ipſis tũc pupillis & hæredibus ipſoꝝ licẽtiã intrãdi tenutã & poſſeſſionẽ bonoꝝ pdictorũ & ipſi tutores, & quilibet eoꝝ, & hæredes ipſorũ pſonalr cogant ad renũciandũ ipſis bonis ſic occupatis, & pdicta fiãt & executioni mãdent ſũmarie & de plano per ipſos officiales, & quẽlibet eorũ corã quo ageret ſine libelli oblatiõe, litis cõteſtatiõe, & oĩ iuris ſolẽnitate, & ordine omiſſis & dicti officiales teneantur prædicta omnia obſeruare ſub uirtute præſtiti iuramenti & pœna. L. lib. denariorum &c.

FINIT LIBER TERTIVS.

INCIPIT LIBER
QVARTVS EXTRAORDINARIORVM

Expeditis iurisditionalium. Criminaliū. ac Ciuiliū materiis cum multa supersint extra illas quæ aliqua indigent decisione, & ꝓpterea cum plura sint negotia quam uocabula merito sub extraordinariorum nomine hæc pertractari conueniunt.

De pretiis rerum pro tempore ordinandis. Cap. I.

VM ex uarietate temporū pretia quoq; rerum uarientur, & ꝓpterea certa meta de pretiis in perpetuum ualitura tradi nequaquā possit statuerunt & ordinauerunt q̄ dñi Priores qui pro tēpore erunt de mense Martii & Aprilis teneant̃ & debeant uinculo pstiti iuramenti ante coadunationem secūdi consilii uocari facere omnes capitaneos artiū & illis cōgregatis Saltem in numero duarū partiū de tribus una cum Dño uicepotestate & aduocato cōmunis per eosdē. D. Priores uicepotestatem. Aduocatum, & Capitaneos prædictos debeat fieri taxatio & ordo de preciis soluēdis, Cuiusq; rei aut artis seu artificii etiā quod esset artificiū tale quod non haberet Capitaneos, seu etiā quod haberet sed nō essent in dicta cōgregatione præsentes Et ordinamentum & taxatio per eos ut supra facienda legi debeat in Primo cōsilio per eosdem. D. Priores faciendo post dictū ordinamentū, & quicquid per dictū cōsilium reprobatū nō fuerit, ualeat & ualere intelligatur ac obseruari debeat per annū tunc proxime sequuturū, a die bannimenti desuper faciendi, & quod quilibet postea teneatur & debeat secundū prædictā taxationē uendere & emere, ac operas locare & conducere sub pœna. x. lib. deñ. Cameræ apostolicæ ꝑ dimidia & pro alia dimidia executori applicanda & sufficiat in præmissis testimonium unius testis cum iuramento.

Quod quilibet teneat̃ ad solonē gabellæ cōtenta in ordinibus gabellæ. Cap. II.

GABELLAM contentam in ordinibus gabellæ cōmunis Spoleti quilibet soluere teneatur integrał̃r & sine aliqua diminutione & ad solonē ipsius quilibet realr̃ & personalr̃ possit cogi per duanerios & quemlibet officialē gabellæ qui de prædictis extiterit requisitus & questiones gabellæ de plano debeant diffiniri sine strepitu & figura iudicii sūmarie & de facto infra tres dies infra quē terminū cogatur etiā ad soluendū, Cæterū uerba in instrumētis & ordinibus gabellæ cōtenta nō possit intelligi uel interpretari nisi ad litterā sicut iacent, & nulla copia ipsorū dari debeat nec a ꝓcessibus factis & faciendis occasione gabellæ appellari, nec de nullitate opponi agendo uel excipiēdo directe uel indirecte aliquo quæsito colore. Et quilibet officialis teneatur ipsa ordinamēta & instrumēta emptionis gabellę obseruare sub pœna. xxv. lib. deñ. & instrumenta emptionū, & uenditionū factarū de dicta gabella ualeant pleno iure, Disponentes & declarantes Insuper q̄ cum de datione uel promissione dotium gabella in ordinibus contenta solui debeat q̄ de quietationibus postea emanantibus de receptione dotium nulla alia soluatur gabella.

De ponderibus & mensuris. Cap. III.

MENSVRAS & pondera infrascripta iudex gabellæ cōis Spoleti, qui pro tempore fuerit teneat̃ & debeat pœna. xxy. lib. deñ. & uinculo iuramenti habere & tenere, ac ipsas habeat & cōtinuo retineat in camera gabellæ dicti cōis & expensis cōis Spoleti, uidelicet Cuppam mediā cuppam, quartū mediū quartū Cuppas ferratas ex parte superiori, Caldarellū, &

recentarium,bruccam,mediam,& quartam bruccam. Pitittum,mediū.pitittum,& fulgettam, Marcos,& pesones monetarum iustos & sigillatos sigillo cōis Spoleti,& inde debeant descendere oēs mensuræ bladi & uini sigillatæ cū dicto sigillo. Nec nō pesones monetarū,& etiā pōdera macellariorū & aliorū qui mensurauerint uel ponderauerint aliquid cā uendēdi nisi cum mensura iusta & sigillata soluat uice qualibet.x.lib.deñ.& quilibet possit cōtrafacientē accusare & denunciare & habeat dimidiā partē pœnæ & sibi cū uno teste credat,& nullus possit habere aliquē pesonē siue pondus monetarū nisi sit adiustatū cū pondere,siue pesone cameræ prædictæ & nō debeat habere aliquis nisi unū pondus siue pesonē tantū.Insuper quilibet pro quibuscūq; pretiis & dertatis bestiarū uel aliarū rerū florenū,& alias monetas recipere ad dictū pondus siue pesonē & pro illa q̃titate & ualore,qua & quo datur & recipit a camera cōis sub pœna centū sol.deñ p quolibet.& quilibet possit accusare & habeat dimidiā partē pœnæ Item q; bilances pondera,& mensuræ artificum ciuitatis & comitatus Spoleti debeant adiustari per iudicē gabellæ,& postea sigillari per positū per officialē pdictū ad prædicta pondera mēsuras & bilances sigillandū & postea dictis bilancib',mēsuris & ponderibus adiustatis ut prædicit & sigillatis sigillo Sanctæ matris Ecclesiæ,& cōis Spoleti,Nullus officialis possit uel ualeat pro prædictis ponderibus bilancib'& mēsuris uel occasione eorū sigillatis aliquar̃ molestari.Idē ēt uolumus obseruari in quocūq; artifice uendente uel emente aliquid ad pondus uel mensurā,& q; officialis gabellæ pdictus teneat & debeat singulis sex mensibus reuidere dictas bilances pondera & mensuras & readiustari facere si fuerint minus iusta,Et idem ēt intelligatur in passibus & mensuris mercatorū & ubi dictus officialis fuerit negligens quilibet officialis possit cognoscere pcedere & punire.Item q; in ciuitate Spoleti sint & habeant duæ stateræ cū duobus marchis æquales & æqualibus cū quibus uel altera ipsarū debeant ponderari oēs res de quibus solita est solui gabella pro pondere stateræ. Quarum una cum uno ex dictis marchis sit & esse debeat cōtinue in camera cōmunis Spoleti penes camerariū cōmunis qui pro tēpore fuerit & altera statera cū altero ex dictis marchis sit & esse debeat penes emptorē dictæ gabellæ qui fuerit p tēpore.Et q; iudex gabellæ teneat & debeat singulis sex mensibus ipsas stateras cū dictis marchis reuidere,& eas cū eisdē adequare cū pondere & eas cū eisdem saggiare & de eisdē saggium & sciagumū facere & q; in dicta camera semper sint & esse debeant quatuor pondera diuersa cū quibus possint adæquari dictæ stateræ & cū eis ponderari uidelicet quartū Centinariū,mediū Centinariū unū centinariū,& duo Centinaria.Et ēt statuimus q; Camerarius cōis teneat & debeat hēre duo pondera floreni pōderis de argento sigillo Sanctæ matris ecclesiæ quorū unū det & tradat emptori floreni & reliquū remaneat in camera cōis pdicti. Item statuimus q; cuilibet ementi crocū siue Zaffaramen in ciuitate prædicta liceat ipsum Zaffaramen ponderare sua statera,uel suis bilancib' iustis & adæquatis & cū suis marchis iustis & adequatis requisita presentia seu licentia emptoris gabellæ Zaffaraminis,& q; de dicto zaffaramine empto de quātitate & pondere ipsius credat & stetur per emptorē dictæ gabellæ scripturæ talis ementis cū iuramēto de nouo pstando,& q; emptor dictæ gabellæ debeat exigere gabellam sibi debitā ab emptore seu emptoribus dicti Zaffaraminis & secūdū dictū iuramentum præstandū.Saluo q; nullus officialis forensis cuiuscūq; conditionis existat audeat uel psumat ponderare in ciuitate Spoleti eius comitatu fortia & districtu Zaffaramen seu crocū pœna.x. lib.deñ.pro quolibet & qualibet uice.

De modo mensurandi bladum cum mensuris iustis & sigillatis & q; retinens ipsas debeat retinere iustas & sigillatas. Cap. IIII.

OMNES & singuli qui tenent cuppā,mediā cuppā uel aliā mensuram ad mensurandū granū,hordeū,fabā,uel aliud genus bladi,seu leguminis habeāt & retineant ipsas & quālibet ipsarū ad mensurā nouam & nō aliā bonas iustas & sigillatas sigillo cōis Spoleti,nec nō solito mō ferratas & tam emptores,quam uenditores teneantur emere & uendere ad mensurā nouam ad rasoriā tractam omne genus bladi uel leguminis quod mensuraret ad aliquā ex dictis mensuris,Et quicūq; mensurauerit aliquod genus bladi uel leguminis debeat mēsurare ad rasoriam tractā.Qui uero cōtrafecerit in præmissis,uel aliquo pmissorū in centū solidos deñ uice qualibet cōdemnet,& ipsum possit quilibet accusare,cui solum credatur cum uno teste & habeat

habeat dimidiam partem pœnæ & contrafacientes inquirere & repertos culpabiles. D Poteſtas puniat dicta pœna.

Quod Furnarii & Furnariæ ad petitionem cuiuſlibet petentis panem coquere teneantur. Cap. V

FVRNARII & Furnariæ teneantur & debeant panē coquere & ipſum mandare fieri ad petitionē petentis, nec aliquis ipſorū, ſeu eorū familiæ poſſint calefacere furnū cū oſſibus oliuarū. Et ſi panis perderetur uel deterioraret̃ ad furnū uel in furno, ſeu in domibus ipſorum furnariorū, ſeu furnariarū emendare teneantur furnarii, ſeu furnariæ dicti furni, & cuilibet de familia domini panis, qui panis deteriorationē uel amiſſionē pateret̃, de huiuſmodi amiſſione ſeu deterioratione credatur ſine aliquo iuramento, Inſuper nullus furnarius uel furnaria debeat retinere in domo ubi eſt furnus canem, pullos, columbos, nec porcū, & nō poſſit habere niſi unū furnū tantū. Et quicūq; acceperit furnū adcoptimū in ipſo furno quē accoptimare cepetit panē coquat & nō in alio. Qui uero uel quæ contra prædicta, uel aliquud prædictorū fecerit in centū ſol. deñ uice qualibet cōdemnet̃. Inſuper teneatur quilibet furnarius, ſeu furnaria ad pœnā .x. ſol. pro quolibet & qualibet uice qua cōtrafecerit æſtiuo tempore habere unā tinā plenā aqua ante ipſorum furnos & ad dictā pœnā nō retineant in domo in qua habēt furnū niſi tres faſciculos lignorū tantū & nō ꝓpe ipſam domū ad unam peticam ad pœnam prime ſuptadictā. Et tempore exercitus qui fieret per cōe Spoleti pro quolibet furno remaneat unus furnarius & ad dictū exercitum nullatenus accedere teneatur & ꝙ furnarii portantes panē ad furnū pro eorū mercede nō recipiāt ultra ſex ſol. deñ ꝓ qualibet cuppa ſub dicta pœna.

De Molendinariis & ponderatoribus frumenti quod fert̃ ad molendum. Cap. VI.

OMNES ciues cuiuſuis ſtatus & cōditionis & habitatores ciuitatis Spoleti omnesq; Molitores qui accipient granum & aliud frumentum ex ciuitate & de aliis locis & reportarēt farinam intus ciuitatem ciuibus ſeu habitantibus obligati ſint & teneantur frumentū & farinā ponderare & ponderari facere per ponderatorem poſitum & ponendū per. D Priores ad ponderandū ipſum frumentum prout ordinatum fuerit per conductorē dicti ponderis, ſeu ſubſtituendos ab eo in locis deputatis uidelicet ad portam & in burgo Sancti Matthei & ad portam & in ualle, ſeu in burgo Sancti Gregorii & debeant a dictis ponderatoribus ordinandis accipere bullectinū de pondere cum ſtampa ordināda ſub pœna & ad pœnam unius ſſoꝝ pro quolibet & qualibet uice qua fuerit cōtrauentū applicandā ꝓ medietate cōitati Spoleti, & pro alia medietate cōductori. Item ꝙ quotieſcūq; reponderator uel ſui ſubſtituti deſcribendi per cancellarium nō reperirentur in loco deputato incidant in pœnam duoꝝ carlenoꝝ pro quolibet & qualibet uice applicanda cōitati Spoleti & executori, qui faciet de prædictis executionē & credatur uni teſti fidedigno cum eius iuramento. Item quod dictus reponderator & eius ſubſtituti facere debeant librum in quo notent omne frumentum quod defertur ad molendum una cū eius pondere, Teneantur etiā prout ſupra facere bullectinum cum ſtampa ordinanda de pondere frumenti & poſtea farinæ & remittere domino frumenti cum annotatione ponderis ſub dicta pœna & ponat ac ſcribat pondus cuiuſlibet ſalmæ diſtinte & ſeparate ponendo nomen molitores, & domini cuius eſt frumentum. Item ꝙ ſi aliquis molendinarius reperiretur in aliqua fraude uel furando ſeu aliud faciendo teneatur damnum reficere & pœna trium Carolenorum pro qualibet decina farinæ applicanda, ut ſupra & ꝙ teneatur reficere farinam quæ deerit dño dictæ farinæ immediate ſub dicta pœna. Item ꝙ ſtatera domus & omnia alia neceſſaria dictus ponderator debeat parare & continue retinere omnibus eius ſumptibus & expenſis. Pro ſua autem mercede dictus Ponderator habeat unum quatrenum pro quolibet Sacco ſolueñ per dominum frumenti, Cæterum poſſint molitores, & eis liceat pro molitura cuiuſlibet Cuppæ frumenti in totum recipere quatuor libras dicti frumenti recipere & non ultra ad pœnam prædictam & in molendino retineant menſuras cum quibus molituras accipiūt ſigillatas ſigillo communis quæ ſint de ferro, ſeu de ære ligatas cum catenis ferreis iuxta molendinum & ſint arctæ ad plus quatuor digitorum & eas ad culmum recipere debeant. Ita ꝙ dictæ

mensuræ ad culmum nō excedant pondus quatuor librarum, ut supra sub pœna centum sol. pro quolibet & qualibet uice qua cōtrauenisse repertetur pro tertia parte accusatori, seu denunciatori, tertia executori, & pro alia tertia cōi ati Spoleti applicanda. Teneatur autem quilibet Molitor ad petitionem, cuiuslibet petentis molere frumentum seu legumen & illud restituere infra quinq; dies in farina. Et q; postq̄ eum bastitoria reaptauerint molam molitores prius teneantur eorum pprium frumentum molere, antequā alienū immittant, & in molendino nō possint retinere pullos, columbos, porcum, uel scrofam, nec aliqs in die dominico molere possit sub dicta pœna centum sol. ut supra accusatori, seu denunciatori executori & cōitati applicanda pro qualibet uice & quolibet casuum prædictorum. Insuper credi debeat de frumēti portatione, reportatione mensura, molitura & de eo quod minus fuerit reportatum domino frumenti, seu cernitrici dictæ farinæ ac in præmissis possit quilibet talem molitorem contrafacientē denunciare & accusare & habeat tertiam partē pœnæ in his quæ ponderatori pars aliqua applicata nō fuerit & sibi eredat cum iuramento & uno teste & .D. Potestas prædictus & quilibet alius ad iustitiam ministrandā positus seu constitutus possit super prædictis omnibus & singulis cognoscere & punire de plano sine strepitu & figura iudicii, de facto & sine aliquo processu & condemnatione facienda.

Quod molitoribus non detur Potestaria. Cap. VII.

POTESTARIAE officium molitorum nulli concedatur, nec ad ipsam potestariam aliquis in posterum eligatur quoniam prædictum officium ad noxiam tendit potius q̄ ad bonum. Et si in posterum fieret aliqua electio de aliquo ad ipsam potestariam non ualeat ullo iure, nec teneatur molitoribus aliquis obedire in aliquo. Et si talis electus acceptaret dictum officium in .xxv. lib. deñ condemnetur.

De pretio quod recipere debent molentes oliuas & q; molere debeant ad petitionē cuiuslibet postulantis. Cap. VIII.

OLIVARVM retinentes molendinum in ciuitate Spoleti, & qui alias solitus est a duobus annis citra oliuas molere pulpam & ossa oliuarum & oleum ex ipsis extrahere & elicere bene sollicite & pura fide oibus ipsius edificiis, fusculis, sumptibus & expensis & ad comprimendum pulpas oliuarum habeant & retineant stangam quinq; pedum ad pedem perticæ longam, & ad deprimendū ossa stangam septem pedum ad pedem dictæ perticæ & paruulos fusculos ut hactenus est seruatum, & cum dictis stanghis pulpam & ossa debito modo premāt & ipsum totum oleum detractum ex pulpa & ossibus prædictis restituant ei a quo perceperant oliuas & pro suo labore possint recipere usq; in quindecim deñ pro qualibet cuppa oliuarum & non ultra & qui contrafecerit in aliquo prædictorum in .x. lib. deñ. uice qualibet condemnetur & quilibet possit talem cōtrafacientem accusare & sibi cum uno teste credatur & habeat dimidiam partem pœnæ & Potestas teneatur ad pœnam .xxv. lib. deñ. & uinculo iuramenti ad petitionem cuiuslibet petentis cogere realiter & personaliter tales retinentes molendina oliuarum & consuetos molere oliuas & quemlibet ipsorum ad faciendū supra contenta, & pœnam a contrafacientibus exigat de facto & sūmarie absq; aliquo processu exinde faciendo.

Quod Ars Pannorum nouorum & ueterum sit una. Cap. VIIII.

ARS Mercatorum Pannorum nouorum & ueterum sit una, & pro una & de una arte ipsi mercatores habeantur & sint & habeant tantum duos capitaneos & nō plures & ad prædicta imp'endum & obseruandum cogi possint per. D. Potestatem, Priores populi & alios officiales ciuitatis Spoleti.

Quod quilibet uendens uinum ad minutum ipsum uendat cum mensuris iustis & sigillatis sigillo cōmunis Spoleti. Cap. X.

VINVM uendens quilibet ad minutum in ciuitate circuitu & comitatu Spoleti teneatur habere & tenere mensuras sigillatas sigillo cōmunis Spoleti adæquatas cum mensuris

cameræ gabellæ cõmunis Spoleti, easq; habeat & retineat in propatulum ut uideri possint nec debeant aquam cum uino quod uendit miscere & teneatur habere & retinere pitittum mediũ pitittum, & fulgettam sigillatas ut præmittitur, qui uero in prædictis uel aliquo prædictorum contrafecerit in centum sol. deñ uice qualibet condemnetur & contrafacientem possit quilibet accusare & habeat dimidiam partem pœnæ & sibi cum iuramento & uno teste credatur & eius nomen in secreto teneatur &. D. Potestas ad pœnã. xxv. lib. & uinculo prestiti iuramenti teneatur mittere ad inquirendum & perscrutandum per aliquem ex suis officialibus & contrauenientes pdictis punire, de qua cõtrauẽtione, & inuentione stet relationi & iuramẽto dicti officialis.

De scrutinio faciendo per militem potestatis de retinentibus bilances & alia pondera minus iusta. Cap. XI.

MILES seu socius. D. Potestatis qui pro tempore erit teneatur & debeat semel ad minus in ebdomada per ciuitatem & burgos Spoleti ire exquirere & uidere bilances & pondera si sint iusta & inquisitionem facere contra omnes & singulos macellarios & alios uendentes carnes cuiuscunq; generis & speciei, lardonem & alia uictualia & quãcunq; aliam rem quæ ad pondus uenditur si in prædictis uel aliquo prædictorum faciunt aliquid cõtra formam alicuius capituli statutorum. Et quem inuenerit contrafacientem pœna in statuto contenta uice qualibet condemnet. Insuper perquirat & inuestigationem faciat dñs miles saltem semel in ebdomada ut superius est expressum, q̃ uendentes aliquid ad põdus ut superius est expressum habeant & retineãt bilances suspensas uel in manibus qñ cum ipsis aliquid ponderatur, ita altas a banca uel alia re ubi prope distent per unum palmum, nec aliquam cordulam, seu aliud ligatũ habeant uel ponant ex parte bilancis qua ponunt pondera, sed sint ipsæ bilances liberæ ad currendum a qualibet parte ponderis & rei ponderatæ, & qui inuentus fuerit cõtrafacere in dicta pœna uice qualibet puniatur & ad faciendum prædicta teneatur miles prædictus uinculo iuramenti & pœna. xxv. lib. deñ, in quibus quotiens negligens fuerit condemnetur.

Quod nullus officialis cõis Spoleti audeat uel præsumat præcipere alicui de comitatu q̃ apportet ligna uel similia. Cap. XII.

NVLLVS officialis forensis uel terrigena ciuitatis Spoleti, nec aliquis familiaris ipsius audeat præcipere uel rogare aliquem de circuitu seu comitatu Spoleti q̃ apportet uel deferat ei ligna uel paleas, fenum, nec aliud quicq̃ sine iusto pretio uel mercede, nec uadat ad aliquem locum ad comedendum uel bibendum expensis alicuius ciuis, seu comitatensis Spoleti. Qui tñ contrafecerit tam præcipiens q̃ deferri faciens sibi ligna & prædictas alias res, q̃ etiam comedens uel bibens uel ipsa deferens & dans comedere uel bibere extra formam prædictam in. xxv. lib. deñ. pro quolibet & qualibet uice condemnetur.

Quod Lastræ scandulæ, tectum uel lignamen pendens supra casalenum, uel rem alterius non præiudicent dño dictæ rei. Cap. XIII.

LASTRAE scandulæ siue lignamen protensum supra tectum, casalenũ, uel rem alterius non præiudicent illi super cuius rem sunt protensa, immo officialis super uiis teneatur ipsa ad requisitionẽ petẽtis facere remoueri nisi de iure uel ex pscriptione. xl. annorũ quis habuisset, & hoc locũ habeat in pñtibus pteritis & futuris. Insuper in plateis, uiis turribus casalenis & senaitis cõmunibus alia q̃ centẽnaria pscriptio nõ decurrat. Et nihilominus in casibus in qbus dictæ res ptensæ supra rẽ alterius de iure phiberi nõ possint. Nõ ppterea dñs rei suæ impediat in suo edificare ẽt subtus dicta pgrundia, & alias res uicini ptensas supra rẽ ipsius edificare uolẽtis, sed ei liceat in oẽm euẽtũ id facere ẽt iuxta & ppe murũ uicini nullo spatio derelicto.

Quod quicunq; habet murum proprium iuxta domum sui conuicini ipsum aptet, ita q̃ damnum non inferat suo conuicino. Cap. XIIII.

MVRVM proprium quicunq; habuerit iuxta domum sui conuicini teneatur & debeat si appareret dictũ murũ ruinam minari facere dictum murum aptari ad requisitionem dicti

sui conuicini ita & taliter q̃ dicto suo conuicino, seu alteri nullum possit damnum inferre. Et si aqua per ipsum murum flueret in domum dicti sui cõuicini faciat & curet ita q̃ ulterius dicto modo nõ fluat, nec damnũ, seu nocumẽtũ domui cõuicini inferat, Cæterũ officialis cõis Spoleti super uiis uirtute sibi præstiti iuramenti & pœna.xxv.lib.deñ.ad requisitionem cuiuslibet petentis cogat realiter & personal͛r dñm dicti muri ad faciẽdũ ipsum actari ut superius est expressum. Vlterius si sint plures habentes aliquam mansionem, seu claustrum cõmune si illa uel illud sit diuisibile, & cõmodam recipiat diuisionem & ꝓpterea diuisa uel diuisum sit teneatur & obligatus sit consors ad instantiam cõsortis petentis facere & construere intermediũ & contribuere ad expensas faciendi dictum intermedium pro rata sua & cogi debeat extraiudicialiter & de facto per.D.Potestatem.

Quod cõe Spoleti debeat defendere bona locata per ipsum cõe. Cap. XV.

SI cõmune Spoleti uel eius sindicus locauerit ad coptimum alicui seu aliquibus de bonis rebus uel possessionibus cõis uel alterius teneatur dictũ cõe rem sibi locatã ab omnibus persona & collegio defendere ita q̃ ipse locatarius possit libere rẽ sibi locatã laborare & colere & ex ea fructus percipere, Quod si nõ fecerit teneat͛ cõe ad restitutionẽ pretii quod dedisset ipse locatarius pro rata temporis quo res locata uti nõ poterit seu frui, & Potestas.D.Priores populi & quilibet alius officialis cõis Spoleti teneatur uinculo iuramenti omnes locatarios & ipsorum quemlibet expensis cõmunis Spoleti defendere in dicto iure.

Quod omnia Clauata incepta in ciuitate cõpleant͛ usq; ad exitũ ciuitatis. Cap. XVI.

CLAVATA incepta in ciuitate cõpleantur donec exeant ciuitatẽ, & uiarius qui erit per tempora faciat ipsa cõpleri actari remundari, & reparari expensis adiacentiũ ad requisitionem cuiuscunq; petentis pœna.xxv.lib. & uinculo præstiti iuramenti.

Qualiter captiui stantes in carceribus pertractentur. Cap. XVII.

CAPTIVI qui sunt detenti & detinebuntur in posterũ in carceribus ciuitatis Spoleti ultra modũ debitũ nõ grauentur & qui infirmi erunt secũdũ eorũ infirmitatẽ pertractent͛ & Notarius reformationũ qui erit per tẽpora teneat͛ pœna.x.lib.deñ.& uinculo iuramẽti bis in mense ad dictos carceres accedere ac uidere quomodo detenti in ipsis carceribus pertractentur, & si grauantur in aliquo per custodes carcerũ ultra debitũ ac modũ hactenus cõsuetũ. Et quod inuenerit dñis Prioribus populi referat recta fide, per quos si expedierit prouideatur captiuorum grauaminibus iam illatis & in posterum inferendis.

Quod catastum castri arroni, castri lacus & collis portus debeant poni in camera cõmunis Spoleti. Cap. XVIII.

CATASTVM Castri Arroni, Castri lacus & collis portus ponat͛ & esse debeat in camera cõis Spoleti, & ꝑtãs teneat͛ ipsum facere mitti & poni in camera ꝑdicta. Insuper hoĩes dictorũ locoꝶ teneant͛ & debeãt collectas soluere sicut alii ciues & comitatẽses ꝑdicti & ipsum catastũ corrigat͛ ad modũ ciuitatis ꝑfatæ expẽsis ipsoꝶ si cõsilio populi placuerit, & hoĩes dictoꝶ locoꝶ tam nobiles, q̃ alii quicũq; perpetuis futuris tẽporibus ad ponẽdũ & describi faciẽdũ suas res & possessiones in catasto cõis Spoleti & possint & debeant cogi & cõpelli & constringi, & personal͛r ad soluendũ dictas collectas in cõi Spoleti summarie & de plano, ac etiam de facto arbitrio.D.Potestatis &.D.Priorum populi.

Quod iudices & medici ciuitatis Spoleti nõ teneant͛ ire in caualcatã. Cap. XIX.

IVDICES & medici ciuitatis Spoleti nõ teneantur, nec debeant ire in exercitum uel caualcatam qui & quæ fieret per cõmune Spoleti per se nec per alium, nec possint ad ꝑdicta cogi per.D.Potestatem uel alium officialem cõmunis Spoleti.

Quod aliqua domus uel turris non possit deuastari, uel discopriri pro collecta condemnatione aut debito. Cap. XX.

DOMVS aliqua siue turris in ciuitate Spoleti deuastari distrui, dirui, uel discoperiri non possit in totũ uel in partẽ pro aliquo maleficio uel excessu, uel aliqua impositione collectæ cõdẽnatione debito, uel exbannimẽto, hostia uero extrahi possint & portari & res mobiles talis nõ soluentis usq; ad condignã satisfactionẽ quantitatis debitæ, & si quis contrafecerit in L. lib. deñ. uice qualibet condemnetur.

Quod ius laboratoris sit saluum. Cap. XXI.

LABORATORI cuilibet laboranti aliquã possessionẽ alicuius ius suũ sit saluũ & partem suã fructuũ recipiat ipsius possessionis quã laboraret secũdũ cõuentionẽ s. u cõsuetudinem cõtratæ ubi dicta possessio esset sita nõ obstante uẽditione uel alienatione largo sumpto uocabulo facta per dñm possessionis, & qui cõtra formã pñtis capituli molestaret uel inquietaret ipsum laboratorẽ in parte sibi cõtingẽte in x. lib. deñ. uice qualibet cõdẽnet. Verum pdicta nõ intelligant nec locũ habeãt in uendente, uel aliter alienante pdiũ laboratũ per se, uel inceptũ laborari, in quo casu nõ itelligat sibi reseruatũ ius aliquod laboratoris. Et pdicta faciat D. Potestas obseruari uinculo iuramenti & pœna centum lib. deñ.

Quod oẽs terrigenæ, & forẽses soluant collectas pro bonis & possessionibus quas habent in ciuitate circuitu uel comitatu Spoleti. Cap. XXII.

OMNES tam terrigenæ quã forenses teneant soluere collectas & datiuas & subire oẽs factiones impositas & imponẽdas p possessionibus quas hñt in ciuitate circuitu uel comitatu Spoleti, & laboratores, coptimarii & cõductores ipsarũ possessionũ & cuiuslibet earũ cogant de fructibus & coptimis pertinẽtibus dño dictæ rei collectas & datiuas & alias factiones impositas dñis ipsarũ possessionũ p ipsis possessionibus soluere in cõi seu alii collectori & de hiis quæ soluerint occasione pdicta nõ possint a dño dictę possessionis, uel ab alio cui tenebat coptimũ & fructus restituere molestare, sed ac si soluisset dicto tali habeat authoritate pñtis statuti, & a tali molestia expẽsis cõis cõseruet indẽnis. Et talis ipsum molestans in centũ lib. uice qlibet cõdẽnet & ptãs faciat oĩa & singla pdicta obseruari pœna c. lib. deñ. & pstiti iuramẽti.

Quod forẽses accatastent in eo catastu, in quo sunt accatastati homines loci in quo habitant. Cap. XXIII.

FORENSES habitantes in comitatu Spoleti undecũq; sint faciãt accatastari se in catasto loci in quo habitãt sicut alii comitatenses habitatores dicti loci accatastati sunt, q si nõ fecerint hoĩes dicti loci ipsos in catasto poni faciant put sunt & oẽs factiones & onera subeãt quas & quæ subeunt & faciũt hoĩes dicti loci, & ad pdicta realr & psonalr cogi possint. Qui si habitauerint in ciuitate pro possessionibus quas emerint seu habuerint collectas in ciuitate soluere teneantur.

Quod qui habitauerit in ciuitate Spoleti a. xv. annis citra & redierit ad habitandũ in uilla tanq̃ comitatensis factiones faciat in cõmuni. Cap. XXIIII.

SI QVIS de uillis circuitus uel comitatus Spoleti uenerit ad habitandũ in ciuitate a. xv. annis citra & redierit ad habitãdũ in aliqua uilla cũ familia bestiis, & aliis massaritiis, uel habitauerit in uilla per unũ mẽsem uel. xxx. dies anni teneat & debeat soluere datiuas & collectas & alias factiões facere reales & personales in ipsa uilla ut alii de uilla pdicta & in ipsa se faciat accatastari sub pœna. xxv. lib. deñ in quibus cõtrafaciẽs denũciatus uel accusatus ab aliquo uice qualibet cõdẽnet. Et nihilominus dicta pœna soluta pdicta oĩa & singula facere teneat, & si reperiret accatastatus a. xv. annis citra in ciuitate de ipso catasto eleuet & p eleuato de ipso catasto penitus habeat, Insuper si quis de uillis uel castris comitatus & ibi accatastatus iuerit ad habitandũ ad aliquã uillam. Nihilominus p bonis ppriis accatastatis in uilla uel castris de qua uel quo recedit collectam soluere teneat, & si castrũ ad quod iuit ad habitandũ esset immune ab aliis factionibus. Nihilominus factiones faciat reales & personales cõi Spoleti, ac si in uilla uel castro unde recessit personalr habitaret, & pdicta teneat iudex gabellæ inuestigare & executioni mandare & quos inuenerit accatastatos in ciuitate & habitauerint in comitatu ad catastum comitatus redigi faciat.

Quod qui habitauerit in ciuitate per decennium scriptus in capudeciis & custodiã faciens & haberet catastum in ciuitate & comitatu reducatur ad ciuitatem per notarios catastorum. Cap. XXV.

SI aliquis qui habitauerit cõtinue per decenniũ in ciuitate Spoleti, & habeat domũ ppriam. Scriptus etiã in capudeciis & faciẽs custodiã & alias factiones in dicta ciuitate ut alii ciues habitatores dictæ ciuitatis & haberet aliquas possessiones accatastatas sibi in catasto ciuium dictæ ciuitatis & aliquas alias suas possessiones in catastro comitatensium dictæ ciuitatis. Statuerunt q̃ possessiones accatastatæ sibi in catastro comitatensium addantur & scribant sibi in catasto quod habet in dicta ciuitate per notariũ deputatũ super correctione catastorũ cõmunis Spoleti, & per huiusmodi notarium dictæ possessiones cassentur de suo catasto quod haberet in castato comitatensium.

Quod ciues ppter habitationẽ in comitatu nõ teneant ad factiones uillæ. Cap. XXVI.

CIVES Spoletani & eorũ familiæ quorũ parentes sunt, uel hactenus fuerunt ciues Spoletani possint & eis liceat habitare in comitatu cũ familia & bestiis prout eis placuerit & nõ obstante prædicta habitatione facta & facienda ad factiones aliquas uillæ nullatenus teneantur statuto aliquo non obstante.

Quod bona uxoris accatastentur cum bonis mariti. Cap. XXVII.

BONA cuiuslibet uxoris obuenientia, uel quæ sint uxoris quacunq; de causa, uel alteri obuenientia cuicunq; accatastent & æstimentur in bonis mariti, uel in bonis illius cui obuenissent & detrahantur de catasto, illius cui erant primo accatastata.

Quod non recipiatur pedagium a uenientibus cum blado, grassia seu carbonibus, nec capi possint uigore represaliarum. Cap. XXVIII.

PEDAGIVM aliquod nõ tollatur uenientibus cũ salmis, uel sine salmis bladi uel alterius grassiæ seu carbonũ ad ciuitatẽ Spoleti, & occasione represaliarũ cõcessarum alicui & cõcedendarum in posterum nõ possint ipsi deferentes prædicta, uel aliquod prædictorũ aliquatenus molestari ordinamentis gabellæ remanentibus semper saluis.

Quod qui non habet uiam unde uadat ad suam possessionem possit tam emere a proximiori. Cap. XXIX.

VIAM non habẽs seu iter quo uel qua uadat ad suã possessionẽ possit & ei licitũ sit ipsam uel ipsum per possessionẽ sui cõuicini eidẽ magis adiacentẽ & suæ possessioni ppinquam pro pretio condecenti emere, & ille cuius est possessio per quã petitur ipsa uia teneat & debeat sibi uendere de possessione pdicta tantũ quantũ sufficiat pro uia recepto exinde iusto pretio facta cõsideratione deteriorationis possessionis & ualoris ipsius per quã mittit ipsa uia secũdum quod æstimabitur per duos homines adiacentis unũ ab una parte & alterũ ab alia parte ponẽdos & ad petitionem petentia cogatur dñs possessionis per quã petitur uia mitti ad implendũ prædicta realr & personalr per. D. Potestatẽ ciuitatis Spoleti eius arbitrii uoluntate.

Quod Potestas teneatur cogere sindicos castrorum & uillarum ad laborandum terras. Cap. XXX.

SI aliquis ciuis uel comitatẽsis ciuitatis aut comitatus Spoleti cõquereret ptãti, uel alicui officiali dicti cõis q̃ nõ inuenerit laboratorẽ, qui sibi laboraret suã possessionẽ quã haberet in aliqua uilla uel castro circuitus uel comitatus Spoleti teneat. D. Potestas & quilibet alius officialis dictæ ciuitatis cogere & cogi facere bayulũ, Sindicos & homines dictæ uillæ uel castri in qua uel quo dicta talis possessio esset sita ad laborandũ dictã possessionẽ & ipsius possessionis dño de fructibus omnibus respondere secũdũ cõsuetudinẽ cõtratæ & qualitate possessiõis pdictæ & pœnam & bannũ imponere. xxv. lib. den. contrafacienti suo arbitrio & a tali banno & pœna quæ imponeretur alicui non possit appellari & de nullitate agi uel opponi & ipsius banni medietas sit cõmunis & alia medietas dñi possessionis.

Quod quilibet

Quod quilibet tam de ciuitate comitatu uel districtu Spoleti q̃ forẽsis possit apportare coramen & coria undecunq;. Cap. XXXI.

ET ut calciamentorum abundantia & copia habeatur possit absq; pœna tam ciuis q̃ forensis libere apportare, laborare & uendere intra ciuitatẽ Spoleti oẽ genus coriorum & coraminum conditorum & non conditorum non obstantibus aliquibus statutis cõmunis uel particularium personarum factis uel in posterum facien.

Quod potestas teneatur dari facere ad petitionem cuiuslibet petẽtis fideiussores de non offendendo. Cap. XXXII.

QVicunq; dixerit se hẽre aliquẽ suspectũ ne ipsum offendat & petierit talẽ sibi suspectũ cogi ad dandũ sibi fideiussorẽ de nõ offendẽdo eũ, teneat. D. Potestas infra octo dies postq̃ fuerit requisitus cogere talẽ ad dandum fideiussorẽ de nõ offendendo pdictũ qui dixerit eũ sibi suspectũ ad pœnã in statuto cõis Spoleti contentã dummodo uisum fuerit D. Potestati pdicta fieri debere inspecta conditione personarũ & facti qualitate &c.

Quod Palatium reficiatur in Platea Sanctæ Mariæ. Cap. XXXIII.

PALATIVM cõis Spoleti reparet & fiat, put olim esse cõsueuit & ultra quã sit mõ factũ altiet, & eleuet per. xx. pedes & in angulo dicti palatii uersus fontẽ dictæ plateæ fiat una turris, & ut prædicta fiant & executioni mandentur teneantur. D. Priores populi tempore prioratus ipsorum expendere & expendi facere de pecunia cõmunis in operibus & laboritiis dicti palatii C. flor. auri, & si fuerint in prædictis negligentes in. c. lib. den pro quolibet puniatur, & hoc locum non habeat in præsenti prioratu.

Quod magistri lignaminum & lapidum non grauentur per aliquos officiales ad faciendum aliquod opus. Cap. XXXIIII.

MAGISTRI lignaminũ uel lapidũ quotiens expedierit per ipsos aliquid fieri nõ cõuocent, nec grauent sed solũ ipsar. artiũ Capitanei, qui una cũ. D. Prioribus populi delibe rent per quos fieri debeat & qui & quot magistri prædicti erũt necessarii ad faciẽdũ opus quod fieri erit oportunũ, & semper eisdẽ magistris salariũ cõpetẽs & stipendiũ per. D. Priores populi antedictos ordinet. Insuper qui uoluerit esse in aliqua dictarum artium nõ possit grauari modo aliquo per alterius artis artifices cuiuscunq;.

Quod officiales habentes equum in officio teneantur dare lætamen fratribus minoribus de Spoleto. Cap. XXXV.

LAETAMEN & fimus stabulorũ. D. Ptãtis iudicis appellatiõis, & cuiuscũq; alterius officialis retinẽtis equũ sit & esse debeat fratrũ minorũ de Spoleto. Et quilibet ipsor. officialiũ faciat ipsum dictis fratribus quotiẽs uoluerint & petierint assignari & dari ad pœnã. c. lib. deñ pro quolibet qui cõtrafecerit auferendã. Insuper nulla persona emat uel gratis seu alio modo recipiat lætamen prædictum, & qui cõtrafecerit in. x. lib. deñ uice qualibet condemnetur. Et nihilominus dictum lætamen seu æstimatio ipsius ipsorum fratrum arbitrio facienda ipsis fratribus restituatur cum effectu.

Quod laboratores ciuiũ & comitatensium hñtiũ possessiões extra districtũ Spoleti possint ad ciuitatẽ Spoleti uenire secure & ob aliquas represalias nõ molestent. Cap. XXXVI.

LABORATORES & coptimarii possessionũ Spoletanor. ciuiũ uel comitatẽsium possint uenire ad ciuitatẽ Spoleti & apportare fructus possessionũ pdictarũ ad domũ quorum sunt possessiones prædictæ etiã quãdocũq; eis placuerit uenire ad dñm possessionũ quas laborant & in ipsa ciuitate, comitatu & districtu dictis occasionibus & qualibet ipsarũ stare, morari, & redire nõ obstãtibus repre saliis cõcessis uel cõcedẽdis, quarũ occasione in dictis casibus in persona uel in rebus nõ possint molestari, grauari, uel detineri & si cõtrariũ fieret teneat & debeat. D. Ptãs pœna centũ lib. deñ. & uinculo præstiti iuramẽti ad petitionẽ cuiuslibet cõquerẽtis facere relaxari, & bona quæ accepta fuissent restitui ac pœnã imponere cõtrafacienti ut sibi uidetur conuenire.

De descriptis & inuentis in pluribus artibus q̃ in una. Cap. XXXVII.

ARTIFEX qui reperiretur scriptus in pluribus artibus uel artium matriculis eligat unam artem ex prædictis quam uelit & in alia non grauetur.

Qui eligantur uexilliferi equitum & peditum quando per cõmune Spoleti fit exercitus uel alia caualcata. Cap. XXXVIII.

QVANDO per cõmune Spoleti fieret exercitus, uel aliqua caualcata per D. Priores populi eligantur duo conphalonerii, quorum unus sit uexillifer equitum & alter peditum quibus anteq̃ de ciuitate Spoleti exeant assignentur uexilla.

Quod nullus discedat ab acie sue schiera nisi fuerit deputatus. Cap. XXXIX.

AB Acie siue schiera ad quã quis fuerit positus, nullus equus, siue pedes quoquo mõ discedàt, uel ire præsumat per aliã uiã q̃ per illã per quã uadũt banderia seu uexilla, nec alio antecedere, uel post signũ quod ei dabit̃ remouere ad pœnã arbitrio. D. Ptãtis, uel Capitanei dicti exercitus inspecta qualitate negotii & psonæ imponẽdã & de facto & sũmarie exigẽdã.

De modo & ordine tenendis per equites & pedites & quo tempore & signo se debeãt præparare. Cap. XXXX.

EQVITES & pedites qñcunq; tuba pulsabitur, uel campana, trubetta uel aliquis alius sonus uel signũ deputãdũ ad primũ sonũ uel signũ se præparẽt atq; armẽt, ad secũdũ sint armati in platea fori uel ad palatiũ. D Potestatis & uexilla eo℞ sequant̃ ut superius cõtinet̃. Si quis uero cõtrafecerit arbitrio. D. Ptãtis puniat̃ & hoc locũ habeat intus ciuitatẽ. In reditu uero exercitus uel caualcatæ equites & pedites ordinati uexilla sequant̃ usq; ad palatiũ. D. Potestatis uel locum ubi uexilla reponuntur ad pœnam proxime supradictam &c.

Quomodo equites & pedites debeant se reducere ad uexilla. Cap. XLI.

AD uexilla corũ tam equites q̃ pedites tẽpore alicuius caualcatæ uel exercitus debeãt se recolligere dato sono campanæ uel tubæ, seu alterius instrumẽti prout & sicut eis mandatũ fuerit per Capitaneos ipsorum, Et qui cõtrafecerit Ptãtis seu Capitanei arbitrio puniatur.

Quod nullus audeat tẽtoria seu tennas de exercitu eleuare sine licẽtia. Cap. XLII.

NVLLVS audeat uel præsumat tentoria seu tennas eleuare extendere uel in eis ignem immittere de aliquo exercitu sine licentia & expresso mãdato. D. Ptãtis uel capitanei exercitus antedicti nec quoquo modo gridare uel dicere ad casa ad casa uel sif͛ia. Et qui cõtrafecerit in. x. lib. deñ. uice qualibet puniatur, & ab inde supra usq; in. c. lib. deñ. Arbitrio. D. Potestatis uel alterius Capitanei exercitus supradicti.

Quod oẽs pedites debeant portare galeam & arma infrascripta. Cap. XXXXIII.

PEDITES oẽs & singuli qui erunt uel ibunt in aliquẽ exercitũ uel caualcatã portent & habeãt galeã, rotellam, lanceam, partisanam, bipẽnem, balistam, seu archibusium ad pœnam. xx. sol. denariorum.

Quod. D. Ptãs & Capitaneus belli possint banna & pœnas, imponere sũmarie & de plano cõtra inobedientes in exercitu uel alia caualcata. Cap. XXXXIIII.

DOMINI Potestas & Capitaneus belli & ipsorum uterq; possint pœnas & banna imponere quæ in ordinamẽtis belli continebuntur uel ex forma p̃ntis statuti cõtinent̃ uel cõtra inobeeientes imponere & de facto exigere sũmarie & de plano & ab eis in hoc appellari nõ possit uel contra ipsorum mandata & sententias contra ipsos inobedientes latas de nullitate agi uel opponi, & in exercitu uel caualcata delinquens puniatur in duplo. Illius quo ueniret puniendus, si in aliquo alio loco uel tempore deliquisset.

Quod nullus possit facere caualcatã sine licẽtia D. Ptãtis, uel capitanei. Cap. XLV.

CAVALCATAM aliquã sine licentia. D. Ptãtis, Capitanei belli, uel. D. Prio℞ populi ad pœnã. c. lib. deñ. ac etiam pluris arbitrio. D. potestatis & Capitanei belli uel dominorum Priorum nullus facere possit.

Quod per cõe Spoleti habeat̃ manescalcus qñ uadit in exercitu. Cap. XLVI.

MANESCALCVS habeatur per cõe Spoleti qui cõtinue equitet cũ exercitu & in ipso permaneat continue cum ferris clauis & aliis oportunis & rebus necessariis pro equis.

De aptatione & manutentione stratarum ciuitatis Spoleti. Cap. XLVII.

STATVENTES uoluerunt & ordinauerũt quod. D. Priores qui fuerint extracti de mẽse Martii & Aprilis debeant ac teneant̃ sub pœna. L. lib deñ. eligere quatuor ciues qui habeant authoritatẽ & curã super reaptatione & manutentione stratarũ & uiarũ Ciuitatis Spoleti, qui ẽt hẽant authoritatẽ pcipiendi qbuscũq; ciuibus habeuntibus eo℞ domos ppe stratas & uias publicas & uicinales sub pœna. xxv. lib. deñ. de facto auferenda pro quolibet & qualibet

uice quæ

uice quæ pœna applicata ſit & intelligatur cõi Spoleti & D. Prioribus ꝓ dimidia & ꝓ alia dimidia ipſis ciuibus Ac etiã uoluerunt ꝙ poſtq̃ ſtratæ & uiæ prædictæ tam publicæ q̃ uicinales fuerint reaptatæ & in eſſe ſuo deductæ quilibet ciuis habens domũ prope dictas ſtratas ſeu uias prout domus ſe prætẽdit reaptare & manutenere teneat̃ & debeat ſub dicta pœna ad omnem requiſitionem & iuſſum præfatorum ciuium applicanda ut ſupra.

Quod non uendatur aliqua gabella ultra annum, nec aliqua res ſeu poſſeſſio locari poſſit. Cap. XLVIII.

ALIQVA gabella cõis Spoleti ultra annũ uendi uel cõcedi, ſeu aliqua res uel poſſeſſio cõis ultra trienniũ locari nõ poſſit, nec debeat aliquo quæſito colore directe uel indirecte & qui aliter uenderet, cõcederet, uel locaret, emeret, reciperet, uel conduceret in. c. lib. deñ. uice qualibet cõdẽnet̃ & cõtractus qui fieret ultra dictũ tẽpus, & terminũ ordinatũ nõ ualeat, nec teneat, nec per ipſum cõtrahẽti ius aliquod acquirat̃. Et. D. Priores populi quoꝝ tẽpore talis fieret cõtractus in. L. lib. deñ ꝓ quolibet cõdẽnet̃ & in p̄dictis nõ cõtrafaciãt uinculo iuramẽti.

Quod pedagium cõmunis non uendatur. Cap. XLVIIII.

PEDAGIVM cõis ubicũq; colligit̃ nõ uendat̃ & ſi aliter fieret nõ ualeat ipſo iure, & tam emens q̃ uendens in. L. lib. deñ. cõdemnet̃, & introitus cuiuſlibet pedagii ſeu paſſagii in caſſa groſſa gabellæ deueniant.

Quod Tintores pannorum lanæ in tinta non mittant cinerem de fece uini, nec faciant tintam cum pechis. Cap. L.

TINTOR alicuius panni lanæ nõ imittat in tinta alicuius pãni cinerẽ de fece alicuius uini, nec aliqs tintor aliquẽ pannũ lini cũ pechis tingat, uel ipſas immittat in tintura pœna. x. lib. deñ. in qua quilibet cõtrafaciens uice qualibet cõdẽnet̃ & ipſum poſſit qlibet accuſare & hẽat dimidiã partẽ pœnæ & ſibi cũ iuramẽto & uno teſte credat̃ &. D. Poteſtas teneat̃ uinculo iuramẽti & pœna. xxv. lib. deñ. mittere ꝓ tintoribus pãnoꝝ lanæ & lini & ab ipſorũ quolibet exigat iuramentum ꝙ hoc capitulũ integraliter obſeruabunt.

Quod nõ teneant̃ ſtratæ coopertæ a platea fori uſq; ad fontẽ maccabei. Cap. LI.

TENENTES apotecas in platea fori & uſq; ad fontẽ maccabei ſeu dñi domoꝝ ibidem exiſtentiũ nõ poſſint tenere uiã ſeu ſtratã dicti loci in aliqua ſui parte coopertã cũ camorcannis teſtoniis ſiue fraſchis ad pœnam. x. lib. deñ pro quolibet prædictoꝝ & miles. D. Poteſtatis teneatur quolibet menſe inquirere de prædictis.

De aqua farabulli & ionchetæ conducendæ in aquæductum cõis. Cap. LII.

AQVA farabulli & ionchetæ & quælibet alia aqua quæ commode mitti poterit in aquæductũ cõis mittantur & deuenẽt in aquæductũ aquæ torticcioni & D. Priores populi qui erunt pro tempore uinculo iuramenti ad requiſitionem uiarii faciant ſolui pecuniam neceſſariam pro opere antedicto & uiarius uinculo iuramenti & pœna. xxv. lib. ſit diligens & ſollicitus, ꝙ hic contenta faciat executioni debitæ demandari.

Quod ubicunq; per formã ſtatutorũ datur aliqua pars banni ſeu pœnæ accuſatori intelligatur de accuſatore & denunciatore Spoletano. Cap. LIII.

VBIcunq; per formã alicuius capituli ſtatutoꝝ denuncians uel accuſans recipere debet aliquã partem banni intelligatur in denunciatore Spoletano & faciente factiones perſonales in cõmuni Spoleti & in ipſo tantummodo locum habeat.

De partitis perditis nõ remittendis & palluctæ in partito quolibet numerentur. Cap. LIIII.

QVOtienſcunq; inter. D. Priores populi tres ſuper propoſitis, tres ſuper bullectis Capitaneos artiũ conſiliarios cõſilii populi ſeu quoſcũq; alios officiales dictæ ciuitatis Spoleti aliquod partitũ mitteret̃ ſecũdũ formã ſtatutoꝝ, & illud nõ obtineret̃ ſeu perderet̃ non poſſit durante tẽpore dicti Prioratus quo dictũ partitũ nõ uinceret̃, ulterius remitti uel ad partitũ poni aliquo quæſito colore, ſeu alia uerboꝝ forma ſi idẽ partitũ cũ primo deperdito eundẽ cõſequat̃ effectũ, ꝙ ſi ſecus factum extiterit nõ ualeat quod fieret, & quilibet dictoꝝ Dñoꝝ qui tali partito iterato mittendo intereſſet ſeu aliqualiter cõſentiret in. c. lib. deñ. uice qualibet cõdẽnetur. Inſuper in quolibet partito ꝙ mitteret̃ inter p̄dictos, ſeu quocũq; cõſilio ambaꝝ buſſularũ palluctæ numerent̃ aliter nõ ualeat id quod uigore dicti partiti obtineret̃ uel fieret & notarius reformationũ, niſi facta prædicta numeratione aliquid reformaret uel ſcriberet in. c. lib deñ.

uice qualibet condemnetur. Et nihilominus suo officio sit priuatus ad quod in quinquennium nullatenus reassumatur.

Quod qui nō fuerit accatastatus in cōi nullū possit habere officiū in eodē. Cap. LV.

QVI nō fuerit accatastatus in cōi ciuitatis Spoleti tempore electionis quæ fieret de ipso nō possit assumi, eligi uel recipi ad aliquod officium Prioratus Potestariæ castrorꝝ uel alterius cōditionis quodcūq; sit aliud cū salario uel sine, & qui contrafecerit tam eligens nominans uel assumens talem nō accatastatū & ipse nō accatastatus acceptans ipsum officiū uel ipsum exercens, & ipsorū quilibet in .c. lib. denꝰ uice qualibet cōdemnetur, & nominatio electio, assumptio & acceptatio & quicquid per ipsum in dicto officio ad quod eligeretur fieret nō ualeat nec teneat ullo iure Saluo q; hoc nō intelligatur in hiis quorum parentes, uel aui paterni essent accatastati in catastro prædicto.

Quod qui non habenti bona accatastata fiat catastū æstimationis. L. lib. Cap. LVI.

NON habens ad catastum aliquid in cōmuni nec possessiones aliquas quæ sibi possint accatastari fiat sibi de nouo catastum & in quinquaginta lib. accatastetur, Volentes etiam q; si aliquas possessiones haberet accatastatas quæ non ascenderent ad æstimationem quinquaginta lib. Vtcunq; tamen debeat poni & accatastari pro quinquaginta lib. computata æstimatione lib. suarum possessionum, ita q; quilibet teneatur habere ad catastum ad minus quinquaginta lib. & hoc intelligatur de ciuibus comitatēsibus & habitantibus ciuitatis Spoleti & si nō fuerit accatastatus in aliquo teneatur tamen collectas soluere pro quinquaginta lib.

Quod bona ecclesiastica empta a secularibus accatastentur in ipsorum catastis, & econtra. Cap. LVII.

QVIcunq; ciuis comitatensis uel forensis Ciuitatis uel districtus Spoleti qui aliqua bona emisset emeret uel emet in posterum seu alio titulo haberet ab hospitalibus, seu ecclesiis quibuscūq; sibi accatastari faciat dicta bona infra duos mēses a die publicationis pñtiū quoad possessiones emptas seu aliter habitas, quoad autem emēdas, seu quouis alio titulo ab ecclesiis hābēdas infra mensem a die emptionis uel habitionis prædictæ rei sub pœna centum sol. quam pœnam auferri faciat de facto. D. Potestas uel iudex gabellæ contrafacienti. bona insuper deuenta retroactis temporibus & quæ deuenirent in futurum ad hospitalia, seu quæcunq; ecclesias dummodo ipsa bona & possessiones possideantur & detineantur per hospitalia & ecclesias prædictas deleantur ex catasto cōmunis in quibus conscripta inuenirentur & in libro ad hæc alias ordinato per notarium qui ipsum librum originaliter composuerit & scripserit scribantur & non per alium, & hæc facere teneatur dictus D. Potestas ad petitionem cuiuscunq; petentis.

De confinibus uillæ ægi.

VOLVERVNT insuper ordinantes q; confinia uillæ ægi sint a Crocicchia mortua usq; ad ægium inter uillam prædictam a strata qua itur uersus plancianum usq; ad fontē siccum intus uersus ægium. Cap. LVIII.

Quod homines uillarum non possint ducere bestias ad pascua extra fines suarum uillarum. Cap. LVIIII.

HOMINES uillarū comitatus Spoleti tam ciues ibi continue & familiariter habitantes q; comitatini nō possint nec debeant Bestias ad pascua ducere extra terminos & confines suæ uillæ sub pœna .x. sol. pro quolibet contrafaciente & qualibet bestia grossa & quinq; sol. p qualibet bestia minuta & qualibet uice. Quod nō intelligatur de illis bestiis quæ ducerentur q̄ quis iret ad laborandū extra terminos suæ uillæ, ut sunt boues ad arandum & bestiæ asininæ uel caballinæ ad stercorandum uel cum quibus portarentur instrumēta apta ad laborandum uel alia sibi necessaria pro quibus ad pœnam minime teneantur, & quilibet possit cōtrafacientem accusare cum uno teste.

Quo tempore & qualiter debeant fieri uindemiæ. Cap. LX.

QVONIAM querendum & totis uiribus conandum q; fructus qui recolliguntur sint boni, & (ut experientia compertū est) uuæ non dum maturæ accidum sæpe reddunt uinum prout nimis maturæ uinum faciunt molle. uolentes igitur dicti statuentes congrue prouidere ordinauerunt uindemias ante dies octo post medium mensem Septembris fieri non posse, neq;

ſe, neq; debere ſub pœna.x.lib.deñ uice qualibet condemnetur & contrafacientem poſſit quilibet accuſare & ſibi cum uno teſte credatur & habeat dimidiam partem pœnæ & accuſatoris nomen in ſecreto ſeruet Prædicta tñ nõ intelligãt nec locũ habeãt in circuitu in quo ꝓpter innumerabilia danna quæ fieri ſolent & facilius inferunt q̃ in comitatu. Statuerũt ꝙ cicius aliquantulũ uindemiari poſſit uidelicet ſtatim poſt mediũ menſem Septembris, ante quod tẽpus nulli, liceat etiã in circuitu uindemiare ſub pœna antedicta ut ſupra applicanda.

De Pretiis panis uendendi iuxta uaria pretia grani. Cap. LXI.

QVIA uarietate temporum ſæpe pretia rerum uariant quod maxime in frumentis cõtingere ſolet & ut in poſterum ſecundũ quemcunq; grani ualorem quandocũq; contingentem, certa quædã taxa pani uendendo imponatur ad rationẽ dumtaxat centum triginta lib. ꝓ qualibet cuppa grani cũ maioris ponderis modernis tẽporibus ob augumentum menſuræ teperiantur. Ad computationem dicti ponderis centum triginta lib. Statuerunt & ordinauerunt ꝙ piſtores & uenalem panem facientes in poſterum in ciuitate circuitu uel comitatu Spoleti nõ poſſint, neq; debeant panem uendere ſeu uenalem tenere minoris ponderis q̃ in infraſcripta taxa contineatur ſub pœna amiſſionis panis omnis qui reperiretur, nec nõ quinq; lib. deñ. pro quolibet & qualibet uice uidelicet pro dimidia. D. Prioribus ciuitatis qui pro tempore fuerint, & pro alia dimidia executori, ſeu officiali qui executionem fecerit, Cuius quidem taxæ modus & tenor & diſpoſitio talis eſt qui ſequitur uidelicet ad rationem.

Carolenorum Quatuor pro qualibet cuppa quinq; lib. & quinq; uncias. ad bol.

Carolenorum quinq; lib. quinq; & uncias quinq; pro quolibet boloneno

Carol	ſex	lib.	tres	& uncias	ſeptem	
Carol	ſeptem	lib.	tres	& unciam	unam	
Carol	octo	lib.	duas	& uncias	octo	cum dimidia
Carol	nouem	lib.	duas	& uncias	quatuor	cum dimidia
Carol	decem	lib.	duas,	& uncias	duas	cum dimidia
Carol	undecim	lib.	duas			
Carol	duodecim	librã	unam	& uncias	nouem	cum dimidia
Carol	treſdecim	lib.	unam	& uncias	octo	
Carol	quatuordecim	lib.	unam	& uncias	ſex	cum dimidia
Carol	quindecim	lib.	unam	& uncias	quinq;	
Carolm	ſexdecim	lib.	unam	& uncias	quatuor	
Carol	decemſeptem	lib.	unam	& uncias	tres	
Carol	decem & octo	lib.	unam	& uncias	duas	cum dimidia
Carol	decem & nouem	lib.	unam	& uncias	duas	
Carol	uiginti	lib.	unam	& unciam	unam	
Carol	uiginti unius	lib.	unam			
Carol	uiginti duorum			uncias	undecim	cum dimidia
Carol	uiginti trium			uncias	undecim	
Carol	uiginti quatuor			uncias	decem	cum dimidia
Carol	uiginti quinq;			uncias	decem	
Carol	uiginti ſex			uncias	decem	
Carol	uiginti ſeptem			uncias	nouem	cum dimidia
Carol	uiginti octo			uncias	nouem	
Carol	uiginti nouem			uncias	octo	cum dimidia
Carol	triginta			uncias	octo	
Carol	triginta unius			uncias	octo	
Carol	triginta duorum			uncias	octo	
Carol	triginta trium			uncias	ſeptem	cum dimidia
Carol	triginta quatuor			uncias	ſeptem	cum dimidia
Carol	triginta quinq;			uncias	ſeptem	

Carol	triginta sex	uncias	septem
Carol	triginta septem	uncias	septem
Carol	triginta octo	uncias	sex cum dimidia
Carol	triginta nouem	uncias	sex cum dimidia
Carol	quatraginta	uncias	sex cum dimidia
Carol	quatraginta unius	uncias	sex
Carol	quatraginta duorum	uncias	sex
Carol	quatraginta trium	uncias	sex
Carol	quatraginta quatuor	uncias	quinq; cũ dimidia
Carol	quatraginta quinq;	uncias	quinq; cũ dimidia
Carol	quatraginta sex	uncias	quinq; cũ dimidia
Carol	quatraginta septem	uncias	quinq;
Carol	quatraginta octo	uncias	quinq;
Carol	quatraginta nouem	uncias	quinq;
Carol	quinquaginta	uncias	quinq;
Carol	quinquaginta unius	uncias	quinq;
Carol	quinquaginta duorum	uncias	quinq;
Carol	quinquaginta trium	uncias	quinq;
Carol	quinquaginta quatuor	uncias	quatuor cum dimidia
Carol	quinquaginta quinq;	uncias	quatuor cum dimidia
Carol	quinquaginta sex	uncias	quatuor cum dimidia
Carol	quinquaginta septem	uncias	quatuor cum dimidia
Carol	quinquaginta octo	uncias	quatuor
Carol	quinquaginta nouem	uncias	quatuor
Carol	sexaginta	uncias	quatuor

Furfur autem siue simula sub eadem pœna uendi debeat tot bol. quot car. emitur gratium & non pluris.

Quod cõstitutiones & ordinamenta facta contra hereticos in fauorem officii inquisitoris heretice prauitatis debeant ab omnibus obseruari Cap. LXII.

OMNES constitutiones Papales & ordinamenta facta prouisiones & decreta factæ & facta, ædiræ & ædita contra hereticos & ipsorum fautores defensores & cõplices & quæcũq; priuilegia cõcessa in fauorẽ officii inquisitoris hereticæ prauitatis ac mãdata & sententiæ facta & latæ facienda, & ferendæ per inquisitorem p̃dictũ occasione dicti offici inquisitoris debeant ab oibus & singulis officialibus cõis Spoleti hominibus & personis dictæ ciuitatis comitatus & districtus Spoleti inuiolabiliter obseruari, & sicut corde gerunt ita effectũ quem habent erga sanctam fidem catholicam operibus patefaciant.

Quod si qua capitula reperirentur in hoc uolumine statutorum contra libertatem ecclesiæ habeantur pro non scriptis. Cap. LXIII.

SI in hoc uolumine p̃sentiũ statutorũ & breuis populi reperirent aliqua statuta uel capitula statutorũ quæ essent cõtra libertatẽ ecclesiæ, seu cõtra officiũ Inquisitoris hereticæ prauitatis seu cõtra iurisditionẽ cõis Spoleti uoluerunt & statuerũt prædicti D. Statuarii ipsa & quælibet ipsorum de tali materia loquentia fore cassa nulla & irrita & ex nunc pro cassis nullis & irritis reputari ac si in præsenti uolumine non reperirentur scripta.

Quod statuta huius uoluminis ac breuis seruentur omnibus aliis reuocatis. Cap. LXIIII.

CVM infinitas atq; cõtrarietas reprobent in multis iure articulis, ideo cõtrarietatẽ ac multorum similitudinẽ statutorũ in præterito uigentiũ quæ cõfusionẽ ut plurimũ Spoletanis ciuibus inducebant præfati D. Statutarii resecantes & in posterũ abolentes statuerunt & ordinauerunt q; oia & singula statuta leges municipales. reformationes prouisiones & decreta cõis & populi ciuitatis Spoleti retrofacta per quæ nõ est alteri ius quæsitũ sint irrita, nulla, & cassa & nullius efficaciæ uel momenti & q; tantũ statuta & capitula statutorũ & ordines & ordinamenta

menta & decreta quæ in posterū legitime fient per legibus statutis & ordinamētis cõis & populi ciuitatis Spoleti debeant haberi & teneri & inuiolabiliter obseruari ab omnibus ad pœnā & sub pœna in dictis statutis & ipsorum quolibet declarata ordinamentis gabellæ in suo robore duraturis quibus pro præsentia statuta nullatenus derogetur.

FINIS.

IN DEI NOMINE AMEN.

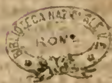
ANNO DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI AB eius salutifera natiuitate millesimo quingentesimo quatragesimo secūdo, indictiō. xv. tempore sanctissimi in Christo patris & Dñi nostri Dñi Pauli diuina prouidentia Papæ Tertii. anno sui Pontificatus nono. Die uero. xviii. Octobris.

ÆDITA firmata ac in meliorem formam redacta & ad imprimendū disposita & tradita fuerunt suprascripta statuta per eximios. V. I. Doctores dñm Sebastianū Syllanum dñm Andreā Parētiū dñm Ioā. Antoniū Arroniū dñm Ioā. Baptistā Leoncillū dñm Peruincentiū Zacheū, ac Egregios causidicos, Ser Benedictū Zuchari, Ser Donatū Rodulphū, Ser Paulum Martanū & Ser Hiacyntū Garofoq; oēs de Spoleto electos assumptos & deputatos ad reuidendū corrigendū & emendandū statuta Magnificæ ciuitatis Spoleti ac imprimi faciendū ex generalis cõcilii publico decreto sub die. xviii. Martii & xxv. Aprilis dicti anni facto, & demū hac suprascripta die. xvii. Octobris ex eoq; unanimi cõsensu & cõcordia sic emēdata correpta & in meliorē formā redacta reddita & relaxata Magnificis dñis Prioribus populi dictæ ciuitatis, uidelicet Ser Donato Rodulpho, Ser Angelo Francisci Eusebio Io. Francisci, Io Frācisco Iacobi & Ser Marino campello, & mihi Aurelio notario & cancel. infrascripto ut publicæ personæ præsenti & stipulañ pro Magnifica cõitate Spoleti eiusq; populo & quoq; interest interesse poterit quõlibet in futurū. Acta facta gesta & stipulata sunt hæc in populari Palatio Magnificæ cõitatis Spoleti & in Auditorio nouo eiusdē cui bona dicti cõis sūt undiq; cohærētia præsentibus Cicho Laurentii tibicine de Spoleto & Sebastiano als Pennachio Saluatoris de terra montis sancti dominii Spoletani tubicine testibus ad prædicta oīa & singula uocatis habitis atq; rogatis.

ET ego AVRELIVS Rodulphus de Spoleto publicus ap̄lica & īperiali authoritate Notarius & iudex ordinarius & ad p̄sens Cancel. & notari⁹ reformationū ac alioq; actoq; p̄fatæ Magnificæ cõmunitatis Notarius p̄dictis oibus & singulis dum sic ut p̄ferf agerentur & fierēt in tersui & p̄sens fui eaq; rogatus scribere scripsi & publicaui & in hanc publicā formā redegi & ad p̄missoq; oium & singuloq; fidē & testimoniū memet subscribēs solito meo signo signaui.

¶ Impressa & absoluta Spoleti per Magistrum Lucam Bini Mantuanum, In ædibus hæredum Zucharelli Marcelli Spoletini, ac summa Diligentia recognita per circunspectum uirum, CONSTANTINVM Ferrantinū bonaq; artium professorē ciuem Spoletanū ex publico decreto ad corrigēdū impressionis errata electū & deputatū sub annis dñi. M.D.XLIII. quinto idus Martii.

BIBLIOTECA NAZ
ROMA

